

לקראת שבחת מלכתא

"פעם אחת הודיעו לרבנית אלישיב שהאדמו"ר מביאלא עומד להגיע לביקור, והיא מיהרה לפרוס מפה על השולחן ואפילו הניחה אגרטל יפה. הרב אלישיב שם לב לתכונה ושאל את הרבנית מה יום מיומיים. השיבה לו הרבנית: "עוד מעט יגיע לבקר איזה רב שאתה מאוד אוהב..."

ענוותנותו המופלאה של כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'מבשר טוב' מביאלא זצ"ל
שיחה עם תלמידי חביבו הגאון ר' מיכל ויינר שליט"א

יעקב א. לוסטיגמן

בשיחה עם הגאון ר' יחיאל מיכל ויינר שליט"א, רב בית המדרש ביאלא ברמת בית שמש א', הוא מעלה רסיסי זיכרון ממוסכת חיון המופלאה של מורו וכ"ק כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'מבשר טוב' זצ"ל מביאלא, וכעת אנו מביאים בפניכם את השיחה המרתקת, למען ידעו דורותינו להיכן יכול ילוד אשה להגיע בעבודה תמה ובעלייה בלתי פוסקת בהר' אל מקום קדשו.

"הרבי זצ"ל היה ענק שבענקים", פותח הרב ויינר. "ממש בבחינת סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה. אבל מה שמעניין זה שבדיוק כמו שראשו של הסולם הגיע השמימה, הוא גם היה מוצב ארצה, בצורה חזקה ויציבה. הוא מאוד מאוד הקפיד שלא להיראות כמי שמרחף בעולמות העליונים, ושומר לכל אורך שנות הנהגתו על התנהגות נורמלית.

"מי שעמד לידו, היה מרגיש כמו שעומדים ליד אדם נורמלי. כשהוא רצה לומר משהו הוא היה אומר אותו בצורה ברורה, התפילות שלו היו באורך רגיל כמונה מעות, הוא לא היה צועק בתפילה, לא עוצם עיניים בחזקה, לא עושה תנועות חריגות עם הידיים. כשהוא אמר שיעור הוא אמר אותו בצורה נורמלית, הגאונות ביצבצה מכל משפט כי הוא היה משתמש בהרבה מאוד מראי מקומות מכל חלקי התורה, אבל הוא היה אומר זה בנימה מאוד רגילה, כמו כל מגיד שיעור שמסביר מה כתוב כאן. גם את חסידיו ותלמידיו הדרך כך, להיות נורמלי, איש בין אנשים, לא להתבלט בשום דבר בצורה

חריגה, פשוט לעשות את רצון ה'.

"האמת שמבחינתו זו לא היתה הצגה שהוא הציג כאילו הוא אדם נורמלי ואינו מורם מעם, הוא באמת הרגיש כך. סיפר לי הנהג שלו שפעם הוא לקח את הרבי לאיזה מקום, וכשיצאו הוא לא הצליח לצאת עם האוטו מהחניה כי המקום היה מאוד צפוף והוא פחד לשרוט מכוניות אחרות שחנו לצדו. פתאום הרבי יוצא מהאוטו, ומתחיל לכוון אותו כדי לסייע לו לצאת מהחנייה... הוא חשב שהוא מתעלף אבל הרבי לא חשב לרגע שהוא עשה משהו חריג, זה מה שאנשים עושים כשרוצים לצאת עם האוטו מהחנייה, הנוסע יוצא

ומכוון את הנהג!

היו הלומדים בבית המדרש קמים לכבודו, הוא הרגיש שזה 'לפסוע על ראשי עם קודש', ולכן האריך את דרכו כדי שאנשים לא יעמדו לכבודו".

עוד מנהג מעניין שהיה לרבי זצ"ל

"עוד מנהג מעניין שהיה לרבי זצ"ל, היה שהוא השתדל ללמוד תמיד דווקא עם חברותא, וכשאני אומר חברותא הכוונה עם כל מי שיודע לקרוא... הוא לא היה בדרך בנושא, פעם למד חברותא עם רב או אדמו"ר ופעם עם הגבאי או ה'הויז בחור', או אפילו סתם איזה בחור שהיה סביבה.

"אני שמעתי שני הסברים שהרבי הסביר לאנשים ששאלו אותו על כך. אחד אמר לי שהרבי אמר לו שזה עניין מאוד פשוט שהרי כתוב בגמרא 'חרב אל הבדים' היינו תלמידי חכמים שלומדים בד בבד, כלומר בלי חברותא. אבל הסבר אחר שהוא הסביר משקף את הענווה הגדולה שלו.

"כשאדם לומד תורה, צריך הרבה רחמי שמים שתהיה זו 'תורה לשמה'. צריכים להיות ראויים לזה, עם לב נקי מכל פניה אישית ונגיעה זרה כדי שהתורה תהיה ממש תורה לשמה.

"אבל אם לומדים עם חברותא, עושים עמו חסד, ואז התורה היא 'תורת חסד', והרי ידוע שבצדקה המצווה היא מצווה שלימה גם אם יש לנותן כוונות ונגיעות אישיות. שהרי חז"ל אומרים שמי שנותן סלע לצדקה ואומר שזה בשביל שיחיה בנו, הרי הוא צדיק גמור ורבינו חננאל גורס שזאת צדקה גמורה.

"הרבי הסביר שמאחר והוא לא סומך על עצמו שהלימוד שלו הוא בדרגה של 'תורה לשמה', הוא משתדל שיהיה לפחות 'תורת חסד' וכך יזכה לקיים מצווה בשלמות..."

"אגב, הנושא הזה של לימוד דווקא עם חברותא זו לא היתה הנהגה שהוא עשה רק לעצמו, הוא גם הזהיר על כך לאחרים, וגם לי עצמי הוא אמר שאשתדל ללמוד עם חברותא בכל עת".

"אני חושב שאחד הפחדים הגדולים שהיו לרבי, היה לשכוח חס ושלום איזה דבר מהתורה. הוא שמע פעם שזריקות הרדמה שמקבלים אצל רופא השיניים, פוגעות מעט בזיכרון. מאז, הוא לא הרשה שרופא השיניים יזריק לו זריקת הרדמה, בשום פנים ואופן. "כשהרבי היה זקוק לטיפול שיניים, הוא פשוט היה יושב על הכסא ומשקיע את עצמו באיזו סוגיא, וכך היה יושב במשך כל הטיפול בלי לזוז בזמן שהרופא עשה את הטיפול. גם כשאירע שהיה זקוק לטיפול שורש שכמובן כואב הרבה יותר, הרבי סירב בתוקף לקבל זריקה בגלל החשש שזה יפגום לו משהו בזיכרון ויגרום לשכוח דבר מתלמודו חלילה.

יכלו לראות את הפלא הגדול בנושא של מספרי טלפונים

"יכלו לראות את הפלא הגדול בנושא של מספרי טלפונים. הרי הוא היה גאון עצום בכל מכמני התורה והיה יכול לצטט דפים שלמים

"דרכו היתה שהוא לא הכניס לפה דבר מאכל שלא אמור לסייע לגוף. הוא החזיק בדעה שתפוח אדמה למשל, זה מאכל שאין לגוף שום צורך בו. כמובן שהוא משייב לטווח הקצר, אבל בטווח הארוך אין בו תועלת. לכן הוא לא היה אוכל תפוח אדמה. אבל אם אירע שהביאו לו קוגל תפוח אדמה בטיש וכדו', הוא לא היה מתעקש על המנהג, אלא טועם מעט לכבד את הזולת, שכן במקרה כזה יש תועלת באכילת תפוח אדמה - שלא לפגוע באף יהודי..."

"כך גם הוא היה אוכל דגים כי זה בריא לגוף, אבל הדגים היו לא מתובלים, כי התבלין לא מוסיף בריאות אלא רק טעם.

"בכלל, הענווה שלו היתה מדהימה. כבר הזכרנו בכתבות קודמות את הבריחה שלו מפרסום, אבל זה לא רק בריחה מכבוד אלא גם אי נעימות כשכן נתנו לו כבוד.

פעם אחת הודיעו לרבנית אלישיב

שהאדמו"ר מביאלא עומד להגיע לביקור,

"מנהגו היה להגיע מדי פעם לבקר אצל מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל, וכשהיה בא הוא היה משתעשע עמו בדברי תורה ומבקש את ברכתו.

"פעם אחת הודיעו לרבנית אלישיב שהאדמו"ר מביאלא עומד להגיע לביקור, והיא מיהרה לפרוס מפה על השולחן ואפילו הניחה אגרטל יפה. הרב אלישיב שם לב לתכונה ושאל את הרבנית מה יום מיומיים. השיבה לו הרבנית: "עוד מעט יגיע לבקר איזה רב שאתה מאוד אוהב...".

"כשהגיע הרבי לבקר, סיפרו בני הבית לגבאי של הרבי איך הגדירה אותו הרבנית אלישיב, וכשיצאו משם סיפר הגבאי לרבי מה אמרה הרבנית, הוא חשב שזה ישמח את הרבי שהרב אלישיב מאוד אוהב אותו, אבל כשמע זאת הרבי זלגו עיניו דמעות. הוא בכה ואמר: "אוי לי שכך הטעיתי אדם גדול כמו הרב אלישיב".

"אבל כמו בדברים אחרים, גם הענווה שלו לא היתה משהו שהופגן החוצה. הוא הכיר את מקומו וידע לשבת בראש השולחן ולהנהיג את העדה. כששאלו אותו שאלות הוא ידע לחרוץ גורלות וענה תשובות חדות וחזותיות גם בעניינים גורליים מאוד, אבל עם כל זה הוא הרגיש שהוא לא ראוי לאצטלה. סיפר לי מישהו שפעם נסע לצפת כדי להת'יעץ עם הרבי בתקופה בה התגורר בצפת, וכשהגיע אמר לו הרבי שהוא מאוד מתנצל על כך שהוא היה צריך לטרוח ולנסוע עד שם כדי לשאול אותו שאלה.

"מנהגו היה ללכת מדי יום למקווה, כמנהג החסידים, והוא היה מקפיד על זה ממש ברמה של מסירות נפש. יום אחד הבחין הגבאי שהרבי משנה את מסלול ההליכה שלו למקוה, ובמקום ללכת בדרך הרגילה שהלך תמיד, הוא הקיף את הבניין והלך מצד שני. תמה הגבאי ואמר לרבי שאפשר ללכת מהדרך הרגילה, זה יותר קצר, אבל הרבי דחה אותו באיזה תירוץ. בסופו של דבר התברר שמאחר והיה שם חלון שפונה לבית המדרש וכשהרבי היה עובר למקווה

"אני אסיים את דברי באימרה שאומרים בשם הרב מפוניבז' זצ"ל שאמר פעם שלחלוק על דבר תורה של החזון איש בהחלט אפשר. הרי תורה לא בשמים היא, אפשר לחלוק גם על רבי עקיבא איגר וגאוני עולם אחרים והחזון איש אינו שונה מהם בעניין זה. אבל לחלוק על עצה של החזון, היה אומר הרב מפוניבז', אי אפשר. צריך להיות טיפש מטופש כדי לא לשעות לעצתו של החזון איש, כי העצות שלו הן תמיד טובות ונכונות כאשר ישאל איש באורים ותומים.

"אותו הדבר הרגשנו אצל הרבי זיע"א. ידענו שכל היוצא מפיו זה קודש קודשים. כל עצה שאמר, כל הוראה שנתן לנו, הכל היה קודש. יכלו גם לראות שלא היה לו איזה שטאנץ קבוע של תשובות שבעניין זה הוא אומר כך ובעניין אחר הוא אומר אחרת, לא ולא, יכלו לשאול אותו עשרה אנשים את אותה השאלה בזה אחר זה, ולכל אחד הוא היה עונה תשובה אחרת.

"הרבי אמר פעם שחלק מהעבודה שלו זה להכיר את האדם העומד מולו ועל מכלול הצרכים שלו, ורק לאחר שהוא מבין את כל התמונה הרחבה הוא יכול לענות לו תשובה. ראיית הנולד שלו היתה מופלאה, כל תשובה שלו היה חקוקה בסלע, ובמקרים רבים יכולת לראות לאחור זמן עד כמה הוא הרחיק ראות וידע כיצד יתפתחו הדברים בניגוד למה שאנשים אחרים חשבו או צפו.

"תכלה היריעה ולא יכלו הסיפורים והעובדות. הרבי היה גם רב ומורה דרך, גם מדריך ומחנך, גם אבא אוהב ותומך, גם מנהיג הצועד הראש קהל העדה, את כל אלו איבדנו ברגע אחד והכאב צורב ושורף את הלב.

"אמנם, זכינו שהרבי הועיד בחייו את בנו כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א לשבת על כסאו בבוא העת, בזאת נמצא נחמה ובידיעה והאמונה שבעז"ה במהרה בימינו יקיצו וירננו ... בשוב ה' שבות עמו ברחמים".

לתגובות, הארות, והצעות
כתבו לעורך 'לקראת שבת' במייל: 10dirshu@gmail.com

מכל מיני ספרים בלי לשנות אות אחת, אבל כשזה הגיע לזכירת מספרי טלפון הוא לא זכר. העניין הוא שהרבי היה משתמש בטלפון, הוא היה מתקשר ועונה לטלפונים ואף על פי שהשימוש בטלפון היה יומיומי, את מספרי הטלפון הוא לא זכר, כי אין מצווה לזכור מספרי טלפון וגם אין צורך, אפשר להסתכל בפנקס - ממילא חבל על המקום שזה תופס בזיכרון!

"אבל, כשזה הגיע לזכירת עניינים של אנשים אחרים, הוא זכר היטב. כמישהו נכנס אליו וסיפר לו על הקשיים והבעיות, הרבי זכר בדיוק מה אמרו לו, וגם אחרי חודשים ושנים הוא היה יכול פתאום להתעניין מה מתקדם עם הנושא הזה, והיה מונח בו בפרטי פרטים כאילו הוא שמע את זה רק לפני רגע.

"בכלל, אנשים שנכנסו לרבי לתנות את כאבם, הרגישו שהוא משתתף איתם ושהכאב שלהם הוא ממש הכאב שלו. אני מכיר מקרה של בני זוג שאינם חסידי ביאלא ושלא היתה לו היכרות מיוחדת איתם, הם נכנסו פעם לרבי והאשה בכתה על הצרות הקשות שלה. הרבי בכה יחד איתה בכי תמרורים, ולאחר תקופה היא רצתה להיכנס שוב כדי להשיח את לבה, בעלה הניא אותה ואמר לה: "את רוצה להרוג אותו חלילה, לא ראית כמה זה ציער אותו בפעם הקודמת???"

"לא רק בצער של הזולת היה משתתף, אלא גם בשמחות. סיפר לי חבר שהתקשר פעם לרבי, בעת שהרבי היה גר בשווייץ, והשעה היתה שעה שלא מקובל להתקשר בה. הוא התלבט מעט ולבסוף החליט להתקשר בכל זאת כדי לברר לרבי בשורה טובה. הרבי ענה לו, שמע אותו ואמר לו תודה רבה באופן מיוחד על כך שהוא לא המתין, ובישר לו את הבשורה הטובה מיד כששמע עליה!

"כך גם היה נוסע לחתונות שהתקיימו מחוץ לעיר כדי לשמח חתן וכלה ולהשתתף בשמחה של האנשים הקשורים עמו. הוא היה רוקד עם החתן, ופעם אמר שהוא ממשיך לרקוד עד שהוא מרגיש את הלב, שכן הוא סבל ממחלת לב, וכשהרגיש שהריקוד מתחיל להיות מסוכן לבריאות הוא היה עוצר".

דרשו יוצא למבצע חלוקה של אלפי ספרי קודש

ארגון 'דרשו' במבצע ענק של חלוקת ספרים לבתי כנסת והיכלי התורה בכל רחבי הארץ

עד לפתח ביתו של הגבאי, או לבית הכנסת, לפי בחירתו. זאת, בכפוף לתשלום סמלי והשתתפות של 30 שקלים עבור דמי המשלוח. הנהלת 'דרשו' מדגישה, כי ההחלטה לאלו בתי כנסת לשלוח ספרים, ואלו יצטרכו להמתין לחלוקה הבאה, תתקבל רק לאחר שיצטברו הטפסים השונים, לפי קריטריונים שנקבעו על ידי ההנהלה. בכל מקרה, דמי המשלוח ייגבו כמוזן רק מבתי הכנסת שבקשתם לקבל ספרים תאושר.

חשוב לציין, כי בחלוקה זו, חובה למלא את הטופס הממוחשב, ולא יתקבלו פקסים או פניות טלפוניות למשרדי דרשו ואת הפנייה ניתן למלא אך ורק בעמדות 'נדריים פלוס'.

מבצע חלוקת ספרים של דרשו בעיצומו. מדובר בספרים המודפסים בהוצאה לאור שע"י הארגון, ובחלוקה המתבצעת על פי צוואת מרנא החפץ חיים זצוק"ל, שכל המדפיס את ספריו יעניק ארבעה אחוזים מהם לבתי מדרש ללא כל עלות.

ב'דרשו' פונים לגבאי בתי הכנסת שמעוניינים לקבל ספרים במהלך החלוקה, לפנות בהקדם ולמלא טופס רישום. את הטופס ניתן למלא בעמדות 'נדריים פלוס' טופס דרשו < חלוקת ספרים.

חשוב לציין, כי לאחר לימוד הלקחים מהחלוקות הקודמות, העומס וההוצאה הכספית הגדולה שהעניין גרם לגבאים, ולאור ההצלחה בחלוקה הקודמת, לכן הוחלט שגם הפעם יובאו הספרים במשלוח

האמת שהרבי ה'נתיבות שלום' היה נוהג לומר שבזמן הזה אין כבר מושג של 'רוח הקודש', וזה פלא גדול כי ראו אצלו ממש דברים גדולים מאוד. אבל בכל זאת, הוא החזיק בדעה שכשיש התקשרות של ממש בין תלמיד לבין רבו, אז הם מרגישים זה את זה אפילו שהם נמצאים בשני מקומות מרוחקים זה מזה

המשך השיחה המיוחדת ששמענו מפי הגאון רבי ישראל ברזובסקי שליט"א
רב דחסידי סלונים בביתר עילית, וחבר בד"ץ ביתר
על זקנו כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'נתיבות שלום' מסלונים זיע"א

יעקב א. לוסטיגמן

בגיליון הקודם הבאנו את חלקה הראשון של השיחה המיוחדת שזכינו לשמוע מפיו של הגאון רבי ישראל ברזובסקי שליט"א, רב שכונת הגפן וחבר בד"ץ ביתר עילית, ובנו בכורו של כ"ק מרן אדמו"ר מסלונים שליט"א. השיחה נסובה אודות זקנו הרבי בעל ה'נתיבות שלום' מסלונים זצ"ל, וכעת אנו מביאים את המשכה של אותה שיחה בס"ד.

"האמת שהרבי ה'נתיבות שלום' היה נוהג לומר שבזמן הזה אין כבר מושג של 'רוח הקודש' בגלל ירידת הדורות, וזה פלא גדול כי ראו אצלו ממש דברים גדולים מאוד. אבל בכל זאת, הוא החזיק בדעה שכשיש התקשרות של ממש בין תלמיד לבין רבו, אז הם מרגישים זה את זה אפילו שהם נמצאים בשני מקומות שונים ומרוחקים זה מזה, ובהקשר זה אספר מעשה פלא שאירע לי עצמי עם הרבי. "בהיותי אברך צעיר, בנסיבות מיוחדות הייתי צריך פעם לעשות את הימים הנוראים בחוץ לארץ.

"ראש השנה זה ראש השנה בכל מקום, כמובן שהשתדלתי שלא לתת לשינוי הנוסח והאווירה השונה למנוע ממני את הכוונה בתפילה וכדו', הרי הקב"ה נמצא בכל מקום, ואפילו מחוץ לסלונים... "אבל היו בתפילה שני זמנים שבהם לא הצלחתי להסתדר בלי האווירה הסלונימאית. הפעם הראשונה היתה ב'המלך'. ברוב הקהילות אמירת 'המלך' זה עסק של החזן, הציבור רק מקשיב ואולי גם מנגן קצת עמו, אבל בסלונים הקהל כולו מנגן ושר וזועק 'המלך' יחד עם החזן.

"הרגשתי שאני לא יכול לוותר, לכן עצמתי את עיני ודמיינתי כאילו אני נמצא בבית המדרש הגדול של סלונים בירושלים. ההרגשה שלי באותו רגע היתה כאילו אני נמצא בירושלים, במחיצתו של הרבי זצ"ל, יחד עם כל חסידי סלונים המכונסים שם יחדיו.

"כך היה גם כשהגיעו לתקיעות. מי שהיה פעם בסלונים בזמן התקיעות יכול להבין על מה אני מדבר. האווירה שם היא משהו אחר, אחרי שמסיימים את ברכות ההפטרה, כאילו מחליפים את האוויר

בבית המדרש, האווירה הופכת להיות דחוסה וכבדה, אומרים את ה'זהר' הקדוש בשקט לפני התקיעות וככל שאמירת הזהר נמשכת כך האווירה הופכה יותר ויותר דחוסה, ואז מגיע השלב שבו הבעל תוקע פותח באמירת 'למנצח' והקהל כולו שואג את הפסוקים בהתרגשות עצומה, ובסיומה של כל אמירת 'למנצח' משתתקים כולם, עד שבעל התוקע משלים את אמירת הפרק, ושוב חוזרים ואומרים פעם שניה ושלישית וכן הלאה.

"ואילו אני הייתי בבית הכנסת אחר שגם בו התכווננו לתקיעות בחיל וברעדה, אבל זה לא היה כמו בסלונים...

הגיע אלי יהודי ששהה בראש השנה בארץ הקודש, ובידו מכתב ששלח אלי הרבי זצ"ל

"שוב עצמתי את עיני, דמיינתי כאילו אני נמצא בבית המדרש הגדול בירושלים בצלו של הרבי..."

באותה שנה חל ראש השנה בימים חמישי ושישי, כשלאחריהם היתה השבת צמודה. ביום ראשון חל צום גדליה שנדחה ל-ד' תשרי מפני כבוד השבת, וביום שני ה' בתשרי הגיע אלי יהודי ששהה בראש השנה בארץ הקודש, ובידו מכתב ששלח אלי הרבי זצ"ל. "המכתב נכתב יום קודם לכן, ביום ראשון ד' בתשרי, אבל כדי להבין את תוכנו של המכתב, כדאי להקדים קודם כל עם סיפור שמקובל בסלונים עוד מתקופתו של מייסד השושלת, הרה"ק רבי מרדכי מלכוביץ', המכונה 'הלכוביצ'ר'.

"אחד מתלמידיו המפורסמים של הלכוביצ'ער היה רבי מאיר שהתגורר בעיר מיר, וכינו אותו רבי מאירקה מירער.

"שנה אחת שהה רבי מאירקה בעיר לייפציג בראש השנה, והרגיש געגועים עזים לרבו הלכוביצ'ער, ובזמן התפילה הוא דמיין שהוא שומע את הרבי אומר 'המלך' כמנהג. הוא חשב לתומו שזה רק דמיון ולא ייחס לזה משמעות רבה.

"באותה שנה, זכה רבי מאירקה מירער להיות אצל רבו הלכוביצ'ער בסעודת פורים. הלכוביצ'ער אמר דברי תורה ובתוך דבריו הזכיר את הפסוק במגילת אסתר: "ונשמע פתגם המלך בכל מדינות מלכותך", ואמר "כשיהודי אומר 'המלך' - זה נשמע בכל מדינות מלכותך", ולאחר מכן הפנה מבטו לרבי מאירקה ואמר: "ר' מאיר, נכונים הם הדברים???"

"נחזור למכתב ששלח לי זקני ה'נתיבות שלום' באותה שנה, ובו הוא כותב לי ברכות לשנה החדשה ואיחולים לבבים, ובאמצע המכתב ללא קשר להתחלה או לסוף הוא מוסיף את המילים הבאות: "בטח נתקיים בך 'ונשמע פתגם המלך... וכן בתקיעות...". כך הוא כתב את המשפט, עם ה'שלוש נקודות' הללו.

"סיפורים מעין זה אירעו לא אחת ולא שתיים, והם ידועים ומוכרים, רבים מחסידי סלונים זכו לראות במו עיניהם מה גדולה כוחה של התקשרות לצדיק. אחד הסיפורים הידועים היה עם החסיד רבי אברהם לוריא שהתגורר בחיפה ואחר כך כיהן כמנכ"ל ת"ת סלונים בירושלים, והיה לו סיכום עם הרבי שבכל ליל שבת בשעה מסוימת הם יחשבו זה על זה, הוא יחשוב על הרבי והרבי יחשוב עליו, וכך תישמר ההתקשרות ביניהם.

"ה'סידור' הזה נמשך שנים, אבל אירע פעם אחת שרבי אברהם נרדם ופספס את אותה שעה קבועה שבה הוא אמור היה לחשוב על הרבי. לאחר זמן כשהגיע לרבי, אמר לו הרבי: "בשבת הזאת לא היית איתי!"

כמו כן במכתב לאחד מתלמידיו שהרגיש רחוק ולא מחובר, הרבי זצ"ל כתב לו "אנא כתוב לי מזמן לזמן, כי הנני נהנה מאוד ממכתביך, ואל תביט על זה שאינני עונה, כי במחשבה הנך מקבל תשובה".

במשך 25 שנה נמשכה העבודה

היסודית על חיבור ה'תורת אבות'

"כחלק מהשליחות החשובה שנטל על עצמו להמשיך את הקיום של סלונים לאחר החורבן הנורא של יהדות אירופה, השקיע הרבי

זצ"ל עבודה רבה בכתיבת הספר 'תורת אבות'. ספר זה מרכז בתוכו את תמצית תורתם של ארבעה מאדמו"רי סלונים: הרה"ק רבי מרדכי מלכוביץ', הרה"ק רבי נח מלכוביץ', הרה"ק רבי משה מקוברין, והרה"ק רבי אברהם בעל ה'סוד העבודה' מסלונים.

"הספר התחבר מתוך ליקוט גדול של כתבי יד שהוא שמר והשיג, והוא השקיע עבודה רבה מאוד כדי לסדר את הכל דבר דבור על אופניו.

"במשך 25 שנה נמשכה העבודה היסודית על חיבור ה'תורת אבות', ושמעתי מפיו שעיקר העבודה שלו היתה מה לא להכניס לספר! כי הרי יש דברים שנאמרו רק לשעתם, ויש דברים שאולי הוצאו מהקשרם או שנאמרו רק לאדם ספציפי ולא היתה כוונה שיהיו הוראה לכלל, ולכן הוא השקיע בזה מאמצים גדולים מאוד.

"לימים סיפר לי הרבי זצ"ל, שכשהוא הכין את הספר היו לו כל מיני ווארטים של 'עבודה' רעיונות מרכזיים בעבודת ה', שצריכים השקעה ושימת לב כדי להבין אותם ולאחר מכן עבודה רבה כדי להפנים אותם.

"חלק גדול מהווארטים הללו מבוססים על פסוקים או הוסמכו לפסוקים מהתורה, ואפשר היה לשבץ אותם בחלק של פרשת השבוע. מצד שני הם עוסקים בעבודה, ולכן אולי מתאים יותר לשבץ אותם ב'שער עבודת ה'..."

"אמר הרבי, שבכל פעם שהיתה לו אפשרות כזאת לשבץ את הווארט בפרשה או בשער עבודת ה', הוא העדיף לשבץ אותו בשער עבודת ה'. ולמה? כי אם מישהו מחפש איזה ווארט נחמד על הפרשה כדי לומר בשולחן שבת או בדרשה שהוא צריך לשאת בשבע ברכות וכדו', שלא יביא את הווארטים הללו של עבודת ה'. אלו לא פרפראות לדרשה, אלו רעיונות עמוקים שאדם צריך להתבונן בהם ולחיות על פיהם."

"אחרי ה'תורת אבות', עסק הרבי זצ"ל רבות גם בקיבוץ וליקוט דברי תורתם של יתר אדמו"רי סלונים. הוא קיבץ את דברי תורתו של הרה"ק רבי אברהם וינברג (השני) מסלונים שהתגורר בברנוביץ והיה רבו העיקרי של ה'נתיבות שלום', לספר בשם 'בית אברהם'.

"מעניין לציין שהרבי ה'בית אברהם' התבטא בצורה מאוד מאוד חזקה על הקדושה המופלגת של תלמידו ה'נתיבות שלום'. לימים הזכירו את הדברים בפניו של הרבי זצ"ל, אבל הוא בענוותנותו ראה בזה כמו ברכה שה'בית אברהם' בירך אותו, ואמר "הלוואי שזה יתקיים."

"לאחר מכן חיבר את הספר 'זכרון קדוש' שבו הוא מביא דברי זכרון, עובדות נפלאות ודברי תורה מהרבי הצעיר מסלונים, הרה"ק רבי שלמה דוד יהושע זצ"ל, בנו של ה'בית אברהם', שהיה ידיד נפש של הרבי ה'נתיבות שלום' זיע"א. הם למדו בחברותא בברנוביץ והיו קשורים מאוד זה בזה. 'הרבי הצעיר' נעקד על קידוש ה' בשנות השואה הנוראה, והרבי עסק רבות בהנצחת זכרו ומורשתו.

"אציין עוד נקודה מעניינת, שתראה עד כמה היה הרבי נזהר בספרים שחיבר, שלא להוסיף ולא לגרוע ושהכל יהיה כתוב אחרי מחשבה מרובה ושלא יהיה שום דבר שאין בו תועלת של ממש:

"לאחר שהדפיס הרבי את הספר 'זכרון קדוש', בא אליו הסופר

היה זה מחזה קורע לב להביט כיצד לפני כל נסיעה היה מרן הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצוק"ל שואל את הרבנית בענווה, אם היא מרשה לו לנסוע, והיא הסכימה בכל לב ובירכה אותו דקות ארוכות להצלחה במסעו, והוא היה בוכה כילד ממש ומבקש סליחה בכל ליבו שתסלח לו על שנצרך לעזוב אותה, בהדגישו שעושה כן רק לשם שמים.

מסירות הנפש לתורה של הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצוק"ל

איש אשר ריח בו (כ"ח)

חתן רבינו הגאון רבי חיים דב אלטוסקי זצ"ל היה מספר שפעם התלווה לרבינו לביתו של גביר אחד, הלה שאל באדיבות וכנות שברצונו לעזור בפעולה החשובה להגדיל תורה ולהאדירה. הוא שאל את רבינו, מה הם ההוצאות המרכזיות של הישיבה שברצונו לקחת בהם חלק. רבינו חשב ואמר שהוצאות הלינה (היתה זו התקופה שבנו את הפנימיה החדשה) וכן הוצאות ההסעדה. אמר לו אותו גביר: יש לי פתרון נפלא עבורכם לשני עניינים אלו, פתרון המפורש בדברי רבותינו במשנה (אבות פ"ו מ"ד) "פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ועל הארץ תישן" רז"ל אומרים שזהו תנאי לצמיחה בתורה ומדוע לא ינהג כך עם התלמידים? ענה לו רבינו: עם בניך שלך היית נוהג כך? לא! בני הישיבה אצלי הם כילדים שלי והישיבה תהיה להם כביתם הפרטי ולכן אני מעוניין שיהיו להם הטוב ביותר.

שבהיותו ילד היה נקרא בפי הילדים "לפתי"

פעם כשהגיעו לפניו קבוצת ילדים סיפר להם המלמד בדרך, את העובדה שרגיל היה רבינו לספר על עצמו, שבהיותו ילד היה נקרא בפי הילדים "לפתי" (השמאלי, בשפת אנגלית) משום שכאשר היה משחק בכדור היה רגיל לשחק ביד שמאל, ולמרות ששמו בין הילדים היה על פי המשחק שהיה מצטיין בו מכל הילדים, בכל זאת הבין שאדם לעמל יולד והשקיע בלימוד התורה וגדל בתורה ויראה לדרגות כה גבוהות, כל זאת כיון שעמל הרבה בתורה.

כשנכנסו התלמידים אל רבינו, הבחין אחד מהילדים שהתפילין שלו (אותם הניח כל היום) מונחים על יד שמאל. וניגש לרבינו בשאלה, רבי, אם קראו לכם 'לפתי', א"כ צריך היה להיות שהרב יניח התפילין ביד ימין, ומדוע מונחים ביד שמאל? השיבו רבינו מיד, מה שעושה את האדם לשמאלי או ימיני לא תלוי ביד שזורק בה את הכדור, אלא ביד שכותב בה את חידושי התורה.

רבינו הרגיש שבארה"ב בה גדל הוא עצמו, יכול סיפור חייו שלו להשפיע על הנוער, פעמים רבות היה מזכיר בפניהם בהתרגשות את הפסוק (ישעיהו מט) "ישראל אשר בך אתפאר", והיה פונה

אחת מהנהגותיו הידועות היתה, שהיה מגיע מדי יום לשטיבלאך ההומים של בית הכנסת שומרי שבת - אנשי ספרד ברח' אבניו 31 פינת רח' 25 בבורו פארק, בו כיהן כרב, תלמידו הרב סינגר והיה עומד בפתח כמה שעות ואוסף כסף לשיבה. מפעם לפעם היה עובר בין המתפללים להתרימים לשיבה, לפעמים השתמש כקופה להנחת הכסף בכובעו, אותו היה הופך כדי שישומו שם את הכסף. היה זה מחזה בלתי מצוי, תלמיד חכם עצום מגדולי הדור ומגדולי מרביצי התורה מבקש בעצמו מהמון העם עבור תלמידיו, ניכר היה בעליל שיש לו ענין מיוחד בכך. היו שהסבירו שרבינו מבקש להתבזות בשביל תורה ולומדיה כפי שהיה רגיל תמיד להביא את דברי הזוה"ק (ח"ב עמ' קס"ו) שיחזקאל הנביא זכה לשם 'בן בוזי' משום שהגיע לשלמות בזכות שביזה עצמו לתורה ולמצוות. היו ששמעו ממנו שיש לו ענין לעמוד דווקא שם ולקבל מיחידים צדקה לזכות את עמך ישראל בהחזקת תורה ולא רק את הגבירים. עד כדי כך ראה בכך ענין שגם בימי חול המועד פסח כשהיה שוהה בעיר מונסי בבית בתו הרבנית רוזנגרטן היה נוסע במיוחד לאותם שטיבלך והיה שוהה שם עד לשעות הצהרים למטרה זו.

אליהם ואומר: ילדים אני לא הולך לחיות לעולם, אני מזדקן משנה לשנה, מי יהיה, ה"ישראל אשר בך אתפאר" לדור הבא? ואז פרץ בבכי שריגש מאד את הילדים. ה"ישראל אשר בך אתפאר" זה אתם - איך שתלמדו, איך שתאכלו, ואיך שתתנהגו, תראו לעשות קידוש ה' בכל הנהגה, שיראו בכם את ה"ישראל אשר בך אתפאר". מחזה זה הותיר רושם עצום ורבים התחזקו ממנו, וישנם בני תורה ברחבי ארה"ב ובריטניה שמעידים על עצמם שכל השפעתם הרוחנית היתה משיחה אחת שנשא בפניהם.

מלבד זאת, לא אחת ראו בחוש איך משמים הובילו אותנו למקומות שהיו זקוקים לשהותו לחיזוק אנשי המקום בתורה ויראת שמים. על אחד מאותם מקומות סיפר תלמידו הרה"ג רבי יעקב הבר שאירח את רבינו בעיר כיהן ברבנות קהילה, במלבורן שבאוסטרליה, בדיוק באותם ימים ארע פירות כלכלי גדול ועשירי העיר הפסידו מליונים רבים. היה זה מופת ההשגחה העליונה שרבנו שהה שם ובמקום לגייס כספים לישיבה חיזק את הבעלי בתים בעיר באופן ופלא ורומם אותם באמונה ובטחון.

כך היה גם בשנת תש"ע כשהשתתף בפעם האחרונה בדינר של הישיבה בארה"ב, הוא חשב קודם מה לומר ואף אמר זאת לבנו מוריני ראש הישיבה שליט"א. באורח פלא לפני שהחל לדבר פתח ואמר: דוד המלך אומר (תהלים כג. ד) "שבטך ומשענתך המה ינחמוני", הכוונה היא שגם כשהקב"ה שולח חלילה שבט היינו מקל חובלים, יחד איתו הוא שולח את המשענתך, המשענת והסיוע מהמכה. הנוכחים לא הבינו למה הוא מכוון בדיוק, אך במהלך השנה ארעה המפולת הכלכלית הגדולה בה ירדו רבים מנכסיהם ואחרים ניזוקו קשות, אז הבינו היטב למה שם השי"ת דברים אלו בפיו.

לפרוע את השעות שלא למד

מיותר לציין שגם בשהותו בגלות המשיך בשקידתו הרבה. אומר אחד ממלוויי בימים שהסתובבנו איתו ראינו בחוש דברי הגמ' (ע"ז ה:): "לעולם ישם אדם עצמו על דברי תורה כשור לעול וכחמור למשא" היינו השור כשרוצים לחרוש איתו קושרים אותו לעול שלא נותן ללכת לא לימין ולא לשמאל רק ישר. "וכחמור למשא" - ישכר חמור גרם רובץ בין המשפתיים אומרים המפרשים שהחמור גם כשהוא הולך בדרך, כשהוא נמצא בין העירות ומגיע הלילה וצריכים לישון הוא ישן עם המשא שעליו, ואפילו בלילה הוא נושא את משאותיו.

לא אחת מיד כשהגיע מהטיסה, למרות שסבל מאד מהבדלי מזג האויר, בכל זאת ישב מיד ללמוד בכל העיון והעמקות. גם תוך כדי שהסתובב היה שקוע בלימוד ואף ידע בדיוק כמה שעות הוא לומד במצבו זה וכפי שסיפר רבי יחזקאל דוויק שזכה לארח בביתו את רבינו בעיירות דיל שבניו גרז' ששם לב לא אחת שכאשר היה רבינו חוזר מאוחר מהרגיל או כאשר ישבו אצלו עד שעות מאוחרות יותר, היה קם מוקדם יותר ללמוד כדי לפרוע את השעות שלא למד וכמו שמסופר בגמ' על התנא דייף ביממה ופרע בלילה.

בשנים מאוחרות יותר החל לנסוע גם לאירופה, גם שם התקבל

באהבה וחיבה בייחוד במקומות התורה התקבל בהערצה רבה ויקרא דאורייתא, כך היה כשהגיע למקומות התורה בהם התכבד למסור שיעורים ושיחות ורבים שיחרו לפתחו. וכך היה גם כאשר ביקר בעיר התורה גייטסהעד שבאנגליה.

לקראת הגעתו פרסם המרא דאתרא הגאון רבי בצלאל ראקוב זצ"ל קריאה לבני העיר שיתאספו כולם לכבודו. באותו מעמד נעמד המרא דאתרא ובירך בהתרגשות גדולה ובקול רם ברכת "שחלק בחכמתו ליראיו", לפני כן הודיע לכל הקהל שהוא מוציאיהם ידי חובתם. [סיפר אחד הנוכחים ששם לב שרבנו ענה אמן על הברכה]. לאחר מכן דרש רבינו בפני הציבור ואמר בהתרגשות ובבכי שאין לו ספק שהכבוד שחלקו לו אינו לו עצמו אלא לתורה, ואשריהם שזכו לרומם את כבוד התורה ולקדש שם שמים ברבים.

אגב, כשהיה באוסטרליה ביקש לבקר את המרא דאתרא הותיק הגאון רבי אברהם צבי בעק, לאחר מכן החזיר לו המרא דאתרא ביקור גומלין וביקש מבעל הבית תלמיד רבינו רבי יעקב הייבר לצאת מהחדר, כי ברצונו לדבר עם רבינו ביחידות בענייני יראת שמים. כשיצא מהחדר אמר לרבי יעקב בהתרגשות: מאז שביקר כאן כ"ק אדמו"ר ה"דברי יואל" מסאטמאר לא היתה לי שיחה מרוממת כזו.

הילד שהחל ללכת

כשהיה בעיר דטרויט שבארה"ב היה בין הבאים יהודי שבא עם בנו הקטן להתברך. אותו יהודי תרם את מעשרותיו לישיבה וביקש ברכה להצלחה וסייעתא דשמיא עבורו ועבור בנו. לפתע התחיל הילד לבכות, רבנו שאל אותו לפרש בכיו והוא השיב שיש לו אח תאום בביתו, שלא יכול לעמוד על רגליו וודאי שלא ללכת בהם, התחנן הילד בפני רבינו שאחיו ילך כמוהו. רבינו הצטער מאד ממה ששמע וכנראה התרגש במיוחד מכך שאח כה דואג ובוכה על מצב אחיו וברכו בקול כפי שביקש: שיזכה אחיך ללכת על רגליו, כמון. הם שבו לביתם, ולמחרת ותהום כל העיר, אותו הילד שכל העיר הכירה שעד אותו יום לא היה מסוגל ללכת על רגליו, החל לפתע ללכת. הדבר יצר תהודה גדולה והרופאים שטיפלו בו במשך השנים נותרו המומים. לאחר כמה ימים שב אבי הילד לאכסנייתו של רבנו עם מעטפה עבה בידי. הוא סיפר שהניח בצד סכום גדול למען ריפוי של ילדו, ועתה כשאינו צריך עוד לכך הוא רוצה לתת את כל הכסף לישיבה.

על דבר כזה צריך היית לתת מליון דולר

כאשר התארח בשבת אצל אחד מנדיבי הישיבה הגדולים, ניגש אליו בעל הבית בסעודת שבת בבוקר וסיפר לו שהוא סובל מאד היות שיש לו אבן בכליות, וסיפר שכבר עבר שני ניתוחים ללא הצלחה. נביום שלישי הקרוב עומד הוא לעבור ניתוח שלישי וביקש ברכה שכן חשש מאד מהניתוח, והוסיף שאם יסתדרו הדברים והאבן תצא מעצמה בלי צורך בניתוח הוא מוכן לתרום מאה אלף דולר לישיבה ע"מ שרבינו יבטיחו שיעבור הטיפול בהצלחה ותצא האבן בשלום.

לפתע הם שמעו צעקות מאחת הדירות- אינני יודע אם הדירה של אותו יהודי שהחזו"א התכוון ללכת אליו או מדירה אחרת- אבל על כל פנים גר שם יהודי מוכר. החזו"א, כנשוך נחש תפס את רבי שלמה, והתחיל לרוץ איתו

הגאון רבי משה מרדכי הלוי שולזינגר זצ"ל, בעל 'משמר הלוי' על המידות הטובות והאצילות של מרן בעל החזו"א זיע"א

איש אשר ריח בו (כו"ה)

ה'חזון איש' הקדוש היה בשבילנו דמות קדושה שהזכירה לנו מה חובת האדם בעולמו. החזו"א הקדוש, שהרגיש כל ימי חייו שבעולם הזה אנחנו רק גרים, שהעולם הזה הוא פרוזודור והעולם הבא הוא טרקלין- וחובת האדם היא: התקן עצמך בפרוזודור כדי שתכנס לטרקלין. כל העבודה שלנו בעולם הזה היא לא בשביל העולם הזה, אלא בשביל העולם הבא..

...את המידות הטובות, האצילות, האלוקיות- אנחנו צריכים לחזור ולשנן לעצמנו....- לעולם יהא אדם! זה הא' וזה הת'.

בן אדם בלי מידות טובות- זו השחתה של צלם אלוקים! המידות הטובות, הלב הטוב, הרחמנות על כל אחד, ה'נושא בעול עם חברו', להיכנס למצב השני, להבין אותו יותר ממה שהוא מבין את עצמו, זה 'בן אדם'! והאצילות; לא לפגוע בשני, לא לפגוע בממון של הזולת, לא לפגוע בכבוד של הזולת, לא לפגוע ברגישות של הזולת, לא לעשות פעולה שתצער את השני.

הלכתי עכשיו ברחוב, וראיתי איש זקן, צולע

הלכתי עכשיו ברחוב, וראיתי איש זקן, צולע, הולך לאיטו, ונזכרת בסיפור שסיפרו על החזו"א. פעם, חילוני אחד שמע שיש איש אלוקים קדוש "חזון איש", ורצה לראות אותו. הוא בא לבני ברק, ובדיוק באותה שעה החזו"א הלך ברחוב. הוא הצטרף אל החזו"א בדרכו, ופתאום החזו"א התחיל ללכת לאט לאט- ממש עקב בצד אגודל. ההוא הרהיב עוז, ושאל את החזו"א מה קרה. אמר לו החזו"א: וכי אינך רואה שלפנינו הולך בן אדם צולע?- איך אפשר לחלוף ולעבור על פני בן אדם צולע וללכת מהר בצעדים פתוחים? זה הרי יכול לצער אותנו- שהנה הוא צולע, וכאן הולכים אנשים בריאים.- זו עדינות של רגישות הנפש. אצילות.

וכשנזכרים בכל זה, ובכל מאות הסיפורים שאפשר לספר, אנחנו מחוורים. אנחנו מסמיקים מבושה- איך אנחנו נראים!.. אינני מכיר אף אחד, ואינני מדבר לאף אחד, אני מדבר רק לעצמי בקול רם. איך אנחנו?... "מתי גיעו מעשי למעשי אבותי"

לפתע הם שמעו צעקות מאחת הדירות

רבי שלמה כהן זצ"ל, שהיה תלמיד מובהק של החזו"א עוד בוילנא,

סיפר שפעם החזו"א היה צריך לגשת למישהו, והוא התלווה אליו. כאשר הם הגיעו לבנין שאותו יהודי התגורר בו, ועלו במדרגות, לפתע הם שמעו צעקות מאחת הדירות- אינני יודע אם הדירה של אותו יהודי שהחזו"א התכוון ללכת אליו או מדירה אחרת- אבל על כל פנים גר שם יהודי מוכר. החזו"א, כנשוך נחש תפס את רבי שלמה, והתחיל לרוץ איתו. החזו"א היה אדם חלוש בגופו, וריצה כזאת בשבילו היתה בגדר סכנה... אחרי שהם התרחקו מרחק הגון מהבנין, החזו"א נעמד באפיסת כוחות, נושם ונושף.

שאל רבי שלמה: מה קרה. אמר לו החזו"א: וכי לא שמעת את הצעקות שהיו שם בבית? תתאר לעצמך שהוא היה פותח את הדלת ורואה אותנו עומדים, איזו בושה היתה לו...

על כזה ספק ספיקא, שאולי לה הוא תהיינה בושות מכך שהחזו"א תפס אותו בקלקלתו, החזו"א התאמץ לברוח למעלה מכוחותיו.

עוד סיפר רבי שלמה, שיום אחד, בשעה שהם ישבו בבית מדרש בוילנא ולמדו, נכנסה אשה אחת אל בית המדרש, והתחילה לדבר לפני החזו"א. היא דיברה הרבה זמן, אולי שעה, והחזו"א הפסיק מהלימוד וישב והקשיב לה, ושאל אותה באמצע, והתעניין. ויהי לפלא... אחרי שהאשה הלכה, שאל רבי שלמה את החזו"א מה זה.

אמר לו החזו"א: היא אלמנה!

אולי זה יועיל קצת ללב האבן שלנו! - יש לנו מצוות של בין אדם

לחברו מימין, משמאל, מקדימה- איפה שאנחנו זזים, ואלו ממש מצוות שאדם דש בהן בעקביו! - לא לצער אף אחד!
כתוב בפסוק (ישעיה נ"ז ט"ו): "מרום וקדוש אשכון ואת דכא ושפל רוח להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים". והחזו"א הקדוש, שהיה דבוק במושכלות, 'מרום וקדוש אשכון'- התנהג במדותיו של הקב"ה. על ידי שכן אדם מתנהג בדרך הזו, הוא מקיים "והלכת בדרכיו"- להדמות לשכינה. ברמב"ם (הל' מגילה ב' י"ז) כתוב: "שאיין שם שמחה גדולה ומפוארה אלא לשמח לב עניים ויתומים ואלמנות וגרים, שהמשמח לב האומללים האלו דומה לשכינה". כי זה מה שכתוב על השכינה, וזה מה שהקב"ה רוצה מאיתנו.
את הפסוק הנ"ל קוראים בהפטרה של יום הכיפורים, ולמעשה כל הפטרה של היום הקדוש והנורא הזה מדברת על עניני בין אדם לחברו: " הלוא זה צום אבחרהו פתח חרצובות רשע התר אגודות מוטה... הלוא פרוס לרעב לחמך ועניים מרודים תביא בית כי תראה ערום וכיסיתו ומבשרך לא תתעלם" (שם נ"ח ו' ז'). לפעמים בן אדם מחפש לעשות מצוות עם רחוקים, ולמעשה אצלו בבית, תחת ידו, בהישג יד- יש לו כל כך הרבה הזדמנויות לקיים מצוות ומעשים טובים. חסד והטבה. "מבשרך לא תתעלם".

שאתה כותב כל הזמן 'אני', 'אני', 'אני'...

כאשר מתבוננים איך היה נראה החזו"א, את העניין הזה בוודאי אנחנו יכולים ללמוד ממנו, ויתבעו מאיתנו על כך. יש דברים שלא יתבעו מאיתנו, אבל על זה יתבעו מאיתנו, כי זה דבר שכל אחד יכול, וכל אחד חייב. עבודתנו- להרגיש את השני, להרגיש מה שהשני צריך, לא כל היום 'אני', 'אני'.

מרחן הסטייפלר זיע"א כתב במכתב למישהו: אני רואה במכתבך שאתה כותב כל הזמן 'אני', 'אני', 'אני'... ומי שחושב כל הזמן על עצמו- הוא אומלל. הוא רוצה לעצמו כל מיני דברים- ולמעשה אין לו את מה שהוא רוצה, כי 'אין אדם יוצא מן העולם וחצי תאוותו בידו' (קה"ר פר' ג').

כתוב ב"חובות הלבבות" בשער הביטחון, שיש בני אדם שכאשר הם שומעים שבסוף העולם, בניו- יורק, יש למישהו מכולת, ולו יש מכולת כאן ב"זכרון מאיר", הוא כבר לא ישן במנוחה. הוא בטוח שהמכולת בניו-יורק מקפחת את פרנסתו כאן ב"זכרון מאיר", וכל ימיו כעס ומכאובים. בן אדם שהוא 'טוב עין' ו'טוב לב', שמח בשמחתו של השני, והשמחה של השני זו השמחה שלו, וכשיש לשני הוא מרגיש כאילו שיש לו, וכשחסר לשני- כואב לו, הוא תמיד בשלמות הנפש.

בא אלי ביום שישי בחור מישיבה פלונית בירושלים

יש מכתב ב"קובץ אגרות חזון איש" (ח"ב אגרת נ"ב) שהחזו"א כותב להנהלת ישיבה אחת, ותוכן המכתב הוא: בא אלי ביום שישי בחור מישיבה פלונית בירושלים, שמפני סיבות משפחתיות לא יכול

להישאר שם בישיבה, והוא רוצה להיכנס לישיבה שלכם, ואצלכם הוא קיבל תשובה שאי אפשר לקבלו. התשובה היחידה שיכולתי להשיב לו- כותב החזו"א- שאין בידי להושיעו כי ההחלטה מסורה בידי ההנהלה, ואיני יכול להתערב כי איני יודע את צדדי החיוב והשלילה, אבל- כותב החזו"א- "ועל תשובה כזו אמרו וכי כך עונים למרי נפש".

זו לשון של חזו"ל במדרש רבה פרשת ויצא. כאשר רחל אימנו אמרה ליעקב אבינו (בראתי ל' א'): "הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי", ענה לה יעקב אבינו תשובה נכונה ואמיתית (שם ב'): "התחת אלוקים אנכי אשר מנע ממך פרי בטן". אומרים חזו"ל (ב"ר ע"א ז'), שהקב"ה אמר ליעקב: "כך עונים את המועקות". אי, זה הרי אמת?- כתוב פה, שמכיון שכואב לה וצר לה, צריכים לדבר אליה בשפה אחרת.

החזו"א חרט את דברי המדרש הללו על לוח לבו הטהור, וממילא הוא טוען: וכי איך אני יכול לומר לבחור שאין בידי להושיעו כי ההחלטה לא בידי?- נכון שזו האמת, אבל יש כלל "וכי כך עונים את המועקות". בן אדם שכואב לו, שנמצא בצער- צריך לדבר איתו בשפה אחרת. להשתדל לנחם אותו, לעודד אותו, לדבר אליו יפה. ולכן, כותב החזו"א, הנני מודיע לכם מהעניין ותטפלו בזה.

זה לגמרי לא חכמה להגיד לשני: כעת אין לי זמן אליך, תבוא פעם אחרת... או הרבה תשובות מעין אלו שאנחנו רגילים בהם. "וכי כך עונים את המועקות"?

"אך טוב וחסד ירדפוני"

ה"חפץ חיים" כותב בספר "אהבת חסד" (ח"ב פ"י בהגה"ה), שכאשר מישהו בא לבקש ממך טובה או הלוואה, וכי אתה חושב שהוא עשה את זה כל כך בקלות? וכי אתה יודע כמה כך לילות הוא לא ישן עד שהוא החליט לבוא אליך? הרי כואב לו משהו, מעיק לו משהו, וכי כל כך מהר הוא דפק אצלך בדלת?- הוא חיכה עד שבאו מים עד נפש, והוא בא בלילה בזמן שאנשים לא רואים, ועד שהוא כבר חגר אומץ לדפוק אצלך... ואתה ככה בבת אחת קוטל אותו?!... אתה אומר לו: זה לא התחום שלי... זה לא שייך אלי... אין לי את הזמן לזה... במקום שתדבר איתו, ותנחם אותו, ותפליג לו מעט את צערו.

צריך לזכור תמיד את דברי הזוהר הקדוש בפרשת השבוע (וירא), שכאשר יש דינים קשים בעולם, ח"ו, והקב"ה אוהב מישהו ורוצה להציל אותו, הוא מזמין לו עני שהוא יזכה על ידו.

כל המצוות שמזדמנות לנו בעניינים של הטבה, של חסד; להיטיב עם פלוני או עם אלמוני, להאיר פנים לשני זה הכל מפני שהקב"ה אוהב אותנו, ורוצה לזכות אותנו. ממילא צריך לקבל את זה בשמחה. אם מישהו בא, לא משנה אם הוא נצרך או עני או חולה, לא להתאנח ולהגיד אוי ווי! אלא להגיד הא, ברוך ה' שהקב"ה אוהב אותי ושולח לי מצות לזכות אותי.

כתוב בפסוק (תהלים כ"ג ו'): "אך טוב וחסד ירדפוני", אומר הח"ח: אם נגזר על אדם שיהיו לו רדיפות, שיהיה 'אך טוב וחסד'- רדיפות מחסד.

(מתוך הספר- משיבת נפש)

בחול המועד ביקשה גיסתי לפתוח את הגרביים החדשות ולחדש אותן בחג. והנה, קול זעקה רמה נשמע, ובכיות נוראות עולות ויוצאות ליד הארון. בני הבית נגשו מבוהלים אל החדר, רצים לברר את פשר העניין. שמא נפלה עליה דלת הארון? שמא התגלה נחש צפע בתוכו?

חמשה סיפורים מיוחדים שסיפרה הרבנית בת שבע קנייבסקי ע"ה

איש אשר ריח בו (כו"ה)

צילום: יעקב נחומי

בערב פסח לפני כמה וכמה שנים ארע הדבר. גיסתי הרבנית אהובה ברמן ע"ה, אחות בעלי - הרב (שליט"א) זצוק"ל, קנתה גרביים בחנות לכבוד החג הממשמש ובא.

באותם ימים הגישו לה אותן ארוזות בשקית ישנה ומשומשת, שאי מי הביאה פעם לחנות, שלא כמו השקיות הממותגות של הדור הנוכחי. הרבנית אהובה שילמה, שבה לביתה והניחה את הגרביים בארון, ארוזות בשקית.

החג התקדש ובא, בחול המועד ביקשה גיסתי לפתוח את הגרביים החדשות ולחדש אותן בחג. והנה, קול זעקה רמה נשמע, ובכיות נוראות עולות ויוצאות ליד הארון.

בני הבית נגשו מבוהלים אל החדר, אצים רצים לברר את פשר העניין. שמא נפלה עליה דלת הארון? שמא התגלה נחש צפע בתוכו? [היא גרה בקומת קרקע]

ניסו לחלץ מבין היפחות את פשר הבכי והרבנית אהובה עומדת ומתמוגגת בדמעותיה ואיננה נרגעת.

לבסוף סיפרה, כי היא פתחה את שקית הגרביים, ושה' ישמור - פיסת כעך (בייגלה) עגלגלה נתגלתה לעיניה. חמץ בפסח!

שלוש שנים תמימות מאותו היום, לא נתנה גיסתי הרבנית אהובה ע"ה לפיסת בייגלה זעירה לעבור את סף הדלת, מחמת אותו מעשה נורא שחרת את רישומו בנפשה.

רק מקץ שלוש השנים, הרשתה לילדיה להכניס הביתה את הכעך המלוח, אך בצורת מקלות בלבד, ולא עיגולים, כדי שלא תיזכר באותו חמץ נורא שגילתה בשוגג בפסח.

חשבתי כל הזמן, מה יהיה עם המצווה המיוחדת של הפרשת חלה

באחת השנים, לפני ראש השנה, שברתי את ידי ולא יכולתי לתפקד. היו אלה שלושה ימים רצופים של חג ושבת יחדיו, ואני היית מגובסת ואפופת כאבים ללא יכולת לזוז.

חשבתי כל הזמן, מה יהיה עם המצווה המיוחדת של הפרשת חלה, עליה אני מקפידה כל שבוע, האם אאלץ הפעם להחמיצה? להטריח

אחרות לא חפצתי. מה צר היה לי הדבר והתפללתי להשי"ת בכל ליבי שיעזור לי.

יום חמישי הגיע והנה דפיקות בדלת. על הסף ניצבת שכנתי וידידתי ושאלה בפיה: "ביום חמישי קיימתי כבר מצוות הפרשת חלה. חששתי שעקב החג המתקרב, הכמות לא תספיק והכנתי היום עוד כמות בצק להפרשת חלה. חשבתי אז בלבי, אם אני יצאתי כבר ידי חובת המצווה, מדוע שלא אחפש מישהי אחרת, שעדיין לא הפרישה חלה ואזכה אותה בכך?! הנה, קחי לך והפרישי חלה..."

אוי, כמה ששמחתי!

וכך, במשך כמה שבועות, הכינה לי אותה מכרה - חלות, כדי שאוכל, למרות ידי המגובסת, לקיים מצוות הפרשת חלה.

אינני מסוגלת לחזור הביתה כפי שיצאתי ממנו...

מעשה באשה חילונית, נטולת כל מראה של קדושה, שהתפרצה באחד הימים אל תור הממתינות והתייצבה על מפתן חדר.

"אימי חולה!" היא זעקה, "אין לי זמן להמתין בתור! אני חייבת להיכנס לפני כולן."

אולם למרות מאמצי, טרם נכנסה והנה כבר הגיע זמן תפילת ערבית, אותו אינני מחמיצה.

הצעתי לה להצטרף לתפילה, אולם היה עליה לכסות עצמה

בצניעות לפני הכניסה אל בית מדרש מעט. לכן, נתתי לה חלוק משלי. התעטפה בו האשה וכך ירדנו אל בית הכנסת. היא ישבה שם והתבוננה מרותקת סביב סביב - על המתפללות בזמן תפילת ערבית, מביטה ובוחנת... לאחר מכן ביציאה מבית הכנסת, שוחחתי עם המתפללות ודיברנו יחד בסיפורי צדיקים מחזקים. סוף סוף הגיע תורה של האישה והיא סיפרה לי את מצוקותיה. והנה לאחר שנתברכה, היא לא זזה ממקומה. הדקות נוקפות והיא נשארת. "את אינך ממהרת?" היא נשאלת בנועם, "הרי אמרת שאין לך זמן להמתין בתור..."

"אינני מסוגלת לחזור הביתה כפי שיצאתי ממנו..." היא השיבה נרגשות, "אחרי כל מה שראיתי פה, אני רוצה לשוב צנועה יותר." חיפשתי בעבורה בארון ביתי ומצאתי חולצה חדשה ויפה. הענקתי לה אותה במתנה בשמחה והיא שבה לביתה לבושה בצניעות. ראו כוחה הגדול של קדושה, המשפיע אפילו בעקיפין על הניצוץ היהודי הקיים בתוכה של כל אשה, אף אם רחוקה היא ממקור הטוב.

למצוא את המשפחה - בזכות הצניעות

התקופה היתה סיוס מלחמת העולם השנייה. ילדים יהודיים לא מעטים שרדו את אימי השואה, כשהם נחבאים במזורים קתוליים אדוקים. הם נאספו זעיר פה וזעיר שם על ידי אנשי הסוכנות היהודית בדרכם לארץ ישראל. דא עקא, שמחוז חפצם של השליחים היה קיבוץ 'השומר הצעיר' והמטרה הברורה היתה לעקור מהם כל ריח של יידישקייט.

בין כל הילדים שהובאו לארץ ישראל, היתה ילדה קטנה שבאה מבית חרדי מאד. היא לא רצתה לאכול את המאכלים שהוגשו לה, כיון שידעה שאינם כשרים. היא לא רצתה להתלבש בחוסר צניעות, כי החינוך שקיבלה בבית הוריה היה איתן ושורשי לאין ערוך. המדריכים החילוניים בקיבוץ ביקשו שתלבש מכנסיים, ועשו את כל שביכולתם כדי שהילדה הטהורה תפרוק מעליה עול צניעות. אולם היא התעקשה על חצאיות בלבד, למרות הלעג הבלתי פוסק מהסביבה וחרף העונשים שהוטלו עליה, היא לא נכנעה ולא ויתרה. באחד הימים, נקבע טיול לכל ילדי הקיבוץ. לפני הטיול ניסה המדריך לשכנעה שוב ושוב ללבוש מכנסיים כמו שאר בנות הקבוצה, אולם הצדקת הקטנה התעקשה על בגדיה הצנועים ולא הסכימה לוותר על החצאית בשום פנים ואופן.

ברוגז רב נאות המדריך לצרף את הילדה המרדנית לטיול. כשכל הילדים הגיעו לחיפה - יעד הטיול, הסתדרו בשורה ארוכה לפי פקודת המדריך ויצאו לצעדה מופתית ברחוב. מאות ילדים שכולם בלבוש חילוני וביניהם ילדה אחת בודדה בחצאית. אישה חרדית שעברה במקום שפשפה את עיניה בתימהון, מה עושה ילדה כזו בתוך המעוז החילוני של 'השומר הצעיר'? היא

התקרבה כדי לחזות בפלא המוזר מקרוב, הביטה בילדה ולפתע נפלטה צעקה נרגשת מפיה:

"רייז'ה! הרי את זו רייז'ה, ילדתה הפעוטה של אחותי!" היא רצה אל הילדה, אחייניתה האובדת, גיפפה ונישקה אותה בהתרגשות. גם רייז'ה התרגשה עד דמעות למצוא לפתע את משפחתה האובדת.

"ידענו שלאחותי יש בת קטנה שנשארה - רייז'ה, אוד מוצל מאש, שריד אחרון לכל משפחת אחותי שנספתה כולה, אולם לא מצאנו אותה בכל החיפושים שערכנו..."

וכך, בזכות מצוות הצניעות, עליה שמרה רייז'ה הקטנה בכל כוחה, למרות הקשיים העצומים, זכתה להנצל מקלקולו של קיבוץ 'השומר הצעיר', עברה לדור בבית דודתה השומרת על קלה וכבחמורה, וגדלה להיות רבנית דגולה וצדקת.

עד כדי כך שאתה מסתובב ללא נעליים ברחוב?

מעשה ביהודי שנסע לחוץ לארץ, בכדי לתור אחר פתחי נדיבים, שיעניקו לו את האפשרות לממן את נישואי בתו. בכל מקום אליו נשא רגליו, הושבו פניו ריקם ולא זכה למענה הולם ולמתת מכובד. והנה הציעו לו לנסוע למדינה השכנה, שם ייתכן ויקבל מתת מעות שיהלום יותר את צרכיו ומאמציו. עשה כן ונסע אל הארץ הסמוכה.

כאשר עבר את בדיקות הבידוק הבטחוניות, התבקש להוריד את נעליו כחלק מן ההליך המקובל ועשה כן. אך כשרצה להשיבם, הסתבר לו שאדם אחד נטל את נעליו בטעות והותיר לו את נעליו שלו.

לצערנו, על גבי נעליים חלופיות אלו, שכפי הנראה היו שייכות לגוי גמור - חרוט היה סימן מסמני הנצרות רח"ל.

כמובן שאותו יהודי לא נעל את נעלי האחד שאינם שלו, ומה עוד שיש עליהן סממן של עבודה זרה, ויצא אל העיר ללא נעליים לרגליו. פגש בו יהודי שאינו מכיר ושאלו: "מה קרה? האומנם אין לך כסף, עד כדי כך שאתה מסתובב ללא נעליים ברחוב?"

סיפר לו היהודי הישראלי את כל אשר קרהו... התפעל בן שיחו ואמר: "האומנם עד כדי כך הנך סולד מכל דבר שיש עליו סמל של טומאה!...?"

תגיד לי, מה מעשיך במדינתנו?" השיבו היהודי, כי הגיע הנה לנסות לכסות את חובות חתונת בתו.

ומכיוון שהשני ראה לפניו, אדם כל כך טהור וישר - העניק לו בו במקום סכום כסף מכובד.

אכן, מיראת שמים ומהיצמדות לאמת, יהודי לעולם לא מפסיד. וגם אם אינו רואה זאת מיד, תמיד תגיע התמורה.

(מתוך ספר "שלישי באשמורת" כל מה שסיפרה לי הרבנית בת שבע קניבסקי ע"ה שמעה וכתבה: ר. אטיאס ערכה: ש. שיינין)

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? חדש!!! ניתן להרשם בכל עמדות 'נדרים פלוס' ברחבי הארץ

ההכרזה הזאת של בחור שמוכן להוזיל מכספו סכום גדול דווקא לשיבת טלז העלתה את חמתם של בעלי הבתים שם, ומיד אחרי התפילה התכנסו והחליטו פה אחד שמבית כנסת זה יותר לא תרמו לשיבת טלז. רבי מרדכי חשש מאוד שיזרקו אותו מהשיבה, כי קנאותו פגעה באחת ההכנסות של השיבה ובוודאי יזרקו אותו לצמיתות!

הגאון רבי יחיאל צוקר שליט"א, מחבר סדרת הספרים "להאיר" מרבני ישיבת 'תורה בתפארתה' על קנאות אמת - תנאיה ושכרה

"בְּקִנְיָא אֶת קִנְיָתִי בְּתוֹכְכֶם" (כה, יא)

פרשת קנאותו של פנחס פותחת לנו דלת לנושא שלא נפסק בהלכה אך שמור הוא למי שיוגדר קנאי, רבים במשך הדורות התעטרו בכתר הקנאות, הברכה המובטחת לקנאי אמת, משכנעת מאוד שכדאית היא הקנאות, אך דווקא משום שאין מורין כן, הווה אומר שהיא צריכה מבחן אמת לראות האם הקנאות היא קנאות אמת, כי אם לא היא אסורה בתכלית האיסור.

צוהר של אור נפתח לי ע"י ידידי הגאון רבי ראובן גרשון שליט"א מתלמידי החכמים ומרביצי התורה בקליבלנד היטס, שזכה ליצוק מים על ידו של הגאון הגדול רבי מרדכי גיפטר זצוק"ל ראש ישיבת טלז ואף להוציא את כתביו לאור עולם.

שני סיפורים של מעשה קנאות סיפר לו רבי מרדכי על עצמו, שניהם עשה בימי בחרותו:

המעשה הראשון היה כשהוא הגיע לבית כנסת של בעלי הבתים וקיבל עלייה, ההנהגה שם בבית הכנסת שהיו עושים מי שברך אחד בו היו תורמים לבית הכנסת ולאחר מכן עשו מי שברך מיוחד ובו היו תורמים למען הקרן הקיימת לישראל סכום של מטבע מסוים, ומי שברך שלישי בו תרמו לשיבת טלז, משעשה לו הגבאי את המי שברך והגיעו ל'בעבור שיתן' הרים את קולו תוך כדי שהוא נוקב סכום גדול במיוחד, בערך פי עשר מהמטבע שהיה מקובל לתת ותרים זאת עבור ישיבת טלז, רוב הציבור נטה אחר הצינות ותעמולתה, וההכרזה הזאת של בחור שמוכן להוזיל מכספו סכום גדול ולא לקרן הקיימת לישראל אלא דווקא לשיבת טלז העלתה את חמתם של בעלי הבתים שם, ומיד אחרי התפילה התכנסו והחליטו פה אחד שמבית כנסת זה יותר לא תרמו לשיבת טלז.

רבי מרדכי חשש מאוד שיזרקו אותו מהשיבה, כי קנאותו פגעה באחת ההכנסות של השיבה ובוודאי יזרקו אותו לצמיתות!

אמנם רבי אברהם יצחק טפח לו על כתפו בחביבות ואמר לו "זה היה קנאות אמיתית" מישוהו צריך להביע בפני אותם בעלי בתים לאן הכסף צריך ללכת ולאן אסור שילך! ואם הנך מוטרד מהכסף שלא יתרמו לטלז, אף אדם לא קובע מאיפה יגיע הכסף, הכסף לטלז יבא

משמים.

הפעם השניה שבו נהג בקנאות היה זה בעיירה שאדווה, עיירה קטנה סמוכה לטלז, הוא הגיע כבחור לבית הכנסת ובקשו ממנו להגיד דברי תורה, כבר בימי שחרותו היה מחונן ונואם בחסד עליון, בתקופה ההיא מת אחד מראשי הצינות, ובעיתון היהודי המקומי כתב איזה לבלר חסר דעה שאותו רשע וכופר בעיקר הוא נביא אמת בדורנו, עפ"ל.

הרב גיפטר נעמד ודיבר בגדלות הנביאים ובשליחותם המיוחדת לקרב את בני דורם לאביהם שבשמים, המשיך הרב גיפטר, בימיו של ישעיהו היו נביאי שקר והעם הוזקק להתמודד איתם, כיום, אמר, אותו דמות שכתבו עליו שהנביאים צריכים לפנות לו את מקומם, הוא אפילו לא ראוי להקראות נביא שקר!!!

הקהל זעם וקם לסלקו מהבמה על דברי 'הכפירה' שהשמיע, אך הרב הרגיע אותם וביקש ממנו שימשיך את דבריו, רבי מרדכי נענה ואמר, כאן האנשים הם 'פוסטע מענטשן' - ריקים ופוחזים, ואינם ראויים לשמוע דברי תורה, וירד מהבמה.

גם על דברים אלו שיבח אותנו רבי אברהם יצחק ואמר שאכן דברים אלו מן הראוי להשמיע גם כשבעלי הבתים דאז היו מושפעים מאוד מרוח הצינונות ולא יכלו לשאת את הדברים.

קנאותו של פנחס מתחילה בסוף הפרשה הקודמת, פותחת בפסוק: "וְהָיָה אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּא וַיִּקְרַב אֶל אָחִיו אֶת הַמִּדְּיָנִית לְעֵינֵי מֹשֶׁה וּלְעֵינֵי כָל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל". פירש רש"י: "לענין משה - אמרו לו: משה! זו אסורה או מותרת? אם תאמר אסורה - בת יתרו מי התירה לך".

"וַיֵּרָא פִּינְחָס... וַיִּקַּח רֶמֶס בְּיָדוֹ". פירש רש"י: "וירא פינחס - ראה מעשה ונזכר הלכה, אמר לו למשה: מקובלני ממך... קנאין פוגעין בו. אמר לו: קריינא דאיגרתא איהו ליהוי פרוונקא. מיד ויקח רומח בידו".

עלינו להבין מדוע באמת משה רבינו לא ביצע את ההלכה כפי איך שהוא עצמו הורה לפינחס ברדתו מהר סיני? זאת ועוד מהו הלשון שבו משתמש משה "קריינא דאיגרתא איהו ליהוי פרוונקא" - מביא האגרת יבצע את הכתוב בו. מדוע לא אמר לו פשוט, אתה נזכרת אתה תבצע?

כדי להרוג - לא די בשליח

ה'עולם' מספר, שכשתלמידי הגר"א הוציאו חרם, ובאו לגדול תלמידיו כדי להחתימם על החרם, גדול תלמידיו, רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל, סרב לחתום על החרם.

כשטענו נגדו הכיצד זה מסרב להצטרף לדבר שרבו המובהק בעדו, השיב: הנה אברהם אבינו נצטווה על ידי הבורא: "קח נא את בְּנֵךְ אֶת יְחִידְךָ אֲשֶׁר אֶהְיֶה אֵת יְצָחָק וְלֶךְ לְךָ אֶל אֶרֶץ הַמִּצְרַיִם וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה" (בראשית כב, ב). לאחר שעשה את כל ההכנות וכבר עקד את יצחק בנו כתוב: "וַיִּקְרָא אֵלָיו מֵלְאָה ה' מִן הַשָּׁמַיִם... וַיֹּאמֶר אֵל תְּשַׁלַּח יָדְךָ אֶל הַנֶּעֱר וְאֵל תַּעֲשֶׂ לֹו מֵאוֹמֶה" (שם פס' יא-יב).

נשאלת השאלה: ממה נפשך, אם לאברהם אבינו די במלאך שיריהו מה לעשות - מדוע את הצינוי להעלות את בנו אמר לו הקב"ה בעצמו? למה לא היה די לשלוח שליח? ואם לאברהם אבינו לא די במלאך - מדוע ציית לדברי המלאך כשאמר לו "אל תשלח ידך אל הנער"?

יסוד גדול לימדה אותנו התורה: כדי להציל נפשות - די בשליח, אבל כדי לשחוט אדם - אין די בשליח, צריך ציווי ישיר של הקב"ה! קנאות היא מעשה הנעשה נגד הזולת. מצוה זו היא "הלכה ואין מורין כן", כי אי אפשר להורות על קנאות! הוראה מעין זו יכולה להתקבל רק מהקב"ה בכבודו ובעצמו! רק שבמציאות אין מי שמקבל הוראות מהבורא, ולכן היא באה רק בהרגשה של קנאה לכבוד השי"ת, וזקוקה למבחן אישי חזק בצדו.

כשפנחס בא למשה רבינו עם הדין שלמדו, בוודאי גם משה היה חפץ לפגוע בזמרי ולקנא את קנאת ה' צבא-ות. ומדוע לא עשה זאת? רש"י הרי מביא את דברי חז"ל שמבארים שזמרי בן סלוא זלזל במשה רבינו ופגע בכבודו כשאמר לו שגם הוא נשא את צפורה שלא היתה בת ישראל ואין הבדל ביניהם: "בת יתרו מי התיר לך?"

חשש, אפוא, משה שאולי ברצון שיש לו כעת לפגוע בזמרי מעורבת גם נגיעה אישית, וממילא פסול הוא לעשות את מעשה הקנאה, כי קנאה צריכה להיות נקיה מכל רבב של נגיעה שכזו.

אבל אצל פנחס אומר הקב"ה: "בקנאו את קנאתי", ופירש רש"י: "בנקמו את נקמתו, בקצפו את הקצף שהיה לי לקצוף. כל לשון קנאה הוא המתחרה לנקום נקמתו" הקב"ה מעיד שפנחס נקם את נקמתו! פירוש: כשם שנקמת השי"ת עטופה עם מידת החסד והרחמים, אין בה שום חלק של דין - כך פנחס נקם באותה דרגה: רק לכבוד השי"ת, ללא שום נגיעה אישית ורצון אישי לנקום.

וכך מבואר להדיא בדברי ה"אור החיים" הקדוש, שכתב וזה לשונו: "שהיתה הקנאה בשביל כבודי לבד, לא לאמצעות שום דבר זולתו. וזו היא מצוה שלמה, אשר יתרצה ה' בה יותר מכל אשר יעשה האדם. והוא אומר 'את קנאתי' בכינוי להמדבר ברוך הוא".

קורא האיגרת יהיה השליח לקיימה

מובנת אפוא היטב הלשון שנקט משה רבינו בתשובתו לפנחס. הוא לא מורה לו לצאת להרוג, כי משה אינו יכול לשפוט את פינחס האם באמת כוונתו טהורה לגמרי, ואולי כשם שמושה בעצמו אינו יכול לקנאות גם פינחס אינו יכול. הוא רק אומר לו: "קריינא דאיגרתא איהו ליהוי פרוונקא" - קורא האיגרת יהיה השליח לבצע את הכתוב בה.

במשפט הזה טמון מסר משמעותי הרבה יותר, וכך ביאר רבי בצלאל רודינסקי שליט"א ממונסיה: הדוור, שמביא את הדואר, אין לו שום עניין אישי במכתב המגיע. בשבילו זה אותו דבר אם המכתב נושא צו ירושה של כמה מיליון לנמען, או שזה חשבון חשמל שמחייבו כסף.

אומר לו משה רבינו: אם הנך ממש כמו אותו דוור, אתה הולך למסור אגרת, נוקם את נקמת ה' ואין לך עם דבר זה כלום - יכול אתה לעשות את הפעולה.

הוא לא לבש על גופו שום בגד השייך לימי החול בשבת

סיפר המשגיח רבי אליהו לופיאן זצ"ל, שכשלמדו אצל הסבא מקלם זצ"ל ראו כיצד הסבא הקפיד והתמיר מאוד בכבוד וקדושת השבת. הוא לא לבש על גופו שום בגד השייך לימי החול בשבת, אפילו הגרביים, וגם את התבשילים לשבת קודש בישלו בכלים המיוחדים לשבת, וכמובן שהוגשו לו רק בכלים המיועדים לשבת, והוא עצמו היה נראה בזוהר פניו אדם לגמרי אחר בשבת, עד כדי כך, שהרב שלמה לורנץ מספר שכשנכנס בפעם הראשונה ביום לפני שבת להיכל הישיבה ראה אדם מבוגר יושב על מקומו של רבי ירוחם, הוא תמה מאוד מי הוא החצוף שיושב במקום של הרבי?, הוא ניגש לאחד הבחורים הותיקים בישיבה והעיר את תשומת לבו, הבחור החל לצחוק, ואמר לו זה לא שום זקן, זה רבי ירוחם בעצמו, הוא כבר שבת'דיק והוא פושט צורה ולובש צורה.

והנה בשבת אחת הוא נכנס לבית המדרש בליל שבת ולא היה בפניו

הם לא שמו לב שבצד נמצא בחור כבן 13 ששומע אותם, הם סתם דיברו בינם ובין עצמם, אבל בלי ששמו לב הם גרמו לבחור צעיר לשמור על הנהגה מרוממת כל כך, במשך יותר מ-70 שנה!

על תפקידו של סיפור, ככלי חינוכי אפקטיבי ואיכותי, ועל השאלה 'מה הוא סיפור?'

הרב עמרם בינעט

"צו את בני ישראל... את קרבני לחמי לאשי... תשמרו להקריב לי במועדו" (כח ב)

ידועים דבריו של רש"י הקדוש בפרשת צו שאומר ש"אין צו אלא לשון זירוז מיד ולדורות. אמר רבי שמעון, ביותר צריך הכתוב לזרו במקום שיש בו חסרון כיס".

כמו כן ידוע המעשה עם מרים בת בלגה, שואלת הגמרא, מה אשמה כל משמרת בלגה בכך שנערה אחת ממשפחתם חטאה וזלזלה במזבח, גם אם היא היתה בתו של ראש המשמרת?

משיבה הגמרא: אמר אביי, אכן, כמו שאנשים אומרים, שיחתו של תינוק בשוק מגיעה או מאביו או מאמו. ילדים אומרים בחוץ מה שהם שומעים בבית! אם הנערה התייחסה למזבח כאל דבר שמכלה ממוון, היא למדה את זה בבית, ואם זו הרוח והאוירה במשמרת בלגה, שהקרבנות הם 'בזבזו כסף', מגיע להם שיקנסו אותם.

האמת שזה קצת קשה, הרי אנחנו רואים שגם רבי שמעון בר יוחאי אומר דבר דומה לכאורה. הוא אומר שהתורה היתה צריכה לתת לנו את המצווה של קרבן התמיד ושל קרבנות נוספים בלשון של 'צו', כי יש בזה חסרון כיס וצריכים לזה זירוז מיוחד. אם כן מה הטענה למשמרת בלגה???

אלא חייבים לומר, שה'צו' שהתורה מצווה אותנו ושרבי שמעון אומר שהוא זירוז מיוחד, בא לומר לנו בדיוק את זה. ברור שלא צריכים לזרוז את בני ישראל להקריב תמיד של שחר ותמיד של בין הערביים. היעלה על הדעת לוותר על הקרבנות הללו? בכלל, הכסף מגיע מתרומת הלשכה, וכל יהודי נותן 'מחצית השקל' ומזה משלמים את הקרבנות, דווקא בנתינת 'מחצית השקל' לא צריכים זירוז, אין שם בכלל את הבעיה של חסרון כיס, רק כשמשתמשים בכסף כדי להקריב קרבן תמיד או אז מגיע החשש של חסרון כיס? אלא מה? התשובה שהתורה לא חששה שלא נקריב קרבנות, לא ולא! התורה חששה שכשאנחנו נקריב אותם בפועל, תעלה בראשנו מחשבת פיגול שאומרת "וואו, כמה כסף נשרף עכשיו על המזבח!! כבש שלם שעולה אלפי שקלים..."

לזה צריך זירוז, לזה צריך 'צו', שלא תעלה מחשבה כזאת בראשונה. שנדע שהעלות הזאת של הכבש, היא מחיר פשוט ושולי לעומת התועלת העצומה שאנחנו מפקים מהקרבנות, גם אם הוא היה עולם דלי מלא דינרי זהב, זה עדיין מחיר נמוך ביחס לתועלת הגדולה

שהקרבנות של הקרבן מביאה לנו!

כמו שראינו שאירע בפועל, שכל עוד אנשי ירושלים היו מורידים דליים מלאים בדינרי זהב ומקבלים תמורתם כבש לתמיד של שחר ולתמיד של בין הערביים, אכן עמדה ירושלים איתנה במצור, וביום שבו הופסקה הקרבת התמיד הובקעה חומת העיר, או אז הפסידו תושבי ירושלים הרבה יותר כסף, והרבה יותר מכסף.

גיליון 'לקראת שבת' וקוביות אבטיח

ואם בסוגיא של מרים בת בלגה ובנושא של 'שותא דינוקא בשוקא', אני רוצה להרחיב מעט בנקודה זו, ברשות הקורא היקר: ברוב הבתים של היהודים שומרי התורה ומהצוות, הזמן הכי איכותי בשבוע הוא הזמן של סעודות השבת.

כל השבוע אנחנו מתפזרים, כל אחד במקום אחר, אבא בכולל, אמא בבית, הבנים בתלמוד התורה הבנות בבתי הספר, הבחורים בישיבות והנשואים בכלל גרים בבתי משלהם.

אפילו בשבת, המשפחה מפצלת, בזמני התפילות כל אחד נמצא במקומו הוא, בלילה כל אחד ישן במיטתו ובשעות אחר הצהרים כל אחד בוחר לעשות את שאהבה נפשו, מי בבית המדרש ליד הגמרא ומי על הכורסא עם גיליון 'לקראת שבת' וקוביות אבטיח אדום ועסיסי.

אבל בסעודות השבת כולם ישובים סביב השולחן, אבא, אמא וכל הילדים. גם הילדים שלומדים בישיבה חוזרים הביתה לחלק מהשבתות ומצטרפים למשפחה כולה, ואפילו הילדים הנשואים

מגיעים להתארח בבתי הוריהם בעיקר בשבתות. וזה רבות, זה הזמן שבו אנחנו מעצבים את כל אישיותם של הילדים שלנו! ולכן חשוב מאוד שנכיר את הכח שנמצא בידיים שלנו כהורים, ואת האחריות הכבדה המוטלת על כתפינו דווקא בשעות הללו של מנוחת הדעת ושלווה הנפש, יותר מבכל שאר הזמנים והמועדים.

עשרות שנים שאני נזהר מאוד שלא להתגרד

אני אשתף כאן סיפור ששמעתי מפיו של המשפיע הנודע הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א, כדי לחדד את המסר: לרבי הקדוש בעל ה'ברכת משה' מלעלוב זיע"א, היו קשרים אמיצים עם רבה של ירושלים הגאון בעל ה'מנחת יצחק' זצ"ל, וכשנפל הרבי למשכב והיה משותק בחצי גופו, הגיע ה'מנחת יצחק' לבקר אותו. באותה הזמנות הציג הרבי בפני ה'מנחת יצחק' שאלות הלכתיות שהיו לו, ובנוסף ביקש ממנו להתיר לו נדר.

"מזה עשרות שנים שאני נזהר מאוד שלא להתגרד", אמר הרבי, "גם אם יש לי פצעים, אני לא מגרד אותם. אבל עכשיו אני סובל ממחלה שגורמת לי לגירודים קשים מאוד, ואני חושש שברגע של היסח הדעת לא אצליח לעמוד במנהג הטוב שנהגתי, ולכן אני מבקש לעשות 'התרת נדרים', כדי שלא אכשל בחשש איסור".

ה'מנחת יצחק' התיר כמובן את הנדר, כפי שביקש הרבי. לאחר שיצא רבה של ירושלים, סיפר הרבי מלעלוב למקורביו מדוע נהג במנהג זה שלא לגרד את גופו: "הייתי אז בחור כבן 13", הוא סיפר, "ושמעתי קבוצה של אנשים מדברים בשבחו של אברך אחד, ובין השבחים הם אמרו בהתפעלות גדולה שהוא כזה אברך קדוש וטהור, שהוא אפילו לא מגרד את גופו בשום אופן".

"הדברים הללו נכנסו באוזני", אמר הרבי, "אף שרק שמעתי אותם מהצד. אמרתי לעצמי, הם כל כך מפליגים בשבחו של אדם עד שאומרים שהוא לא מתגרד, כלומר מדובר במעלה גדולה בקדושה וטהרה, אם כן גם אני רוצה לנהוג כך, ומאז ועד כה לא גירדתי את גופי אפילו פעם אחת!".

המסר של הגר"א בידרמן ביקש להעביר מהסיפור עם זקנו הרבי זצ"ל, לא היה שצריכים להימנע מלגרד את הפצעים. מדובר בהנהגה נשגבה שכמובן לא מתאימה לכל אדם. הוא רצה להביא מכאן מסר שונה לחלוטין: אותם אנשים שדיברו אז בשבחו של אותו אברך, לא שמו לב בכלל שבצד נמצא בחור כבן 13 ששומע אותם, לא היה להם שמץ של מושג איזו השפעה יש למילים שלהם, הם סתם דיברו בינם ובין עצמם, אבל בלי ששמו לב הם גרמו לבחור צעיר לשמור על הנהגה מרוממת כל כך, במשך יותר מ-70 שנה!

ועוד ווארט קטן אמר הגר"א בידרמן. הימים ימי בין המצרים, כולנו מכירים את הסיפור של קמצא ובר קמצא, ולכאורה נשאלת השאלה, מילא קמצא מוזכר בשמו, אבל למה בר קמצא מוזכר על שם אביו? למה הוא לא מופיע בשמו הפרטי? אלא התשובה שלהתקוטט עם אנשים הוא למד מאבא שלו, לכן ראוי שבמריבות יוזכר שמו של אביו...

אנשים יושבים בשולחן שבת, ומעלים נושא לשיחה כשהאוזניים

של ילדיהם כרויות ושומעות כל מילה. על מה הם מדברים? אם הם מדברים על המריבות שיש להם עם השכנים ועם הבוס בעבודה, איך שהוא אמר לי ואיך אני עשיתי כך וכך, מה הילד מבין? שתכלית החכמה וה'שפיץ' של ההתנהגות הטובה היא לריב עם השכנים ולהתקוטט עם המעסיק.

יש אנשים שיושבים עם הילדים שלהם, ומספרים בהתפעלות גדולה על השכן שקנה רכב יוקרתי, העיניים שלהם נוצצות כשהם מתארים את הרכב, כמה כח סוס יש לו ובאיזה עיצוב נפלא הוא מגיע, ואיך שהוא מאיץ במהירות הבזק וכו' וכו', והילד מבין ומפנים ששיא ההצלחה של אדם בחיים זה כשהוא מצליח לקנות רכב מרשים שמוציא לכל השכונה את העיניים.

אבל אם הנושא הוא על ההישגים הלימודיים, אם האבא מספר ליד השולחן שהשבוע הוא ראה אברך שיושב ולומד במשך שמונה שעות ברציפות בלי להפסיק לרגע אחד, והוא אומר את זה עם עיניים נוצצות ועם התלהבות גדולה, הילד מפנים ומבין את המסר שאין גדולה כתורה ואין גדול יותר ממי שעוסק בתורה בשקידה עצומה.

אם אמא מספרת בהתלהבות על זה שהיא ראתה איך אחת השכנות מוותרת על משהו שהיה חשוב לה כדי שלא תתפתח מריבה חלילה, הילדים מבינים שזאת מעלה גדולה, שלשם צריך לשאוף, להיות סוג אדם כזה שמוכן לוותר כדי לא להיקלע למריבה.

אנשים משקיעים את הנשמה שלהם בחינוך הילדים, הולכים לקורסים להדרכות, שוכרים מורה פרטי שיקדם את הילד, מתאמצים לומר לילד מה מותר ומה אסור, אבל כלי החינוך העיקרי הוא מה שהילד שומע מההורים שלו כשהם מדברים על דא ועל הא. על אחת כמה וכמה כשמדובר על סיפורים. הגה"צ רבי אלימלך בידרמן, הביא ציטוט מהחתם סופר שאומר שסיפורי צדיקים משפיעים על האדם לטובה יותר מלימוד ספרי מוסר!

ולכן צריך כל הורה להתכונן לקראת סעודות השבת, לשמור על הפה שלו במהלך הסעודה על מה הוא מדבר ומה הנושאים שהוא מראה שיש להם חשיבות בעיניו, אבל גם להכין סיפור חינוכי שיספר לילדים.

רבי אלימלך הוסיף וחיידד שלא כל פעם שמישהו מספר עובדה שאירעה אפשר לקרוא לזה סיפור. כדי להיקרא זה צריך להיות 'עם כל הפיצ'ווקעס'... שהסיפור יהיה מרתק, מותח, מושך, הוא הביא דוגמה מהמתחך הנודע הרה"ח ר' שלמה שלזינגר שידוע בכוח הגדול שיש לו לרתק ילדים ומבוגרים בסיפורים שהוא מספר 'עם כל הנשמה', 'לספר סיפורים כמו ר' שלמה', אמר הגר"א בידרמן, כי הסיפורים האלו נכנסים לעצמותיהם של הילדים שלנו, ועתידיים ללוות אותם כל ימי חייהם!

אני יכול לספר לכם על חבר, יהודי מן השורה שעובד כמזכיר בחיידר, שהחליט להשקיע יותר בסעודות השבת. הוא נרשם לקורס מרצים, שילם טבין ותקילין, ולמד איך לדבר בצורה מרתקת, ואיך לספר סיפור באופן שימשוך את לב השומעים. מספר לי אותו אברך שבעקבות כך שולחן השבת שלו אכן השתנה לחלוטין, הילדים שלו מתמוגגים מהנאה לשמע הסיפורים שהוא מספר, הם מקשיבים לווארטים, וההשפעה על כל האווירה בבית, בהתאם.

לפני 30 שנה כשהתחלתי ללמוד דף היומי, אמרתי ליצר הרע שבינתיים אני מתכוון ללמוד מסכת אחת בלבד, וכשסיימתי אותה אמרתי לו שאני מאפשר לעצמי ללמוד עוד מסכת אחת, וכך כל המסכתות לסיום הש"ס...

שיחה מיוחדת עם הרב יוסף חיים ששון, על מסירות הנפש של אביו הרב אלישע ששון זצ"ל על שמירת השבת ושאיתו עד יומו האחרון ללמוד ולדעת הלכות שבת על בוריין

מאת: אלעזר גולדברג

איש אשר ריח בן (כו"ה)

אבא זצ"ל, נולד לפני למעלה מ-95 שנים, בי"ג באדר התרפ"ט, באחת מארצות המזרח הרחוק. סבינו, אביו של אבא, ברח בנערותו מבבל אל ארצות המזרח הרחוק בזמן מלחמת עולם הראשונה בגלל אימת הגיוס וקבע את מגוריו בקהילה שומרת מצוות מיוצאי בגדד שהגיעה למקום לצורך פרנסתם. מאוחר יותר, במהלך מלחמת העולם השנייה, כאשר היה אבא נער צעיר, מקום מגוריו הופצץ על ידי היפנים ולכן עקר ממקומו וקבע את מגוריו בקהילה דומה במדינת הודו.

בהיעדר ישיבות קדושות במקום מגוריו החדש, התחיל אבא ללמוד את רזי מקצוע 'מנהל עסקים' והחשבונאות וכשסיים את לימודיו גילה לאכזבתו שכל מקומות העבודה מבקשים שיעבדו אצלם גם בשבת קודש. בעקבות כך הוא החליט לעזוב את הקריירה עליה חלם. אבא פנה למנהל בית הספר היהודי בעיר מגוריו וביקש להתקבל למשרת 'מלמד'. ואכן תוך תקופה קצרה התחיל אבא ללמוד את ילדי כיתה ג' בבית הספר היהודי, מה שלא היה מקובל כל כך בקרב הצעירים של אותם ימים. אבא אהב מאוד את תלמידיו והם החזירו לו אהבה כפליים.

כשהיה אבא בן 32, פנו אליו מ'הסוכנות' וביקשו שיעלה לארץ ישראל ל'שנת השתלמות'. ואכן אבא עלה לארץ, אך בסיום אותה שנה לא רצה לשוב לחוץ לארץ, מאחר שהרגיש בעצמותו את קדושת הארץ לעומת טומאת ארץ העמים. עד סוף ימיו היה מתרגש כשסיפר על אותם ימים ואמר: הרגע הזה שעזבתי את ארץ העמים, היה נס 'יצאת מצרים' הפרטי שלי.

בארץ הקודש הקים אבא את ביתו ולאחר נישואיו התקבל למשרה בכירה ב'בנק ישראל', כשהוא משמש שם כמנהל חשבונות ראשי במשך שנים רבות. בהגיעו לגיל 57 שנים החליט לצאת לפנסיה מוקדמת, למרות שיותר בכך על קריירה מפוארת ומשכורת מכובדת מאוד. הוא עשה זאת בטענה שרוצה לקנות את חייו לעצמו ולא למכור את זמנו לאחרים ולשמש להם כעבד בענייני העולם הזה.

מיד לאחר מכן נכנס למסגרת של כולל בה למד שני סדרים כל יום. במשך שנים רבות עד ליום הסתלקותו למד אבא בהתמדה רבה, תוך ניצול עיתותיו ללימוד.

על אבא ראו בחוש את היותו ירא שמים באמת. כך העידו רבים,

שכאשר ראו אותו עובר ברחובות שכונת בית וגן בה התגורר, ראו יראת שמים על פניו.

לימים התברר שדווקא התעקשותו של אבא על שמירת השבת בחוץ לארץ, היא שעמדה לו להקים משפחה מפוארת כשכל צאצאיו יושבים באוהלה של תורה, מרביצי תורה, ראשי ישיבות ועוד. ולעומת זאת, אחרים שמצאו היתרים והלכו למקום עבודתם בשבתות, משפחתם התבוללה ולא זכו לשם ושארית בעם היהודי, רחמנא ליצלן.

גם הפסד חומרי לא אירע לאבא מחמת שמירת השבת, ואדרבה - כאשר יצא לפנסיה קיבל תוספת של 6.5% כל חודש במשך כמעט 40 שנה על כך ששימש כמורה בתפוצות, מה שכאמור התרחש בגלל שהתעקש על שמירת השבת.

במשך השנים אבא זצ"ל התחבר מאוד לתוכניות 'דרשו'. כבר לפני שנים רבות הצטרף ללומדי הדף היומי ונהנה מאוד להאזין לשיעורים שנמסרו בקווי הטלפון של 'דרשו' ולעיתים שמע כמה שיעורים על דף אחד כהכנה ללימוד העצמי של הדף היומי. כמו כן נהנה מאוד לקרוא את 'סיכומי הדף' ולדון עם בני המשפחה על העניינים המרכזיים שנלמדו באותו שבוע. הוא ממש חי את הדברים כאילו קיבלם באותה שעה מהר סיני!

בינתיים אני מתכוון ללמוד מסכת אחת בלבד...

גם אותי עודד אבא להצטרף בתחילת המחזור הנוכחי, כשהוא מסביר לי עד כמה הדבר לא קשה. הוא אמר לי כך: לפני 30 שנה כשהתחלתי ללמוד דף היומי, אמרתי ליצר הרע שבינתיים אני מתכוון ללמוד מסכת אחת בלבד, וכשסיימתי אותה אמרתי לו שאני מאפשר לעצמי ללמוד עוד מסכת אחת, וכך הצטרפו כל המסכתות לסיום הש"ס... ובמשך השנים לכמה מחזורים.

אבא התחבר מאוד לרעיון של לימוד יומי של חומר קצר, על מנת לקנות בהמשך הזמן חומר גדול. לכן כאשר התחיל המסלול הנוכחי של תוכנית 'דף היומי בהלכה', התחבר לכך מאוד וביקש להצטרף לתוכנית למרות שהיה אז בן למעלה מ-90.

את חלקים א' וב' ב'משנה ברורה' אבא למד בהתמדה רבה, יום יום היה יושב ולומד ומשנן את הלימוד היומי. כאדם שמסר נפש

על שמירת השבת, היתה שאיפה גדולה בליבו להתחיל ללמוד את הלכות שבת ולסיים על מנת להיות בקי בכל פרטי הלכותיה, ואף הכין את כרך ה'משנה ברורה' חלק ג' של 'דרשו' והניחו במקום לימודו כדי שיהיה לו מוכן לתחילת הלימוד בערב חג השבועות. אך לדאבון הלב כאשר למדו את העמודים האחרונים של חלק ב', בערב ראש חודש סיון האחרון, התבקש אבא לבית עולמו.

במהלך השנים האחרונות אבא האזין בקביעות לשיעורי ה'משנה ברורה' בקו 'דרשו' ובפרט לשיעורי הנפלאים של הרה"ג רבי אריה זילברשטיין שליט"א. אבא עודד בכל הזדמנות את צאצאיו לשמוע את השיעור הזה בקביעות ואמר שהוא ממחיש כיצד בזמן קצר אפשר להספיק לימוד של עמוד שלם ב'משנה ברורה' בהבנה ובבהירות מיוחדת.

יהיו הדברים לזכותו ולעילוי נשמתו הטהורה של אבינו מורנו הרב אלישע בן מנשה ציון ורחמה זצ"ל

המשך מעמוד 7 | הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצוק"ל

אפילו בשנים האחרונות כאשר רעייתו הרבנית שכל השנים עזרה לו בנסיעותיו בצורה בלתי ניתנת לתיאור, התקשתה להצטרף אליו כבעבר, גם אז המשיך את הנסיעות. היה זה מחזה קורע לב להביט כיצד לפני כל נסיעה היה שואל אותה בענווה אם היא מרשה לו לנסוע, והסכימה בכל לב וברכה אותו דקות ארוכות להצלחה במסעו, והוא היה בוכה כילד ממש ומבקש סליחה בכל ליבו שתסלח לו על שנצרך לעזוב אותה, בהדגישו שעושה כן רק לשם שמים.

פעם סבל חולשה ויסורים לפני הנסיעה, ניסו כמה תלמידים לבקשו אולי ימתין הפעם ולא יסע לעת עתה, אולם הוא פסק בנחרצות: מדארף מוסר נפש זיין אויף תורה, צריך למסור נפש על תורה. והזכיר דברי הילקוט שמעוני (יהושע רמז ל וכו"ה בתנא דבי אליהו) "משעה שנשברו הלוחות נגזר על תלמידי חכמים שילמדו תורה מתוך צער, מתוך דוחק, מתוך טלטול, מתוך שאין להם מזונות, מתוך שעבוד ומתוך הטירוף ובשביל אותו הדבר שמצטערים עתיד הקב"ה ליתן שכרם כפול ומכופל". וכשגמר להביא את לשון הילקוט פרץ בבכי עז.

בהיותו בגיל מאה וחודשיים נסע לדינר האחרון למען הישיבה, היה זה דינר מיוחד שארגנו בעבור המוני תלמידי בחו"ל שרצו לשמוח עמו עם הגיעו לגיל המאה, על מאת שנות מסירות לתלמידים, והוא במסירות נפש הגיע, ראו עד כמה בנפשו להרבות כבוד שמים לעשות בגופו למען הישיבה הק'.

אכן, עד יומו האחרון עמל בעצמו במחשבה ומעשה להמשיך קיום הישיבה הק' בבת עינו בתוך כל הקשיים שצצו בארץ ובחו"ל. הוא ביקש ותבע מאלו שסבור היה שהם יוכלו להמשיך את קיומו ושגשוגו של מבצר התורה הגדול ישיבת תורה אור שימשיכו לעשות זאת, ואכן סייעתא דשמיא מופלאה עומדת לה לישיבה הכוללים והחבורות להמשיך לגדול ולשגשג ולגדל מאות בני תורה למרות המצב הכלכלי הקשה.

(מתוך הספר 'מגדלתו ומרוממתו')

סגר רבינו פיו ושפתיו, והניח את אצבעו על פיו לסימן שתיקה. כעת שבת קודש, ולא מדברים על עניינים אלו (וכידוע היה רבינו בתענית דיבור בשבת), וכשניסה שוב ושוב לדבר ע"ז עם רבינו, חזר והניח אצבעו על פיו בסימן שתיקה, וסימן בידו לאחר השבת נדבר על זה. עם צאת השבת ניגש הנדיב בעל הבית אל רבינו וקיבל את ברכתו לרפואה שלמה והוסיף שאינו צריך ללכת לניחוח, האבן תצא גם ללא הניחוח. כך הווי שהאבן יצאה בשלימות ללא כל טיפול רפואי. אותו נדיב התרגש כל כך מהסיפור שלא הסתפק בתרומתו אלא הכפילה והיה מספר את הסיפור לכל מי שבא להתרימו, וסיפר הג"ר בנימין קרליבך שכאשר הנדיב סיפר זאת להגרנ"צ פינקל ראש ישיבת מיר הגיב הגרנ"צ ואמר לו: על כזה סיפור נתת מאה אלף דולר? על דבר כזה צריך היית לתת מליון דולר.

צריך למסור נפש על תורה

ככל שנקפו השנים הלכו הנסיעות והטלטולים ונעשו קשים יותר, אך רבנו לא הסכים לשמוע על אפשרות שימנע לנסוע, גם כאשר נכנס לעומק שנות השיבה והיו מהרופאים שהזהירו שזה עלול להיות מסוכן עבורו לנסוע בגיל כה מופלג, לא ויתר וביקש במפגיע לנסוע לעמוד לימין הישיבה. רופאו המסור רבי יצחק מלכה מספר שבכל פעם כשהיה שב מחו"ל ובא לבדקו, היה רבינו שואלו האם יוכל לנסוע שוב! בני המשפחה לא ידעו את נפשם, מחד יש רופאים שמהירים שלא יסעו, מאידך הוא עצמו עומד על כך לנסוע. הם שאלו את פי מרן הגרא"ל שטיינמן והוא השיב שרבינו שאני, היות והוא נוסע למען התורה לכן היות ומעוניין בכך אין להניעו גם בגילו ומצבו.

שלוחא דרבנן הרב שלמה לורנץ שהיה ממתפללי הישיבה שאלו פעם: מדוע ראש הישיבה מטריח עצמו בגיל כה מופלג לגולה, למה לא ישאר בארץ וישלח שליחים מטעמו, השיב לו רבנו שאדרבה, דווקא משום שנחלש ואינו יכול לומר "שיעור כללי" כרגיל, זו סיבה גדולה יותר לנסוע, כי אם אינו יכול להרביץ תורה כבעבר לכל הפחות יעשה למען התורה באופן זה.

רק התחלנו לטפס במדרגות, והנה רואות עיני את דמותו של אחד מתלמידי החכמים המפורסמים בדור. הרהבתי עוז ואמרתי לו שהילד הזה שנמצא עמי, מתכוון בסילודין לקראת בר המצווה שלו, ואנחנו נשמח מאוד אם הרב ייתן לו איזו הדרכה טובה...

על החיבוב מצוות ושמחה בעבודת ד'

מאת: הרב אברהם פוקס

"וְתִקְרַבְנָה בְּנוֹת צִלְפַּחַד" (במדבר כו א)

רש"י הקדוש שאל מדוע הזכר ביחוסן של בנות צלפחד: "למשפחה מנשה בן יוסף", והרי כבר נאמר כי צלפחד היה "בן מנשה", ויודעים לנו כי מנשה היה בן יוסף. מתרץ רש"י: "אלא לומר כך: יוסף חיבב את הארץ, שנאמר: 'והעליחם את עלמתי, וזנחתי חצבו את הארץ, שנאמר: 'תנה לנו אחוזה'".

סיפר הגאון רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל: הרבעצע'ן של ה'שפת אמת' נסעה להבראה, ועמה נסע בנה ה'אמרי אמת'. בדרך היא שמעה אותו לומד את הפסוקים האלו עם רש"י, והיא שאלה אותו: היכן יש ראייה מבקשתן לקבל נחלה, שהן מחבבות את הארץ. מי לא רוצה לקבל מגרש גדול על חוף הים?

השיב לה ה'אמרי אמת' תרוץ מתוק מדבש: מי היה צלפחד? לדעה אחת היה זה המקושש. מתי התרחשה פרשת המקושש? בשבת השניה לצאת בני ישראל מארץ מצרים, היינו בשנה הראשונה לאחר שיצאו ממצרים. ומתי בקשו בנות צלפחד לקבל נחלה? בשנה הארבעים לפני כניסת בני ישראל לארץ.

אם, אכן, בנות צלפחד רוצות כסף, הן היו צריכות לבוא למשה רבנו מיד לאחר מות אביהן, ולבקש לרשת את כספו. העובדה שהן המתינו ארבעים שנה, מעידה שלא תאות הממון היתה חפצן ולא לרשת את ממון אביהן הן בקשו, אלא רצונן היה לקבל נחלה בארץ ישראל, מכיון שהן חיבבו את הארץ.

הנצי"ב מתרץ קושיא זו שמשה רבינו צירף חצי שבט המנשה. ואז בנות צלפחד אמרו שהן לא רוצות נחלה בעבר הירדן אלא בארץ ישראל. היה להן יותר נדל"ן בעבר הירדן מאשר בארץ ישראל, אז אם העדיפו את ארץ ישראל אז זה מתוך חיבה, ולא בגלל שרצו נדל"ן.

כאשר אדם מחבב את המצוות, עושה אותם בשמחה, הוא מראה בכך על הקשר שלו עם בורא עולם. הוא רוצה להתקרב אליו, והמצוות אינן מעמסה עליו, הן לא תרי"ג בעיות חלילה וחס - אני לא יכול ללכת לשם, אני לא יכול לאכול את זה וכדו' - אלא להיפך, תרי"ג מצוות שמקרבות אותי לקדוש ברוך הוא, ואני קרבת אלוקים לי טוב, וכל מה שיש באפשרותי לעשות, זו השתדלות נוספת לעוד קרבה וקשר אל השם.

"ישנו שיר ידוע באידיש, חיברו סניגורן של ישראל רבי לוי יצחק מברדיטשוב שאומר כך: "אז ס'איז מיר גוט - דו, אז חלילה פארקערט - וייטער דו".

המשמעות היא "כשטוב לי - זה אתה, ושכחלילה ההיפך מטוב, זה גם אתה", כלומר הקב"ה הוא עשה עושה ויעשה את כל המעשים, גם מה שטוב לנו ונעים לנו וגם מה שלפעמים נראה לנו פחות נעים, גם זה מעשה ידיו של הקב"ה בכבודו ובעצמו ואין שום דבר בעולם שקורה שלא על פי ה'.

איך הייתי כזה טיפש לעשות כזאת השקעה מפוקפקת

מספרים על הרב רייכמן, שהיה נגיד גדול לעמו ותומך תורה בקנה מידה עצום, שבתקופת עושרו הגדול היה תמיד אומר שהעושר שלו מגיע כולו מסייעתא דשמיא ולא מהשקעות חכמות ומוצלחות שלו. הוא אמר ש-95 מההצלחות שלו בכלל לא היו בצורה שהוא חשב שהם יצליחו, כך למשל הוא בנה פעם פרויקט ענק להשכרת דירות כשהתוכנית היתה לכסות את העלויות אחרי עשר שנים או יותר ולאחר מכן להתחיל ליהנות מהרווחים, אבל מיד עם סיום הבניה הגיעה חברת נדל"ן ענקית וביקשה לקנות את כל הפרויקט בשלמותו במחיר שכיסה את כל העלויות והשאיר לו רווח שלא חשב להרוויח גם בעוד עשרים שנה.

"אני רואה בעיניים שלי שהכל מאת ה' יתברך", היה אומר, "זה בכלל

לא קשור לחכמה או לתבונה עסקית".

לימים, נקלעה המשפחה לחובות עצומים ופשטה רגל, לאחר שהשקיעו בפרויקט תיירותי ענק, אי גדול בתוך הים, ובפועל הממשלה לא אשרה את סלילת הכביש שיחבר את האי לאזור העירוני הסמוך, מה שהפך את הפרויקט כולו לחסר ביקוש, והוביל את החברה לפשיטת רגל.

הוא היה שבור מאוד מהכישלון הנורא, באותה עת הוא נכנס למרן הגאון רבי חיים גריינמן זצ"ל, ותינה בפניו את צערנו... "איך הייתי כזה טיפש לעשות כזאת השקעה מפוקפקת על סמך הבטחות שהבטיחו לי", אמר בצער, "הייתי צריך לדעת שאני לא יכול לסמוך על הבטחות מעורפלות שהממשלה תאשר כביש גישה. בסופו של דבר הכביש לא אושר ואיבדתי את כל כספי! כמה טיפש הייתי!!!". אמר לו רבי חיים גריינמן, לא ולא, הרי כשהצלחה האירה לך פנים אתה תמיד ידעת לתלות את ההצלחות שלך בקב"ה ובצדק, גם כעת, כשנחלת כישלון, אתה צריך לזכור שגם זה מגיע מהקב"ה!!! איני יודע מדוע אירע הדבר, אבל דבר אחד ברור, זה לא בגלל שאתה טיפש ולא בגלל שאתה חסר מזל, אלא כי כך רצתה ההשגחה העליונה! חשוב לזכור את זה גם בכישלונות וגם בהצלחות!

הרי יש לנו עכשיו לטפס ארבע קומות ביחד, למה שלא נדבר זה עם זה בינתיים...

את הסיפור הבא שמעתי מפי בעל המעשה, חבר טוב שלי שבאחרונה חגג בר מצווה לבנו בכורו, ואני מביא אותו כפי ששמעתי: "כשהתקרב מועד בר המצווה של בני הבכור", הוא מספר, "החלטתי שאני נותן לילד שלי מקסימום כלים לחיים. במשך מספר שבועות לקחתי אותו לגדולי ישראל, ראשי ישיבות זקני המשגיחים, אדמו"רים גדולים ועוד. ממש השקעתי בעניין שעות רבות, נסעתי איתו למקומות שונים והמתנתי איתו בתור, כדי שיקבל כמה שיותר הדרכה לחיים.

"באחת הפעמים שנסענו להתברך ולקבל הדרכה מפיו של אחד מזקני המשגיחים, ישבנו שם בתור זמן רב, והשעה התאחרה, כך שכשיצאנו כבר היתה שעת לילה, ונזכרתי שבאותה עיר מתקיימת באותו ערב חתונה של בתו של אחד מידידי, החלטתי לעצור ליד האולם ולהיכנס כדי לומר מזל טוב.

"הגענו לאותו אולם, קיוונו לעלות במעלית, אבל על הדלת של המעלית היה שלט מאולתר שבישר לנו שהיא מקולקלת, ואין מנוס אלא לעלות במדרגות ארבע קומות.

"רק התחלנו לטפס במדרגות, והנה רואות עיני את דמותו של אחד מתלמידי החכמים המפורסמים בדור. אומנם לא היתה לי תוכנית להגיע אליו עם בני לקבל הדרכה, אבל מאחר וההשגחה העליונה סידרה לי כזה מפגש אקראי עם אותו רב, הרהבתי עוז ואמרתי לו שהילד הזה שנמצא עמי מתכוון בסילודין לקראת בר המצווה שלו שתתקיים בשבועות הקרובים, ואנחנו נשמח מאוד אם הרב ייתן לו איזו הדרכה טובה...

"נענה אותו תלמיד חכם מופלג ואמר לי, 'נו נו, אדרבה... הרי יש

לנו עכשיו לטפס ארבע קומות ביחד, למה שלא נדבר זה עם זה בינתיים... הוא התייחס לבני בצורה מאוד מאוד יפה ולבבית, ובעודם מטפסים יחד את המדרגות, הוא סיפר לו...

"אני לא נולדתי כאן בארץ", סיפר לו הרב, "גדלתי בארץ ניכר ובילדותי היינו מדברים בשפה האנגלית. אני זוכר שילד התגלגל לידי מאמר שהתפרסם באיזה עיתון מקומי בשפה האנגלית, והמאמר הזה נכתב על ידי אדם שעיסוקו העיקרי היה רכיבה על סוסים. מסתבר שאצל הגויים יש ספורט שלם של רכיבה על סוסים ואנשים שונים אפילו מהמרים בכסף על מרוצי הסוסים, איזה סוס ניצח בתחרות. האיש הזה נחשב לאחד הרוכבים המוצלחים ביותר, ויחד עם הסוס שלו הוא ניצח ברוב התחרויות.

"המסר העיקרי שהוא כתב במאמר היה שכשהוא היה נער צעיר, הוא כבר היה מומחה גדול ברכיבה על סוסים, וההורים שלו קנו לו קסדה מאוד מיוחדת שתגן עליו למקרה שייפול מהסוס תוך כדי דהרה.

"אלא שהקסדה שקנו לו היתה מאוד ייחודית: לא רק שהיא הקיפה את הראש שלו לגונן עליו, היא גם ירדה עד לקו הכתפיים, ולמעשה מנעה ממנו את היכולת להביט לצדדים. כשהקסדה הזאת היתה עליו, הראש שלו נשאר מקובע כשהוא יכול להסתכל רק קדימה.

"מה הסיבה שקנו לו כזאת קסדה? ההורים שלו רצו ללמד אותו מסר חשוב! כשאתה רוכב על הסוס, תפיק מעצמך ומהסוס שלך את המירב. אל תסתכל מה קורה עם הסוסים שמסביב, זה לא עניינך כמה מהר רוכבים החברים שלך ואם הם עוקפים אותך או לא. תהיה מרוכז בכל הכח במשימה שלפניך, ותעשה אותה בצורה הטובה ביותר, בלי שום קשר לשאלה אם אתה מצליח יותר מהחברים או פחות מהם..."

"הבנת?", אומר הרב לבני בכורי, "הנה אנחנו כבר בקומה הרביעית, הספקתי לספר לך את הסיפור, ואני מציע שתלמד ממנו את המסר החשוב. אתה הופך להיות בחור, עומד להיכנס לישיבה ולהשקיע בלימודים בעז"ה. אם אתה רוצה להצליח, תרכב על הסוס שלך ותפיק מעצמך את המירב! אל תסתכל לצדדים, אל תקדיש שום מחשבה לשאלה אם החברים מצליחים יותר או פחות, תהיה ממוקד כמה שמוטל עליך לעשות ותעשה את זה בצורה הטובה ביותר."

השלים ידיו את הסיפור ואמר לי: "אחרי מספר שבועות אמר לי בני שמכל הרבנים שנסענו אליהם ושנתנו לו הדרכה, דווקא ההדרכה הזאת הכי דיברה אליו וגרמה לו לשינוי פנימי. כמה שניסיתי לתת לו את המקסימום האפשרי, בסופו של דבר הקב"ה סידר לו את ההדרכה הטובה ביותר, מכיוון שונה לחלוטין.

הרבי בעל ה'ברכת משה' מלעלוב זיע"א היה מסביר על פי הרעיון הזה את הסיפור של יעקב ועשיו. הרי כשעשיו נולד יעקב אחז בעקבו, לכאורה זה היה מאמץ מיותר, עשיו כבר נולד, הוא כבר הבכור, מה זה יעזור שאתה מחזיק לו בעקב? אבל יעקב אבינו עשה את המוטל עליו, ומה היה הסוף? עשיו אמנם היה הבכור, אבל כעבור 13 שנה הוא מכר את בכורתו בתמורה לנזיד עדשים. למה? כי יעקב אבינו התאמץ ועשה מקסימום השתדלות, ממילא הוא קיבל את שרצה להשיג, גם אם בדרך אחרת שעליה הוא בכלל לא חשב באותה עת.

החוויה הפעימה אותי כל פעם מחדש. בעת לימודי בירושלים הייתי נוהג מפעם לפעם לבוא לשמוע את שיעוריו של מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל, בקראוון של תפארת בחורים ברחוב אדמון. הייתי בחור צעיר, לא תמיד הבנתי מה מדברים שם בקודים ובחצאי משפטים, אבל המסר נחקק בי היטב

'עבר זמנו בטל קרבנו' - על המשמעות של הזמן בעיניים של גדולי ישראל

מאת: הרב ישראל היימן

שָׁנִים לַיּוֹם עֵלָה תְּמִיד (כח ד)

את המעשה הזה סיפר ידיד קרוב של בעל המעשה, לפני שנים רבות.

מרן רבי אהרון קוטלר היה כידוע ראש הישיבה בליקווד, אולם מקום מגוריו היה בעיר ניו יורק בשכונת בורו פארק. הישיבה הוקמה בכוונה תחילה בליקווד שהייתה אז עיירת נופש, כשהמטרה היא להרחיק את הישיבה משאון העיר ומהמולתה. ר' אהרון שהיה גם נשיא מועצת גדולי התורה בארה"ב ונשיא החינוך העצמאי לא יכל להעביר את מקום מגוריו לקירבת הישיבה מחמת צרכי עמך ישראל המרובים, הוא היה מתגורר כל השבוע בניו יורק ונסע לליקווד כל שבוע מיום חמישי עד ליום ראשון. את השיעור כללי היה אומר בשבת עצמה אחר הצהרים.

בליקווד היה משתכן ראש הישיבה באחד מהחדרים בישיבה כשאחד מבחורי הישיבה ישן איתו יחד באותו חדר.

תקופה מסויימת השתכן איתו בחדר בחור מצוין שעמד לשמש ולמלאות את כל צרכיו. כאחד שהגיע מבית אמריקאי של הימים ההם היה אותו בחור נוהג לקרוא את העיתון היומי במשך דקות ארוכות מידי לילה. לא היה זה דבר מוזר, ואותו בחור גם ראה בזה מידה של הנהגת בני אנוש, להיות בקי בענייני העולם ולא להיות 'מנותק'.

ר' אהרון שהיה מתמיד עצום לא ראה כמובן בעין טובה את העובדה שבחור חשוב כמוהו מקדיש זמן לקריאת עיתון. הוא רמז לו כמה פעמים על כך אבל הבחור שכאמור עשה כך 'בשיטה' לא נרמו...

בהזדמנות מסויימת החליט ראש הישיבה להוכיח את הבחור מפורשות על העניין. הוא העיר לו במפורש שהדבר אינו מתאים, בחור ישיבה אמור להקדיש את זמנו אך ורק ללימוד מוסר והלכה ולא לדברים של בטלה.

אבל הבחור בשלו. הוא הסביר לראש הישיבה שהוא מגיע מבית בו חינוכו לתורה עם דרך ארץ, חלילה אין הכוונה לשלב דברים חיצוניים, אבל לפחות ממידת אנושיות היא לדעת מה קורה בעולם ומה מתרחש. הוא גם ביסס את דבריו על דברי חז"ל ופירש את מאמרם על תלמיד חכם שנאים מעשיו בכך שצריך להיות מעורב בענייני העולם ולא להיות עם ראש מצומצם...

חפן את זקנו ועשה עצמו כחושב עמוקות

ר' אהרון שמע את כל ההסבר הארוך, חפן את זקנו ועשה עצמו כחושב עמוקות. לאחר דקות מספר אמר לבחור שסברתו טובה ואכן הוא מודה לדבריו שצריך להיות מעודכנים בענייני העולם. "אם כן אולי תואיל בטובך לעדכנני במה שקורה בעולם, כמובן שלא צריך ללמוד את ההיסטוריה מאז ימי הקמת ארצות הברית... אבל באופן כללי אשמח אם אכן תעדכן אותי על הנעשה והנשמע ברחבי הגלובוס.

נעמד הבחור בחשיבות ונתן סקירה מקיפה ותמציתית לראש גולת אריאל בענייני הפוליטיקה העולמית הכלכלה ומוזג האוויר מהשנה האחרונה. כל זה לקח כמה דקות מועטות לאחריו נעמד ראש הישיבה על רגליו ופניו להבים: הנה, נוכחנו שנינו לראות שאפשר בדקות מועטות לסקור את כל מה שקורה בעולם וזה מספיק לשנה שלימה, אתה מבזבז על זה חצי שעה כל יום ויום? היכן הערך לזמן? הלא התברר שגם לשיטתך לא צריך לבטל כל כך הרבה שעות על הדברים האלו! כל דקה יקרה היא ולא חוזרת לעולם!!

גאונותו של ר' אהרון עמדה גם כאן לאותו בחור לקבל מימד נכון על מעשיו ולהבין את האמת.

בפרשתנו אנו קוראים על מעשי הקורבנות. התורה מצווה את בני

מה יותר מכבוד את העשרת העשרה הנאות המיוחדת אולי ביום ששי

ישראל להקריב בכל יום, בכל שבת חודש ומועד קורבנות שהם מחובת היום בכל יום בשנה. חז"ל דורשים את הפסוקים גם בתמיד של כל יום גם בשבת וגם בראש חודש, כל פעם בנפרד, שאם מכל סיבה שהיא לא הוקרב הקורבן של אותו יום אין לו תשלומין ליום או שבת האחרת משום 'עבר זמנו בטל קרבנו' - כל יום הוא חיוב בפני עצמו.

בעלי המוסר דרשו מכאן, שאם אדם ביטל יום אחד מתורה לא ניתן להשלים את הדבר ביום שלאחריו, שהלא גם היום החדש יש בו חיוב תלמוד תורה בכל רגע מדין והגית בו יומם ולילה. נמצא שיום או זמן שעבר בלא תורה גם הוא בכלל עבר זמנו בטל קרבנו ולא ניתן להשלים את הזמן האבוד.

חוויה שהפעימה אותי כל פעם מחדש

מי שנודע בדור אחרון כסמל ודוגמא מיוחדת לניצול הזמן בצורה מוחלטת היה מרנא הגרי"ש אלישיב זצוק"ל. בהיכלו הייתה נמדדת כל דקה בשישים שניות שלמות, האווירה סביבו הייתה תמיד של דחיפות להספיק ולדחוס אל הדקות החולפות במהירות כמה שיותר תוכן.

חוויה שהפעימה אותי כל פעם מחדש הייתה בעת לימודי בירושלים אז הייתי נוהג מפעם לפעם לבוא לשמוע את שיעוריו בקראוון של תפארת בחורים ברחוב אדמון. לא תמיד הייתי מבין את כל השיעור, אבל בכל פעם הייתי מרותק למעמד קבלת התורה של דורנו...

השיעור לא היה קבוע בשעה אלא מיד בסיום תפילת ערבית היה מרן מתחיל את השיעור. המחזה הזה חזר על עצמו כל יום. התפילה נגמרת ותוך כדי השניות הספורות בהם אנשים מתיישבים על מקומותיהם ומסירים את הכובע, פותחים את הגמרא ונשענים לאחור, כבר היה נשמע קולו של הגרי"ש כשהוא פותח באמירת השיעור, אף פעם לא הצלחתי לראות או למדוד כמה זמן לוקח לו עצמו להתארגן לשיעור... ברגע כמימריה ובזמן של הנד עפעף היה מרן כבר יושב על מקומו ומתחיל בשיעור. הוא לא המתין שניה מיותרת.

כך גם היה בסיום השיעור אז היו זמנם של 'החזקות'. כמה תלמידים מקורבים שהביאו את שאלות כל כלל ישראל אל פתחו של מרן, לכל אחד ניתנו דקות או חצאי דקות ספורות על השעון לשאלה או שניים. זו הייתה אומנות לתמצת כמה שיותר לאותם שניות ספורות בהם היה מרן חובש את הכובע וצועד אל הקלנועית שלקחה אותו אל ביתו. במעלית היה תור של עוד אחד עד החדר לשם היה נכנס הגרי"ש לבדו לשיר בדד את שיר ה' לעוד שעות ארוכות.

הייתי בחור צעיר, לא תמיד הבנתי מה מדברים שם בקודים ובחצאי משפטים, אבל המסר נחקק בי היטיב! כל דקה שאינה מנוצלת היא בגדר 'עבר זמנו בטל קרבנו'. לא שייך שלא לנצל אותה.

אם גם אתה מתלבט בשאלה זו, זו ההזדמנות שלך.

**עשרות אלפי יהודים בכל רחבי תבל
לומדי 'הדף היומי בהלכה' עוסקים בימים אלו
בהלכות שבת**

זו ההזדמנות שלך להצטרף ולזכות לשמור שבת
כהלכתה, הצטרף גם אתה ללימוד ומבחנים

לפרטים ורישום:

בעמדות 'נדרים פלוס' ובמוקד 'דרשו' 02-5609000

לתגובות, הארות, והצעות
כתבו לעורך 'לקראת שבת' במייל: 10dirshu@gmail.com

והנה מתברר לי שגם הילד בן השמונה וגם אחותו בת ה-16 מכירים לא רק את הסיפור, אלא גם את מאמרי חז"ל הסמוכים בעניין הצדקה. הופתעתי מאוד ושאלתי אותם מאיפה הידע??

סיפור קצר ששלח קורא ותיק של 'לקראת שבת', ועוד אחד ששמענו מהמג"ש הנודע הרב אפרים סגל

מאת: יהושע לייבזון

את הסיפור הבא קיבלנו ככתבו וכלשונו מאחד מקוראי 'לקראת שבת', וחשבנו שגם אחרים יכולים להנות ממנו. "יש לי מנהג לספר לילדים את הסיפורים המופיעים בגמרא" כותב לנו הקורא הוותיק, "אם למדו השבוע ב'דף היומי' איזה סיפור יפה, אני פותח בשבת גמרא ומספר לילדים מבפנים, משתדל שזה יהיה עם כל הצבע והגישמאק כדי לייצר מתח ועניין וממילא גם להגביר את ההקשבה ואת התועלת.

"בשבת האחרונה הייתי אצל אבי מורי, כחלק מהתורנות שאנחנו עורכים בין האחים מאז נפטרה אמנו ע"ה. מאחר והמקום ברכב שלנו צר מהכיל את כל המשפחה בחדא מחתא, שלחנו שני ילדים, ילד בן שמונה ואחותו בת ה-16, לנסוע בתחבורה ציבורית מוקדם יותר השאר באו איתנו ברכב.

"בליל שבת פתחתי את הגמרא והקראתי כמה מאמרי חז"ל בעניין הצדקה, כולל הסיפור עם רבי יוחנן שראה חלום שבני אחותו צריכים לאבד בשנה הקרובה כסף, והוציא מהם את הכסף לצדקה עד שנשאר רק 17 זוז שאותם נאלצו לתת למלך וכו'.

"הרבה פעמים הילדים מכירים את הסיפורים שאני מספר, אבל הפעם לא חשבתי שזה יקרה כי לא מדובר בסיפור מוכר מאוד, והנה מתברר לי שגם הילד בן השמונה וגם אחותו בת ה-16 מכירים לא רק את הסיפור, אלא גם את מאמרי חז"ל הסמוכים בעניין הצדקה.

"ראיתי שאבא שלי מחייך בהנאה בחיך צופן סוד.

"הופתעתי מאוד ושאלתי את הילדים מאיפה הידע??

"ואז הם אמרו לי שכשהם הגיעו לביתו של אבא שלי, חצי שעה לפנינו, הוא בדיוק האזין לשיעור של הרב אפרים סגל, בדף היומי, והם ישבו לידו והאזינו גם הם לשיעור. מסתבר שהם הבינו מצוין את דברי הגמרא.

"עוד לפני שהספקתי לסגור את פי שנפער בתדהמה, הם החלו לדבר גם על מי שמשכיר מרחץ לגוי אם הוא יכול להפעיל אותו בשבת או לא...

"מתברר שאחרי השיעור בגמרא, אבא שלי עבר לשיעור בדף היומי בהלכה, גם הוא מפי הרב אפרים סגל, וגם לשיעור הזה הם האזינו בשקיקה.

"ילד בן שמונה ואחותו הנערה!

"ללמדך כמה נפלאה היא ההסברה של הרב סגל, ואיזה כח עצום יש

להעברת שיעורים מוקלטים.

"הילדים שלי כבר החלו לשכנע את הילד בן השמונה להאזין קבוע לשיעורי דף היומי... אמרתי לו שיש לו רשות להתקשר מתי שהוא רוצה לקו של 'דרשו' ולהאזין לשיעורים של הרב סגל או של כל אחד ממגיד השיעורים שהיו שם, כי בידעי ובמכירי קא אמינא, ישנם עוד מגידי שיעורים רבים עם הסברה מופלאה, וב"ה אפשר דרא ובזמנינו לא צריכים להתאמץ יותר מדי..." "תן לאצבעות ללכת במקומך", רק לחייג את המספר 077-2222-666, ולקנות קנייני נצח בתורה הקדושה".

לרגע התבלבלתי. אני מכיר אותו כתלמיד חכם מובהק והוא מכנה אותי 'מורי ורבי'???

עד כאן המעשה שקיבלנו כפי שנכתב על ידי בעל המעשה, כשהבאנו את הדברים לידיעתו של הרב סגל, כדי שיוכל לרוות נחת מפרי עמלו והשקעתו, הוא הוסיף לנו עוד אנקדוטה מעניינת: "באותה שבת נפשתי ב'מעלה עמוס'", הוא מספר, והאמת שיש לי כבר ניסיון שכל פעם שאני מגיע למקום חדש, אנשים מזהים אותי ובאים להודות על השיעורים שאני מוסר ב'דרשו'. "גם הפעם, היה שם יהודי מבוגר, יהודי ירושלמי בר אוריין ובר

הוא שומע מדי יום את השיעורים שלי במשך שעה, וכבר למד מסכתות שלמות בגמרא וסימנים שלמים במשנה ברורה באמצעות השיעורים הללו.

"השיעור כל כך ברור שאפשר לשמוע בעל פה - ואני מרגיש כאילו הגמרא מול העיניים שלי", אמר לי, והודה לי בחום על השיעורים. מה אומר ומה אדבר, אני הרי יודע שאלמלא 'דרשו' השיעורים שלי לא היו עוברים את המפתן של הדלת של בית המדרש בו אני לומד, ולכן אני והוא וכל המאזינים האחרים חייבים הכרת הטוב לארגון הנפלא הזה שמזכה אותי ועוד רבים אחרים להרבות תורה בישראל".

לתגובות, הארות, והצעות
כתבו לעורך 'לקראת שבת' במייל: 10dirshu@gmail.com

אבהן, באמת יהודי חשוב ונכבד מאוד. הוא שאל את הבן שלי איך קוראים לו, ובני השיב לו 'סגל'. כדרכם של ירושלמים הוא מיד החל לרדת לעומקה של סוגיא, לברר בדיוק איזה סגל הוא ומי היה הסבא רבא שלו, ועד מהרה התברר לו שהוא בנו של אפרים סגל שמוסר שיעורים ב'דרשו'.

"כששמע זאת, ביקש מבני שיראה לו היכן אביו, ואז ניגש אלי בהתרגשות גדולה ואמר לי 'שלום עליך מורי ורבי'.

"לרגע התבלבלתי. אני מכיר אותו כתלמיד חכם מובהק והוא מכנה אותי 'מורי ורבי'??? אבל אז הוא סיפר לי שלצורך בריאותו הוא חייב בפקודת הרופא לצעוד במשך כשעה כל יום, וחפש מה לעשות בהליכה.

"לפני כמה שנים הציע לו מישהו להאזין לשיעורים שלי, ומאז

המשך מעמוד 5 | הגאון רבי ישראל ברזובסקי שליט"א

הסיפורים הללו לספר 'זכרון קדוש'???"
"ענה לו הרבי תשובה שאפשר ללמוד ממנה רבות: "אני כתבתי בספר רק 'רעבישע מעשיות', כלומר רק סיפורים שיכולים להיות רק אצל צדיק קדוש ונשגב.

"הסיפור הזה שסיפרת על כך שניסו לאלץ אותו להכות יהודי אחר והוא רק עשה את עצמו כאילו הוא מכה אותו - זה סיפור שאפשר לספר על יהודים רבים, כל יהודי ירצה להימנע מלהכות את חברו ואם יאלצו אותו הוא ישתדל לעשות את עצמו אם הדבר אפשרי.

"את הסיפור השני, אפשר לספר על כל יהודי חסידי ממולח, חסידים רוצים לרקוד, יש לכם שכנים גויים שעלולים להתנכל לכך, הדרך החכמה והטובה ביותר היא לגרום לכך שהם לא יתנגדו לריקוד, על ידי תחבולה.

"אבל הסיפורים שאני כתבתי בספר, אלו סיפורים שאי אפשר לספר על סתם יהודי, וגם לא על חסיד ממולח. אלו סיפורים שיכולים היו להיות רק באדם גדול וקדוש, כמו הרבי הצעיר מסלונים הי"ד זיע"א".
"מהסיפור הזה, ומעובדות רבות אחרות", משלים הגר"י ברזובסקי את דבריו, "אנחנו יכולים ללמוד ולהבין עד כמה היה הרבי זצ"ל משגיח על כל מילה שיצאה מקולמוסו שתהיה כתובה בדקדוק רב, לפי הצורך, לא פחות ולא יותר".

(בשבוע הבא בעו"ה נפרסם מה ששמענו מפי הרב שליט"א על חמיו הגאון רבי אברהם שטרנבוך זיע"א, ועל הוריו אנשי הפלא הגאון רבי יצחק שטרנבוך וזוגתו) מרת רעכא ע"ה, אשר הצילה רבבות יהודים בשנות הזעם)

לתגובות, הארות, והצעות
כתבו לעורך 'לקראת שבת' במייל: 10dirshu@gmail.com

הנודע הרב משה שנפלד שעסק רבות בהנצחת זכרונם של קדושי השואה, ובפיו טענה על הרבי. "אני יודע על שני סיפורים נפלאים שהיו עם הרבי הצעיר מסלונים", הוא טען, "ובכל זאת לא הכנסתם את הסיפורים הללו בספר שכתבתם לזכרו!".

"מה הם שני הסיפורים?"

"מה הם שני הסיפורים? האחד היה על כך שבשנות הזעם ניסו הרשעים הנאצים ימ"ש להכריח אותו להכות יהודי אחר, רח"ל. מאחר והיה בזה חשש פיקוח נפש לשניהם, הוא עשה עצמו כאילו הוא מכה את אותו יהודי אבל בפועל רק נגע בו קלות ולא הכה אותו חלילה.

"הסיפור השני הוא שבעודם במחנה, הם ידעו שהיום פורים, ורצו לרקוד לכבוד היום. אבל באותו מחנה הוחזקו גם אסירים פולנים שהיו שונאי ישראל גדולים, והחשש היה שאם היהודים ירקדו לכבוד הפורים, עלולים היו הפולנים להתנכל אליהם ולשסות בהם את הנאצים ימ"ש.

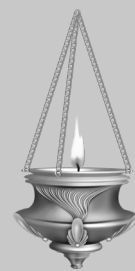
"הציע הרבי הצעיר מסלונים עצה חכמה, בואו נגיד לפולנים שהיהודים יודעים לרקוד טוב מהם. הם כמובן יטענו שהפולנים יודעים לרקוד טוב יותר מאתנו, וכדי להוכיח מי צודק נעשה תחרות, כך נוכל לרקוד והם לא יתנכלו אלינו...

"ואכן ההצעה התקבלה והפולנים בלעו את הפיתיון כמתוכנן. הם רקדו כדי להוכיח ליהודים שכוחם גדול בריקוד, והיהודים כביכול 'החזירו להם' ורקדו ריקוד מלא שמחה, כשאת הסיבה האמיתית לריקוד הם שמרו בלבם...".

"בכל אופן בא הרב משה שנפלד ובפיו טענה, מדוע לא הוכנסו שני

גליון 'לקראת שבת' יו"ל בחסות
'אמונה וחסד' דפוס וכריכיה בע"מ 02-6715501

זיכוי הרבים בהפצת גליון זה
לעי"נ הרה"ח בנימין ב"ר דוד צבי רוזנטל זצ"ל
נלב"ע ר"ח אב תשע"ו

המחותנים מזדרזים אל עבר משרדי האולם לברר אם לא קרתה תקלה מצערת שזימנה שתי זוגות להתחתן באותו האולם, מנהל האירועים בודק ומוודא כי לא אין כאן כל טעות, והוא מבטיח לבוא תיכף ולטפל בארוע המביך

על קנאות אמיתית ועל מידת האכפתיות

מאת: הרב צבי גטקר

תחת אשר קנא לאלקיו (כה יג)

צוה יואל וקסברגר

החפץ חיים זיע"א נשא את משלו ויאמר. בחור צעיר ורענן, אך חכם קטן מאוד, נישא למזל טוב עם בת זוגו המותאמת לו לפי מעשיו, שבועות קודם החתונה התנוסס שמו בלוחות המודעות שבבתי הכנסת בסביבה, כל אדם שהוא פגש התעניין שוב, 'היכן החתונה', 'מה באולמי כתר המלך' וכו' וכו'. מגיע היום המיוחל, הצלם כבר ממתין לו בחוץ לצלם אותו יוצא מהמוניטין, בעלי המנגנים עומדים הכן על משמרתם, אפילו ראש הישיבה הגיע לסדר פה את העניינים, חלום שמתגשם, הוא במרכז הסיפור, כולם הולכים אחריו לחופה ורוקדים לפנייהם לאחר מכן, הוא רק התנדב לצאת מהחדר ייחוד, וכבר הוא נישא על כפיים והזמרים מריעים לקראתו בברוך הבא מקפיץ ומשמח. הוא מעוניין לשתות, כל מי שמתבקש לכך, עוזב את הכל ומשרת אותו, אותו אחד שהוא ה'חתן' נוטל בידיו לרקוד עמו במרכז האולם, חש נבחר השנה.

בקצרה: חתן דומה למלך.

החתן והכלה יוצאים מהאולם לפנות בוקר, נכנסים ליחידת דיור, שבוע עמוס ומרתק לפנייהם.

לאחר שבוע ימים, החתן והכלה מוצאים את עצמם, זוג טרי. אבל החתן דגן כבר התמכר אל תחושת המלכותיות, והוא מבקש לחוש עוד את מהדבר הנחמד הזה.

ולכן בהחלטה 'נבונה' הוא עוטה על עצמו את הפראק, עונב עניבת חתנים, חובש את המגבעת החדשה, ונועל נעלי שבת, וצועד בשעה 6 אחה"צ מעדנות לעבר אולמי 'כתר המלך'.

הוא נכנס אל האולם, סוקר בחיך מרוגש את השולחנות וניגש לשבת בשולחן המזרח..

אך שם, כפי שהבנתם כבר יושב חתן היום, שמרים גבות, המחותנים מזדרזים אל עבר משרדי האולם לברר אם לא קרתה תקלה מצערת שזימנה שתי זוגות להתחתן באותו האולם, מנהל האירועים בודק ומוודא כי לא אין כאן כל טעות, והוא מבטיח לבוא תיכף ולטפל בארוע המביך.

לאחר דקה בודדת מתקרב אל שולחן הכבוד בצעדים נמרצים ונחרצים מנהל האירועים, הוא כבר בפתח האולם קלט כי מדובר פה

באדם לא חכם במיוחד, הוא הרי זוכר את החתונה שלו, היא הייתה רק לפני שבוע..

הוא ניגש בעדינות ובחמלה ושואל את החתן דגן, "מה קרה, מדוע חזרת אלינו גם הערב?"

וה'חתן' מסביר, אני מעוניין גם הערב להיות מסמר הערב, זה כל כך מהנה שרוקדים מסביבך אנשים וכל המסתעף, אז באתי להיות גם הערב החתן, נחמד אה?

המנהל שהבין כעת לגמרי לפני מי הוא עומד

המנהל שהבין כעת לגמרי לפני מי הוא עומד, הסביר לו בקצרה, 'תקשיב כל אחד הוא חתן יום אחד, אתה כבר רקדו איתך, היום זה הערב של חתן אחר, שהיום אנחנו נרקוד אתו, בסדר?'.. ובסיימו את מילותיו רמז בעדינות לחתן שיפנה את מקומו לחתן החדש.

והנמשל: אמר החפץ חיים, האי עלמא כבי הילולא דמיא, האדם חוגג וחושב שהעולם העיקרי הוא העוה"ז, הוא לא משקיע מאמץ בעתידו הנצחי, אלא כל מחשבתיו והשקעותיו הם כיצד להנות ולבלות.

ואז מגיע יום פקודתו, נשמתו עולה למעלה, והוא כ"כ נהנה, הוא רוצה להמשיך לבלות ולרקוד. אומרים לו בית דין של מעלה,

לידיעתך: יש רק עולם אחד בו אפשר לשמוח ולרקוד, אבל אתה, 'אתה כבר רקדו איתך'..

בפרשתנו אנחנו לומדים על שכרו העצום של פנחס קנאה, שעלה חי לשמיים, והוא הוא אליהו הנביא אשר יבוא ויבשרנו במהרה. מה יש במעשהו של פנחס שהגדיר אותו בתור 'פנחס קנאה', מי לא מכיר מספר 'קנאים' שרק היה הבי"ד מרשה להם, והיו מסתערים בחרב ובחנית כנגד המהרסים והמחריבים כרם בית ה'. לשם כך עלינו להבין מהי קנאות מהי קנאה.

קנאה מגדיר ה'אורחות צדיקים', היא מידת האכפתיות, הוא נכנס בעובי הקורה, אכפת לו ממה שקורה.

גם הקנאה המוגזגת היא בעצם, אכפת לי למה יש לו את הרכוש הזה, גם אני רוצה, למה רק הוא?.

קנאת ה', היא האכפתיות לה', הרגש הקנאתי לכך ששם שמים מתחלל, שחלילה יפרץ פרץ בחומת היהדות, זוהי קנאות.

קנאות איננה מלחמת דת קנאית

קנאות איננה מלחמת דת קנאית, אלא האכפתיות, ההרגשה החזקה כי אני אמסור את נפשי למען המטרה, שלא יפרץ פרץ בכרם בית ישראל.

פנחס, הלך על דעת כן, שככל הנראה הוא לא ייצא חי מזה, הוא לא תכנן פגיעה במחשכים, אלא הלך לעיני כל ישראל הבוכיים, והרג את פורצי החומה. הסיכוי לצאת מכך בחיים, ושלא יקום עליו זמרי עצמו, או מי מתלמידיו, ויהרגו, היה אפסי. אבל פנחס הלך בעיניים פקוחות, כי רגש האכפתיות שלו, גרם לו לוותר על חייו למען כבוד ה'. זהו 'פנחס קנאה', מסירות נפש עד היסוד, למען כבוד ה' ושמירת תורתו ועמו.

כשכך היא מידת נפשו של הקנאי, מסירות נפש מוחלטת, אזי הוא לא רואה מוות, הוא נשאר חי לעולם. ללמדנו שכרה של מסירות נפש, של אכפתיות עד שית הנשמה.

אם יש בליבך מסירות נפש, אם אתה מקיים את המצוות מתוך אכפתיות, מתוך תחושה עמוקה, ונכונות נפשית למסור מהנאותך, למען קיום המצוות, למען לימוד התורה. הרי שמסרת את נפשך.

המשך מעמוד 13 | הרב יחיאל צוקר

ומי שמסר את נפשו חי לעולם. אתה - נשמתך חי לעולם. כשמדברים על מסירות נפש, צצה ועולה דמותו הפלאית של הגאון וצדיק רבי אברהם גנחובסקי זיע"א. אין עט שיכול לתאר לזי שלא חווה, מהי מסירות נפש, הוא השליך את כל כולו, למען מצוות ה', למען יהודים, למען לימוד התורה, קנאות, אכפתיות בלי רעש ובלי צלצולים. והוא היה האדם השמח והחי ביותר שהכרתי. כולו אור שמחה ואהבה, חום והתלהבות.

הייתי בחור צעיר והתלבטתי בשאלה 'הרת גורל', שהתביישתי להתיעץ עלי' עם הורי ומורי, ולאחר מחשבה החלטתי לטלפן אל משפחת גנחובסקי, פניתי אל הטלפון הציבורי, וחייגתי, מעבר לפומית שמעתי קול 'מתחנן' ואומר כן כן, שאלתי זה משפחת גנחובסקי, ושוב, כן כן, בניגון של משהו שפשוט המתין עכשיו שעה לטלפון שלי, שאלתי אפשר לדבר עם הרב, עדיין לא האמנתי שזה הוא, והוא אמר 'כן זה אני' מה אתם צריכים, שאלתי את השאלה, והוא תכף ענה: תראה זו שאלה שאני לא יודע עלי' תשובה... כדאי שתשאל אותה את בעל ה'דרך אמונה', אם תרצה מחר אני נכנס אליו, אתה יכול לבוא לבני ברק ואני אכנס איתך ואציג את השאלה שלך, ניסיתי להתחמק מההצעה המביכה, אך הוא בשלו, כדאי לך מאוד, אצל בעל ה'דרך אמונה, לא מקבלים רק תשובה לשאלה, מקבלים גם ברכה, כדאי לך, הגבתי בלשון לא מחייבת, אבל הוא ממש הפציר, כדאי לך, אתה הרי יודע ברכותיו של בעל ה'דרך אמונה' לא שבות ריקם, אתה לא יכול לבוא לבני ברק? וכך סיבב אותי בהצעות שונות ורעיונות מעשיים.

לאחר מכן הבנתי כי כוונתו הייתה שאקיים את מה שהוא ראה לנכון לעשות במצב הזה, והוא רצה וקינא לכך שאבצע את דעתו, ולכן סיבב אותי ברעיונות והצעות, והסכים להוריד מכבודו וללוות נער אל בעל ה'דרך אמונה', העיקר שבסופו של דבר אקיים את רצון ה', ולא התחמק מכך.

כלומר, מסירות נפש לקיום כרם בית ה' אינה נתונה דווקא למעשה הרואי של 'פנחס קנאה', אלא יש לה גם מקום, בהתמסרות כלפי זולתנו, במסירות נפש לכך שכולם יזכו ללמוד וללמד לשמור ולעשות.

ולמעשה, זאת דרישת התורה מאתנו: מצד אחד לקיים ברשעים "וְאֶהְבֶּתָּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ" (ויקרא יט יח), ומצד שני לנהוג בהם את מה שאמר דוד המלך: "הֲלוֹא מְשַׁנְּאֵיךָ ה' אֲשַׁנְּאֶה וּבִתְקוֹמְיָי אֶתְקוֹטֵט: תְּכַלִּית שְׁנֵאָה שְׁנֵאָתִים לְאוֹיְבִים הָיוּ לִי" (תהלים קלט, כא-כב). הרב וולבה זצ"ל אמר שהם שאלו את המשגיח רבי ירוחם זצ"ל כיצד ניתן לקיים שניהם, והוא ענה שרק אדם גדול יכול בו זמנית לאהוב ביותר את הרשע וגם לשנוא את מעשיו הרעים. בני אדם בערכנו בדרך כלל כשהם אוהבים - הם אוהבים גם את המעשים, וכשהם שונאים - הם שונאים גם את בני האדם.

לעילוי נשמת אבי מורי רבי נתן ב"ר יחיאל מאיר הכ"מ, ורעייתי מרת רבקה ב"ר יהודה ע"ה

שום שינוי מראה מימות החול, וגם בשבת בבוקר כן, והתלמידים המה ראו כן תמיהו, שנים שלא נתקלו בכך שרבי ירוחם נראה בשבת כבחול. נגשו לשאול אותו במוצאי שבת, והוא ענה, שבערב שבת התבשר שמות פרץ סמולנסקין, שהיה מגדולי המשכילים הגרועים ביותר, ונטפה ממנו שנאה לרבנים ולתורה הקדושה. אמר הסבא: "מי יכול לתאר איזה צער נשמתו עוברת כשהיא מגלה למעלה את האמת שכל חייו חי בשקר!" הנשיאה בעול עם אותו אחד שעקר עצמו מעולם התורה גרמה לרבי ירוחם להיראות באותו שבת בדמותו ביום חול.

זאת דוגמה חיה למי מותר להיות קנאי, מי שיכול ביד אחת לשפוך אש וגופרית על מפירי ברית ה', ורבי ירוחם לא חסך שבט לשונו עליהם, וביד השניה להצטער בצערו של אותו רשע בצורה מושלמת.

יום אחד הגיעה אשה אל רבי יהושע זצ"ל, והחלה לבזות, לקלל ולהשפיל את הרב נויבירט, הרב נעמד ליד החלון, הסתכל על הרצפה ושתק

הרב חנניה צ'ולק שליט"א בפנינים והארות לפרשת השבוע

"קח לך את יהושע... אשר רוח בו וסמכת את ידך עליו" (כ"ז י"ח)

את הסיפור הבא סיפרו תלמידי חכמים שהיו ב'שימוש' אצל רבי יהושע נויבירט זצ"ל, ואשר היו עדים למעשה: יום אחד הגיעה אשה אל רבי יהושע זצ"ל, והחלה לבזות, לקלל ולהשפיל את הרב נויבירט, בתואנה שעשו לה עוול. הרב נעמד ליד החלון, הסתכל על הרצפה ושתק. הרב שותק, אך היא ממשיכה בשלה - הוסיפה לצעוק ולקלל קללות נוראות. היא צועקת והרב ממשיך ושותק. לאחר שיצאה האישה, פנה רבי יהושע זצ"ל לנוכחים ואמר: 'עד היום לא ידעתם מה זה 'שימוש', רק היום למדתם. אתם חושבים שכשתהיו רבנים תיהנו מהכבוד שיחלקו לכם? לא ולא! להיות רב או איש ציבור, זה אומר לסבול ביזיונות וחשדות ולספוג הכל. כעת יודעים אתם לקראת מה אתם הולכים, ורק אם תאמרו שאעפ"כ ולמרות רוצים אתם להיות רבנים ואישי ציבור, רק אז זה נקרא קבלת עול הציבור באמת!' (קונטרס אהל יהושע).

אך הוא התנה עם הרב, שיבטיח לו ויברכנו שחלילה לא ייתפס ולא יורע לו. הרב מבריסק הבטיח.

הנני נתן לו את פריטי שלום (כה"ב)

סיפור: בעת שישב רבי יצחק זאב הלוי סולבייצ'יק זצ"ל על כס הרבנות בבריסק, נתפס ע"י השלטון יהודי מתושבי העיר, סוחר בדים, בעל משפחה. היהודי עבר על חוק המדינה במכס, והעונש הצפוי לו היה גלות לכמה שנים ב'סיביר'. שמע הגר"ז על כך, ובאותו יום זימן אליו עורך-דין, וסיפר לו, כי לדאבונו, הוא בעצמו נתפס בעוברו על חוק המכס, ועליו לעמוד למשפט חמור, ונפשו בשאלתו - מה יעשה? העו"ד, אף ששנה ופירש, נבהל עד מאד לשמע דברי הרב. והוא לחש באוזני הרב, כי עצה יחידה יש בידו: להיכנס לארכיון בית המשפט, שם רוחשים לו אמון רב, ולגנוב משם את תיק האשמה. ואף שמסכן בזה את עצמו, בכל זאת עבור הצלתו של הרב, מוכן הוא למסור את נפשו. אז גילה לו הרב, כי למעשה הנידון אינו הוא, אלא איש פלוני מתושבי העיר, ורק כדי לשמוע ממנו דרך הצלה התיר לעצמו לשנות בדיבורו. כמובן שעתה מאן עורך הדין לעשות את הדבר, אך הרב טרח להסביר לו במשך שעה ארוכה כי צערו של הלה הוא צערו הפרטי ממש! כי מטבעו הוא מיצר על כל צרה של יהודי, והצלת הנידון כהצלת גופו ממש. הדברים פעלו על לב עורך הדין, אך הוא התנה עם הרב, שיבטיח לו ויברכנו שחלילה לא ייתפס ולא יורע לו. הרב מבריסק הבטיח, ועורך הדין הוציא את התיק מהארכיון ושרף אותו, והמשפט לא התקיים כלל (הגדה של פסח מבית לוי).

אליהו כותב זכיותיהן של ישראל

"שנים ליום עלה תמיד" (כ"ח א)

אליהו כותב זכיותיהן של ישראל על עורות הקרבנות - ברמ"ע מפאנו כתב חידוש: 'ומעורות הקדשים, אמרו שהוא (אליהו הנביא) עושה מגילות מגילות וכותב זכיותיהם של כל אחד מישראל'. וב'מעיל צדקה' (סי' רמ"ו) כתב: 'ואמרו חכמינו באגדה, אלמלא אליהו לא היינו חיים באדום הרשעה, שמיום שחרב ביהמ"ק הוא מקריב שני תמידין בכל יום, וכותב בעורותיהן מצוות וצדקות שעושים ישראל בכל יום (אוצר פלאות התורה).

כתב ה'חזון איש': ללמוד שעה אחת ולהפסיק שעה אחת הוא קיום התוהו, האפס וההעדר

"את הפך אחד תעשה בבקר" (כ"ח ד)

מעלת הרציפות וההתמדה - אמרו במדרש (מובא בהקדמת 'עין יעקב'): בן זומא אומר, מצינו פסוק כולל יותר, והוא, 'שמע ישראל ה' אלוקינו

ה' אחד, בן ננס אומר, מצינו פסוק כולל יותר, 'ואהבת לרעך כמוך', שמעון בן פיזי אומר, מצינו פסוק כולל יותר, 'את הכבש אחד תעשה בבוקר', עמד רבי פלוני על רגליו ואמר הלכה כבן פיזי, דכתיב 'ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן'. והנה יש להבין מדרש פליאה זה דבשלמא בן זומא ובן ננס חולקים, מהו היסוד הגדול והעמוד שכל התורה תלויה בו, וע"ז אמר בן זומא הכל תלוי באמונה, וכן אמרו במשנה (ברכות פ"ב מ"ב) למה קדמה שמע ל'והיה את שמוע', אלא יקבל עליו עול מלכות שמים תחילה ואח"כ יקבל עול מצוות. שאם מלכותי אינכם מקבלים, גזרותי איך אתם מקיימין? עפ"ז מובנים דברי בן זומא הרואה בפסוק 'שמע ישראל' הדבר הכולל ביותר שהכל תלוי בו שהוא קבלת עול מלכות שמים ואמונתו ית'. וכן בן ננס אפשר להבין גישה אחרת לו, והוא כמו שאמר הלל הזקן לאותו הגר שא"ל 'למדני כל התורה כולה על רגל אחד', א"ל הלל דעלך סני לחברך לא תעביד, זו היא כל התורה כולה' (שבת ל"א) וכמו שאמר רבי עקיבא (ירושלמי נדרים פ"ט ה"ט) 'ואהבת לרעך כמוך' (ויקרא י"ט י"ח) זה כלל גדול בתורה,

דעיקר מטרת ותכלית התורה הייתה לתקן את היחסים שבין אדם לחברו לאחדם ולקשרם זה בזה, וכמו שאמרו במדרש (ויקרא ר"ר פ"ג ג') 'לא ניתנו מצוות לישראל אלא לצרף בהן את הבריות', ולפי"ז אף שיש הרבה מצוות שבין אדם למקום, מ"מ כל עיקר תכליתם לא היה בשבילו ית' כביכול כי 'אם צדקת מה תתן לו' (איוב ל"ה ז) ולא אכפת ליה להקב"ה על שחיטה - אם שוחט מהצוואר או מהעורף (בר"ר פמ"ד א') רק שכל המצוות ניתנו לטהר ולהכשיר את הלבבות למטרת אהבת רעים. אבל דברי רבי שמעון בן פיזי לכאורה הם סתומים וחתומים, דאמר 'את הכבש אחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים', מה טמון בפסוק זה? וי"ל דכוונתו הייתה למעלת ההתמדה, שזה למדים מקרבן תמיד שהיה יום יום אחד בבוקר אחד בין הערביים, וודאי זה לא סותר את הפסוקים 'שמע ישראל' 'ואהבת לרעך כמוך' אך התמדה היא הדבר הגדול ביותר, כי בלי מעלה זו גם האדם בדרגות הכי גבוהות לא יכול להתקדם לשום מקום.

כתב ה'הזון איש' (אגרות ח"א ג): ללמוד שעה אחת ולהפסיק שעה אחת הוא קיום התוהו, האפס וההעדר. הרי"ז זורע ושולח עליהם מים לסחפון. עיקר הלימוד הוא התמידי והבלתי נפסק, לימוד התורה התמידי הוא סוד הקדושה וזה שעושה תורתו קרעים קרעים, אסף רוח, מהראוי לחבל תחבולות איך לקנות התמדת הלימוד ולהתפלל ע"ז תמיד. **מסופר בגמ'** (נדרים נ.) שרבי עקיבא חזר לביתו לאחר י"ב שנה שלמד תורה מחוץ לבית, וטרם היכנסו שמע מאחורי הדלת את אשתו אומרת כי אם היה שומע בקולה היה שוהה עוד י"ב שנים בבית המדרש, וכששמע זאת רבי עקיבא מיד חזר לתלמודו ולא נכנס לביתו אפי' לרגע קט. ויש להבין היכן היא הכרת הטוב שהיה חייב לאשתו וכמו שהתבטא בשובו אח"כ ואמר שלי ושלכם שלה הוא, הרי היא שגרמה לו שייחפך מרועה צאן לרבן של ישראל ולמה לא נכנס לרגע קט לשמח את לבה, ובפרט לאחר שכבר שמע שהיא נותנת לו רשות לחזור? אלא אמר רבי חיים שמואלביץ זצ"ל, רבי עקיבא ידע את ההפסד הגדול שבהיסח הדעת מועט כזה, כי אם יכנס לרגע אחד מי יודע אם יוכל להמשיך באותה מידה של עליה שהיו בו כל י"ב שנה, כי הפסק כל דהו גורם לירידה, וע"כ הכריע שאין לו להיכנס מפני ש-12 שנה ועוד 12 שנה אינם שווים ל-24 (שמחת מרדכי).

חידות לפרשת השבוע:

- א. איזה מצווה בפרשתנו הינה מהמצוות שבין אדם למקום ואף מהמצוות שבין אדם לחברו?
- ב. מיהו האדם בפרשתנו אשר לא נמנה בפירוש, אלא רק נרמז במניין?
- ג. מדוע בתחילה לא רצתה כזבי להישמע לזמרי והיאך שכנע אותה?
- ד. איזה ק"ו למד פנחס מהסוס?

- נבלעו, ורק רמז במה שכתב 'ובני' - 'לש' רבים, ומ"מ הגמ' לומדת שאנשים קוראים 'בני' על בן אחד.
  - **תשובה לחידה ג.** איתא במדרש רבה (שמות ל"ג) שכאשר באה כזבי, אמרה לו: 'איני נשמעת לך, שכן ציווני אבא שלא אהיה נשמעת אלא למשה', אמר לה: 'אני גדול ממשה, שהוא משבט שלישי ואני משבט שני'.
  - **תשובה לחידה ד.** איתא במד"ר (תרומה שם): אמר רבי יוסי, דרש פנחס ק"ו בעצמו: ומה הסוס שאינו מקבל שכר מסתכן למוות במלחמה עבור נפש בעליו, אני, שמקבל שכר, וודאי ראוי שאמסור נפשי על קדושת שמו של הקב"ה.
- (מתוך עלונו של הרב צ'ולק-תשפ"ג)

- **תשובה לחידה א.** כתב ב'טעמא דקרא' בשם אביו זצ"ל, שבזה שפנחס הרג את זמרי - קיים מצווה שבין אדם למקום, וכיון שגם השיב את חמתו של הקב"ה ע"י זה, ולכך לא כילה את בני' - א"כ יש כאן גם מצווה של בין אדם לחברו, ולכך כתב המדרש שבדין הוא שייטול שכרו בעוה"ז, דעל מצוות של בין אדם לחברו יש שכר (גם) בעוה"ז.
- **תשובה לחידה ב.** איתא בגמ' (ב"ב קפ"ג) עה"פ "ובני פלוא אליאב", שלכך נאמר בלשון רבים, שגם לבן אחד קוראים אנשים - 'בני'. והטעם שכתבה התורה 'בני פלוא' ולא 'בן פלוא' כתב ב'טעמא דקרא' דבאמת לפלוא היה עוד בן, והוא און בן פלח, שכתב החזקוני בפרשת קרח שהוא בן פלוא, ומאחר שעשה תשובה (סנהדרין ק"ט): לא רצה לכלול בפירוש עם אליאב שבני

האם מותר להפעיל את מייבש הכביסה בסמוך לכניסת השבת? והאם מותר להניח שעון מעורר לשבת בבוקר על אדן החלון?

לדעת השולחן ערוך, מותר להתחיל בערב שבת מלאכה שתמשך מאליה בשבת, גם אם היא גורמת לרעש. ולדעת הרמ"א, אם המלאכה גורמת לרעש העלול להביא לידי זלזול בכבוד השבת, או לעורר בקרב השומעים חשד כי המלאכה הותחלה בשבת - אסור הדבר לכתחילה. וכתבו הגרש"ז **אויערבך זצ"ל** והאור לציון, שלדעה זו אסור להפעיל בערב שבת מכונת כביסה באופן שתמשך לפעול בשבת. וכן כתב האגרות משה בנוגע למכונת ייבוש. והאור לציון כתב, שאף לדעת השולחן ערוך יש להימנע מהפעלת מכונת כביסה וכיוצא בה, מחשש שיבואו לידי מלאכה האסורה בשבת, אך בשעת הדחק ניתן להקל. ולדעת האגרות משה, לבני אשכנז הנוהגים כדעת הרמ"א, אסור גם לכוון שעון מעורר לשבת, אם הצלצול נשמע בחוץ; אולם, לדעת הגרש"ז **אויערבך זצ"ל**, הגר"ש אלישיב **זצ"ל** והאור לציון, אין הדבר מותר אף לדעת הרמ"א. וכן המנהג. וכמו כן, דעת החזון איש, שמותר להפעיל כל מכונה מרעישה שידוע כי מפעילים אותה תמיד בערב שבת, ושאינה גורמת לזלזול בכבוד השבת, וכגון גנרטור שכונת.

האם צריך לנקות את הפה משיירי מאכל לפני יציאה לרשות הרבים?

לדעת המנחת יצחק, כי אדם שיש בפיו שיירי מאכל, לכתחילה לא יצא בשבת לרשות הרבים. ולמרות שאינו מטלטל את שיירי המאכל בידו, אין זו 'הוצאה' ב'שינוי', משום שדרך כל אדם ללכת כשיירי מאכל בפיו. אולם, היות ואין בכמות שיירי המאכל 'שיעור' הוצאה, ובנוסף, הרי זו 'מלאכה' שאינה צריכה לגופה, יש להקל בכך בשעת הדחק, כגון במקרה שמסיבה כלשהי אין באפשרותו לחצוץ את שיניו ולנקותם. והגרש"ז **אויערבך זצ"ל** צידד להקל בכך, מטעם ששיירי המאכל בטלים לגוף, אך לא הכריע למעשה; והוסיף, שאם שיירי המאכל מפריעים לו או שבולטים מחוץ לפיו באופן מכוער, מסתבר שאינם בטלים לגוף. ולדעת הגר"נ קרליץ **זצ"ל**, שמותר לצאת עם שיירי מאכל בפה, ואף אם מוצצם בדרך, ובלבד שלא מדובר בשיירי מאכל שהדרך להקפיד ולהוציאם מהפה, כגון עצם, או חתיכה קשה של מאכל.

האם יש איסור 'שהייה' בחימום מאכל על גבי רדיאטור? כיצד יתכן שאיסור 'שהייה' תלוי בהזמנת אורחים לשבת?

חכמינו ז"ל אסרו להניח בערב שבת סיר ובו תבשיל ישירות על האש, על מנת שישאר שם לשבת; מחשש שאם יראה בשבת שהתבשיל אינו מתבשל כראוי, עלול הוא לעשות מלאכה כדי להאיץ את הבישול. ולכן אם הסיר הונח בערב שבת על האש, חובה להסירו לפני שבת. וראה להלן, ובתקצירים הבאים, את פרטי האיסור. איסור זה, מכונה בשם 'שהייה', והוא נאמר בנוגע לבישול רגיל. ובנוגע למכשירי הסקה למיניהם, כגון רדיאטור - לדעת האגרות משה והגר"ש וואזנר **זצ"ל**, אין בהם איסור

שהייה, משום שאין זו דרך בישול; והגרי"ש אלישיב זצ"ל, פקפק בהיתר זה. ודבר שאינו מקור החום עצמו, אלא שהתחמם באש, וכן דבר שהתחמם בשמש - לכל הדעות אין בהם איסור שהייה. ואם שכח ולא הסיר את התבשיל מהאש לפני שבת - כתב החזון איש, שחייב להסירו בשבת אף אם הסיר והתבשיל 'מוקצה'.

לדעת השולחן ערוך, איסור 'שהייה' הנ"ל, אמור גם בנוגע לתבשיל שהתבשל לגמרי, אלא אם כן תוספת הבישול אינה רצויה לבעלי התבשיל. וזאת, אף אם בעצם תוספת הבישול משביחה את טעם התבשיל, אלא שבעליו אינו חפץ בכך משום שהתבשיל מצטמק וכמותו מתמעטת, או שהוא מאבד את צורתו ולא יהיה זה מכובד להגישו לאורחים. וכמו כן, מותר להשהות סיר ובו בשר חי שלא התבשל כלל, סמוך מאוד לשקיעת החמה, באופן שלא יתבשל כלל עד לכניסת השבת; וטעם ההיתר, משום שבלאו הכי התבשיל לא יהיה מוכן לסעודת ליל שבת, והאדם מסיח את דעתו ממנו, ולא יעשה כל מלאכה כדי למהר את בישולו, שהרי במשך הלילה יתבשל מאליה; והיתר זה מכונה 'קְדָרָה חֵייתָא'. היתר 'קְדָרָה חֵייתָא' הנ"ל, אינו אמור אלא בבשר חי וכיוצא בו, שבישולם אורך זמן רב; אבל ירקות וכיוצא בהם, שמתבשלים במהירות, אין האדם מסיח דעתו מהם, משום שעשויים להיות מוכנים לסעודת הלילה, ולכן אסור להשהותם גם כשאין מבושלים כלל. אולם, אם נִשְׁל כמות הירקות שבקדירה יארך בישולם זמן רב - הורה הגר"נ קרליץ זצ"ל, שמותר להשהותם כשאין מבושלים כלל. ובזמננו, שבשר מתבשל במהירות על גבי להבות הכיריים - דעת הגר"ש ז"א אויערבך זצ"ל והגרי"ש אלישיב זצ"ל, שאסור להשהות אף בשר חי, ואף על להבה קטנה ונמוכה; ולדעת הגר"נ קרליץ זצ"ל, אכן בבשר עוף אין היתר זה קיים בזמננו, אולם בבשר בהמה, שאף בזמננו הדרך להניחו על גבי האש למשך מספר שעות כדי שיהיה מבושל כהוגן, מותר הדבר אף בזמננו.

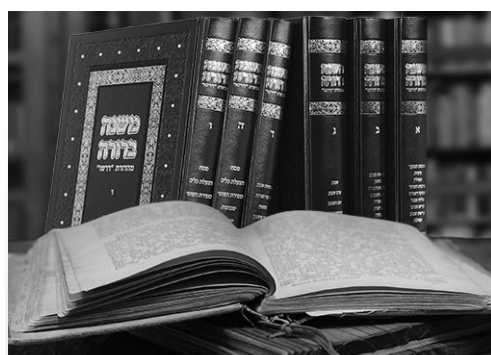

האם צריך לכסות את כפתורי ההצתה בכיריים לפני שבת? ובאיזה אופן ניתן להניח תבשילים לשבת על גבי 'פלטה חשמלית'?

כפי שלמדנו, אסור להשהות בשבת על האש סיר ובו תבשיל, מחשש שיעשו בשבת מלאכה כדי להאיץ את הבישול. בבישול על גבי עצים שהפכו לגחלים, כבעבר, היה החשש שמא יחתה בגחלים כדי להגביר את האש, ולכן התירו חכמינו ז"ל את איסור ה'שהייה' בכירה 'גרופה וקטומה', כלומר, כאשר גרפו את הגחלים והוציאום מהכירה, או שכיסו את כל הגחלים באפר. וטעם ההיתר - משום שעל ידי פעולות אלו שאדם פועל באש וממעט את חומה, הריהו מסיח את דעתו מלהתעסק בה ולהגבירה, ושוב אין חשש שיחתה בגחלים.

והכיריים שבזמננו, למרות שאין בהן חשש חיתוי בגחלים כמו בן - דעת האגרות משה, הגרי"ש אלישיב זצ"ל והאור לציון, שיש בהן חששות אחרים, של הקטנת והגדלת הלהבה לפי הצורך, או שינוי מידות החום; וההיתר של 'גרופה וקטומה' מתקיים בהן על ידי כיסוי הלהבות או משטח הכיריים. ולדעת האגרות משה, נדרש גם לכסות, לנעול, או להסיר, את כפתורי ההצתה. אולם, לדעת הגר"ש ז"א אויערבך זצ"ל, הגרי"ש אלישיב זצ"ל והאור לציון, די בכיסוי האש או מקור החום. ומאידך, כיסוי הכפתורים בלבד, נעילתם, או הסרתם, ללא כיסוי האש - לדעת פוסקים אלו אינו מתיר את איסור השהייה. אולם, לדעת הגר"ש ז"א אויערבך זצ"ל, הסרת הכפתורים מתירה את איסור השהייה. ובנוגע לפלטה חשמלית - דעת החזון איש, שיש בה איסור 'שהייה'. וכן דעת הגרי"ש אלישיב זצ"ל והגר"נ קרליץ זצ"ל. ולדעת הגרי"ש אלישיב זצ"ל, אם מכסה את הפלטה בנייר כסף עבה, מותר להשהות עליה תבשיל, כדין כירה 'גרופה וקטומה' האמור לעיל. ולדעת הגר"נ קרליץ זצ"ל, אף כיסוי נייר כסף דק שאין רגילים לכסות בו את הפלטה, די בו כדי להחשיב את הפלטה כגרופה וקטומה. אולם, לדעת האגרות משה, הגר"ש ז"א אויערבך זצ"ל, הגרי"ש אלישיב זצ"ל והשבט הלוי, בפלטה שלא ניתן לבשל עליה, ויש בה דרגת חום אחת בלבד, אין איסור שהייה כלל. ולדעת האור לציון, אף בפלטה שיש בה כמה דרגות חום - אם משהה בדרגת החום הגבוהה ביותר, אין איסור שהייה.

הצטרפו גם אתם ללומדי ה'דף היומי בהלכה'

עכשיו בכל עמדות נדרים פלוס
או במוקד דרשו 02-5609000

בעל המורים

אין פסוק אחר כזה בתורה

- וְרֵאִיתָהּ - כתיב בה"א מלמד שהראו כל הארץ המערות והמחילות ואוצרות כסף וזהב שבה.
- וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל ה' לֵאמֹר - אין פסוק אחר כזה בתורה א"ל לא תזכור כמה וידבר שדברת אלי.
- יִפְקֹד ה' אֱלֹקֵי הַרְוָחַת לְכָל פֶּשֶׁר אִישׁ עַל הָעֵדָה אֲשֶׁר יֵצֵא לְפָנֵיהֶם וְאֲשֶׁר יָבֵא לְפָנֵיהֶם וְאֲשֶׁר יוֹצִיאֵם וְאֲשֶׁר יָבִיאֵם וְלֹא תִהְיֶה עֲדַת ה' פֹּצֵאֵן אֲשֶׁר אֵין לָהֶם רָעָה. באלו השני פסוקים יש עשרים ושמונה תיבות ולכן פרנס יהושע את ישראל כ"ח שנים וזה הוא שנאמר וזכרת את ה' אלוֹקֶיךָ כִּי הוּא הַנּוֹתֵן לְךָ כ"ח לעשות חיל.
- וַיְצַוְתָהּ - כתיב בה"א לומר לך שלמדו ה' חומשי תורה.
- מִהַוְדָּהּ - בגימ' הסוד. לומר לך שמסר לו סוד המרכבה ומעשה בראשית
- מֹשֶׁה לֵאמֹר צוּ אֶת - ס"ת תורה לומר שהעוסק בתורה כאילו הקריב קרבן.
- תְּמִימִים שְׁנַיִם לַיּוֹם - ר"ת תש"ל לומר לך שחשבון תש"ל תמידין קרבין לשנה.
- לַיּוֹם עֲלֶה תְּמִיד - כל עולת הכתוב במועדות כלם חסרים חוץ מעולת העצרת שהוא מלא רמז שבששה בסיון ניתנה תורה.
- בכלום נאמר לְחַטָּאת חוץ מעצרת שניתנה בו תורה שמכפרת על לומדיה.
- בראש השנה כתיב וַעֲשִׂיתֶם עֲלֶיהָ לְרִיחַ נִיחַח לַה' כו'. - לומר עשו תשובה ואני מעלה עליכם כאילו הקרבתם כל הקרבנות.
- ובפסיקתא דורש כאילו נעשה בריה חדשה.
- ביוה"כ כתיב שְׁעִיר עִזִּים אֶחָד חַטָּאת - ולא כתיב לכפר לפי שיוה"כ מכפר.

(לקט מתוך פירוש 'בעל הטורים' על הפרשה)

להיות מוגן שהמחלה הזאת לא תפגע בו

מין פוסק הדור רבי משה שטרנבוך שליט"א: בעוה"ר בדור האחרון נפרץ ביותר עוון ביזוי ת"ח, עד שנעשה הדבר כהיתר רח"ל, ויש לזכור מה דאי בגמ' (שבת קיט): "המבזה תלמידי חכמים אין רפואה למכתו", ופירש בזה הגרי"ש אלישיב זצ"ל שהכוונה למחלה הנוראה ה"י שהרופאים לא מצאו לה תרופה, וזהו 'אין רפואה למכתו' כפשוטו ממש, ואמר הגרי"ש שאין להתפלא מדוע המחלה הנוראה פשתה כל כך בדור האחרון, דבר שלא היה בדורות הקודמים, כיון שהדור האחרון נפרץ מאוד בעוון ביזוי תלמידי חכמים או בעוון שומע חרפת תלמיד חכם ושותק, והקב"ה מעניש על עוון זה במחלה כזאת שאין לה רפואה, וכמו שאמרו חז"ל "אין רפואה למכתו" ולפי"ז נראה המוחה בתוקף נגד ביזוי ת"ח, ממשיך על עצמו זכות גדולה להיות מוגן שהמחלה הזאת לא תפגע בו או בצאצאיו, כי מאחר שביזוי תלמידי חכמים גורם להיענש במחלה הזאת ה"י, א"כ מידה טובה מרובה והמחאה נגד ביזוי ת"ח עומדת כזכות להיות מוגן ממחלה זו.

(ביאורים והנהגות פרשת דברים)

שְׁנַיִם לַיּוֹם עֲלֶה תְּמִיד

המלאכים אינם יכולים לעשות לו אלא טובה

במעלת הכוונה בשעת אמירת הקרבנות כתב הזוהר הקדוש 'אמר ר' כרוספדאי מי שמזכיר בפיו בבתי כנסיות ובתי מדרשות ענין הקרבנות והקרבנות ומכוון בהם, ברית כרותה היא שאלו המלאכים שמזכירים לו חובה, אינם יכולים לעשות לו אלא טובה.

ומנהג יפה הוא.

הרמ"א (סי' רל"ד) מביא שיש שכתבו שנוהגין לומר פרשת התמיד קודם אשרי של תפילת המנחה, נגד תמיד של בין הערביים, ומנהג יפה הוא.

והמקור חיים כתב שטעם הדבר שלא נתפשט לומר קרבן התמיד בתפילת מנחה כמו בתפילת שחרית הוא שבנביא יחזקאל מוכח שלעתיד לבוא יבטל התמיד של בין הערביים.

הטילו עליה גורל, ומשום שהיא תחילת עבודת התמיד וחביבא להו, ואם לא יטילו פייס אתו לאינצויי עלה ויבואו לידי סכנה, אכן מי שזכה בפייס יכול לכבד לור שיזכה במצוה (מפרשי המשנה תמיד ג' א')

מי שעוסק בהן ובפרשותיהן מעלה עליו הכתוב כאילו הקריבום

הרמ"א כותב: 'ואומרים פרשת התמיד'. ומשום שקיבלו חז"ל שבזמן שאין בית המקדש קיים ואין יכולים להקריב קרבנות, מי שעוסק בהן ובפרשותיהן מעלה עליו הכתוב כאילו הקריבום.

והשו"ע הרב כתב שנהגו כל ישראל וקבעו חובה על עצמם לקרוא את פרשת התמיד קודם התפילה, והגר"ח קניבסקי כתב שאף שבשו"ע (משמע שזה רק מנהג הוא קרוב לחיוב, ובספרו ארחות יושר כתב שזה חיוב.

וכמו שצריך האדם לתקן לעצמו מזון פעמיים - ערב ובוקר

כתב החינוך שנצטוונו בעבודה זו התמידית שהיא פעמיים ביום בזריחת השמש ובנסותו לערוב, למען נתעורר מתוך המעשה הזה ונשים כל לבנו וכל מחשבותינו לדבקה בשם ברוך הוא, שהאדם נפעל וטבעו מתעורר לפי עסק מעשהו. וכמו שצריך האדם לתקן לעצמו מזון פעמיים - ערב ובוקר, כך גם צריך לעסוק בעבודת בוראו שתי פעמים, לבל תהיה עבודת העבד לעצמו יתירה על עבודתו לרבו.

מי שזכה בפייס יכול לכבד לזר שיזכה במצוה

בכל יום היו עושים במקדש ארבע פייסות, ובפיס השני היו מטילים גורל מי יזכה לשחוט (ועוד עבודות) ואע"פ ששחיטה כשרה בזר בכל זאת

בזמן שכולם היו בהלם מוחלט, הצלם הזה הבין שיש לו פה הזדמנות של פעם באלף שנים וקנה את עולמו

דרמה אדירה התחוללה בפנסילבניה, כשנשיא ארה"ב לשעבר נורה ונפצע. לא נעסוק כרגע באירוע הזה, אלא רק באנקדוטה אחת מתוכו: בתוך כל הדרמה הגדולה, הצליח אחד הצלמים לעשות את הלא יאומן, ולצלם תמונה שנצרכה בתוך שניות בהיסטוריה העולמית.

טראמפ מתרומם, דקה אחרי שנורה ונפצע קלות. דם ניגר על פניו, הוא מוקף בטבעת מאבטחים מחשש שמישהו ירה לעברו פעם נוספת, פניו אל הקהל ואגרופו מונף אל על לאות ניצחון.

הצלם הזריז הצליח לתעד את הרגע הזה שנמשך שבריר שניה. מעל טראמפ מתנוסס לו דגל אמריקאי ורקע מקסים של שמים תכולים מקיף אותו מכל עבר. התמונה המושלמת, תמונה שבוודאות תזכה אותו בפרס פוליצר, פרס העיתונות היוקרתי ביותר.

ההכנסות של התמונה הזאת עומדת על מיליוני דולרים. שימו לב: הצלם מוכר את התמונה דרך סוכנות הידיעות AP שגובה עבור התמונה 175 דולרים לשימוש בעיתונות מודפסת, ותוספת של עוד 35 דולרים לשימוש באמצעים אלקטרוניים. זאת, עם הגבלה לכלי תקשורת עם כמות קוראים או צופים של עד מיליון בני אדם בלבד. מעבר למספר זה, מדובר במחירים גבוהים עוד יותר.

ברחבי העולם פועלים עשרות אלפי כלי תקשורת, ואף לא אחד מהם העז למנוע מהקוראים שלו את התמונה ההיסטורית הזאת. כלומר, התמונה נמכרה עשרות אלפי פעמים, במחיר של כ-200 דולר בכל פעם.

סביר להניח שקמפיין הבחירות של טראמפ יבקש לעשות בתמונה הזאת שימוש גם לקמפיין, וסוכנות הידיעות תגבה ממנו תשלום של עוד כמה מיליוני דולרים בתמורה. כך שהתמונה שצולמה בשבריר שניה, הכניסה לצלם ולסוכנות רווח עצום של עשרות מיליוני דולרים, יותר ממה שהצלם הזה הרוויח או ירוויח בכל שנות עבודתו גם יחד! אז מה זה קשור אלינו? מכל מלמדי השכלתי, וגם מהצלם הזה אנחנו צריכים ללמוד שיעור.

בזמן שכולם היו בהלם מוחלט לנוכח הירי הלא צפוי, הצלם הזה המשיך לכוון את עדשת המצלמה שלו לעבר הבמה. בחושים המחוודדים שפיתח תוך כדי עבודה, הוא הבין שיש לו פה הזדמנות של פעם באלף שנים. הוא נשאר מפוקס, ממוקד, וקנה את עולמו.

אנחנו נמצאים מדי יום במלחמה על עתידנו הרוחני כדי לקנות קנין לנצח נצחים. אם נבין שאנחנו נמצאים ברגעים היסטוריים שכל דקה קריטית, ונמקד את כל תשומת הלב שלנו בעבודת ה' לעבדו בלבב שלם וכראוי, אנחנו נגלה שיש לנו הזדמנויות רבות מספור כדי לקנות את עולמינו. מי שמרגיל את עצמו לחפש מצוות, יכול למצוא מצוות מיוחדות הסובבים אותנו מדי יום ומדי שעה. צריך רק לפקוח את העיניים ולפתוח את האוזניים, לחדד את החושים, ולחפש הזדמנויות, והעקשן יצליח!

לתגובות, הארות, והצעות

כתבו לעורך 'לקראת שבת' במייל: 10dirshu@gmail.com

יש לי בבית, ספר מאוד עתיק, שיש בו הרבה סגולות לכל מיני בעיות

פעם הלך מרן רבי משולם דוד הלוי סאלאוויצקי זצוק"ל, לטיפול רפואי כלשהו בשיניו אצל רופא שיניים. היה זה טיפול קל, וכאשר בסיומו רצה לשלם, סירב בעל המרפאה לקבל כל תשלום, בעוד שרבינו עמד על רצונו לשלם מחיר מלא.

או אז אמר לו בעל המרפאה שבמקום תשלום, מבקש הוא ברכה לבנו שכבר מזה זמן רב מחפש לרכוש דירה, אך הסכום שברשותו אין בו די, ומבקש הוא שרבינו יברכו שימצא דירה שמחירה לא יהיה גבוה מהסכום שבידו.

נענה רבינו ואמר לו:

"שמע נא. יש לי בבית- ספר מאוד עתיק, שיש בו הרבה סגולות לכל מיני בעיות ופתרון לכל מיני דברים". כמובן שהלה הראה סימני התעניינות וכרה אוזנו לשמוע על הסגולה המתאימה לבעייתו, והנה ממשיך רבינו ואומר "הספר הזה נקרא 'תהלים', ושם כתוב 'קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת!', ובאומרו כן הדגיש את המילה "באמת" בהטעמה ובקול רם. בהוסיפו עוד; "דע לך, שאם מבקשים מהקב"ה באמת- אזי מיד נושעים בכל מה שצריכים!"

ובכן תיכף עם צאתו מעם פניו, התקשר בעל המרפאה לבנו ומסר באוזניו לתומו את כל דברי רבינו אליו. ולא איחר הבן לעשות, ויקח אל ליבו ברצינות רבה את הדברים אשר שמע, להרבות מאוד בתפילה 'באמת' ומעומק הלב על עניין זה. למרבה הפלא, למחרת היום (!) מתקשר אליו בעל דירה שזה מכבר היה ביניהם דין ודברים לקנותה, אלא שבעבר הוא דרש עבודה מחיר גבוה שלא היה ביכולתו של הקונה לשלם, אולם עתה לדבריו נצרך הוא בדחיפות למכור את הדירה ומוכן לשם כך להוריד את מחירה. הסכום שנקב- היה במסגרת התקציב של הקונה, וכך יכל הלה לברך על המוגמר לאחר חודשים של מבוכה וחוסר אונים. ויהי לפלא!

(מתוך הספר 'אחרון לדור דעה' חלק ב')

פינת
הנתינה

גבאי בתי כנסת ואחראי אוצר הספרים, שימו לב זהו השבוע האחרון לרישום לקבלת ספרי דרשו ארגון דרשו מחלק אלפי סטים של משנ"ב וספרי חפץ חיים ו'מועד לדוד' שבהוצאת הארגון מהרו להרשם!!! בכל עמדות נדרים פלוס

פרטים מלאים בעמוד 3

ללא מילים

הַמֵּדָת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ

באותו ליל שבת הוא ישב עד שעה מאוחרת, למד ושינן את הלכות שבת כדי לא להיכשל באיזה עבירה של שבת בטיפול בחמור. בבוקר אחרי תפילת וותיקין, הקדים לתת אוכל לחמור לפני שטעם בעצמו מן החמין

ליומא דהילולא של אחד מהקנאים המפורסמים ביותר, הרה"צ רבי עמרם בלויא זצ"ל (ט"ו תמוז)

במשך שבת שלימה ועד ליום ראשון בבוקר. זה היה בערב שבת בין השמשות הוא ראה איזה הכול יהודי חוזר עם החמור מהכפרים בדרך לעיר העתיקה שבירושלים, והוא הבין שהוא כבר לא יספיק להגיע לפני כניסת שבת לשער העיר, אז הוא קרא לו והזהיר אותו שהוא לא ימשיך לחמור אחרי הבהמה שלו כי עוד מעט שבת נכנסת. שאל אותו הרוכל מה אני אעשה, הבית שלי הוא ברובע היהודי בעיר העתיקה, מה אני אעשה עם החמור? ענה לו הרב בלוי את החמור תשאיר אצלי עד יום ראשון, חייך הרוכל ושאל: האם יש לרב מקום לחמור? האם הרב יודע לטפל בחמורים? ענה לו הרב בלוי בחמורים אני לא יודע לטפל, אבל כרב בישראל אני יודע היטב לטפל ביהודים, ואני אומר לך שזה חילול שבת, ואתה עונה לי דברים בטלים? וכך תוך כדי דיבור הוא לקח את הריתמה והוליך את החמור לחצרו, ומיהר לקחת מהשכנים שעורים ומאכלי בהמה להכין צידה לאורח המזור.

סיפרו שבאותו ליל שבת הוא ישב עד שעה מאוחרת, למד ושינן את הסימנים ש"ח ושכ"ד בשו"ע או"ח כדי לא להיכשל באיזה עבירה של שבת בטיפול בחמור.

בבוקר הוא השכים לוותיקין כדרכו, הקדים לתת אוכל לחמור לפני שטעם בעצמו מן החמין, כדי לקיים מה שכתוב בתורה ונתתי עשב בשדך לבהמתך, ואכלת ושבעת. קודם לבהמתך ורק אח"כ ואכלת ושבעת. אחרי שהוא שתה, הוא הלך והשקהו כדי לקיים 'והשקית את העדה ואת בעירם', קודם את העדה ורק אח"כ את בעירם. וככה כל השבת היה טרוד במילי דאורייתא שנוגעים למאכל ומשקה של החמור, גם כי התורה חסה על ממונם של ישראל, גם בגלל צער בעלי חיים מהתורה, וגם שמירת פיקדון של חבירו, וגם משום שביתת בהמה ואיסורי שבת התלוים בזה.

(הסיפור מתוך ומתוק האור - שבת ח"ב)

בפרשתנו מובא, שפנחס קיבל שכר כיון שהיה קנאי. הגאון רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א אב"ד סאנטוב ליקווד מסביר שאם ישאל השואל "מהו קנאות אמיתית" - הנה בפסוק נאמר 'ויקח רומח בידו' - כשראה מה שראה, אז חם לבו בקרבו, והלך ורץ ולקח הרומח ופגע במי שהיו צריכים לפגוע, לא כן קנאים אחרים, שהם מסתובבים כל היום וכל הלילה עם הרומח בידם, ומחפשים במי יכולים להכניס הרומח ולפגוע... והנה רואים לפעמים שיש אבא הצועק על בנו שעשה מעשה רע, אז הבן כששומע את צעקות אביו, הוא חושב שאביו שונא אותו, אבל האמת הוא, דאם האב היה רואה גוי אחד ברחוב שעשה כדבר הזה, וכי היה צועק עליו? ודאי שלא! ולמה, כי הוא לא אוהב את הגוי! וכלל לא איכפת לו מה שהוא עושה, אבל בנו שהוא עצמו ובשרו, בודאי שמעניין אותו מה שהוא עושה, מרוב אהבתו אותו, לא את בנו הוא שונא - אלא את המעשים הרעים שהוא עושה הוא שונא.

וזהו יסוד גדול בקנאות, שקנאות אמיתית הוא אהבת ישראל, לא שנאה - ואדרבה - רק מפני שהוא אוהב אותו, לכן הוא שונא את מעשיו הרעים. ממשיך הרב פרידמן: סיפר לי הרה"ח המפורסם רבי שלמה פאפנהיים זצ"ל מראשי העדה החרדית בירושלים עיה"ק, שהוא ישב עמו בשולחן אחד למעלה מארבעים שנה - והוא היה אמנם קנאי גדול - אך מעולם לא ראיתי כזה אוהב ישראל! כל הארחי ופרחי בירושלים הסתובבו בביתו, הוא הכניס לביתו אנשים שאחרים לא רצו לעמוד בתוך ד' אמותיהם, והם היו אצלו כבן בית - הם אכלו אצלו וישנו אצלו והוא התמסר אליהם באהבת ישראל מיוחדת ממש. הנה הוא היה קנאי אמיתי, שהיה הוא אוהב ישראל גדול, ולכן לקח הדבר ללבו, בעת שראה אחד שעושה איזה דבר שלדעתו היה זה שלא כראוי.

בספר 'לכבוד שבת' מסופר על הרב עמרם בלוי הזקן שהיה נזהר כל חייו לא לנגוע בבהמה טמאה, אבל פעם אחת הוא טיפל בחמור

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

גליון 637
שנה י"ג תשפ"ד

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

דודו למשפחה קייטין על האישור לפרסום במחזור

סיפורי חז"ל

ויסמוך את ידיו עליו ויצוהו כאשר דבר
ה' ביד משה (כ"ז כ"ג)

ויותר משצויה ה' את משה עשה משה,
שהלך בשמחה להוריש גדולתו ליהושע,
כאדם שמוריש גדולתו לבניו, ולא הורע
בעיניו, בין בנו לבין בן אחיו ולבין
תלמידו, שהיה חביב עליו כבנו עצמו
ובשרו. תדע שכן: לא אמר לו הקדוש
ברוך הוא אלא "וסמכת את ידך עליו"
יד אחת, ונתת מהודך עליו מקצת הודך
ולא כל הודך, והוא מתוך ששמח
להסמיכו, סמכו בשתי ידיו ועשאהו
ככלי מלא וגדוש, רוח חכמה ובינה, רוח
עצה וגבורה, ונתן עליו הודו, זה קרון
עור פנים, שיהיו פניו מאירים כפניו,
שקרניים היו יוצאות מפני משה,
כקרניים שיוצאין מגלגל חמה. באותה
שעה למה משה דומה? לאבוקה
שמדליקין ממנה נר, ואין האבוקה חסרה
כלום, כך האציל משה מחכמתו ונבואתו
מהודו והדרו על יהושע, ומחכמתו והודו
והדרו של משה לא חסר כלום.

(ספרי במדבר קמא יל"ש תשעו)

פרשת השבוע

בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כיליתי את
בני ישראל בקנאתי (כ"ה - י"א)

הרה"ק רבי יוסף חיים זוננפלד זיע"א רבה
של ירושלים ת"ו, נודע בישראל כקנאי
מופלג כלפי הזונחים את מורשת האבות,
ויצא נגדם בכל הזדמנות בדברים חוצבי
להבות אש ובתוכחות מוסר נמרצות. פעם
ביקרו אצל רבי יוסף חיים אורחים נכבדים
מן התפוצות, שאל אחד מהם את הרב,
מדוע מוכיח רבינו בלא הפוגה רבים
מאחינו בני ישראל? והלא דרכם של
צדיקים היא להמליץ טוב על ישראל,
וללמד עליהם זכות כלפי אלוקים ואדם.
נעץ הצדיק את שתי עיניו החכמות בפני
השואל ואמר, האמינו לי מורי ורבותי,
בכל יום ויום אני אומר תהלים ומתחנן
לפני בורא עולם, בעד כל ישראל, ואפילו
הגרועים שבהם שהתרחקו מסיבות שונות
מדרך האבות. אך כל זאת אינו אלא ביני
לבין הקב"ה, אבל כשאני פונה לבני אדם
חוטאים ופושעים, חייב אני להוכיחם
ולייסרם בדברים קשים וחרifiים, כדי
שיחזרו בתשובה מבעוד מועד, ולפחות
ימנעו מלהפיל ברשתם אנשים אחרים.
רבי יוסף חיים הפסיק לרגע קט את דבריו
הנמרצים ואחר כך סיים ואמר, דרך זו
שאני נוקט בה כל ימי חיי, היא לעניות
דעתי דרך החסידות הצרופה, תביעה

נמרצת מן האדם להיטיב את דרכו
ולימוד זכות עליו לפני ה' יתברך.

ויקרב משה את משפטן לפני ה' (כ"ז - ה')

בוזה שונה בית הדין היהודי מבית
המשפט הלא יהודי, הדיין אינו מסתפק
רק בשמיעת עדות התובע והנאשם, הוא
מבקש גם רחמים ומתפלל להקב"ה שלא
יכשל בדינו, וה' יפקח עיניו לראות
נכוחה, להבין ולהשכיל ולהוציא משפט
לאמיתו. פעם באו שנים לדין אל הרה"ק
רבי משולם זוסיא מהאניפולי זיע"א,
והצדיק עמל רבות, חקר ודרש, בירר
וליבן, ואחרי צומות וסיגופים הוציא פסק
הדין. אחר כך באו תלמידי חכמים
מהמתנגדים, והראו לו שהוא טעה בדבר
הלכה. אמר הצדיק למקורביו, מבקש
אני מכם שתחקרו היטב את הפרשה, לא
יתכן שאני טעיתי, כי אחרי כל התפילות
והסיגופים נתרשם עלי הרושם, שהראו
לי מן השמים את הפרשה על צדדיה,
ולפיה הוצאתי משפט אמת לאמיתו.
מקורביו ערכו חקירות ודרישות נוספות,
ונוכחו שאמנם הוציא הצדיק דין אמת
לאמיתו, ולא טעה ח"ו ולא מידי, אחרי
בירור הדבר כשמלה, אמר הצדיק, אע"פ
שהתורה לא בשמים היא, אבל התורה
מן השמים היא.

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 8:20 ת"א: 8:22 ר"ת: 8:54

פרשת פינחס

זמני כניסת השבת
ירושלים: 7:04 ת"א: 7:20

אשוב אל ביתי, נאנח. הרעים נפרדו, המלמד נסע לביתו והחנווני נותר בחצרו של רבי שלמה, ממתין בקוצר רוח ליום שבו ייקרא אל חדרו של הצדיק. באחד הימים ניגש אליו הגבאי, הצדיק קורא לך, בישר. החנווני הנרגש נכנס בגיל ורעדה אל חדרו של הרבי, סוף סוף אקבל את הברכה, חשב לעצמו. אולם הצדיק מקארלין לא התייחס כלל למצוקתו, עוד ימים מספר אצא לנסיעה וברצוני שתצטרף אלי, אמר. מרכבתו של רבי שלמה נסעה ראשונה, אחריה מרכבותיהם של חסידיו, מדי פעם עצרו המרכבות בכפרים ובעיירות, והצדיק היה פונה אל בית המדרש להתוועד עם יהודי המקום. שעת לילה מאוחרת, ההתוועדות הסתיימה זה מכבר, החסידים ישנים על ספסלי בית המדרש, גם החנווני העייף מנסה לחטוף תנומה קלה, לפתע הוא שומע צעדים הקרבים לעברו, וקול הקורא בשמו, הוא פוקח את עיניו ורואה לפניו את הרבי, בוא לחדרי אומר הצדיק, החנווני קם בזריזות, נוטל את ידיו וצועד בעקבות הרבי.

הם נכנסים לחדר קטן, רבי שלמה מתיישב והחנווני נותר לעמוד ביראת כבוד. זקוק הינך לברכה, פותח הצדיק, החנווני מהנהן בראשו כשליבו הולם בהתרגשות. אם תיתן לי שלוש מאות רובל, יהיו לך בנים, אומר הצדיק בקול חרישי. שלוש מאות רובל? תמה החנווני, זהו הון עתק, איני גביר וגם לא בן גבירים, אולי אוכל לקבל הנחה? שאל, הרבי מנענע בראשו לשלילה, ואומר: "שלוש מאות רובל, לא פחות ולא יותר" החנווני מנסה להתמקח, אך כשהוא מבחין בנחרצות הצדיק הוא מבין כי אין הנחות, אם רצונו להיפקד ולהיושע, עליו לשקול לידי הרבי את הסכום הענק בשלמותו. שלוש מאות רובל טבין ותקילין. אתייעץ עם רעייתי הוא מפטיר, ועם שחר עוזב את העיירה כשפניו מועדות אל ביתו. כשסיפר לאשתו את כל השתלשלות הענינים, הגיבה בתדהמה: סירבת, איך יכולת? שנים רבות כל כך התייסרנו וחיכינו, אני מוכנה לוותר על כל אשר לנו, העיקר שנזכה להכניס אור ושמחה אל ביתנו, עולל קטן ומתוק שווה בעיני יותר מכל אוצרות תבל.

אל תדאגי עדיין לא מאוחר, אני יודע היכן שוהה הצדיק, ואם אזדרו אשיג אותו ואתן לו את הכסף, השיב הבעל ויצא מיד לדרך. לשמחתו של החנווני, רבי שלמה וחסידיו לא עזבו עדיין את העיירה. החנווני ניגש אל הצדיק והושיט לו צרור, הנה הכסף רבי, שלוש מאות רובל לא פחות ולא יותר. לתימהונו, סירב הצדיק לקחת את הצרור מידי, כבר איחרת את המועד נאנח, איחרתי? נדהם החנווני, וכי שטר חוב הוא זה? מדוע יום אחד משמעותי כל כך. הצדיק לא השיב מאומה. מאוכזב שב החנווני אל ביתו.

לא אוכל לעזור לכם, סעו אל הרה"ק רבי שלמה מקארלין (יומא דהילולא כ"ב תמוז) זיע"א, אולי הוא יוכל להושיע אתכם

סיפור זה התרחש באחת העיירות לפני למעלה ממאתיים שנה. ידידות מוזרה נרקמה בין המלמד לחנווני, שניהם היו נשואים שנים ארוכות, ובבתיהם שררה דממה מעיקה, חשוכי בנים היו. שניהם לעיתים שוחחו על צרתם, מנסים לעודד איש את רעהו, וכאבם המשותף קרבם זה לזה. באחד הימים סיפר המלמד לחנווני ששמע על כוח ברכתיו של הרה"ק "בעל התניא" זיע"א, הבה ניסע אליו שנינו, אולי גם אנו ניוושע מברכותיו של הצדיק, הציע כשנימת תקווה בקולו.

נסעו השנים לליאונא, המתינו יחד עם יהודים רבים שגם הם המתינו לשעת הכושר להיכנס בקודש פנימה. כשהגיע הרגע הנכון וזכו להיכנס ל"יחידות", סיפרו בכאב ובדמעה על הצרה המשותפת שלהם, וביקשו את ברכת הצדיק לזש"ק. הסתכל עליהם הרבי הקדוש בעיניים רחמניות ואמר בכאב: "לא אוכל לעזור לכם, סעו אל הרה"ק רבי שלמה מקארלין זיע"א, אולי הוא יוכל להושיע אתכם". כשהגיעו לקארלין וביקשו להיכנס אל הרבי, אמרו להם החסידים, אצלנו אין תור מסודר לכניסה ליחידות אצל הרבי, הרבי עצמו קורא לאנשים הזקוקים לישיעה וברכה. שבו עימנו וזכו בסבלנות עד שתיקראו לחדרו של הרבי. ישבו השניים בקארלין וחיכו. באחד הימים החליט המלמד הסקרן להביט מקרוב בעבודת הקודש של רבי שלמה מקארלין, אנא אל תסגור הלילה את דלת ביתו של הרבי, ברצוני להגיע אחר חצות ולהציץ במעשי הצדיק בשעה זו, ביקש מהגבאי. לאחר הפצרות מרובות הסכים הגבאי לבקשתו, בשעת לילה מאוחרת הגיע המלמד אל ביתו של הרבי, משך בידית וגילה שהדלת נעולה, הגבאי שכח את הבטחתו, הבין. הוא רצה לטוב על עקבותיו כשלפתע שמע את רבי שלמה קורא לגבאי, ומורה לו, פתה את הדלת, האיש הניצב על הסף רוצה לראות את עבודתנו. המלמד נרעד, מעדיף היה שהאדמה תפצה את פיה ותבלע אותו, הגבאי הכניס אותו לחדרו של הצדיק, הוא ראה שני נרות דולקים ושלולית גדולה על הארץ, אחר כך פגשו עיניו את עיני הצדיק, פניו של רבי שלמה היו רטובות מדמעות, כנראה נקותה השלולית מבכיו של הרבי, חלפה מחשבה מהירה בראשו של המלמד הרועד. ראית מה מעשינו אחרי חצות הלילה? שאל רבי שלמה כשנימת תוכחה בקולו, ומיד הוסיף "דע, כי בנים לא יהיו לך".

בבוקר סיפר המלמד לרעהו החנווני את קורותיו בלילה האחרון. אם הרבי אומר שלא יהיו לי בנים אין טעם לשהייתי בקארלין,

משל ונמשל

צידה לדרך

משל למה הדבר דומה? להרבה אנשים סוחרים ואנשים בינונים אשר נסעו מיריד גדול, זה מכר סחורה שלו והרויח ממון רב, וזה קנה סחורה טובה העומדת להרויח ממנה ג"כ ממון רב. והיה ביניהם איש אחד שנסע ג"כ ליריד, אבל לא עשה שום מקח וממכר, ונסע בלי פרוטה בכיסו הביתה. התחילו הכל להתלוצץ עליו: הנך היית על יריד כה גדול שהרבה נתעשרו ממנו, ואפילו העני שבעניים הרויח ממון, ואיך לא עלה בידך להרויח ג"כ? עני היית בשעה שנסעת מביתך ליריד, ועני הנך בחזרתך מן היריד, הלא פלוני ופלוני ג"כ עני היה ומכל מקום עלה בידו במשך זמן היריד לעשות חיל, כלום לא היה בכוחך לעשות איזה עסק שתרויח קצת? אין בעולם אדם כמותך שאיבדת בידיים זמן המוכשר להתעשר. התחיל האיש לתרץ את עצמו בתירוצים שונים, וסוף הדבר היה, שנתקבלו התירוצים לפניו ושוב לא לעגו לו, אך למעשה לא הרוויח בזה ונשאר עני כבתחילה.

הנמשל: האדם ירד לעוה"ז, והוא המקום שבו יוכל לקבץ על ידו תורה ומעשים טובים, ובשבילם יוכל לזכות לחיי עוה"ב. והנה האיש החרוץ והזריז הוא רואה בכל מאמצי כוחו לרכוש לו תורה ומעשים טובים הרבה, ולא יבטל אפילו יום אחד לבטלה, כי הלא צבא לאנוש עלי ארץ, ומי יודע מדת ימיו כמה הם, והאיש העצל אינו דואג מה יהיה לאחרית ימיו כשיתבענו לדין, ולא ישים על לבו על איבוד ימיו ההולכים לבטלה, ובאמת הלא היה בידו ג"כ להרויח, ואפילו לא חננו ה' בכישרונות שיוכל להשיג תורה ומעש"ט הרבה, הלא היה בידו להצטרף לאיזה חברה, חברת משניות או חברה עין יעקב, חיי אדם וכדומה, שגם על ידם ירויח הרבה ולא יבא בידיים ריקניות ליום הדין, והנה כאשר יבא לעתיד לבוא לפני ב"ד של מעלה ויתבעוהו שלא למד תורה, הלא יהיה לבו ולקלט למעלה, הלא היה במקום כזה שיה נקל להרויח לו תורה ומעשים טובים ככל אשר ביכולתו, ויאמרו לו: הלא פלוני ופלוני ג"כ מעריך, ושניכם גדלתם יחד, פלוני השיג הרבה תורה ומעש"ט, ונחשב שם לעשיר גדול, ואתה באת בידיים ריקות, ראה כמה גרם לך עצלותך. ויתחיל לתרץ את עצמו בתירוצים שונים, ולו יהא שיתקבלו התירוצים ולא יבוזו לו, אבל מ"מ סוף סוף עני הוא ובמה יזכה להיות צרור בצרור החיים.

(בשם החפץ חיים זיע"א)

הצדיקים הללו לא יכולים להבין את כאבי, רטן לעצמו, והחליט לא לנסוע עוד, לא לקארלין ולא לליאזנא. חלפה תקופה ארוכה, עסקיו של החנווני לא הצליחו כבעבר, בליט ברירה נסע לליאזנא לבקש את ברכתו של "בעל התניא". כשנכנס ליחידות, שאל אותו הרבי, היית אצל רבי שלמה מקארלין? הייתי וחבל שהייתי, נאנח החנווני, שבועות ארוכים חיכיתי עד שיקרא לי הצדיק ויברך אותי, כשסוף סוף קרא לי הצדיק אליו, התחיל לדרוש הון עתק תמורת הברכה, כשהבנתי שאין טעם להתמקח אמרתי לו שאשאל את אשתי. אשתי הסכימה מיד לתת שלוש מאות רובל, ושבתי אל הצדיק והכסף בידו, אך למרבה תימהוני ואכזבתי, סירב רבי שלמה לקבל את הכסף וטען שאיחרתי את המועד. וכי בעניינים כאלו אפשר לאחר את המועד? שאל בתמיהה.

הרבי "בעל התניא" הביט בו בעצב ואמר: דע לך כי נענשת על שביזית תלמיד חכם, על פי הדין המבוזה תלמידי חכמים מתחייב בתשלום קנס של ליטרת זהב, ערכה של ליטרת זהב בימינו שווה לשלוש מאות רובל, הפוסקים נחלקו האם המשלם את הסכום הזה, פטור רק בדיני אדם או שהוא נפטר גם מעונש בדיני שמים. רבי שלמה רצה לעזור לך והוא המתין ליום פטירתו של הפוסק, שלדעתו תשלום הקנס פוטר ומנקה כליל את החוטא. ביום הפטירה של הצדיק נשמתו עולה וזורחת, ובבית דין של מעלה נפסקת ההלכה כמותו, לו היית שומע בקולו של רבי שלמה ונותן מיד באותו יום שלוש מאות רובל, היו מוחלים לך בשמים על עוונך, והיית זוכה לזרע של קיימא, אך אתה איחרת את המועד. מעולם לא ביזיתי תלמיד חכם, טען החנווני האיש, היחיד שאולי פגעתי בכבודו היה יששכר דב מקבילניק, אך הוא היה יהודי פשוט. ר' יששכר דב היה תלמיד חכם אמיתי ובעל רוח הקודש, ואף זכיתי ללמוד תורה מפיו, השיב הרבי, בגלל שהוא היה מורי ורבי, לא יכולתי אני למחול על כבודו ולכפר ולנקות את עוונך, זו הסיבה ששלחתי אותך אל רבי שלמה מקארלין, הוא לא היה תלמידו ולכן יכול למחול על כבודו. החנווני פרץ בבכי, הרבי הביט בו בחמלה והשתתף בצערו על ההודמנות שהחמצה.

צ'ין אדם לחברו

עבודת המידות

מסופר על הרה"ק רבי שמחה בונים מפרשיסחא זיע"א, שעלה פעם על יצועו כדי לחטוף תנומה קלה, לאחר שעות רבות של עבודת ה'. ובטרם עצם את עיניו העייפות, חש רצון עז להריח מעט מאבקת הטבק הריחנית שבביתו. אולם קופסת הטבק היתה מונחת על שולחן הספרים, שבקצה החדר הסמוך. החל רבי שמחה בונים מהרהר בלבו וכה אמר: אם אקום ממיטתי ואלך לחדר השני כדי ליטול את קופסת הטבק שלי להרחח, היא בכך משום כניעה לפיתויי היצר הרע, והליכה אחר תאוות הגוף. ואם לא אקום ממיטתי בשעה זו, שמה היא הדבר לגבי משום עצלות, שאף זו מידה מגונה לאדם, מה עשה רבי שמחה בונים? קם בזריזות ממיטתו ונכנס לחדר הסמוך, וניגש אל השולחן שעליו היתה מונחת קופסת הטבק, שכה ביקש להריח באותה שעה - ובסופו של דבר הציץ ולא נגע כלל בקופסת הנכספת.

מי צילצל לפוסק הדור בכל

ערב שבת

מסופר: מידי יום שישי, בכל שבוע ושבוע, נשמע צלצול הטלפון בבית פוסק הדור הרה"ק רבי משה פיינשטיין זיע"א, מעברו השני של הקו היתה אשה זקנה, שהתגוררה בשכונתו שבמנהטן, ובפיה שאלה קבועה: אימתי זמן הדלקת נרות היום? רבי משה הטרוד בלימודו ובשאלות חשובות מכל קצוות תבל, מעולם לא כעס, מעולם לא רמו לה דבר, מעולם לא החמיץ את פניו. בניחותא היה עונה ומוסר לה את הזמן המופיע בלוח, ומסיים בלבביות בברכת "שבת שלום".

השבת אבירה לפני משורת הדין מעשה שאירע לפני כמה שנים כשרחובות ירושלים היו מכוסים באותו יום במעטה לבן וצח של שלג אברך הלך לתומו על השלג ומצא לתדהמתו סכום כסף גדול בסך של ארבעים אלף דולר הררה בלבו האם הרי אלו שלו או שחייב להכריז? החל במשא ומתן עם עצמו ובמבוכתו החליט לעלות להרה"ק רבי יוסף שלום אלישיב זיע"א (יומא דהילולא כ"ח תמוז) ולשאל את פיו. שמע הרב אלישיב את צדדי השאלה ופסקו היה ברור, מדינא הכסף שלך ואינך חייב להכריז, ובטרם הספיק השואל לעכל את גודל הבשורה, המשיך הרב אלישיב ואמר, השאלה כאן היא אמנם אחרת, הכיצד תהיה מסוגל לישון בלילה בשקט ובשלווה, כשאתה יודע כי ישנו יהודי אשר מתהפך על משכבו מתוך צער נורא על אובדן כספו. דקרו דברים הנוקבים של הרב אלישיב בנפשו של המוצא, והלך ושכר רכב עם רמקול רב עוצמה, והכריז ברחובות ירושלים על המציאה. והכרותו נשאה פרי, והאובד שבחסדי הי נהפכו לו התוגה לשמחה, הופיע עד מהרה וקיבל את כספו.

גמילות חסד

מסופר על הרה"ק רבי יחיאל מאלכסנדר זיע"א שאמר: להעמיד פנים שוחקות בשעה שיהודי שלא ניחן בבינה יתירה מבקש לומר מילתא דבדיחותא, גם זה בבחינת גמילות חסד.

הילולא דצדקיא

שבת קודש כ"א תמוז

רבי אליהו ב"ר משה לואנץ (בע"ש מווארמס - שצ"ו)

יום ראשון כ"ב תמוז

הרה"ק רבי שלמה מקארלין ב"ר מאיר הלוי (תקנ"ב)

הרה"ק רבי אורי פייבל מקריסניפולי ב"ר אהרן (אור החכמה - תקע"א)

יום שני כ"ג תמוז

רבינו משה קורדיבירו ב"ר יעקב (רמ"ק - ש"ל) הרה"ק רבי אריה יהודה לייב סג"ל מוואליטיסשק ב"ר שלום (תקע"ג)

הגה"צ רבי אברהם יצחק העלר מצפת

ב"ר שמואל (טרס"ט)

יום שלישי כ"ד תמוז

רבי אהרן ברכיה ב"ר משה (מעבר יבק - שצ"ט) הרה"ק רבי אריה לייב ב"ר אשר

(שאגת אריה - תקס"ה)

הרה"ק רבי מאיר מאפטא ב"ר שמואל (אור לשמים - תקצ"א)

יום רביעי כ"ה תמוז

הרה"ק רבי שלמה גאנצפריד ב"ר יוסף (קיצור שר"ע - תרמ"ו)

יום חמישי כ"ו תמוז

הרה"ק רבי משה חיים טובי ב"ר יצחק אייזיק מקאלוב (תקצ"א)

יום שישי כ"ז תמוז

הרה"ק רבי אלעזר ב"ר אלימלך מליזענסק (תקס"ו)

הרה"ק רבי משה ב"ר צבי הירש (ישמח משה מאזהעל - תר"א)

הרה"ק רבי יוסף שלום אלישיב ב"ר אברהם (תשע"ב)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

שאלונה הלכות

נאות הרה"ג נטילת הידיים וביטוי שליט"א מוסר"ם יום א"י אור"י רפרוס יום החרש על המערים.

לשון הרע (ט"ו)

א נא לטרוח בכל לב ונפש לתקוע אהבת רעהו בלבו, ואיש את רעת רעהו אל תחשבו בלבבכם כתיב ולא תעלה על לב לעולם, ואם תעלה יהדפנה מלבו כהנדרף עשן, וכמו מחשבת עבודה זרה ממש, כי גדולה לשון הרע כנגד ע"ז וג"ע וש"ד. ואם בדיבור כך כו', וכבר נודע לכל חכם לב יתרון הכשר המחשבה על הדיבור, הן לטוב והן למוטב. (תניא, איגרת הקודש, סוף איגרת כ"ב)

ב) הרכה בני אדם יבואו ליום החשבון, וכשמראים להם מעשיהם, ימצאו בספר זכיותם זכיות שלא עשו אותן, ויאמרו, לא עשינו אותן, ויאמר להם, עשה אותן אשר דיבר בכם וסיפר בגנותכם, וכן כשיחסר מספר זכיות המספרים בגנותם, יבקשו אותן בעת ההיא, ויאמרו להם, אבדו מכם בעת שדברתם בפלוגי ופלוגי, וכן יש מהם גם כן שימצאו בספר חובתם - חובות שלא עשו, וכשאומרים, לא עשינו, ייאמר להם, נוספו עליכם בעבור פלוגי ופלוגי שדברתם בם. (חובות הלבבות, שער הכניעה, פרק ז', וכן מצאתי שהובא בישמח משה פרשת חיי שרה, ובמגיד מישרים פרשת ויקהל)

לע"נ

הרה"ק רבי משה ב"ר צבי הירש (ישמח משה) זיע"א
נלכ"ע כ"ח תמוז תנצב"ה

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

פניני עין חמד

יוצא לאור 7"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרֻשֶׁת פִּינְחָס - מַעֲלַת הַשָּׁלוֹם

"לֵכֵן אָמַר הַנְּבִי נָתַן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם" (במדבר כ"ה, י"ב)

חיפשו מי יספר אותו. ראו אדם שנראה פשוט. האיש אמר שהוא מוכן לספר את החוזה מלובלין. ראו שהצדיק נהנה מהספר. שאלו אותו: "מי אתה?". הוא ענה: "אדם פשוט!"

כולם היו בהלם. הם רצו להבין מדוע החוזה מלובלין נהנה ממנו. הם הזמינו אותו לליל הסדר בעיירה, ונתנו לו לשתות יין בכמות גדולה. לאחר מכן שאלו אותו למעשיו. האיש הרים את החולצה וראו שהכל מלא צלקות!

האיש נשאל לפשר הדבר. הוא סיפר שלפני זמן הוא עבר באחת העיירות. שם ראה אישה וילדים קטנים ממרים בבכי. הוא שאל מה קרה והם השיבו שחושדים באבא שהוא גנב ובגלל שהוא יהודי דנו אותו למלקות.

האיש המשיך לספר: "אני הכרתי את השוט. אין מצב להישאר בחיים. אבל אני רווק בודד בעולם ואין לי מה להפסיד". הוא רץ ואמר: "אני הגנב!". מיד שחררו את האיש השני והתחילו להכות אותו. כשהגיעו להלקאה החמישים הוא הרגיש שנשמתו יוצאת. מיד הוא צעק: "ריבונו של עולם, עשיתי את זה למענך, תציל אותי". עכשיו הם הבינו למה החוזה מלובלין יכל להסתפר תחת ידיו.

בימים אלה עלינו להרבות בעניין אחד- שלום בין איש לרעהו ואהבת חנינם!

בברכת שבת שלום
הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות מברשת ציון

אנחנו פותחים את ימי בין המצרים! בימים אלו אנחנו נמנעים משמיעת מוזיקה, מחמירים בקניית בגדים חדשים וגם משתדלים באמירת תיקון חצות. השאלה היא האם אנחנו לא מחטיאים את המטרה?

חורבן בית המקדש השני קרה בגלל שְׁנֵאת חִינָם! תשובת המשקל היא אַהֲבַת חִינָם! אותו בן משפחה שאנחנו לא מדברים איתו, שאנחנו לא בקשר בגלל מעשה שקרה. אולי נרים לו טלפון? אולי ניפגש איתו ונעשה סולחה? מה עם השכן שאנחנו רואים אותו ואפילו 'שלום' לא אומרים לו?

בזמן החורבן של בית המקדש השני עסקו בתורה והיו זהירים במצוות. למרות זאת הבית נחרב! תנא דבי אליהו: "בניי, מה אני מבקש, שתהיו אוהבים זה את זה".

בבוקר אנחנו אומרים לפני התפילה: "הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך. והריני אוהב כל אחד מבני ישראל כנפשי ומאודי". האם אנחנו באמת שם?

השבוע יהודי סיפר לי: לאחיו נולד ילד מיוחד ל"ע. הוא נאלץ לעזוב את העבודה כי היה עסוק עם הילד. הוא פתח עסק בגוש עציון למכירת סנדוויצ'ים. החנות היתה פתוחה מהבוקר עד לפני הצהריים בלבד.

לא מזמן העסק נשרף כליל. תושבי האזור התאחדו ושיקמו לו את המקום כולל מכשירי חשמל. זו אהבת חנינם!

ה'חוזה מלובלין' היה צריך להסתפר בערב פסח. הספרים רעדו ממנו מכיוון שהיה רואה את העבירות של כל אחד ואם אדם לא ראוי היה מנסה לספר אותו הוא היה מרגיש צער והיה זועק: "אוי!".

הצלחה בגור"ר

יצחק אריאל בן טובה שמואל אימן בן אסתר זרי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"מ קסיר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל הענינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.ש כדורי שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב נתנאל בן ג'ינה

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רונית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'ולייט יפית שרה בת ג'ינה אנאל חביבה בת שולמית לאה בת תמר מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי סיון רבקה בת אלן אסתר

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו זורי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה אושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה מיטל בת שושנה לימור בת פרידה דרור בן סופיה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניצרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניצרי בן פנחה- בריאות ואריכות ימים סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כירה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נדימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה קטנט בת דגטו רונית בת סבריה יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- ר"ש ובריאות איתנה לימור בת פרידה יניב בן פרידה מאיה בת עדי אורן בן פרידה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל
לעילוי נשמת אדי אדוניו מזרחי בן שרה סרח
לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר
לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר ולילד אלחנן רפאל בן אריס ולילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניצרי בן ימנה וגלית בת מסודי
להצלחת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה
לע"נ פיבי בת מזל ע"ה ונועם בן אורנה ז"ל

צאת לכת

7"י	כנסת לבת 3א	צאת לבת 3א	ריבון תפ
19:04	20:15	21:09	י"מ
19:23	20:14	21:06	ת"א
19:26	20:17	21:09	מיסב
19:23	20:14	21:06	ב"ל

שואל ומשיב בהלכה – בשולי גויים – חלק י"ג

האם מותר לשתות קפה או תה שגוי הכין? מה הדין כאשר מדובר כאשר הגוי הכין סחלב?

שאלה:

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

תשובה:

קפה או תה שגוי הכין עבור הישראל, אם אין בו חשש תערובת איסור, מותר לשתות מאחר שהעיקר במשקאות אלה הוא המים והקפה או התה בטלים אליו. **מקורות:** שו"ת יחווה דעת ח"ד (סימן מב). מדברי האחרונים מוכח שלא חששו לביטול איסור לכתחילה מכיוון שהוא מדרבנן. כן פסק בשו"ת תשובות והנהגות ח"ד (סימן קצג) בפרט כאשר היהודי נותן את הסוכר דהווי גמר מלאכה על ידי ישראל. שוב ראיתי בשו"ת שאלו לברוך לרב טולדאנו (חיו"ד סימן מז) שבמשקה תה אין משום בישולי גויים מכיוון שהרוב הוא המים ואין בישול גוי במים. ע"ש. כאשר אבקת הקפה עברה תהליך קלייה או בישול בבית החרושת [כפי שעושים כיום חברת עלית ועוד], מה שהגוי נותן את המים, אין בו איסור כלל של בישול גוי, מכיוון שאין בישול אחר בישול. עוד נלע"ד להקל כאשר צורת הכנת הקפה ע"י שפיכה מכלי ראשון לתוך הכוס שהוא כלי שני, לפי מה שכתבו מקצת פוסקים [הובא לעיל] שאין בישולי גויים ע"י עירוי מכלי ראשון. הראש"ל הגר"מ אליהו זצ"ל יש דעתו להחמיר הובא בשו"ת עמא דבר ח"א (עמוד קעד) כתב, מוטב שהיהודי ידרוש שיביאו לו את המים הרתוחים בנפרד, והקפה או התה בנפרד, וישימם בכוס יחד עם הסוכר ואח"כ ימזוג עליהם את המים הרתוחים ונמצא שהוא בעצמו בישל וגם כן הוא בודק את מה ששותה.

מעיקר הדין מותר לשתות את הקפה גם בבית קפה של גויים או בביתו של הגוי. **הערה:** כל איסור שתיית שיכר אצל הגויים בביתם או בחנותם, היינו דווקא במשקה משכר. אבל משקה שאינו משכר, אין בו שום איסור. כדעת מרן השו"ע (יו"ד סימן קיד ס"א). כ"כ הפרי חדש (יו"ד סימן קיד סק"ו). בספר זבחי צדק (שם אות ט). הגר"ח בספרו בן איש חי (חוקת ש"ש אות טז) כתב, המנהג פשוט בבגדאד לשתות קפה של גויים אפילו במקום הנועד שלה. אומנם בעל נפש צריך להחמיר והצנועין מושכין ידיהם ממנה. ע"ש. פשוט הדבר כי כאשר יש חשש למושב לצים - יש להחמיר.

מותר לקנות קפה טחון העשוי מפולי קפה שעברו קלייה וטחינה על ידי גוי אם אין חשש תערובת איסור, מאחר שהאבקה כמות שהיא אינה עולה על שולחן מלכים. בנוסף הקפה לא נאכל כמות שהוא חי אלא רק בתוספת מים. **הערה:** לכן פולי קפה המגיעים מברזיל או קולומביה, אין חשש גם כאשר הגוי קלה אותם. ע"ע כף החיים (יו"ד סימן קיג ס"ק כג), דרכי תשובה (שם סק"ב). עוד לא אסרו אלא בישול ולא קלייה, שאין אדם מזמין את חבריו על הקליות. מצד הכלים קיימ"ל דסתם כלים אינם בני יומן. ראה עוד קובץ בית הלל (כסלו תשס"ו עמוד קכח) מאמרו של הרב מרדכי רובין. לעניין אבקת נס קפה של גויים, מותר - אם אין בה חשש תערובת איסור, נוסף על הקפה עצמו. כן העלה בשו"ת שבט הלוי ח"ה (סימן צג). כן העלה בשו"ת באר משה ח"ד (סימן נ).

נראה פשוט להתיר הכנת משקה הנקרא 'סחלב' על ידי גוי מכיוון שהאבקה מבושלת ומוכנה ובהרתחת החלב אין משום בישולי גויים. מה עוד שהעיקר כאן הוא החלב והמים רותחים שנותנים לתוכו.

ביצה חיה שבושלה על ידי גוי בכל צורה שהיא, בין כשהיא שלימה ובין שעשה ממנה חביתה, יש בה איסור בישולי גויים. **מקורות:** שו"ע (יו"ד סימן קיג ס"ד) אף על פי שראוי לגומעה חיה, אין זו אכילה שרגילים בה אלא על ידי הדחק. כמ"ש הלבוש (שם ס"ד) והט"ז (ס"ק יד).

לכתחילה, ראוי להחמיר גם במי ביצים מפוסטרות שגוי לא יטגן אותם. **הערה:** למרות שמי ביצים עברו פיסטור למעלה מ 40 מעלות, אינו ראוי לגומעו חי. ע"ע מה שכתב בזה בספר כשרות למהדרין (עמוד רל).

כָּל מֵה שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה - לְעִצְמוֹ הוּא עוֹשֶׂה

להלן סיפור שמעובד מתוך 'משכן שילה'. יש בסיפור זה כדי ללמדנו כי כל מה שהאדם הוא עושה - לעצמו הוא עושה. לפעמים נראה לנו שאנחנו עושים טובה לזולת. בסופו של דבר אנחנו מגלים כי הדבר הוא לטובתנו ולתועלתנו. הרב חיים זאיד סיפר: "נקבעה לי הרצאה לשבת במלון בים המלח עם קבוצה מסוימת. יצאתי לשם ביום שישי כשאני עייף מאוד. ביום חמישי בלילה הלכתי לישון לפנות בוקר אחרי סדרה של הרצאות באחת הישיבות בארץ. חיקיתי להגיע למלון לנוח קצת לפני שבת כדי שיהיה לי כוח לְהַמְשִׁךְ ההרצאות בשבת קודש".

"בדרך צלצלו אל"י וביקשו ממני לבקר חולה קשה שמאוד ישמח לשמוע ממני דברי חיזוק ואמונה. אותו חולה היה מאושפז באשקלון. שמחתי מאוד על המצווה אבל היא הייתה כרוכה במסירות נפש של ממש מכיוון שהייתי עייף מאוד. לא ויתרתי ואמרתי בליבי, שזכות המצווה תעמוד לי. הלכתי בשארית כוחתי לבקר את החולה".

"לפני שנפרדנו, הוא הודה לי מאוד ואמר: 'בטח הרב ממנהר לצפון למלון'. אמרתי לו שהוא טועה ואני נמצא השבת בים המלח. הוא הראה לי במודעה באחד העלונים שאני אמור להיות בצפון. לא האמנתי. הבנתי שהייתה לי טעות ביומן השיחות שלי. נסעתי מיד לצפון וב"ה הספקתי להגיע ברגע האחרון. בזכות ביקור חולים במסירות נפש הגעתי לשבת למחוז חפצי הנכון. בסוף החולה עזר לי יותר ממה שאני עזרתי לו."

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

לשמיעת השיעורים של הרה"ג אליהו פינחסי יש להתקשר 073-3718395

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון,

חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 א ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי

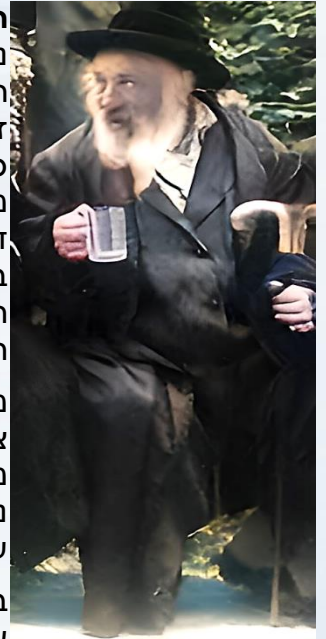
בטל' 052-6329144

(הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - האדמו"ר הרב סיני הלברשטאם הי"ד מז'מיגרד

האדמו"ר הרב סיני הלברשטאם הי"ד מז'מיגרד - נולד בר"ח ניסן ה'תר"ל (1870). עוד בילדותו ניכר כי לגדולות נועד. בצעירותו שימש כרב בגארליץ. לאחר מכן היה אב"ד בקאלשיץ. בשנת ה'תרס"ז (1907) הציעו לרבינו לשמש כרבה של מז'מיגרד לאחר שהרב הקודם, הגאון ר' בנימין זאב השאיר צוואה שימנו במקומו את אחד מנכדיו של מרן ה'דברי חיים'. רבינו נזכר כי לפני כעשרים שנים כשהיה עלם צעיר, היה עם אביו במסיבת מצווה ואביו מזג לו כוס ואמר: "הא לך משקה הרב מז'מיגרד!". כשאחד מהחסידים העיר לאביו לתקן את דבריו, הפסיקו בגערה כי דבריו אינם צריכים תיקון. רבינו שימש בתפקיד זה מעל שלושים שנה. עבודתו בקודש היתה במסירות נפש מתוך פרישות יתירה מכל ענייני עולם הזה. נהג לקום בכל לילה בחצות וללמוד כל הלילה את סתרי התורה עד תפילת שחרית. לאחר מכן התפלל בדביקות עצומה. בנוסף גם במשך היום למד בעמקות נפלאה.

מסירות נפשו לטבילה במקווה היה עצומה. בעירו המקווה היה בתחתית ההר. בימות החורף היה צריך להתגלגל בשיפוע ההר לתוך מקווה קפוא מקרח. חכמתו עמדה לו לעשות שלום בין ויכוחים, מחלוקות וסכסוכים. שמו הטוב הלך לפניו בכל הגלילות כמומחה עצום בדיני תורה. נודע כדרשן נפלא. פה מפיך מרגליות. ניגונו היה שובה לב. פעל ועשה במסירות רבה למען עניי ארץ ישראל. ענוותן מופלא. כל איש פשוט היה בעיניו לגדול. מלומד בניסים. רבים פנו אליו ונושעו.

באחרית ימיו בשל מצבו הבריאותי עבר לקראקא כדי שיהיה קרוב לרופאים. עד מהרה התפרסם שם כגאון עצום, צדיק יסוד עולם וכפועל ישועות. פתח ישיבה ורבים ביקשו להתקבל שם. כשהנאצים ימ"ש פלשו לפולין ברח ללמברג שבגליציה שהיתה אז שטח כיבוש סובייטי. בדרך נפטרה אשתו ונטמנה בבוברקא. הסובייטים הגלו אותו לסיביר עם בני משפחתו. מספר שבועות הם נסעו ברכבת בצפיפות איומה כשכל הדרך הוא ממשיך בתורתו ובעבודתו. נרצח ב-כ"ב תמוז ה'תש"ב (1941) ביערות שבמחוז אומסק. חי כ-71 שנים. בנו, ר' אריה לייבוש שימש אחריו כאדמו"ר השני של חסידות צאנז-ז'מיגרד.

סבא (מצד האב): האדמו"ר ר' חיים מצאנז (ה'דברי חיים'). **אביו:** האדמו"ר ר' ברוך מגארליץ. **אימו:** מרת פייסל (בת האדמו"ר ר' יקותיאל יהודה טייטלבוים). **מרבתינו:** אביו, האדמו"ר ר' ברוך. **אשתו:** מרת רוחמה (בת הרה"ק רבי נפתלי הורביץ ממעליץ). **ילדינו:** האדמו"ר ר' אריה לייבוש, האדמו"ר ר' יעקב (אבי חסידות טשאקאווא), ר' ברוך מזאקליקוב הי"ד (נרצח בשואה), האדמו"ר ר' ישראל (האדמו"ר מז'מיגרד בניו יורק), ר' חיים יהודה הי"ד (רבה של אושפיצין. נרצח בשואה), ר' אברהם אביש (רב בסאטמר), ר' דוד (דיין בסוסנוביץ), ר' אהרון הי"ד (רב באשיק. נרצח בשואה), ר' יחזקאל שרגא מרידיק. **חתנינו:** ר' יעקב משאץ (נישא למרת פעסיל), ר' ברוך הלברשטאם מגריבוב (נישא למרת רייזל שרה). **מספרינו:** יחמדה גנוזה.

הרה"צ חכם ר' צבי הלברשטאם מטשאקאווא זצ"ל סיפר שפעם אחת רבינו נסע ברכבת לקראקא. לפתע ציווה לאנשי שלומו ששהו שם שיתקבצו סביבו ויקראו לכל היהודים שברכבת שיבואו לקרון שהוא נמצא. ביניהם היה גם רבי משה מרדכי מלעלוב זצ"ל.

כל היהודים כמובן שמעו לדברי רבינו. לפתע אירעה תאונה עם הרכבת. כל הקרונות התהפכו ונוסעים רבים נהרגו ונפצעו בחבלות קשות. רק הקרון שרבינו ישב בו לא התהפך, וכל אלו שהיו אז בקרון הוא לא ניזוקו כלל ויצאו בלא פגע - ויהי לפלא עצום.

רבינו היה פעם בעיר ריישא ובא אליו אחד שפניו התעקמו ל"ע מחמת מחלה והרופאים התייאשו ולא הצליחו לעזור לו. רבינו ענה לו שאינו מבין מה רוצה מכיוון שפניו ישרות בלי שום עיקום וכן היה שברגע שרבינו אמר זאת פניו התיישרו כמי שלא קרה לו דבר מעולם.

באחרית ימיו נחלש מאוד. מכיוון שבעירו לא היו רופאים מומחים רבינו עבר לגור בקראקא כדי להיות קרוב לרופאים שגרו שמה. בשבת הראשונה כשהגיע לקראקא רבינו בא לביהמ"ד לתפילת שחרית וציווה לתת עליה לתורה לבחור שהיה אילם. הגבאי לא ידע מה לעשות. רבינו אמר לו: "נו!". הבחור לא רצה לגשת לס"ת מחמת גודל הבושה. רבינו ניגש אליו, אחז בידו והולוכו בעל כורחו לס"ת ואמר לו: "תגיד ברכו!". לפליאת כל המתפללים הבחור אמר את כל הברכה. מאז דיבר כשאר כל אדם. הנס התפרסם בהעיר ובכל עיירות השכנות ותוך זמן קצר נהפך ביתו לתל תלפיות שהכל פונים אליו.

פעם אחת רבינו האריך בשולחן הטהור בליל שבי"ק והנרות עמדו לכבות. בנו ביקש שיסיים כדי שיוכלו לסדר את החדר למחר בעוד הנרות דולקים. רבינו הפסיק באמצע הד"ת שאחז בו וסיפר מעשה כעין זה אצל זקנו האדמו"ר ר' חיים מצאנז (ה'דברי חיים' זיע"א), שעמדו הנרות להתכבות בליל שבי"ק. ר' חיים אמר: "בְּרַךְ אֱלֹקִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי" (בראשית ב, ג), ודרשו חז"ל בירכו בנרות ואמר: 'הנרות ידלקו הרבה זמן!', ודלקו הנרות עד הבוקר". לאחר הסיפור המשיך לומר ד"ת עוד שעות והנרות דלקו עד אור הבוקר.

אהבתו לכל יהודי היתה למעלה מהשגת אנוש. כל איש פשוט נחשב בעיניו כגדול הרבה ממנו. לקראת החתונה שלו עשו לו 18 כותנות. באחד הימים זוגתו הרגישה כי חסרים כמה מהם. היא בדקה ומצאה רק 10 כותנות ולא הבינה לאן השאר נעלמו. כשהגיע ערב שבת, רבינו שב מהמקווה והיח את בגדיו. זוגתו הבחינה כי חסרה הכותונת. כששאלה על כך התברר כי כשהיה במקווה ראה אדם לבוש בגדים ובלואים ומגודל רחמנותו הביא לו כל ערב שבת את אחת מכותנות שלו ונתן לו במתנה. כעת היה השבוע השמיני לכן היו חסרים שמונה כותנות.

מִידָה כְּנֶגֶד מִידָה לֹא בְטָלָה מִן הָעוֹלָם

כלשהי כינה אותו בשם גִּלְהָה. הוא היה פונה אליו ואומר: "גולה, תקרא פרק פלוני".

כשהיו מחלקים את הממתקים בסיום קריאת התהילים הוא היה פונה למחלק ואומר לו: "תן ממתק פלוני לגולה". כשהיה רוצה, שהילד יגיע אליו, היה אומר לו: "גולה, תגיע לכאן" וכיו"ב.

הרב סיפר שמכיוון שהיה אז כבן חמש שנים בלבד, עדיין הוא לא הבין את המשמעות של אותו כינוי ועד כמה זה פגע באותו הילד שהאחראי כך כינה אותו.

חלפו שנים רבות מאז, עברו מאז הרבה תהפוכות. משפחת הרב עברו מאותו מקום והם כיום גרים בהר-נוף. גם הרב בעצמו התחתן ונולדו לו ילדים והוא מתגורר בהר-נוף.

הקשר עם הילד בעל המום ועם הבחור האחראי שהיה נותק לפני שנים רבות. לפני כשבועיים (מהתאריך בו הרב סיפר על המקרה) הסבתא של הרב נפטרה ע"ה.

הרב הלך לבית אביו שישב שבעה באותו הזמן. אנשים רבים נכנסו ויצאו כדי לנחם את המשפחה. לפתע הרב רואה את אותו בחור שהיה אחראי על קריאת התהילים.

כיום הוא לבטח מעל גיל חמישים. אולם בזמנו לפני שנים רבות, בזמן שהפעיל והיה אחראי על התהילים היה נער צעיר לימים. האברך הלך עם הבן שלו, בחור כבן שבע-עשרה שנים.

הרב הסתכל ולא האמין למראה עיניו. הרב התקרב כדי לוודא שאכן הוא רואה טוב. הבחור שהיה אחראי על התהילים, זה שכינה את הילד בעל מום 'גולה' נולד לו בן שיש לו בדיוק את אותו מום שהיה לילד שבזמנו לעג לו. אחת הלחיים שלו היתה נראית נפוחה ביותר!

כמה אנחנו צריכים להיזהר שלא לפגוע באף אדם. לא לקרוא לאף אחד בכינוי גנאי. בורא עולם מחזיר מידה כנגד מידה. מאחר והוא לעג ונתן כינוי לאותו הילד שנולד עם המום, הוא קיבל ילד בדיוק עם אותו המום.

סביר להניח שהיה עליו להתמודד עם ילדים, שצחקו על הבן שלו, לעגו לו, קראו לו בכינוי כזה או אחר ולבטח הוא ניסה להרגיע את הבן ולהסביר לו כי זה לא נורא וכיו"ב.

כמה אנחנו צריכים להיזהר מאוד מכל מילה היוצאת מפהפיה שלנו - ובמיוחד שלא לפגוע באחר, כי חיי האדם סובבים בעולם ובורא עולם משלם מידה כנגד מידה. ניתן היה לראות זאת בחוש. בעז"ה ניזרה לא לפגוע חלילה באחר ונזכה לתקן את מעשינו גם בבין אדם לחברו.

בפרשה אנחנו קוראים כיצד פינחס מסר את נפשו במעשה שעשה כנגד זמרי בן סלוא וכוזבי בת צור. הקב"ה אומר עליו: "הֲשִׁיב אֶת חַמְתִּי... וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (במדבר כה, יא). בזכות המעשה שעשה הוא הציל למעשה את כל עם ישראל.

רבותינו אומרים שהמילה "חמתי" רומזת על כך, שכן האותיות הפנימיות של המילה הן "מת". בזכות מסירות הנפש של פינחס, המעשה הציל את עם ישראל. שכן האותיות החיצוניות של המילה "חמתי" הן "חיי".

האות ו' של המילה שלום קטועה. רבינו האריז"ל מבאר שפינחס הוא אליהו. פינחס האריך ימים באותו גלגול למעלה מחמש מאות שנה! כי בריתי שלום זה אריכות ימים. אריכות ימים ושנים היא טובה בתנאי שאין חולאים ובעיות.

פינחס זכה לאריכות ימים בשלום. שלום בגופו ובממונו, שלום בבניו ובבנותיו ושלום מיצר הרע. הכל בזכות אותו מעשה שעשה.

אבל זה לעומת זה עשה ה'. כפי שאנחנו רואים מהו השקר הטמון כאשר האדם עושה מעשה חיובי, עלול הוא לקבל עונש במעשה שלילי. כל מה שאדם עושה הוא צריך לזכור כי מידה כנגד מידה לא בטלה מן העולם.

כאשר אדם עושה טוב- הוא זוכה לטוב וגם חלילה להפך. על המשנה בפרקי אבות (פרק ב' משנה א') שבה התנא אומר: "דַּע מַה לְמַעַלָּה מִמֶּךָ".

רבותינו דרשו, אם תרצה לדעת מדוע חייך נראים כפי שהם נראים ומדוע אתה עובר אירועים כאלו, אז דע - מה למעלה (דהיינו כל מה שגוזרים עליך מלמעלה) - ממך. מהמעשים שלך! אתה למעשה קובע את גורלך ואיך יראו חייך.

הגאון הרב אליהו פנחסי הי"ו בשבת פרשת מטות-מסעי ה'תשפ"ג סיפר לנו: לפני עשרות שנים הייתי כבן חמש שנים. באותה התקופה גרנו ברחוב הפסגה בבית-וגן.

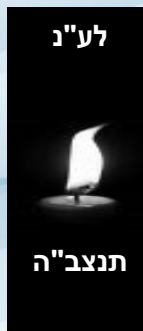
בכל שבת היינו הולכים לקרוא תהילים באחד מבתי הכנסת. הגדול שבחבורה היה אחראי על הפעלת התהילים. הוא היה בחור צעיר לימים.

אחד מהמשתתפים היה ילד שנולד עם מום. אחת הלחיים שלו היתה נראית נפוחה ביותר, והלחי השנייה היתה נראית רגילה.

אומנם לא מדובר במום המגביל אותו חלילה בתנועה. יחד עם זאת, מדובר במום חיצוני שכל אחד יכול לראות. מראה הילד היה בולט לעין כל והוא גם לא יכול להסתיר את המום.

מאחר והלחי שלו היתה נפוחה, האחראי בתהילים מסיבה

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	הרב יחיא בן יוסף ז"ל
פואד אברהם בן רגינה ז"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	יצחק בן ברקוב דב ז"ל
יצחק יצחק בן רחל ז"ל	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	מאירה בת יפה ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל	מרים בן דבורה ז"ל	אקבלה יוסף חיים בן נסכה ז"ל
סעידה בת תופחה ע"ה	ר' שאול בן סילביה זצ"ל	צדיק חכם בן חזלה ז"ל
מזל בת שמשון ע"ה	שני בת אסתר ע"ה	דוד בר חסיבה ז"ל
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	מסודי בת חביבה ע"ה	חוה בת יעקב צבי ע"ה
יעקב בן אסתר ז"ל	אסתר בת גולה גאולה ע"ה	יצחק בן מישא אסתר ז"ל
אביגדור בן ג'ולי ז"ל	יוסף בר סעדה ז"ל	ברכה בת מרדכי ע"ה
רחל רפאת בת השמת ע"ה	שלום בן אסתר ז"ל	יעקב בן נעמה ז"ל
מרים בת שרה ע"ה	אריה בן מרים ז"ל	דוד יצחק בן פרחת ז"ל
פיבי מלכה בת מזל ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל	גורג'יה בת נעימה ע"ה
נעמי בת כתום ע"ה	אילנה (מתרזה) בת שרה ע"ה	אליאור בן פרידה ז"ל
משה בן רוזה ז"ל	מאיר בן נעמי ז"ל	שושנה בת נעמי ע"ה
סעדה בת בסה ע"ה	שפרה בת פסיה ע"ה	בנימין בן דב ז"ל

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל
רחמים בן רחל ז"ל	אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל
חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל	שמואל בן רבקה ז"ל
ר' עוליאיל ישועה בן סטה מקנין ז"ל	רפאל בן אסתר ז"ל
אביחי בן אסתר ז"ל	יצחק בן חביבה ז"ל
יצחק בן פנינה ז"ל	אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל
חי זידי בן קלרה ז"ל	קסאנש בת דגיטו ע"ה
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל	סוליקה בת עישה ע"ה
אסתר בת נעמי ע"ה	שרה בת נרקיס ע"ה
ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל	יעקב בן סלימה ז"ל
אורה בת נעימה ע"ה	ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה
מישא אסתר בת זרה ע"ה	יהודה בן סעידה ז"ל
מסעוד בן יקוט ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה
רחמה בת מסעודה ע"ה	חיים חמוטל בן רינה ז"ל
סעידה בת תופחה ע"ה	ישראל בן חיים משה גרשון ז"ל

גליון
באר
הברכה

נערך ונלקט מתוך תוכן דברי שיחותיו של
מורינו הגה"צ רבי אברהם אלימלך בידרמן שליט"א

פנחס

מכון
באר
האמונה

גליון באר הפרשה

להערות והארות,
וכן לכל עניין אחר
ניתן לפנות:
לטלפון 718.484.8136

או לאימיל:
Mail@BeerHaparsha.com

מדי שבוע בשבוע בדוא"ל בחינם

הירשמו היום!

לשון הקודש

באר הפרשה
mail@beerhaparsha.com

אידיש

דער פרשה קוואל
mail@derparshakval.com

אנגלית

Torah Wellsprings
mail@torahwellsprings.com

ספרדית

Manantiales de la Torá
info@manantialesdelatorah.com

צרפתית

Au Puits de La Paracha
info@aupuitsdelaparacha.com

איטלקית

Le Sorgenti della Torah
info@lesorgentidellatorah.com

רוסית

Колодец Торы
info@kolodetztory.com

מכון **ארה"ב:**
Mechon Beer Emunah
1630 50th St, Brooklyn NY 11204
718.484.8136

בארה"ק:
מכון באר האמונה
רח' דובב מישרים 4/2
עיה"ק ירושלים תובב"א
025 688 040

יו"ל ע"י מכון באר אמונה
כל הזכויות שמורות להמכון © 2024

העתקה או הדפסה של הגליון בכל פרמוט שהוא כדי להרויח או לפרסם עסק וכדו' ללא אישור בכתב ממכון באר האמונה הינו נגד החלכה והחוק הבינלאומי

תוכן הענינים

פרשת פינחס

- הנני נותן לו - כל חלקו וגורלו של האדם הוא רק כפי שנגזר מלעילא..... ב
- תפילות כנגד תמידים - עיקר הוויתו היא התפילה..... ד
- ריח ניחוחי - עיקר הנחת רוח היא מעבודת ה' שלא כפי טבעו, ומתן שכרה בעוה"ז..... ו
- בריתי שלום - להיות גומל חסדים וותרן ומעביר על מידותיו ולברוח מן המחלוקת..... י
- כל רודפיה השיגוה - שגב אלו הימים והכפרה שבהם..... יג
- משמחי לב - עסק התורה בפרט בימים אלו..... טו

סדר ועימוד:

א.ש. אשדוד:

shwrtz@bezeqint.net

פרשת פינחס

וביאור הדברים, כי לעולם אל יתגאה האדם במה שיש לו, אחרי שאין ה'הצלחה' באה מכת

האדם ומחכמתו, ולא מתבוננתו וחריצותו, אלא כל הבא לו הוא ברצון ה' בפי הבוונה העליונה, ברצות ה' אזי גם כשנראה כבירור בדרך הטבע ש'אין סיכוי' הרי הכל יכול להתהפך לטובה, וכמו שהיה אצל דן, שכל ה'חכמים' היו אומרים מה כבר יהא לחלקו מבן יחיד וחרש, אך למעשה היה שבט דן מרובה באוכלוסין יותר משאר שבטי בני ישראל (חז"ל משבט יהודה), לאידך גיסא, הכל בטוחים שזה שזכה לעשרה בנים ודאי יהא לו בדורות הבאים צאצאים כחול הים, אכן לא כן היו הדברים, ללמדך שאין חכמה ואין עצה, אין שום חשבונות טבעיים הכל רק עצת ה' היא שתקום. וכיו"ב ייאמר לגבי ה'פרנסה', העשיר לא עלה לגדולה מחמת חכמתו, אלא יתכן שדווקא ה'חסרון' שבו הוא שגרם לו להתעשר², כיו"ב העני אינו עני מחמת חוסר מזלו או

הנני נותן לו - כל חלקו וגורלו של האדם הוא רק כפי שגזור מלעילא

בפרשתן (כו מא-מג), 'אלה בני בנימין למשפחותם ופקודיהם חמשה וארבעים אלף ושש מאות, אלה בני דן למשפחותם... ארבעה וששים אלף וארבע מאות'. ואמר הגה"ק ה'חפץ חיים' זי"ע (ח"ח עה"ת) וז"ל, כאן גילתה לנו התורה, כי אין חכמה ואין עצה לנגד ה', דהנה לבנימין בן יעקב היו עשרה בנים (בראשית מו כא), ואילו לדן היה רק בן אחד - 'חושים בן דן', זאת ועוד, ש'בן יחיד' זה היה הרש כמו שאמרו בגמרא (סוטה יג), ואעפ"כ סוף דבר היה דן מרובה באוכלוסין הרבה יותר מבנימין ושאר שבטים. ומסיים ה'חפץ חיים' ומכאן יש ללמוד, שמי שה' חפץ בו יוכל להצליח מבן אחד - יותר ממי שיש לו עשרה בנים. וכן הדין עם נכסים, יש לך עני מצליח ושמת בחלקו, ולהיפך - יש עשיר שאינו מצליח, כי 'עושה כולם ה'.

א. באמת אמרו, אין הפרנסה נקנית לא בחכמה ולא בכשרון ומעש, אלא הכל בגזירת עליון. כמה שנאמר (משלי כב ב) 'עשיר ורש נפגשו עושה כולם ה''. וביאר ב'ילקוט הגרשוני' (משלי לא) בשם ספר 'משיבת נפש', כי העני יושב בביתו ומהרהר לעצמו, ראה נא בעניי- איזה נעבעך (מסנן) אנכי, וכל זה רק מאחר שלא ניחנתי בחכמה ופיקחות ע"כ עני אני, וראיה, ראה זה פלוני העשיר שהינו מלא בדעת ובחכמה, וחכמתו עומדת לו לעלות במעלה העשירות יותר ויותר, כי בחכמתו הרבה יודע הוא היאך לנהל מסחרו, ומצליח בה להגדיל רווחיו עד אין קץ. אף העשיר יושב בביתו וחושב שחכמתו היא זו שהביאה לו את העשירות הרבה, ומוכיח לעצמו ממעשי העני, שאין לו לחם לאכול מאחר שהוא פתי ואיש בער. אך כאשר עשיר ורש נפגשו - והכל רואים את שניהם יחדיו, ורואים שגדלה חכמתו של העני פי כמה וכמה, ואין עשיר זה אלא איש בער ולא ידע, אז יענו ויאמר עושה כולם ה' - הקב"ה מוריש ומעשיר, לא החכמה תביא עושר לבעליה, אף לא הטיפשות תחסיר לחמו, וראיה מהעני והעשיר הללו, שהעני עולה בחכמתו מעל העשיר, ועשיר זה כטיפש יחשב לעומת העני, ובע"כ תאמר, שהכל מאת הקב"ה - הוא מוריש ומעשיר משפיל אף מרומם, בחשבונות של מעלה, עושה כולם ה'. וכשידע 'כלל' זה תשלו נפשו ותשקוט סערת רוחו בעסקו סביב פרנסתו כי ידע שהכל תלוי בידי שמים ולא במעשיו כלל.

וביד כל אחד מאתנו להעיד על חכמים מופלגים שכל 'חכמה' שהכניסו ב'עסקיהם' רק הביאה אותם לידי היזק והפסד, ולעומתם ידענו גם ידענו כמה 'שוטים גמורים' שלא פסקו מעשות 'טעויות' וטעויות בעסקיהם, ואפילו טעות אחת לא החסירו בחייהם, וכל אלו רק העלום לגדולה ולעשירות. צא תאמר, אין העשירות והעניות ממעשיהם של בני אדם, אלא ב'כרוז' שיצא מן השמים - איש פלוני יעני איש פלוני יעשר...

ב. סיפר הגאון רבי אברהם יפה'ן זצ"ל, שבנובהרדוק היה בחור שלא ניחן במידה גדושה של דעה בינה והשכל, והיו הכל שוחקין עליו ומזלזלין בו... באחד הימים עלה הבחור לגדולה כשזכה בהגרלת הלוטו בסך חמשת אלפי רובל טבין ותקילין, כשנשאל מפי העם כיצד 'השיג' השגה נעלית כזו לכוון את המספר הנכון שיעלה בלוטו, אמר כי ה'סוד' נתגלה לו מן השמים בחלום הלילה, בראותו בחלום שלושת המספרים - 17, 18, ו-370, שאלוהו אנשי

באר הפרשה - פרשת פינחס

טפשותו או מאחר שהינו עצל ואינו מתאמץ לעבודי, עני... כלל הדברים, הוא ש'עושה כולם ה"ד. וממילא ויתכן שאדרבה דווקא מעלותיו הם שגרמו לו להיות אל יתגאה האדם בהצלחותיו, ולעומת זאת אל יתייאש

שיחו, והרי אין מקום ליותר מ3 מספרים בטופסי ה'לוטו', אמר להם הבחור, אכן לזה נצרכים פקחות יתירה כשלי לערוך 'חשבון' - חשבתי את כל המספרים ועלו בידי לסך של 415 וזאת מלאתי בטופסי ההגרלה, אמרו לו ידידיו, והרי הם עולים יחדיו רק ל405 (405=17+18+370), נודעק הבחור, א"כ, הרי נס גלוי הוא שאינני מכיר בחכמת החשבון... והיה מסיק הגאון רבי אברהם הנ"ל, מכאן מוכח שאין להחשיב 'מעלה' או 'חסרון' כפי הנראה לעינינו, וכמו שנשמע מדברים פלוני העשיר לרוב חכמתו חריצותו, פלוני הפסיד ממונו וכיו"ב לגודל טפשותו... גם פעמים נשמע את האומרים, אויה לי, בוודאי אשאר 'דפוק' כל ימי חיי מאחר שלא ניחנתי במעלה פלונית... מה רע חלקי - לעולם לא אמצא חן בעיני ה'בוס' שלי מכיוון ש... מכאן תראה, שאדרבה מה שהיה נראה חסרון מובהק - כחסרון דעת של הבחור היא הייתה מעלתו לעלות ולהתגדל מעל לגבול, ולעולם אי אפשר לאדם לדעת מה תועלת תצא לו ממעלה פלונית או מחסרון אחר. והכל תלוי ברצון הבורא ובמה שנפסק בשמים ממעל, על כן, ישמח במה שנתן לו הבורא, ולא יחשב יומם ולילה אילו היו לי כשרונות וכוחות אלו ואלו הייתי מעפיל ומצליח בין מדברים הנוגעים אל הנשמה בין מדברים הנוגעים אל הגוף.

מספר הגאון רבי אברהם משה פכטר שליט"א מרביץ תורה ומראשי כולל הנודעים בעי"ת אלעד שבארץ הקודש. בתחילת דרכו, כשהחל לצאת למסעות בחו"ל, לזכות נדיבי העם היושבים בגולה לתת להם חלק ונחלה בזכויות העצומות בהחזקת הכוללים שבראשותו, לא היה הגאון הנ"ל בקי בשפת האידיש וק"ו שלא בשפת הענגליש, מכיוון שכן התלווה אליו עסקן חשוב שעזר לו בכל ענייניו, הלה קבע עבורו פגישה אצל אחד מעשירי העם - כשהעסקן 'מתרגם' ביניהם (כי העשיר לא הכיר בשפת בני ארץ ישראל, וראה"כ לא הכיר בשפתו של העשיר), אחר ששמע הנגיד את מפעלות הכולל נענה ואמר אל ראה"כ, אכן, אתרום להוד מעלתו סך 'טויזנט דאלער' (1,000 \$), ראש הכולל שלא הבין כראוי את דבריו חשב לתומו ש'טויזנט' היינו 'מאה', על כן נענה ואמר, שסכום זה נמוך למדי, ובוודאי שנגיד כמותו לא ישיב פניו ריקם בסכום קטן של מאה דאלער, הנגיד סבור וקיבל, והעלה את הבטחתו ל'צוויי טויזנט דאלער' (2,000), ושוב - ראה"כ שחשב שמדובר 'רק' במאתיים דאלער נענה לעומתו, לא, עדיין הסכום נמוך מהראוי לכולל שלי, העלה העשיר ל'דריי טויזנט' (3,000) והוא שלא הסכים לקבל רק 300 דאלער עמד על שלו, עד שהגיעו לסכום של 'פינעף טויזנט דאלער' (5,000 \$), אז כתב לו הנגיד את הסכום האמור על טשעק (צ"ק) ונפרדו בברכות מרעיפות זה לזה.

אחר צאתם נענה ראה"כ ל'עסקן' שליווה אותו, הנגיד הלז אכזב אותי קשות, כי גם ה'הישג' הגדול של 500 \$ אינו נחשב כ'תרומה' לכולל גדול כזה, אמר לו העסקן, טעות ביד רבינו, כי בידו טשעק נכבד של חמשת אלפים טבין ותקילין, הנה שלך לפניך, הוצא נא את הטשעק מכיסך, עיין בו ותמצא נחת, ואכן, ראה"כ הוציא הטשעק ונתגלה לו האוצר הטמון בו... אז הבין איזו טעות טעה מעיקרא, ואלו רווחים הרוויח מטעותו, כי אילו ידע את האמת לא היה מעיז להתעקש לקבל עוד ועוד. והלימוד נפלא ונורא, כי לכל אחד מאתנו נדמה שאין חסרון גדול ל'משולח' מאי ידיעת שפה ברורה וטובה, וכאן נתגלה שדייקא חסרון זה העלה לו את תרומתו בעשר ידות...

ג. וכפי שהיה אומר הגה"ק ה'חפץ חיים' זי"ע (ח"ח עה"ת בשלח הערה ב), שהעולם רגילים לחשוב על העניים החיים מבקשת נדבות למחייתם ואינם משתכרים מעמל ידיהם, כי עצלים הם וחפצים עבור זה לחיות על חשבון אחרים, ואין זה נכון, כי מאמינים אנו שהכל מן השמים, ומי שנגזר עליו להיות עני יוצקים עליו מן השמים 'עופרת' (בלייא) המכבדת עליו מלעסוק באיזה מלאכה או באיזה מסחר שיהיה, ולכן נשאר בעניותו.

ד. שמעתי מספרים, שהיה בחצר 'באיאן' בימי הרה"ק ה'פחד יצחק' זי"ע גביר גדול ועצום מאוד, שמו היה הערש'לע קאוונער, כגודל עשירותו כן גודל פשטותו, עד שבקושי הבין פסוק חומש, אך היה לו אמונה אדירה ואמיצה, גביר זה היה אחד מגדולי התומכים של ה'הויף' בבאיאן, וכאשר היה מגיע לחצה"ק היו הימים ימי חג, מאחר וה'יושבים' ידעו אשר עכשיו לא יחסר המזג, כי הרש'לע יפזר הרבה מעות למשקה ויוכלו לשבת הרבה בישיבת מרעים להתחזק באמונה ובעבודת השי"ת, הערש'לע כמעט ולא ישב עמהם מחמת קוצר השגתו, אמנם פעם אחת עבר בעת ישיבת החסידים, ומחמת הכבוד צרפוהו לשיחתם, באותה שעה נדברו החסידים כיניהם בגדולת האמונה בהשגחה פרטית, אשר שום דבר לא זז בלא השגחה פרטית, גביר זה השגות גדולות לא היה לו, ולכן בשמעו כל

באר הפרשה - פרשת פינחס

הנה, יש שביארו הטעם שהקרבנות נקראו בשם לחמי, דכתיב (ישעיה נה ז) 'יעזוב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו וישוב אל ה' וירחמהו', ובמדרש (ויק"ר ג ג) רבי יצחק אמר כאדם שהוא מלחים שתי נסרים ומדביקן זה לזה, כלומר שתיבת 'וירחמהו' היא כמו שנאמר 'וירחמהו', והיינו כמו זה שמלחים ומדבק שני נסרים עד שהם נדבקים כאחד ואי אפשר להפריד ביניהם, כך כביכול גדול כוחה של תשובה שכביכול הקב"ה 'מלחמהו' אליו ומדביקו אליו ית' (כמבואר במתנות כהונה בפירושו למדרש), ואכן, אף מאכל הגשמי נקרא 'לחם' בשם זה כי הוא מחבר ומקשר את הנפש אל הגוף לבל יפרדו ותפרח הנפש למקורה העליון, ו'הלחם' הוא המלחים אותם שלא ינתקו זה מזה. ומהאי טעמא נאמר את קרבני לחמי - שהקרבנות הם המלחמים ומקרבנים את ישראל לאביהם שבשמים, ולכן 'תפילות במקום

מחוסר הצלחתו, אלא ישועת ה' בהרף עין גם כשנרמה לו שהמצב הוא 'לאחר ייאוש', והקב"ה יכול להגביה שפלים עדי מרום בבת אחת וברגע אחד.

תפילות כנגד תמידים - עיקר הוויתו היא התפילה

בפרשתן (כה ב), 'צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי לאשי ריח ניחוחי תשמרו להקריב לי במועדו', איתא מהרה"ק ה'שפת אמת' זי"ע (תרמ"ז) 'תשמרו - מלשון 'המתנה' (כמו 'אביו שמר את הדבר', בראשית לו יא), שכל היום יהיה הכנה מרוב התשוקה שיוגיע כבר זמן קרבן התמידה, וכן צריך להיות בתפילה (אחר חורבן הבית, שתפילות כנגד תמידים תיקנום, ברכות כו:)) שכל היום יהי 'טפל אצל האדם - ועיקר הוויתו יהיה בשעת התפילה, כמו"ש החבר מעלת החסיד'. וזהו תשמרו להקריב לי במועדו".

העניינים האלו רצה להראות את כוחו, ונענה ואמר האמינו לי על דברתי, גביר גדול הנני ומנהל עסקים מסועפים, אל תדברו בעניינים אלו, כי הנני אומר לכם מתוך ניסיוני הגדול, העולם אינו מתנהל לא ע"י 'השגחה' ולא ע"י 'פרטיות' רק רבש"ע אחד הוא מנהל את כל העולם, כי הלה לפי רוב היקף מסחרו הכיר בכך שאי אפשר לאדם לנהל בעצמו 'עולם גדול' כזה.

ה. ומוסיף השפ"א, וזהו ההכנה שייך גם בגלות - להיות מצפים לבנין המקדש והקרבנות, והוא בכלל 'תשמרו להקריב' - ובזו התשוקה יש לנו חלק בקרבנות המקדש שהיה אז, ושיבנה במהרה בימינו אמן.

ו. וכך כתב הגה"ק הרבי ר' יהונתן אייבשיץ זי"ע ב'אגרת' (נדפס בספר פרדס, שנת תקי"ט), על מה ששלח לו הגאון ר' אריה לייב עפשטיין זצ"ל - בהיות ששמעתי שרום פאר הוד מעלתו הרמה מאריך בתפלת 'שמונה עשרה' של ראש השנה כמעט עד קריאת התורה, והוא מחמת כוונת התפילה דנתרבו וכו', ובחול הגידו לי בשמו שאין מאריך בתפלתו וכו', בכך בקשתי הודיעני נא את דרכיך ואדע להתנהג כמוהו כמוני. והשיב לו הרבי ר' יהונתן זי"ע בזה"ל, האמת אתו כי בשביל ביטול תורה וגם רבו הטרדות טרם בואי לבית הכנסת ובצאתי עד שאני צריך חיזוק גדול ורחמי השמים לבל יתבלבל כוונתי בתפלה ואין לנו כח לשהות שעה אחת וכו', אך מכל מקום אין כל כך בקצרה, אשר על הרוב הציבור אומרים קדיש על עלינו ואני עדיין בעמידה זו תפלה, ואם כי ילעגו עלי וצחקו צעירים איני מהנעלבים בזה, וזה חלקי מכל עמלי שעה זו שאני עומד לפני שומע תפלה וכו'. עכ"ל.

ונורא הוא למתבונן, כי הלא זה האיש מרגיז ממלכות בחיבוריו הגדולים והעצומים 'אורים ותומים' על שו"ע חושן משפט, 'כרתי ופלת' על יו"ד, 'יערות דבש' ועוד עשרות ספרים בכל מקצועות התורה, והוא מעיד על עצמו שזה חלקו מכל עמלו שעה זו שהוא עומד לפני שומע תפילה.

כיוצא בדבר מספרים על הגרי"ז הלוי זצוק"ל מבריסק שאמר לבנו הגאון רבי רפאל זצ"ל, היות והנני עמל כל היום בתורה על כן אני מקווה שאזכה שיהיה לי א גוטע דאווענען - תפילה טובה...

ז. כוונתו לדברי הכוזרי (מאמר ג אות ה) ותהיה העת היא (של התפילה) לב זמנו ופריו, ויהיו שאר עתותיו כדרכים המגיעים אל העת ההיא, יתאוה קרבנותו שבו מתדמה ברוחניים ויתרחק מהבהמיים, עוד מביא שם שהתפילה צריכה להיות לו לאדם כדוגמת האכילה שמזינה אותו מסעודה זו עד סעודתו הבאה, וכך יקח האדם את מזון נפשו מתפילה זו עד לתפילה הבאה.

ח. והתפילה שייכת ביותר בימי 'בין המצרים', יהפכם ה' לששון ולשמחה, שעל ידי התפילה ימתיק כל 'מרירות' וצער, וכמו שנתנו רמז לדבר כי 'נחלה בלי מצרים' (515) בגימטריא 'תפלה', שעל ידי התפילה יזכה לסלק 'בין המצרים' ויהפכם ל'בלא מצרים'.

רש"י מה שנאמר (איכה ג נד-נה) 'צפו מים על ראשי אמרתי נגזרתי, קראתי שמך ה' מבור תחתיות', וז"ל, שבזמן שבא אדם במים עד מתניו עדיין יש תקוה, אבל אם צפו מים על ראשו אז אמר אבדה תקותי, אבל אני איני עושה כן אלא קראתי שמך ה', עב"ל. והרי, שאף אם הגיע למצב ש'באו מים עד נפש' וכבר צפו מעל ראשו שבדרך הטבע אין דרך להצלתו מ"מ לא יתייאש אלא יקרא בחזקה אל ה' ויצילהו".

תמידים תקנום', שזהו עניין התפילה - שיהא האדם תלוי תמיד בבוראו, וישא עיניו למרום בכל צעד ושעל, וגם התפילה היא 'מלחימה' את המתפלל למלך שומע תפילה.

ולעולם אל ימנע אדם עצמו מן הרחמים, ואפילו אם נראה שאפסה כל תקוה, כי בכוחה של תפילה לבטל את הנזר ולשנות את הטבע. וכך פירש

ט. מעשה באיש יהודי מתושבי עיה"ק ירושלים ת"ו שהוצרך אחד מבני ביתו לעבור בדחיפות 'ניתוח' (אפערצ"ע) בבית החולים 'הדסה', החליט היהודי שלהצלחת הניתוח הוא חייב לדבר בטרם כל עם המנהל הראשי של הדסה - זה האיש אשר על פיו ישק כל דבר... אלא ש'איש פשוט' הוא - כיצד יגיע לדבר עם הוד כבוד מעלת המנהל הגדול, ע"כ רצה לבקש את טובתו של 'עסקן' הרפואה הרב אלימלך פירער שליט"א אשר יד וחלק לו בכל מערכות הרפואה בארה"ק (ובח"ל) שידבר בעדו עם אותו מנהל דגול. אך הזמן העובר לא היה לטובת החולה על כן החל ליסע להדסה ברכבו ובכל הדרך ניסה להתקשר ע"י הפלא' עם הרב פירער ואף אחר שהתקשר עשרות פעמים לא עלה בידו לדבר עמו... והנה, על אם הדרך הראה לו אחד מנוסעי הדרכים בבקשת עזרה דחופה כי נתקלקל רכבו וכו', והנה בתחילה לא אבה להביט עליו, שהרי מי כמוהו עסוק עתה בחיפוש אחר אותו עסקן... אך לתדהמתו הנה לפניו עומד אותו מנהל בכבודו ובעצמו... וכבר אינו צריך לא את העסקן ולא את עוזריו...

כיו"ב, פעמים הרבה עומד האדם ב'תפילת שמונה עשרה', ומחשב, אוי, עלי לסדר בדחיפות ענין פלוני, לדבר עם עסקן פלוני, לרוץ לרופא אלמוני, להתחנן לפני בעל גמ"ח זה, במה אוכל להחניף לבעל הבנק, וכיצד אקנה את לבו של... כך משוטט במוחו ולבו בכל ארבע קצוות תבל... מדוע לא יבין שבעת התפילה הוא כביכול כעומד לפני אותו 'מנהל' בכבודו ובעצמו... את החכם היועץ ומבין ימצא באתה חונן, את הרופא הגדול ימצא ברפאנו, שפע הפרנסה והעשירות מקורו בברך עלינו (וכבר לא יצטרך להחניף לאיש בעולם)... את 'שלום הבית' ימצא בשים שלום וכו'. י. שח לנו אברך תלמיד חכם מופלג ומופלא, אשר בגזירת שמים הנו מטופל מזה תקופה ארוכה עם כמה מילדיו שיחיו הסובלים מחלאים שונים, ירפאם השי"ת במהרה בתכלית הרפואה בשלמות. על אף שהוא נכנס ויוצא תדיר ב'בתי חולים' למענם, הוא מתחזק וגם מחזק את כל סביבותיו באמונת אומן בצורה נפלאה, ומקדש שם שמים רבים.

לאחרונה פנה אליו אחד מבכירי הרופאים - לאחר שניסה עבור אחד מהילדים איזו דרך טיפול שלא צלחה, ובכדי להצדיק כשלונו אמר לו בכהאי לישנא, 'ראה נא, אי אפשר להילחם עם קיר'... נענה האב הצדיק בטהרת לבו ואמר לרופא, אכן, כן אפשר... חז"ל הקדושים אומרים בגמרא שבשעת התפילה לא יהא דבר חוצץ בינו לבין הקיר, שנאמר ויסב חזקיהו פניו אל הקיר... ומה ראו על ככה, אלא להשמיענו, כי באמצעות התפילה ניתן אף להזיז קיר, וכל מה שדומה לקיר.

יא. כתב הגה"ק החיד"א זי"ע (מדבר קדמות, ערך תי"ו אות ד) איתא (ברכות ו): 'לעולם יהא אדם זהיר בתפילת המנחה שהרי אליהו לא נענה אלא בתפילת המנחה', ומבאר החיד"א במהות עניניה של 'מנחה', כי היא תפילה ראשונה שהתפללו בעולם הזה, שהרי אדם הראשון התפלל אותה במנחת ערב שבת באותו יום שנוצר. (ולפי דרכנו נלמד, כי אם כוחה של מנחה היתה מחמת שהיא תפילה ראשונה, יש אתנו מקום לומר בגודל כח התפילה של כל אדם בכל עת כשהיא ערוכה בהתחדשות... ולא מלומדה, רק בהתחדשות).

ועתה בן אדם, התבונן נא, שהרי אותה תפילה היתה אחר חטא עץ הדעת, כשראה אדם הראשון והבין את החורבן הנורא שהוא גרם בחטאו, חורבן לו ולכל העולם כולו לדורות עולם - גזירת מיתה. ואעפ"כ התחזק ועמד בתפילה לפני קונו, זאת חשיבותה של התפילה שבכל מצב כחה גדול עד מאד.

ושמא י"ל, שלכן כתב מרן הבעש"ט זי"ע (כתר שם טוב) וז"ל, בערב שבת בתפלת מנחה וקבלת שבת מעלין כל אותן הדיבורים והמצות של כל השבוע. ודבריו תואמים למה שכתבנו, כי אכן תפילה זו נתקנה אחר 'נפילה', ומאחר

באר הפרשה - פרשת פינחס

ריח ניחוחי - עיקר הנחת רוח היא מעבודת ה' שלא כפי טבעו, ומתן שכרה בעוה"ז

בפרשתן (כה יא), 'פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל' וגו', ומצינו כבר דברי חז"ל והמפרשים שדקדקו בטעם שהוצרך הכתוב להזכיר את ייחוסו של פינחס עד אהרן הכהן, ומבאר הרה"ק ה'בני יששכר' זי"ע (אגרא דכלה) 'על פי פשוטו', שהנה זה האיש העובר את השי"ת רק כפי טבעו ונטיית מידותיו ותכונות נפשו (כגון העושה חסד כי במהותו הוא אוהב לגמול חסדים) אין בו רבותא כ"כ, שהרי עלה לו הדבר בנקל בלא שיצטרך ללחום עם יצרו הרע, ועיקר המעלה והנחת רוח לפני המקום ב"ה בעת שאדם שובר את טבעו ומתגבר על יצרו"י ועושה מעשה טוב שלא כפי נטיית ליבו"י ורצון נפשו"י.

שעם ההתחזקות על העתיד מתקנים את כל העבר, לכן בתפילה זו שבאה כהתחזקות לאחר נפילה בה מעלין ומתקנים את כל התפילות של כל השבוע, כי כל העבר שאינו טוב מתתקן ע"י התחזקות.

יב. הנה כתיב (שמות לב א-ה), ' וירא העם כי בושש משה לרדת מן ההר ויקהל העם על אהרן וגו', ויקרא אהרן ויאמר חג לה' מחר', ופירש רש"י, 'בלבו היה לשמים, בטוח היה שיבוא משה ויעבדו את המקום'. ולכאורה עדיין צריך ביאור מה שאמר 'חג לה' מחר', שאף אם היה סבור שיבוא משה ויעבדו את הקב"ה, אך עדיין אינו אלא כשאר ימות השנה ומה עניין 'חג' זה [וידוע מתלמידי האריז"ל ש'מחר' זה היה י"ז בתמוז, ואם לא היו בני ישראל חוטאים אזי היה נשלם התיקון הגמור, וי"ז בתמוז היה נהפך לחג, ואעפ"י שלא כך היה מ"מ לעתיד לבוא יהיה כן, שיום הזה יהיה 'חג לה"י]. ושמעתי לבאר, כי הנה איתא בספ"ק שכאשר יהודי מתגבר על יצרו וזובח את יצרו הרי אותו יום נחשב לו כיום טוב, והרי באותה שעה גבר היצר נוראות על כלל ישראל, ואילו היו עומדים בנסיון ו'שוחטים' אותו, היה באמת חג לה' לכל בני ישראל - יום טוב של התגברות על היצר...

ואפשר להעמיס הענין בדברי הגמרא (שבת קט ט:) ואמר אביי תיתי לי דכי חזינא צורבא מרבנן דשלים מסכתיה עבידנא יומא טבא לרבנן. וצ"ב וכי רק ת"ח מסיים מסכתות, ואנשים פשוטים אינם מסיימים, אלא י"ל, כי אצל צורבא מרבנן נעשה יו"ט (בימות החול) רק כשהוא מסיים מסכתא, אבל אנשים פשוטים אשר שרויים בין נסיונות בחיי היום יום, הרי אצלם בכל יום נעשה יו"ט, כאשר הם מתגברים על הנסיונות...

ולכן אצל הת"ח כתיב 'כי חזינא' - כי את היו"ט שלו רואים מבחוץ - כאשר הוא מסיים מסכתא, אבל היו"ט של אנשים פשוטים הנעשה מעמידתם בנסיונותיהם, הרי עפ"י רוב הדברים טמירים ונסתרים ואין רואים אותם, אלא הכל ב'סוד' בינם לבין קונם, ולכן לא כתיב גביהם 'דכי חזינא'...

יג. וכמו שביאר ב'תורת אבות' (חוקת, בשם כתבי הרמ"מ) בלשון הכתוב (לעיל כ ט) 'רק אין דבר ברגלי אעבורה', שבני ישראל התפללו אל ה' ואמרו רק אין דבר - אין אנו מבקשים שום דבר אלא שברגלי אעבורה - להעביר את כל ההרגלים הרעים מעמנו, כי אכן אין לך דבר גדול וחשוב יותר מאשר לשבור את ההרגלים ולהתגבר על הטבעים הרעים.

יד. וידע כי כל איש יהודי באשר הוא חשוב ומקובל ומרוצה לפני הקב"ה, ואל יתייאש מעצמו כי באיזה מצב שהוא עומד הקב"ה מחבבו וממתין עליו.

הנה איתא במדרש (ילקוט"ש פרשת תולדות קטו) כשנכנס יעקב (אל אביו יצחק) נכנס ריח גן עדן עמו, וירח את ריח בגדיו - ריח בוגדיו כגון יוסף משיתא ויקום איש צרורות. יוסף משיתא בשעה שבקשו שונאים ליכנס להר הבית, אמרו יכנס מהם ובהם תחלה (כלומר איש יהודי יכנס תחילה). ואמרו לו, הכנס פנימה ומה שתוציא בידך משם יהא שלך. נכנס והוציא מנורה של זהב. משרצה לקחתה לעצמו אמרו לו הגויים אין דרכו של הדיוט להשתמש בזו - נביאנו למלך, אלא הכנס בשנית וקח לך חפץ אחר, ולא אבה בשום אופן להכנס בשנית, ומבואר שם שייסרוהו בייסורים קשים ומרים, ואעפ"י"כ לא הסכים להכנס באמרו - לא דיי שהכעסתי לאלוקי פעם אחת אלא שאכעיסנו פעם שניה, עד שלקחוהו הרשעים והכניסוהו בין שתי קורות בית הבד ורצוהו נפש בייסורים נוראים, וזעק 'אוי לי שהכעסתי את בוראי'... ושם מובא על איש אחר שמסר נפשו למיתה, ונענה התנא יוסי בן יועזר על יוסף משיתא, בשעה קלה קדמני זה לגן עדן.

והנה יפלא, איככה עמד יוסף משיתא בנסיון כזה, בשעה שאנו רואים, כי רשע גדול היה ולא היה ירא מלהכנס למקדש, ואף רצה לקחת את המנורה לעצמו, וידוע מאמרו של הרב מפוניבז' זצ"ל, שיש כל כך קדושה נוראה

ועל כך אמרו חז"ל (ברכות ה.) 'לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע, כי עיקר העבודה היא לעבוד את הבורא ית"ש באותם הדברים אשר יצרו הרע מנסה למנוע אותו מלעשותם^{טו}. ומביא מדברי הרה"ק בעל

ה'תניא' זי"ע (תניא פט"ו) לפרש הא דאיתא בגמ' (הניגה ט:) 'מאי דכתיב (מלאכי ג יח) ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע בין עובר אלוקים לאשר לא עבדו, וקשה, היינו צדיק היינו עובר אלוקים היינו רשע היינו אשר לא

ועצומה במקום המקדש, עד שאפילו הרחוק ביותר שנכנס שמה (אף שאסור היה לו להכנס להיכל, וגם נכנס בכוונה רעה...) נקלט בו הקדושה, ונהפך לבבו מן הקצה אל הקצה, אף הוא יוסף משיטתא - נכנס למקום הקדושה ונתקדש בקדושה נפלאה עד כדי כך שרגע אחד מקודם הסכים למעשה השפל ביותר, ובבת אחת עלה ונתעלה לקדש שמו הגדול ברבים, עד שאף כשייסרו אותו באופן שאי אפשר להעלות על הדעת לא נכנע, וכל מה שכאב לו באותה שעה היה רק על שהכעיס את בוראו... (ולדין ייאמר, כי בכל שב"ק יש בה מקדושת בית המקדש, ויש השראת השכינה כמו בביהמ"ק, וממילא כל יהודי באשר הוא - אף אם נראה לו שהוא ממש ממושעי ישראל, עצם מה שנמצא ביום השב"ק משפיע עליו ויש בו כח להתרומם מעל הנפילה ממושעי ישראל עד לרום המדרגות להיות צדיק יסוד עולם...)

ביאור נורא הוד מבאר הגה"צ רי"מ שעכטער שליט"א בדברי המדרש הנ"ל, שלכאורה קשה, פסוק זה שהמדרש מדבר בו קאי ביצחק אבינו שראה את ה'בוגד' יוסף משיטתא והרגיש שריחו ריח גן עדן, ועתה הבה נתבונן, באיזה מצב ראהו, האם הכוונה על שעה שמסר נפשו לה' כשסירקו ממנו חתיכות בשר במסרקות, פשיטא שלא, שהרי אז כבר לא היה בוגד אלא צדיק יסוד עולם, שנהרג על קידוש השם על כך שלא רצה להכעיס את בוראו, אלא וודאי 'ריח בוגדיו' הכוונה על שראהו ברגע הראשון שנכנס לבית המקדש להוציא כלי המקדש ולהכעיס את בוראו ואז עדיין היה 'בוגד', ואז כבר ראה יצחק אבינו והבחין את הטוב שבפנימיותו שנתגלה בסוף, כי באמת רק היה 'קליפה' נוראה מסביבו, אבל בעצמיותו היה טוב, וזה דבר נורא שגם בשעה שעוד הכעיס את בוראו כבר היה ריחו כריח גן עדן, כי בכל מצב שהוא עדיין לא אבדה תקוות איש יהודי. כי מהותו טובה היא וכשקילפו מעליו את הקליפות ואת העבירות היע גבוה מאד, וראה עד היכן הוא אכן הגיע כאשר נתעוררו בקרבו הרהורי תשובה. ואולי י"ל עוד עפ"י דבריו, כי איתא מהאריה"ק שיש להריח בשמים (הדסים) בליל שבת קודש קודם שיקדש על היין, וי"ל, כי הנה איתא בספרים שיש לשוב בתשובה שלימה לפני 'קידוש', אבל, פעמים שמרגיש האדם שהוא ממש 'בוגד' ומרוחק מה' עד מאד, כיצד ישוב בתשובה, מה לו ולקרבת ה', ונשבר לבו בקרבו לפני ה'קידוש', לזה בסעודת ליל שבת שהיא כנגד יצחק אבינו (חקל תפוחין קדישין, פרי עץ חיים שער השבת פ"ז), מזכירים לו לאדם מעשה אבות שיצחק אבינו הריח מהבוגדים ריח גן עדן, ותדע כי לכל יהודי באשר הוא אף כשהוא עדיין בוגד יש בו ריח טוב, כי בעצמיותו טוב הוא, ומעתה קח לך דרך תשובה והתקרב אל ה'.

טו. וכדבריו הנודעים של הרה"ק הרבי רבי אלימלך מליז'ענסק זי"ע (צעטיל קטן אות יח) 'האדם לא נברא אלא כדי לשבר את הטבע'.

על כן יאמרו המושלים, פעם נכנס יהודי לבקר את הפרות בביתם הנקרא 'שטאל' (רפת), בהיותו שם מצא שבעל הבית מעמיד קערות קערות מלאות בחלב ומשקה מהם את פרותיו, לאחמ"כ הוא חולב אותם. שאל האורח את הבעה"ב, אמור לי וכי חסר דעה אתה, שמא תוכל לומר לי מה אתה עושה כאן... הנך נושא חביות חלב להשקות את בעירך בכדי להוציא מהם שוב אותו חלב... לשם מה כל ה'שפיל' (המשחק) הלזה... מה אתה מרוויח מכל העסק, תוכל להישאר עם החלב אשר היה בידך מעיקרא... ענהו הבעל הבית, שתי תשובות בדבר, א. אני משקה אותם רק ג' קערות חלב לעומת זה הנני מוציא מהם כמות גדולה פי חמש - ט"ו קערות מלאות בחלב. ב. אני משקה אותם 'חלב עכו"ם' הנקנה בשוק ואינו שווה אלא פרוטות מעוטות, ולאידך הנני מוציא מהם 'חלב ישראל' שהוא יקר מאד, וכל ההפרש הוא ה'רווח' העצום שהנני מרוויח לעצמי.

והנמשל ברור ונוקב עד השיתין... כי הנה האדם נולד ב'גוף', הוא חי את שנותיו מאה ועשרים שנה, לשם מה... וכי בכדי להחזיר לאחמ"כ אותו הגוף... והרי גוף האדם ומהותו הוא כבהמה, כמאמר הרה"ק ה'ישמח משה' זי"ע (בראשית ד"ה א"י ולי מה יקרו) שהאדם נולד בהמה בצורת אדם, וסופו לעפר בצורת... אמנם, ע"י יגיעתו והליכתו בדרך התורה והמצוה הינו מהפך את עצמו להיות 'אדם', ועי"ז הרוויח בכפליים כנ"ל. א. עצם התורה והמצוה שהשביע עצמו במשך כל ימיו כל אחד באשר הוא, הוא הרווח הגדול. ב. שנכנס לעולם כביכול כעכו"ם ויצא כ'ישראל', נמצא הרוויח שוויות עצומה (חלב) ישראל שווה יותר מ(חלב) עכו"ם לאין ערוך...

באר הפרשה - פרשת פינחס

בתולדתו היה רודף שלום, אינו מתכעס ואינו מתקצף, וכדרך אבותיו הקדושים אלעזר ואהרן שהיו אנשי חסד אוהבי שלום ורודפי שלום, ואעפ"כ שינה פינחס מטבעו להגקם מעושי עבירה מתוך רגש מופלג של אהבת ה', על כן מן הראוי שיטול שכרו משלם ולזכות ל'הנני נותן לו את בריתי שלום' מידה כנגד מידה, אחרי שהוא הפך את טבעו מלהיות רודף שלום וקיןא קנאת ה' לחרחר ריב עם כל ישראל, לכן זכה ליטול שכרו ל'ברית שלום'."

בדרך זה ממש הלך גם הגה"ק ה'כתב סופר' זי"ע (ר"ה לבן) כשהוא מוסיף לבאר בזה מה שכתב רש"י 'לפי שהיו השבטים מבזים אותנו, הראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו (יתרו) עגלים לעבודה זרה והרג נשיא שבט מישראל, לפיכך בא הכתוב ויחסו

עברו, אמר ליה עברו ולא עברו תרוייהו צדיקי גמורי נינהו, ואינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחד', נמצא שזה ששנה פרקו רק מאה פעמים נכלל בגדר 'אשר לא עברו' ואילו זה שהוסיף לשנות פרקו עוד פעם אחת כבר נקרא 'עובד אלוקים', וכבר נתקשו בזה בגמ' שם - וכי הלומד מאה פעמים אינו 'עובד ה', ומבאר בעל התניא שבימי קדם היה דרכם ללמוד כל דבר ודבר מאה פעמים, והיה זה כהרגל שבע אצלם, על כן עדיין לא נחשב בלימודו ל'עובד אלוקים', ורק מי ששנה מאה ואחד פעמים והוסיף עוד פעם על הרגילות נקרא עובד אלוקים, על אותה הפעם שלמד שלא בדרך הטבע^{טז}.

ועפ"ז יתבאר הטעם שייחס הכתוב את פינחס לאלעזר ולאהרן הכהן, שבא לומר כי פינחס מטבעו

טז. ובזה ביארו מה דאיתא במדרש (ויק"ר כה א) 'רב הונא אמר, אם נכשל אדם בעברה חייב מיתה בידי שמים, מה יעשה ויחיה אם היה למוד לקרות דף אחד קורא שני דפים, ואם היה למוד לשנות פרק אחד ישנה שנים', כי כל עניינה ומהותה של תשובה הוא לשבר את ההרגלים, יעזוב רשע דרכו וישנה מאורחותיו, על כן אם היה למוד ורגיל לקרוא דף אחד ישנה דרכו ויתחיל ללמוד מעתה שני דפים.

יז. ודע כי 'יש קונה עולמו בשעה אחת', וכמו שמצינו בפינחס, שהיתה אז שעה קשה לישראל ביותר, אחרי נפילה בחטאים נוראים כאלו, אחרי שפרצה מגיפה שכילתה כ"ד אלף נפשות, ואז התרומם פינחס כארי זכה על כך לו ולזרעו אחריו בכרית כהונת עולם, והנני נותן לו את בריתי שלום, ללמדנו דעת להבין ולהשכיל, ללמוד על מנת לעשות... כי גם אם האדם עבר עליו נפילה נוראה רח"ל אם אך יקום ויתרומם לעשות רצונו ית"ש יקנה עולמו, ויזכה לו ולזרעו ולדורותם...

לפני כמה שנים נתפרסם מעשה נפלא, במשפחה אחת מבני ארה"ק שהשפחה שמוצאה מרומני" באה להפרד מהם כי היא חוזרת למקור מחצבתה מדינת רומניה, עקרת הבית נפרדה ממנה בחביבות והעניקה לה כמה תפוחים שעמדו על השולחן, ואותה השנה שנת שמיטה הייתה, אחר זמן מועט חזר הבעל לביתו, ומששמע על מעשה הפרידה נחרד ואמר, והרי אין נותנים מפירות שביעית לנכרים, ומה גם שאין להוציאם לחו"ל, לכן מיהר להזמין רכב שלקחם לשדה התעופה (עירפארט) ברצונם לתפוס את הנכרית ולבקש ממנה שתשיב להם את הפירות, משהגיעו לשדה התעופה, ומרחוק ראתה אותם הנכרית בבושת פנים ניגשה אליהם ואמרה הריני 'מודה בכל'... אחזיר את הכל בכל מכל כל, רק אל תסגירו אותי לידי אנשי השלטון, הניחו לי לנפשי ותנו לי ללכת לדרכי... ונתברר תוקפו של נס, כי אותה מרשעת בבואה להיפרד מהם 'תפסה אומנות אבותיה' - רומניש'ע גנבים, וגנבה את כל תכשיטי הזהב והכסף שהיה להם בביתם מבלי שישומו לב, ועתה כשהם באו להציל את פירות השביעית חשבה שהם תפסו את מעשה הגניבה, ע"כ הודתה מיד, ובזה הצילו לעצמם גם את התכשיטים.

ולדידן, נלמד כמה לימודים, א. אם היו יודעים מעיקרא שהיא רומניש'ע גנב ולא היו סומכין עליה בעיניים עצומות, לא היתה יכולה כלל לגנוב ולרוקן את ביתם, כך אם האדם יכיר שבקרבו יושב יצר היושב ומצפה מתי יוכל לגנוב ולרוקן אותו כליל בוודאי ידע לשמור עצמו ולא יתן לו לעשות בו כאוות נפשו. ב. בהשקפתם המוטעית היה נראה להם שאותה נכרית רוצה רק את ה'פרידה' - רק את התפוחים, ובאמת כל מטרתה הייתה עם 'כוונה להזיק' שבאותו מעמד רוקנה אותם מכל רכושם היקר השווים פי אלפי אלפים מכמה תפוחים, כך פעמים שהיצר מסית את האדם רק 'הבטה' אחת, רק דיבור אחד ומיד 'נפרד' ונלך כל אחד לדרכו, ואינו יודע שעם ראייה זו או דיבור זה הוא משאיר אותו ל"ע נקי מכל... ג. ראה כמה הרוויחו הללו מ'מסירות נפש' אחת קטנה - מ'מעשה טוב' אחד, כך,

השליח לקח במקומה אשה אחרת ששמה מרים מגדלא דרדקי, שאל רבי ביבי בר אביי את מלאך המוות, מה נעשה עם כל שנותרה הנותרים של אותה מרים שהלכה לעולמה טרם בוא עיתה, ענהו השמן, כשרואים צורבא מרבנן (תלמיד חכם) דמעביר במיליה (שמעביר על מידותיו), נותנים לו את כל אלו השנים. ומוסיף המהר"ם שיק, שלא מצינו 'מעביר על מידותיו' יותר מפנחס - שהרי כל 'בעל חי' שומר עצמו מן ההיזק ובורח ממקום סכנה, וכ"ש שלא יכניס עצמו לסכנה בשאט נפש, ועאכו"כ 'האדם' שהוא מוכחר הבריאה ישמור עצמו מן הסכנה, וכאן בא פנחס והכניס עצמו לסכנה גדולה - אף שנתקבצו עליו כל שבט שמעון ורצו להרגו והוצרך לנסים גדולים, ועל שהעביר כל כך על מידותיו (שנהג כנגד טבעו) קיבל את כל שנות חייהם הנותרים של המתים במגיפה, ועתה, אפילו אם לא היה לכל אחד רק עוד שנה אחת לחיות, כבר עולה לו החשבון לכ"ד אלף שנות חיים, וזוהי סיבת הדבר ש'פינחס זה אליהו' עדיין חי עד עצם היום הזה, לא נס ליחו ולא כהתה עינו.

ונודע מה שכתב הרה"ק ה'בני יששכר' זי"ע (אגרא דפרקא אות כד) וז"ל, אמר הרה"ק המגיד מה"ר יחיאל מיכל [מזלאטשוב] זצלה"ה, כשיצטרך האדם לפעול ענין שלא בטבע, דהיינו אם הוא בטבע אינו מוליד, יעשה מצוה גדולה שלא בטבע ויפעול למעלה מן הטבע.^ט

אחר אהרן, ולכאורה צריך ביאור, הרי גם הם ידעו מעיקרא שייחוסו מאהרן ועדיין גינו אותו בייחוסו אחר יתרו, ומה רווח יש בזה שבא הכתוב וייחסו אחר אהרן. ומבאר ה'כתב סופר' כי ממידת בני אברהם שהם רחמנים, וכ"ש בניו של אהרן שהם כאביהם 'אוהבי שלום ורודפי שלום', וכאן הראה פנחס מעשה אכזריות גדולה, שדקר והמית שנים גם יחדיו, לכן באו השבטים וזלזלו בו, באמרם, שעשה מעשה קנאותו מצד מידת האכזריות הטבעה בדמו מזקנו יתרו, לכך בא הכתוב וייחסו אחר אהרן, לומר שטבעו זקנו אהרן, שהיה רחמני, אבל עשה נגד טבעו והתחזק לעשות כזה לכבוד ה' ותורתו לקנאות קנאת ה' צבקות, וכיון שהתחזק עצמו נגד טבעו לקנא קנאת ה' בדין ובראוי ששבר הרבה יטול, וזהו שאמר פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן שהוא מורגל להיות רחמן ולא אכזרי, והוא השיב את חמתו, ומי שבטבעו הוא כעסן ורגזן אין חידוש אם פעם לכבוד ה' ינקום ג"כ ויבעוס על עוברי עבירה, אבל פנחס שאין זה בטבעו וקנא את קנאתו, לכן אמור לו הנני נותן לו את בריתי שלום, כדאיתא במדרש 'בדין הוא שיטול שכרו' - על שהתאמץ ומתחזק לכבוד ה' לעשות דבר שטבעו מתנגד".

והנה אמרו חז"ל במדרש (ילקוט'ש פינחס תשע"א) פנחס זה אליהו והוא חי וקיים עד היום הזה, וכתב הגה"ק המהר"ם שיק זי"ע, יש לומר מילתא בטעמא, דהנה מצינו בגמרא (חגיגה ד:) שמלאך המוות שלח את שלוחו להרוג אשה ושמה מרים מגדלא שער, אך

פעמים שהאדם 'נכשל', מעד ונפל, אל יחשוב לעצמו מתוך ייאוש, אויה, אבדתי את הכל, היצר וחיילותיו רוקנו אותי מכל וכל, לא כן, אלא עם חיזוק אחד - פתחו לי פתח כחודו של מחט - ישוב ויקבל את הכל לידי בשלימות. יח. משל למה הדבר דומה, לאחד שהחזיק בביתו בקבוקי שתייה לרוב, ויהי היום 'והשמש יצאה על הארץ', וחום כבד עד מאד שרר בחלל האוויר, אמרו לו אנשי ביתו, מהר צא החוצה ותמכור את כל אותם משקאות במחיר מופקע, אמר להם, וכי מי ירצה לקנות ממני במחיר יקר כ"כ, אמרו לו, עוברי אורח כמעט שמעלפים בצמא, וכבר ייבשה לשונם, ובוודאי יסכימו לשלם לך ככל אשר יושת עליהם, שמע לקולם והרוויח דמים הרבה. והגם שבאמת לא זה 'השער', ובימים אחרים לא היו מוכנים לקנות במחיר גבוה זה, אך עתה היתה השעה צריכה לו... כי היו הבריות צריכות לאותם בקבוקים, וכאשר האדם 'צריכים' לאותם מצוות הנעשות בקושי וביגיעה, ו'משלמים' על כך דמים מרובים... ועל דרך זה כביכול, בשמים ממעל 'צריכים' לאותם מצוות הנעשות בקושי וביגיעה, ו'משלמים' על כך דמים מרובים... יט. מעשה היה אצל אחד מחסידי הרה"ק רבי יצחק מווארקי זי"ע אשר היה דרכו לקנות בכל שנה (במכרז הפומבי, bid) משלטונות המדינה את זכות גביית המכס מכל העוברים ושבים בגשר אשר על הנהר, ומזה היתה פרנסתו בהרחבה. פעם אחת נודע לו שכמה נכרים החליטו ברשותם להוציא את ה'מכס' מידו, ע"י שהם יעלו את השער, ויציעו ב'מכרז' הממשלתי המתקיים בווארשא מידי שנה סכומים גבוהים משלו - בכל מחיר שבעולם, הכל בכדי להוציא מידו את חזקתו ופרנסתו... כשנודע לו מעצתם הרעה מיד קם ונסע לווארקי לרבו הגדול, בהגיעו לביהמ"ד

בריתי שלום - להיות גומל חסדים וותרן ומעביר על מידותיו ולברוח מן המחלוקת

בפרשתן (כה יא-יג), 'פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כיליתי את בני ישראל בקנאתי, לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום, והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם תחת אשר קנא לאלוקיו ויכפר על בני ישראל'. ובמדרש (רבה כא א) 'אמר הקב"ה, בדין הוא שיטול שכרו, ורבו המקשים מהו בדין שיטול שכרו, ומה עוד שהרי קי"ל ששכר מצווה בהאי עלמא ליכא.

וביארנו צדיקי הדורות (משך חכמה בפרשתן, ועוד רבים כע"ז), שפנחס בקנאותו תיקן הן כלפי שמיא והן לגבי כל ישראל, שהרי 'השיב את חמתי מעל בני ישראל' (פסוק יא), ומלבד שקידש את ה' ובוהו תיקן את פגם חילול ה' הנורא שהיה ע"י זמרי, גרם גם כן שלא כליתי את בני ישראל, והמנפה שכבר כילתה חלק ניכר בבני ישראל נעצרה. והגם ששכר מצווה בהאי

עלמא ליכא, אין זה אלא במצוה שבין אדם למקום, אבל במצוות שבין אדם לחברו הרי אוכל פירותיהן בעולם הזה והקרן קיימת לעולם הבא (פאה א א; קידושין מ.), ומאחר שפינחס גמל טוב עם בני ישראל על כן שפיר בדין הוא שיאכל שכרו, וללמדנו שכרם הטוב של גומלי חסדים המיטיבים לאחרים.

בפרשתן (כה ג-ד), 'ואמרת להם זה האשה אשר תקריבו לה' כבשים בני שנה תמימים שנים ליום עולה תמיד, את הכבש אחד תעשה בבוקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים'. כתב בספר 'תורי זהב' להמניד מזאלזיין זי"ע 'שמעתי אומרים בדרך מוסר' בשם הרה"ק רבי יצחק מדראוויטש זי"ע, שבא הכתוב לרמוז כנגד דרך הבריות אשר אם אחד פגע בהם וציער אותם, שמחזיקים כעסם ותערומותיהם עד ערב יום הכיפורים ואז מתפייסים זה עם זה, אמנם לא זו הרכה של תורה, אלא צריך למחול בכל לילה בטרם יעלה על יצועו לכל מי שחטא כנגדו במשך היום, וכן צריך למחול בבוקר למי שפגע בו בלילה².

המתין בין הבאים להיכנס אל הרה"ק, בינתיים שוחח האיש עם החסידים ששהו שם, ולפתע נפתחה הדלת, הרה"ק יצא מחדרו ושאל מי מוכן לתת לו שלוש מאות רובל לצורך הכנסת כלה, מיד הוציא הסוחר הנ"ל את מעותיו ונתן לרבי את מלוא הסכום, חזר הרה"ק לחדרו וסגר בעדו את הדלת. כעבור זמן מה יצא הרבי בשנית מחדרו ושאל כבראשונה מי יכול לתת שלוש מאות רובל, ושוב נתן הסוחר לרבי ככל אשר ביקש. כעבור שעה קלה נשנה המעשה בשלישית, הרבי יוצא ומבקש 300 רובל והסוחר נותן והרבי חוזר לחדרו... לאחר שהות זמן יצא הרבי מן החדר ואמר יש בשמים היכל הנקרא 'למעלה מדרך הטבע', וכשיהודי נותן צדקה למעלה מדרך הטבע עושים עמו ניסים למעלה מדרך הטבע, ופטרו לחיים ולשלום.

אותו חסיד הבין היטב שאין צורך לספר לרבי לשם מה הגיע... ומיד קם ונסע לווארשא להשתתף במכרז על המכס, וכשהגיע למקום המכירה בשעה המיועדת ראה שאין איש ניצב כנגדו, מיד הציע את המחיר וזכה במקח, והנה אך יצוא יצא מבית המכירות והנה לקראתו אותם נכרים חפצי רעתו... וכשראו אותו והבינו שהדבר כבר 'לאחר מעשה' שאלו אותו 'לאיזה רבי נסעת... כי זה שלוש שעות שאנו טועים בדרכנו ולא הצלחנו להגיע ל'מכירה' בעיתה ובזמנה'... (הובא בישישים חכמה עמ' ריח).

כ. הרה"ק ה'ברכת אברהם' זי"ע היה רגיל לספר על הגאון רבי יום טוב ליפמן היילפרין שהיה אב"ד ק"ק קפול'א, שכאשר עלה על כס הרבנות התנה עם ראשי הקהל ב' תנאים. א. לבל יהינו לעשות דבר גדול כקטן בענייני העיר מבלי להתייעץ עמו תחילה וליטול רשות. ב. שהיות וחפץ הוא לעסוק בתורה בהתמדה ומבלי מפריע על כן שלא יבואו לדבר עמו אלא במוצאי שבת. והיה יושב ועוסק בתורה בבית המדרש כל ימות השבוע, ורק ביום שישי היה שב לביתו.

פעם אחת הלכה הרבנית אל השוק וראתה שם דג גדול ומשובח וחפצה לקנותו לכבוד שב"ק, והחלה לשאול את המוכר 'מה יקר' - כמה דמי הדג, ובאותם רגעים ממש הגיעה אשת הגביר וחמדה את הדג, העלתה את המחיר וממילא נתן לה המוכר את הדג, טענה כנגדה הרבנית שהרי היא כבר נתנה עיניה במקח, השיבה לה 'הגבירה' בכינוי פוגע ומעליב לעיני כל ישראל... ותהום כל העיר על ביזוי כבוד התורה, ורצו ה'פרנסים' ללמד את אשת הגביר כגמולה ולהענישה כדת וכדין, אך ידיהם היו כבולות כי התחייבו שלא לעשות מעצמם מבלתי הסכמת הרב, ומאידך אי אפשר 'לגשת' אליו עד מוצאי שבת. לכן לא עשו מאומה במשך השבוע אבל ביקשו מהרבנית ש'תכין את

אף אנו, וז"ל, 'מי א-ל כמוך', מורה על היות הקב"ה מלך נעלב, סובל עלבון מה שלא יכילו רעיון, הרי אין דבר נסתר מהשגחתו בלי ספק, ועוד אין רגע שלא יהיה האדם ניוון ומתקיים מבח עליון השופע עליו, והרי תמצא שמעולם לא חטא אדם נגדו שלא יהיה הוא באותו הרגע ממש שופע שפע קיומו ותנועת אבריו, עם היות שהאדם חוטא בכח ההוא, לא מנעו ממנו כלל אלא סובל הקב"ה עלבון בזה להיות משפיע בו כח תנועות אבריו והוא מוציא אותו כח באותו רגע בחטא ועון ומכעים והקב"ה סובל. ולא תאמר שאינו יכול למנוע ממנו הטוב ההוא ח"ו שהרי בכוחו ברגע כמימרא לייבש ידיו ורגליו בעין שעשה לירבעם, ועם כל זאת שהכח בידו להחזיר הכח הנשפע ההוא והיה לו לומר כיון שאתה חוטא נגדי תחטא בשלך לא בשלי,

וזאת נרמזו במקראי קודש אלו, וכך אמר הכתוב זה האשה אשר תקריבו לה' - שבזה תעשו נחת רוח להקב"ה, על ידי שכבשים בני שנה - הדברים ה'כבושים' בלבבכם כל השנה לא תעשו כן אלא שנים ליום, שבכל יום תמחלו ותעבירו על מידותיכם שנים ליום, וממשיך הכתוב לומר את הכבש אחד - מה שכבוש בלבבך תעשה ותתקן [כמו 'ועשתה את צפורניה' (דברים כא יב) שהוא לשון תיקון] בבוקר, שתיכף בבוקר תתקן ותסיר מקרבך את כל הכעס שבך, ואת הכבש השני תעשה ותתקן בין הערביים קודם השינה.

וכבר נודע מה שכתב בספר הק' 'תומר דבורה'^{כא} (פ"א) שעלינו ללמוד מדרכיו של המקום ב"ה, שכשם שהוא 'מעביר על מידותיו' כביכול כן נעשה

השטח' ותעשה כחכמתה היאך 'לחמם' את הרב, כדי שכאשר ידברו עמו במוצ"ש כבר יתרצה הרב להעמיד את כבוד הרבנות על תילה...

בליל שב"ק כשחזר הרב מבית הכנסת ורצה לקדש על הכוס ולהתחיל בסעודה ראה שהרבנית אינה יושבת בשולחן אלא היא מסיבה לעצמה בשולחן אחר, נבהל ושאל מה אירע, השיבה לו 'איני ראויה להיות רבנית ולהסב על שולחן הרב'... לא הבין דבר וחצי דבר עד שסיפרה לו כל קורות המעשה, וכיצד פגעו וזלזלו בה ברחוב העיר, והוסיפה לומר שראשי הקהל רצו להענישה ולקונסה אך ידיהם כבולות כי לא יכלו להתייעץ עם הרב... פייסה הרב בדברים עד שנתרצתה לישב בשולחן, וכבר עמד לקדש על הכוס. אך הרהר מעט ושאלה אימתי היה מעשה זה, השיבה הרבנית 'ביום שלישי', השתומם הרב וקרא בקול גדול דינסטאג... דינסטאג... פון דינסטאג ביז היינט האסטו א טינה בלב אויף א אידישע טאכטער... [שלישי, שלישי, מיום שלישי ועד עכשיו הנך נוטרת טינה בלב על בת ישראל], מיד אמרה שהיא מוחלת, אך הרב לא קיבל דבריה באמרו שמוכרחים אנו לבקש הימנה מחילה על שכעסת עליה מיום שלישי ועד עכשיו... ואי אפשר לדחות את הדבר, ואכן מיד יצאו לדרך לעבר בית הגביר. כשהגיעו לשם הקישו על הדלת, שאלו בני הבית 'מי שם בחצר', ואמר הרב את שמו, והבינו כי בא לגעור בהם על הפגיעה ב'אשת חבר', ונבהלו מאוד כי חששו מהקפדתו, ונפלו על רגליהם בבכיות ובתחנונים שימחלו להם על הפגיעה ברבנית. אך הרב אמר כי אדרבה אנחנו באנו לבקש מחילה על אותה טינה כבושה שבלב מיום שלישי... לא עבר זמן הרבה ונתפייסו כל הצדדים ובקשו מחילה זו מזו, ורק אז חזר הרב לביתו לקדש על הכוס.

כשהיה ה'ברכת אברהם' מספר מעשה זה, היה מתלהב ביותר וזעק באש קודש דינסטאג... דינסטאג... פון דינסטאג ביז היינט האסטו א טינה בלב אויף א אידישע טאכטער... עד שנודעו כל השומעים ונחקק בקרבם עד כמה אסור להשאיר טינה שבלב, ואף במקום שהצדק עמו... (עיקרי המעשה נדפסו בהקדמת נכד רבי יו"ט ליפמן לספרו תוספת קדושה).

כא. מובא משמיה דהרה"ק רבי שלמה מבאבוב זי"ע (הראשון) שאמר שכל מדרגותיו והשגותיו קנה רק על ידי שלמד והתייגע בכל יום בדבריו הקדושים והנוראים של הספר הקדוש תומר דבורה, ומשם נעשה רבי.

כיצא בזה מובא בשם הרה"ק הסבא מקעלם זי"ע ש'תומר דבורה' הוא השולחן ערוך של המידות טובות שינהג בהם האדם (הובא בתחילת תומר דבורה שנדפס בתשכ"ה, בסוף מאמר 'ארון התורה').

ואילו השל"ה הק' כתב (בהסכמתו להדפסה הראשונה ביום א' י' סיון שנת שפ"א) וכל מי שרגיל בספר הזה ואומר אותו בכל שבוע או בכל חודש מובטח לו שהוא בן עוה"ב, ואשרי לו וטוב לו.

העיד הרה"ק ה'דברי יואל' מסאטמאר זי"ע משמו של הרה"ק ה'דברי חיים' מצאנז זי"ע שהלימוד בזה הספר הוא סגולה בדוקה לרפאות את המחלה הידועה ל"ע, וכן ידוע גם על הרה"ק ה'ישמח ישראל' זי"ע שהיה מורה לחולים במחלה הנוראה ללמוד ולהגות בספר קדוש זה.

באר הפרשה - פרשת פינחס

לא מפני זה מנע טובו מן האדם אלא סבל עלבון והשפיע הכח והיטיב לאדם טובו וכו'. הרי זו מדה שצריך האדם להתנהג בה, רצוני (כלומר, כוונתי) הסבלנות, וכן היותו נעלב אפילו למדרגה זו (שאדם חטא כנגדו במה שקיבל ממנו), ועם כל זאת לא יאסוף טובתו מן המקבל, עכל"ק^ג.

בלל הדברים, עלינו לשנוא את המחלוקת^ג ולרדוף אחר השלום, ובפרט בימים אלו, כדאיתא בגמרא (יומא ט:): בית שני מפני מה חרב מפני שהייתה בו שנאת חנם. על כן החי יתן אל לבו בימים האלו ליקבל על עצמו להוסיף מהיום והלאה באהבת חנם^ג,

כב. ובהאי עניינא, נציגה מה שביאר הרה"ק 'החווה מלובלין' זי"ע (זאת זכרון עמו' ח' בדפ"י, ד"ה בפ' צו) בכתוב 'כבשים בני שנה תמימים שניים ליום עולה תמיד', שכבשים מלשון כובש כעסו - שיהיו מעבירים על מידותיהם, ומכיוון ש'המעביר על מידותיו מעבירין ממנו כל פשעיו' (ר"ה יז), על כן בני שנה - שייחשב נקי מחטא כבן שנה (כמו שאמרו על שאל המלך 'בן שנה' במלכו (ש"א יג א) שלא טעם טעם חטא, יומא כב.), שנים ליום - ב' פעמים ביום בבואו לביתו שחרית וערבית, יקבל ע"ע שלא להקפיד כלל, כי בביהכ"ס אינו שכיח שייכעס - כי נוח הוא לחבריו וידידיו יותר מאשר לב"ב, וכן בשוק לא יקפיד, כ"א בביתו שכיח. ויהיה בזה תמימים כי כך יזכה שלא יבוא לידי גאווה שהיא מום, ועי"ז יהיה עולה תמיד, שתמיד יעלה מעלה מעלה ולא יהיה יורד, כי ע"י כעס מסתלקת הנשמה חלילה.

כג. וכך מבאר הרה"ק ה'דברי בינה' מביאלא זי"ע הא דכתיב בריש פרשתן (כה יז) 'צורר את המדינים', כי 'מדינים' הוא מלשון מחלוקת ומדנים, וכאן נצטוונו לשנוא את המחלוקת... (עיי"ש מה שפירש בזה).

הוסיף הרה"ק ה'אמרי חיים' זי"ע, שהנה ידוע מה שאמרו חז"ל (יומא ט:): שבית ראשון נחרב על שעברו על ע"ז ג"ע ושפיכות דמים, ואילו בית שני נחרב על שנאת חנם, כי קשה היא המחלוקת יותר מאותם ג' חמורות, וזהו שאמר הכתוב צורר את המדינים - אלו בעלי מדנים שמרבים מחלוקת בעולם, והיינו משום שצוררים - נתעבים הם לכם יותר מעל דבר פעור דהיינו חטא ע"ז, ועל דבר כזבי שהוא ג"ע, וכן כתיב בתריה ויהי אחרי המגפה הרומז לשפיכות דמים...

כד. הנה ימים באים, יום שבעה עשר בתמוז וכל ימי בין המצרים, בשו"ע נפסק שאין להסתפר בשבוע שחל בו תשעה באב, וכתב הרמ"א שאנו נוהגין לאסור כיבוס מר"ח אב, ואת התספורת מי"ז בתמוז.

והנה, הגה"ק הבן איש חי (בספרו 'בניהו') כותב על דברי הגמרא (סוטה ט:): אבשלום בשערו מרד לפיכך נתלה בשערו, ומה ענין גאותו בשערו למרידתו במלך (באביו דוד המלך), ומבאר כי ידוע שכל שיערה ושערה יונקת חיותה מגומא נפרדת בראש האדם, ולא עוד אלא שאמרו בחז"ל (ב"ב טז): 'אלמלי שתי שערות יונקות מגומא אחת, היו מחשיכות מאור עיניו של אדם'. ומלמד לאנוש בינה שלא יביט מה נעשה אצל רעהו, כי לכל יחיד ויחיד יש 'צינור' מיוחד - שורש יניקה לפרנסתו ולשאר הצטרפויותיו, אין לו שום 'עסק' בצינור של רעהו, ולא לרעהו עסק בצינור שלו. ואם היה אבשלום מתבונן בטבעם של השערות לא היה בא למרוד באביו לקחת ממנו המלוכה, כי היה מבין שאביו לא יכול לקחת ממנו מאומה, והוא לא יכול לקחת מאביו מאומה, ומאחר שלא התבונן בזה ו'התגאה בשערו', וחלק על אביו, לכן נתלה בשערו ללמדו ענין הנזכר.

ובדרך זה יתבאר דברי חז"ל (סנהדרין קי): שקרח טען על משה בענין ה'שערות', שגילח את הלוויים והעמיד אותם קרחים משערותיהם לגמרי (בחת"ס כתב שהשם 'קרח' גרם מל' קירח), והיינו שלא למד מהשערות, מה שרואים שיש לכל אחד צינור ושפע שלו, ואי אפשר למשה רבינו לקחת ממנו את מקומו, ואי אפשר לו לקחת את מקומו של משה רבינו. כי אם היה מבין זאת לא היה פותח בכל אותה מחלוקת...

מעתה תבין, מדוע אוסרים מי"ז בתמוז להסתפר, כי בימים הללו עלינו לעקור ולשרש מאתנו את הקנאה והשנאת חנם, ולבנות עי"ז את ביהמ"ק, לכן אין מסתפרים הללו כדי שנראה את ה'שערות' לנגד עינינו, נלמד מהם ונבין שלכל אחד יש צינור ומקור שפע מיוחד לו, וממילא יסתלקו כל עיני קנאה ושנאה.

ומטעם זה חודשים הללו - תמוז אב הם כנגד ה'עיניים', כי בחודשים הללו על האדם להתבונן ב'עיניים', אם העיניים רואות ואינם עוורות, הרי זה מוכיח שאין שתיים יונקים ממקור אחד, ותבטל מעלינו שנאת חנם וכל ענין קנאה. וממילא יבנה ביהמ"ק בב"א.

כה. סיפר הרה"ק רמ"ש מבאיאן זי"ע לאחד מבני כ"ק אדמו"ר מוויז'ניץ מאנסי זי"ע שפעם הגיע הרה"ק ה'אהבת ישראל' זי"ע לשבות באחת הערים, ושם כיבד את אחד הפשוטים שבעם, ולא הבינו הקהל מדוע מכבד אותו הרבי כל כך, העז אחד ושאלו, ילמדנו רבינו מה ראה בו הרבי לכבד אותו ב'יותרת הכבוד' שלא לפי כבודו... ענה

מכפר על הרהורי עבירה שהיו במשך היום, ומסתמא הרהורי עבירה שבלילה הם בדברים שבין אדם למקום, ואילו הרהורי עבירה של יום הם בעניינים שבין אדם לחברו (וכפי מנהגו של עולם שביום נמצא הוא בין הבריות, ואילו בלילה שרוי בביתו לבדו), ואמר הכתוב שיעשו את התמיד של בין הערביים כמנחת הבוקר וכנסכו, 'לרמוז שבפרה זו שאתה צריך בשביל חטא נגד הבריות תעשה כמו כפרה זו שבין אדם למקום' כ"ט.

כל רודפיה השיגוה - שגב אלו הימים והכפרה שבהם הפלוג הרה"ק מרוזין זי"ע בשבח שגב ימים אלו שקדושתם למעלה למעלה, דהנה מקום משכן

להיטיב לכל איש^ג - אף אם הלה לא גמלו טוב אלא רע. והעיקר שלא יראה רק את עצמו, אלא יבין בלבו ויראה בעיניו שיש עוד בריות בעולם זולתו^ג... והזמן גרמא לערוך כל איש בנפשו 'בדק הבית' - לתקן מידותיו לטוב לו ולסובביו כל הימים^ג.

ובה כתב הרה"ק ה'חתם סופר' זי"ע (תו"מ ד"ה את הכבש) על האמור בפרשתן (כח ג-ד) 'זה האשה אשר תקריבו לה' כבשים בני שנה תמימים שנים ליום עולה תמיד, את הכבש אחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים, כמנחת הבקר וכנסכו תעשה' וגו', שהנה אמרו חז"ל שתמיד של שחר היה מכפר על הרהורי עבירה של לילה, ותמיד של בין הערביים היה

הרה"ק, הנה, ביהמ"ק נחרב עבור 'שנאת חנים', ותיקונו לאהוב את הבריות 'חנים' כפשוטו, כלומר לכבד איש יהודי בחינם, ללא כל סיבה - רק מחמת שהוא בן אברהם יצחק ויעקב, ודייקא בו הנני מוצא את ה'תיקון' הלז... (מפי כ"ק האדמו"ר מטשערנאביל שליט"א).

כו. כתיב בפרשתן (כח ב) 'את קרבני לחמי לאשי', רמז בה הרה"ק ר' פינחס מקאריץ זי"ע (ליקוטי אמרי פינחס, בין המצרים) שאפשר ליתן קרבן להקב"ה (גם כהיום הזה) על ידי שיתן לחם לאשי' היינו לאנשיו של הקב"ה, שיתן מלחמו לבני ישראל הצריכים לכך (וכ"פ הרה"ק ר' יחזקאל מקאזמיר זי"ע והרה"ק המגיד מטריסק זי"ע).

מסופר על הרה"ק ה'יסוד העבודה' זי"ע שבעת שעסק בבניית בית מדרשו נסע מעיר לעיר להתרים את העם שבשדות, שיסייעו בעדו להשלים את מלאכת הבנין, והנה נזדמן בפרשת 'פינחס' לעיר 'קריניק' בה התגורר אחד מהנגידים מאנשי הרה"ק, וביקש ממנו הרה"ק סכום כסף גדול עבור בנין בית המדרש. כאשר נכח הרבי לראות כי הנגיד מתקשה להוציא מכיסו סכום כה גדול ברגע אחד, פתח ואמר לו 'פינחס' - פן חס על הכסף, 'בן' - עליך להבין ולהשכיל, ש'א-ל עזר' - השי"ת עזר ועוזר, עוד יהיה לך הרבה יותר בזכות מתן הצדקה (בית דלי).

כז. הגה"צ רבי שרגא פייבל מאנדל נקרא להיות 'מלמד פרטי' להרה"ק ה'פני מנחם' זי"ע ע"י אביו הרה"ק האמרי אמת' זי"ע, האמרי אמת הדריכו אודות הלימודים, וגם הוסיף לו שילמדו בספרי מוסר, אחר כמה ימים בירר האמרי אמת אצל ר' שרגא פייבל אודות הלימודים, וגם האם לומדים מוסר, ענה ר' שרגא פייבל, אכן בוודאי. ומה לומדים 'מסילת ישרים', ענה לו האמרי אמת, עדיף ללמוד עם ילדים ונערים ארחות צדיקים, אמר המלמד אלמד כבקשת הרבי, אבל רציתי לדעת מה עדיפות יש בארחות צדיקים יותר ממסילת ישרים, ענה הרבי, כי שניהם לשון דרך - מסילה ואורח. אלא שמסילת ישרים הוא לשון יחיד - דרך אחת יש לישרים. ואילו אורחות הוא מלשון דרכים רבות. ללמד את צעירי הצאן, כי יש כמה דרכים בכל ענין, גם בעבודת ה', ואין לזלזל אחד ברעהו, לכל אחד מותר וראוי להתנהג בדרכו וגם לכבד אחרים. (אוצרותיהם אמלא, שמע זאת מידי רבי יעקב רויזנטל ששמע מפי זקנו - ה"ה בעל המעשה רבי שרגא פייבל בעצמו).

כח. סיפר הגה"צ רי"ד שלעזינגער שליט"א שכשבא ללמוד בישיבת טשעבין עבר באותו היום ליד הטלפון ציבורי (public phone) ואף אחד לא ענה, רק הגאון הגדול רבי אברהם גניחובסקי, ועל הקו איש תמוה השואל מה הם תוצאות ה'בחירות' שהיו באותה תקופה... ר"א לא ידע מה לענות, לכן ביקש סליחת המתקשר ואמר שהולך לברר... אחר זמן חזר ולעיניו המשתאות של רי"ד ענה למתקשר שהמתין על הקו, פלוני ופלוני ניצח בבחירות.

משעזב את הטלפון, ענה ר"א לבחור החדש (רי"ד) 'צדק לפניו יהלך' כבר קיימתי היום... (שחז"ל אמרו בברכות, יהב פרוטה לעני, ואח"כ מתפלל) כלומר, שאין מצוה זו קטנה מעצם הצדקה וחסד של נתינת פרוטה לעני לפני התפילה, כי כיו"ב היא כל הטבה שמיטיב איש לרעהו, וממלא מחסורו במה שיחסר לו.

כט. אחד מחמישה דברים שאירעו את אבותינו ב"ז בתמוז 'נשתברו הלוחות', ורמז יש בזה כי 'שני לוחות' היו מחולקים א' לענייני בין אדם למקום כ'אנכי' ולא יהיה לך', והב' לבין אדם לחברו כ'לא תרצח' ולא תגנוב'.

באר הפרשה - פרשת פינחס

מקינה (משלי כו ה)... לכן הרשות נתונה לכל אדם להתקרב אל מלכו של עולם לא והוא עונה אליהם לב.

כתב הרה"ק ה'אור לשמים' זי"ע (פר' בלק ד"ה קל מוציאים ממצרים), כי הימים האלו הם ימים קדושים מאד, אבל הם באתכסאי זכו, והימים הללו מסוגלים מאד לתשובה, הגם ששערי תשובה לא ננעלו (אי"ר ג טו), ומועיל תמיד לדופקי בתשובה, אבל אותן הכ"א יום שבין המצרים הם מועילים ביותר. ורמזו לה בדברי הגמרא (כתובות צב:) 'מאימתי הוי חזקה מבי קדייש אמצרא' - ומבאר, מאימתי השכינה ניקנית לאדם, מבי דייש אמצרי רמזו לימי בין המצרים שהם מסוגלים לפרנסה (עיי"ש עור).

אמנם לאורך ניסא צריך לזכור מה שכתב בספה"ק 'שער המלך' (שער השייך ל"ז בתמוז, פרק א' ד"ה ולפי"ז), שהנה אמר דוד מלך ישראל 'כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבור' (תהילים צ ד), ואמרו חז"ל (בר"ר יש ה) ש'זימו של הקב"ה אלף שנים, ויום זה מתחלק ל"ב שעות (כן מבאר בספרי קבלה - שאינו מתחלק ל"ד שעות 'מעט לעת') עתה, אם נחלק את אלף השנים ל"ב תעלה כל 'שעה' לפ"ג שנים וד' חדשים. והנה בכל שעה יש אלף ושמונים רגעים, ולפי זה (כשנחלק

היהלומים ואבני החן יקרי הערך הוא מתחת להרי החושך, כמו כן האורות הגבוהים, וימי ההתעלות האדירים המה דייקא באלו הימים השחורים והמרים, כי בתוך כל ההסתרה טמונים להם אוצרות אדירים, וסיים בלשונו הקדוש, וה' יודע האמת כי בבחורתי כשהיה לי כח נתגלה לי אור גדול בכל יום ויום מימים אלו.

הרה"ק ה'עבודת ישראל' (מסעי ד"ה אלה) מביא את דברי הרה"ק ה'מגיד' ממעזריטש זי"ע לבאר בפסוק (איכה א ג) 'כל רודפיה השיגוה בין המצרים', שמרמו לכל אדם מישראל הרודף קה - להמליך את הבורא יתב"ש על עצמו ועל העולם כולו, יוכל להשיג יותר בימים אלו ימי בין המצרים. והרי הדבר משול לשר ומלך גדול, אשר בעת שהוא יושב בביתו אזי אימתו מוטלת אשר לא כל איש ואיש יכול לבוא פנימה, ואין הפשוטים שבאנשים רשאים להיכנס לפני ולפנים. אך כשהמלך נודד במסעותיו ברחבי המדינה, בבחינת 'מלך בשדה', אז הוא קרוב לכל קוראיו ויאוזין שזועת כל הקוראים בשמו וכל אחד יכול להרהיב עוז ולגשת אל הוד מעלת מלכותו, ולשאול ממנו כל, באוות נפשו. וכן הנמשל, כי בזמן הזה שהשכינה כצפור נודדת

וזהו 'נשתברו הלוחות', שחילקו ביניהם, וקיימו רק את חלק התורה שבין אדם למקום, ואילו בבין אדם לחברו זלזלו לגמרי...

רמז לדבר מצינו בדברי המדרש (ויק"ר כ יב) א"ר יודן, מפני מה נסמכה מיתת אהרן לשבירת לוחות (דברים פרק י), אלא מלמד שהיה קשה לפני הקב"ה מיתתו של אהרן כשבירת לוחות, והיינו כי אהרן הכהן היה אוהב שלום ורודף שלום, ומשמת אהרן - ופסקו להיזהר בחלק 'בין אדם לחברו', זהו שבירת הלוחות האמור כאן, שעזבו את אחד מהלוחות העוסק רק ב'בין אדם לחברו'...

ל. היה אומר הרה"ק מקאברין זי"ע שג' שבועות אלו המכוונים כנגד ג' השבועות שמראש השנה ועד שמיני עצרת עניינם כמו הצייר, שטרם ציורו במכחולו, הוא מכין לוח שחור שעליו יצייר הוא את ציורו המרהיב, כך קודם ימי ירח האיתנים ישנם את ימי בין המצרים שהמה הלוח השחור שעליו הכל מצטייר בזיו היופי (תורת אבות, בין המצרים).

לא. ושמא יאמר אדם - היאך אתקרב אל הבורא ואין בידי עשות מאומה בעבודתו, ובפירוש אמרה תורה (שמות כג טו) ולא יראו פני ריקם, תשובתו בדברי ה'עבודת ישראל' עצמו בפירושו למסכת אבות (ב יד) ...לכך קל להתקרב עצמו אל הבורא יתברך בימים אלו משאר ימים, כדוגמא ומשל כשהשר יושב בפלטיין שלו אז אינו בקל לבוא אצלו מחמת השומרים הסובבים אותו וגם צריך להביא לו תשורה גדולה לראות פניו, אבל כשהשר יוצא לדרך קל לבוא אצלו וגם תשורה מועטת נחשבה בעיניו... ומקבל אותו בסבר פנים יפות מחמת שהוא בדרך.

לב. וכן מתאמרא בשם הרה"ק מבערז'אן זי"ע שאין זמן המסוגל לקבלת התפילות כימים אלו אשר הם במצב של תפילה לעני כי יעטוף' ומן המצר קראתי י-ה - ענני במרחב.

ומספרים שהרה"ק רבי מרדכי מנאדבורנא זי"ע היה מצווה לפעמים בעת שהגישו לפניו פיתקא דרחמי בבקשת ישועה גדולה, להביאם אליו בתשעת הימים, כי אלו הימים הינם ימים מסוגלים לפעול בהם כל מיני ישועות.

עמל ומקבל שכר והם עמלים ואינם מקבלים שכר וכו' עד כאן, והמעם כי לא יעמוד קנין המדומה, והגם שיעמוד הבל הוא לי'.

ואכן, 'דברי תורה צריכים חיוזוק', ובפרט בימים אלו של ימי בין המצרים, וכך איתא במשנה (אבות ב יד) 'הוי שקוד ללמוד תורה', וביאר הרה"ק ה'עבודת ישראל' זי"ע (אבות שם) שתיבת 'הוי' עולה כמנין כ"א, ומרמז על כ"א ימי בין המצרים, שבהם יוסיף לשקוד על דלתי תורה.

ובה כתב הרה"ק ה'מאור ושמש' זי"ע (בלק ד"ה עוד בפסוק) שע"י עסק התורה שבעל פה יכולים להמתיק הדינים ולהמשיך חסדים על ישראל, וזהו שאמרו (שבת פח.) 'הדר קבלוה בימי אחשוורוש' והכוונה היא על תורה שבעל פה (כדאיתא במדרש תנחומא פר' נח), שמאחר שהמן הרשע רצה להגביר כח הדינים לקטרנג על ישראל משום כך קבלו על עצמם לעסוק בתורה שבעל פה להמתיק הדינים והגבורות בשורשם. ובה מבאר הא דאיתא (משנת חכמים תמוז אב פ"א א) שצירוף שם הוי"ה השולט בחודש תמוז יוצא מסופי תיבות של 'זה איננו

פ"ג שנים וד' חדשים לאלף ושמונים יצא כ"ד יום) נמצא שכל 'רגע' אצל הקב"ה הוא 'כ"ד יום'. והרי 'קל זועם בכל יום' - וכמה זעמו 'רגע כמימריה' (ברכות ז.), נמצא שזעמו של הקב"ה הוא ככ"ד יום (שהרי כך הוא אריכות הרגע של הקב"ה), והם הכ"ד יום משבעה עשר בתמוז עד אחר יום העשירי באב - שגם בו נשרף ההיכל, ובאלו הימים כביכול אבינו שבשמים זועם, כמו שנפסק ענייני זהירות בימים הללו (שו"ע או"ח תקנא יח, ובמשנ"ב שם לא ישב בין חמה לצל וכדו'), ומסיים, דלבן בימים אלו יש לפזר מממונו לצדקה, כמו שנא' (תהלים מא ב) אשרי משכיל אל דל - ביום רעה ימלטהו ה'.

משמחי לב - עסק התורה בפרט בימים אלו

בפרשתן (כו כג), 'בני יששכר למשפחותם' וגו', וכתב רבינו האור החיים הק' זי"ע וז"ל, למה שקדם לנו כי יששכר הוא בן תורה רמזה התורה בשם זה של יששכר כי דוקא זה ישנו לשכר, וכל חוץ ממנו מה יתרון לאדם בכל עמלו, והוא מה שאמרו בברכות בפרק תפלת השחר (כח:) שצריך לברך ביציאתו מבית המדרש מודה אני לפניך וכו' אני עמל והם עמלים אני

לג. כה דייק בספר 'הר צבי' (חוקת) שבעניין מיתת האדם נאמר (לעיל יט יד) 'אדם כי ימות באהל', שהוא לשון דירת עראי, כי כל חיי האדם בהאי עלמא אינו אלא כגר ואורח בארץ המתגורר ב'אהל', לעומת זאת כתיב (קהלת יב ה) 'כי הולך האדם אל בית עולמו', ללמדך שעיקר 'עולמו' ומקומו של האדם הוא בעולם העליון, וממילא עיקר ה'השקעה' צריכה להיות בדירת קבע שלו ולא בדירת עראי...

מעשה היה אצל הגה"צ גאב"ד צעהלים זצ"ל בעת אשר ישב בניו יארק שבארה"ב, אשר ביום היארצייט (יום השנה) של אביו הגדול ה'ערוגות הבושם' זי"ע רצה לגשת אל ה'עמוד' לשמש כשליח ציבור לעי"נ אביו, והנה הגיע איש נגיד בממונו ו'פשוט' במהותו, וביקש אף הוא את ה'עמוד' כי אף לו יש יארצייט של אביו, והוסיף לומר כי אם אכן יתנו לו את התיבה אזי לאחר התפילה יתן 'תיקון' (מיני תרגימא ומשקה' ללחיים) מפואר, אשר לאו בכל יומא מתרחש... ראה הרב עד כמה חשקה נפשו של אותו גביר להתפלל לפני ה'עמוד', והכריע בדעתו כי יותר 'טובה' תהיה לנשמתו הקדושה של אביו אם יותר לזולת... ואכן ניגש הלה, ולאחר התפילה עמד במילתו והביא 'תיקון' מכובד, משקאות חריפים ומשובחים ועוגה הנקראת 'קרם שניט' (Schnitt cream), העשויה בצק מלמעלה ומלמטה ובאמצע מניחים 'קרם' או גבינה, ולא ידע הרב מצעהלים צורת עשיית עוגה זו... ונטל פרוסת עוגה והחל לאכלה וחיש מהרה החל ה'קרם' לנדוף על שפתיו ועל זקנו... שאל הרב את מביא ה'תיקון', מפני מה הביא מאכל כזה שאינו מכבד את הבריות, וכי לא היית יכול להביא מיני מזונות כפי הרגילות בקרב בני אדם... נענה לו הגביר, הוי רבי... אילו הרבי היה יודע עד כמה היה חביב על אבי עוגת קרם שניט - לא היה שואל שאלות כאלו... והרי היום הוא יום היארצייט שלו, ו'בדין' הוא שאעשה לו נחת רוח להביא מה שהיה אוהב...

אז אמר הרב מצעהלים שעתה נתחווירו לו דברי חז"ל (ברכות ה.) 'לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע וכו', אם נצחו מוטב ואם לאו יעסוק בתורה וכו', אם נצחו מוטב ואם לאו יקרא קריאת שמע וכו', אם נצחו מוטב ואם לאו יזכיר לו יום המיתה', וכפשוטו כוונת חז"ל לומר שזכרון יום המיתה ואימת הדין בב"ד של מעלה בוודאי 'ירגיע' את סערת היצר הרע. אכן על פי המעשה נ"ל יש לומר עוד, שבאו חז"ל לומר לאדם, זכור את יום המיתה והתבונן מה תרצה שיאמרו עליך, שהיית אוהב קרם שניט או שהיית שקוע באהבת תורה ויראת שמים...

באר הפרשה - פרשת פינחס

לחורבה אחת מחורבות ירושלים להתפלל, בא אליה זכור לטוב ושמר לי על הפתח עד שסיימתי תפילתי וכו', ואמר לי בני מה קול שמעת בחורבה זו, ואמרת לי לו שמעתי בת קול שמנהמת כיונה ואומרת אוי לבנים שבעונותיהם החרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי והגליתים לבין האומות. שבשעה שנכנס רבי יוסי לאותה חורבה בודאי עלה צער בליבו על חורבן ירושלים, ושוב אין השכינה שורה מתוך עצבות, אולם רבי יוסי התגבר לעבודת הבורא והתפלל בשמחה, והתגברות זו גרמה נחת רוח במרומים עד שבכיבול התחרט הקב"ה על החורבן, וזו היתה הבת קול ששמע אוי לבנים וכו'.

הרה"ק החוזה מלובלין זי"ע (דברי אמת - לקושי כתובים איכה ג כו ד"ה לסיום) ביאר מדוע נפסק (או"ח תקנ"א י ברמ"א) שבסעודת ברית מילה שחל בתשעת הימים הותר רק ל'מנין' להשתתף (וכו"ב לשאר הדעות שם), ואילו בסעודת סיום מסכתא אין שום חומרא, וכל הרוצה ישתתף, אלא, כי כל סיבת החורבן הנורא הייתה כמאמר הכתוב (ירמיה ט יא-יב) 'על מה אבדה הארץ וגו', ויאמר ה' על עזבם את תורתיה, נמצא שעסק התורה הוא התיקון לחורבן זה, וגם הגאולה תהיה ע"י התורה כמו שאמרו רז"ל (ב"ב ה.), לכן מותר לכל להשתתף בסיום, ואין צריך לומר שעל כל אחד לעסוק בהתמדה בדברי תורה בימים הללו, כי בזה הוא מקרב את הגאולה השלימה.

שוה לי' (אסתר ה יג), לרמוז שכמו בימי מרדכי היתה התשועה ומיתוק הגבורות על ידי קבלת לימוד התורה שבעל פה 'כן בימים האלו צריך לעסוק בתורה שבע"פ יותר מבשאר דברים', להשבית כל המקטרגים המתעוררים בימי בין המצרים. וזהו גם הטעם ששם הו"ה השייך לחודש אב יוצא מהפסוק (דברים כו ט) 'הסכת ושמע ישראל היום' (משנת חכמים שם פ"ב א), שדרשוהו חז"ל (ברכות סג:) על עסק התורה שבע"פ, וכמו שאמרו 'הסכת - עשו כתות וכתות ועסקו בתורה וכו', דבר אחר הסכת ושמע ישראל - כתתו עצמכם על דברי תורה', כי בימים אלו שהם עת תגבורת הדינין צריכון ישראל לעסוק בתורה שבע"פ כדי להמתיק הגבורות.

עוד כתב ה'מאור ושמש' זי"ע (ד"ה עוד בפסוקים הנזכרים) שהנה אמרו בגמ' (ברכות לב:) שהקב"ה מתחרט על שברא את היצר הרע, ואימתי בא הקב"ה לידי חרטה - כאשר בני ישראל מתגברים לעבדו ית"ש על אף הצער והדוחק ועול השעבוד, וכן בימי בין המצרים שהוא זמן תגבורת הדינין והיצר מבלבל ומקטרג כמו שהיה באותו הזמן עד שהביא את הקב"ה להרחיב את ביתו, 'ואעפ"כ הן מתגברין על היצה"ר ועוסקים בתורה ובמצוות בכל נפשם, מזה מקבל הקב"ה שעשועין גדולים ומתחרט על שהחריב את ביתו והגלה את בניו לבין האומות' לד.

ובזה מפרש במעשה שהובא בגמ' (ברכות ג.) אמר רבי יוסי, יוסי פעם אחת הייתי מהלך בדרך ונכנסתי

לד. בימי המלחמה הנוראה היה הרה"ק רבי פנחס מאוסטילא זי"ע (חתנו של הרה"ק המהרי"ד מבעלזא זי"ע) יושב ועוסק בתורה בהתמדה מרובה ללא הרף, והיו סובביו תמהים בפניו האיק אפשר לו לעסוק בדברי תורה במצב איום כזה אשר מחוץ תשכל חרב ומחדרים אימה, ודם ישראל נשפך כמים. השיב הרה"ק, אצל חותני היה כמחזה הזה בימי המלחמה הראשונה - שהיה עוסק בתורה יומם ולילה, וכששאלוהו על כך, השיב, איתא במשנה (סנהדרין ו ה) 'אמר רבי מאיר בשעה שאדם מצטער שכינה מה הלשון אומרת, כביכול, קלני מראשי קלני מזרועי', נמצא שבשעת מלחמה כזאת שכל כך הרבה מבני ישראל שרויים בצער ומכאוב, הרי השכינה הקדושה מייללת בצער ממכאובם, ואין לך דבר המשמח את השכינה כמו עסק התורה, על כן הוא עוסק בתורה בכדי לשמח את השכינה ולהקל מצערה, סיים רבי פנחס ואמר, אם חותני אמר כזאת בעת המלחמה הראשונה, הרי בעת הזאת על אחת כמה וכמה וודאי שהשכינה מייללת בצער, ועלינו לשמחה בתורה. ולענייננו אנו, כמה ראוי להרבות בלימוד התורה בימי בין המצרים לשמח את השכינה הקדושה.

לה. ידוע מה דאיתא בגמ' (נדרים פא.) לפרש בלשון הכתוב (שם) 'מי האיש החכם ויבן את זאת ואשר דָּפַר פי ה' אליו ויגידה על מה אבדה הארץ' וגו', כי 'דבר זה נשאל לחכמים ולנביאים ולא פירושוהו', שהם לא ידעו לומר על מה אבדה הארץ, 'עד שפירשו הקב"ה בעצמו דכתיב ויאמר ה' על עזבם את תורת'. ורבים הקשו כיצד נעלם עניין זה מעיני החכמים והנביאים, וכי הם לא ראו שבני ישראל עזבו את התורה. ומבאר האלשיך הקדוש (בספרו דברים נחומים על איכה א ז), שהרי ידוע שיש ג' עבירות חמורות בתורה, ובני ישראל באותו דור כבר היו משוקעים בחטאים אלו, ועדיין נשארה הארץ לעמוד, והרי שלא העניש הקב"ה על אותם חטאים, על כן לא היה מסתבר

ותגלה ותראה מלכותו עלינו בזמן קרוב, אור חדש על ציון תאיר ולה' הישועה על עמך ברכתך סלה.

לחכמים ולנביאים שדייקא על חטא של ביטול תורה שאינו אלא בשב ואל תעשה תאבד הארץ, ומשום כך לא ידעו לפרש סיבת העונש. ואמנם ויאמר ה' על עזבם את תורתיו, וכן מצינו להדיא בדברי חז"ל (ירושלמי חגיגה פ"א ה"ז) 'ויתר הקב"ה על ע"ז ג"ע ושפיכות דמים ולא ויתר על ביטול תורה'.

ומבאר האלשיך בדרך משל, למלך שהעמיד לפניו איש יודע נגן, שהיה יחיד מומחה לפרוט בכלי נגינה, ויאהב המלך מאוד את עריבות נעימות זמירותיו ויצוהו לנגן לפניו תדיר. ויהי היום, באה 'מסירה' לפני המלך כי ה'מנגן' הרג את הנפש, ויאמר המלך אל תגעו בו לרעה, שוב באו לספר למלך על רוע מעלליו של איש מושחת זה, ולא אבה המלך לשמוע עליו רעה, ואף הזהיר את כל שריו ועבדיו השמרו לכם מדבר עליו מטוב ועד רע. עברו ימים ושנים, והנה באו לספר למלך כי אותו מנגן נקלע למריבה עזה עם 'פלוני', ויקם עליו יריבו וקצץ את כפו של המנגן אשר אהבת, מיד ציווה המלך לתלות את המנגן על העץ. ותיהום כל העיר על המלך, היתכן כזאת, בשעה ששמע על מעשיו הרעים ריחם עליו ופטר אותו מן העונש, ודווקא עתה בעת אשר הרעו לו וקצצו את ידו נהפך לבב המלך ואמר להרגו. אמר להם המלך, אל תדמו בנפשותיכם כי נשאתי לו על פשעיו, אלא כל זמן שהוא היטיב לבבי בניגוניו המשובבים לב ונפש הארכתני אפי מלהענישו כראוי לו, אך עתה ששמעתי ששוב לא יוכל לנגן כי נקצצה ידו, אם כן 'בדין הוא שיטול שכרו' על כל עוונותיו מאז ועד הלום...

כיוצא בדבר ייאמר, וכלשון קדשו, כל הימים אשר הקול קול יעקב שימשך בעסק התורה ערבה לה' ולא פקד עליו ארצה, אמנם בבטלו תורת ה' ועריבות ניגונו בטלה מלפניו ית' אז עוונותיו ילכדונו וישלך משמים ארץ תפארת ישראל, עכ"ל. ומכלל הדברים שמענו עד כמה ערב וחביב לפני המקום קול יעקב העוסק בתורה.

{ אז נדברו }

פרשת פנחס תשפ"ד | גליון מס': 658 | לסדר: " העי נאמן לו את בריתי שלום... "

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

ניתן לקבל את הגיליון בפקס
באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

מה בין הכותל המערבי לכותל חצר של בבא בתרא???

כשהייתי ילד... בחידר שלי היה אסור לשחק כדורגל... אבל בציכונה שיחקו... ויום אחד השכן רצה שאני אשחק איתו כדורגל... אז הוא הסביר לי בקצרה מה זה כדור רגל... הוא אמר לי שיש שני שערים!! נניח השער שלך זה מצד ימין!! והשער שלי זה מצד שמאל וקדימה... שמים את הכדור באמצע ומתחילים לבעוט עם כל הכח... ואז קרה משהו מעניין!! הוא 'משום מה' התחיל לבעוט לכיוון השער שלי... במקום לקחת את הכדור לעצמו... הוא כאילו בא לקראתי... שמחתי שמחה גדולה איך מלאכתי נעשית ע"י אחרים ולא נותר לי אלא טיפה לעזור לו ולהכניס את הכדור סופית אלי... ואז הוא צעק גגגול!! אחד אפס!! ועוד הייתי בטוח שהוא שמח בשמחתי... בקיצור: לא חלפו חמש דקות ושנינו הבנו שיש פה 'טלפון שבור' מה מתברר?? שאני לתומי הלכתי עם שכל ישר ועשיתי חשבון פשוט: אם סיכמנו שזה השער שלי!!!! אז כנראה שהמשחק הוא שכל אחד צריך לקחת את הכדור כמה שיותר אליו... לשער שלו... ואז הוא צחק צחוק גדול והסביר לי לא!!! **המשחק הוא הפורז!** כל הרעיון של המשחק זה שאתה צריך להכניס את הכדור לשער של השני... אדרבה... השפל הכי גדול בכדורגל שהכדור נכנס לתוך השער שלך, וככל שהוא מתרחק מהשער שלך ככה זה יותר מבורך, וככל שהוא צובר יותר ויותר מרחק מהשער שלך ומתקרב לשער הנגדי זה רק יותר טוב... ומתי נקודת השיא?? מתי אתה מנצח?? כשהכדור מגיע לנקודה הרחוקה ביותר- וכנס לתוך השער השני!! זה גול!!! לחיים!! אמרתי טוב?? **עד כאן כדורגל...**

תכל'ס... כלפי מה הדברים אמורים???

להבדיל אלף אלפי הבדלות... בין קודש לחול ובין אור לחושך... מכל מלמדי השכלתי... אבל ככה זה בדיוק בעבודת ה'!!! כמו שבכדורגל יש שני שערים... ככה בעבודת ה' יש שני שערים!! יש שער שמיים!!! ויש שער הארץ!!! התורה פעם הייתה בשמים... כביכול הכדור היה בידיים של ה'... תנה הודך על השמים... נו... מה יכול להיות יותר טוב מזה שהתורה בשמים?? זה המקום החשוב והאידיאלי ביותר?? **אבל לא!!! זה בדיוק הפורז!** נתאווה הקב"ה שיהיה לו מדור ושכינה בתחתונים... (אגב: הרחבתי בזה שבוע שעבר מהווית של שמית העיניים) כל זמן שהתורה בשמים... זה כמו השלב שהכדור נמצא עדיין בתוך השער שלי... **לא עשינו כלום!!!** ואז יום אחד התחיל המגרש... התחיל המשחק... התורה יצאה לדרך... ותשלך אמת ארצה... הקב"ה מתחיל להוריד את רצונו ית' לעולם... וכעת יש כברת דרך ארוכה... התורה כעת עדיין די קרובה לשער השמים... והיא צריכה לרדת ולרדת בסתר המדרגה עד תחתיות ארץ... ורק שזה יגיע עד למטה מטה!! אז יהיה כביכול גול!!! רק אז יגיע התיקון השלם... דור המדבר הם דור דעה... איזה קרבת אלוקים... רואים ניסים בעיניים... לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן... אבל לא!!! עם כל הכבוד- זה לא זה!! זה לא המצב האידיאלי... ולמה?? כי נכון... עם ישראל נמצא כעת ברום המדרגה... הכי קרובים לשמים... (הרכין שמי שמים ע"ג ההר... כשמשמה עלה לראש הר סיני, זה נקרא שהוא עלה לשמים, כי השמים ירדו לראש ההר) אבל זה כמו כדור שיצא הרגע מהשער... זה לא השלב האידיאלי!! כי ההישג הגדול הוא דווקא כשהכדור יגיע עד שם...

ואז לאט לאט... התורה יורדת ויורדת... ויש ירידת הדורות... ומצד אחד אנחנו נהיים כל הזמן יותר רחוקים מה'... אבל מאידך... זה כל 'המשחק'!! הכדור צריך להגיע לשער הנגדי... התורה צריכה להגיע לארץ וככל שירידת הדורות מעמיקה ככה התורה יותר מתקרבת ליעד... ל-גול!!

בקיצור: יש פה כביכול אבסורד מובנה!!! כמו שבכדורגל ככל שהכדור יותר מתרחק מהשער שלי ויותר מתקרב לשער שכנגדי זה הנצחון!! זה היעד!! ככה להבדיל בתורה, ככל שהתורה יורדת יותר ויותר בסתר המדרגה... מצד אחד זה הסתרת פנים וירידת הדורות... אבל זה לא סתירה שאדרבה!! אנחנו רק מתקרבים יותר ויותר ליעד... **ואם הבנת את היסוד הזה קלטת את כל התמונה.** עכשיו תבין למה המשיח יבא דווקא בגיוגל של הדור שלנו... למה דווקא הפיתויים השפלים בדורנו הם הם פסגת המעלה... כי... כי כאן זה הגול!! כאן התורה מגיעה ליעד הסופי של מדור ושכינה בתחתונים!!! הכי רחוק משער השמים!! ואני ואתה עומדים שם הכי קרוב לשער... מוקפים מכל עבר באחיזת החיצונים... בטח... אנחנו במעוז של הקבוצה הנגדית... ואנחנו צריכים להכניס לשם את הרבש"ע!!! ואילו אתה מתמלא בקנאה צורבת בכל אותם מצוקי ארץ וקדושי עליון שזכו להיות הכי קרובים לה'... שראשם היה בשמים... **וההלן... אתה לא קולט!!!** נכון שהם זכו להיות הכי קרובים לה'...

אבל הם היו הכי רחוקים מהיעד הסופי!!! וכעת שאתה נמצא שם בתחתיות ארץ... אתה הכי קרוב ליעד... ועיני כל הדורות נשואות אליך... עיני רבי עקיבא והאר"י הקדוש והבעש"ט והגר"א, עיניהם נשואות אליך... אנחנו קדמנו לך את התורה עד חצי המגרש... הדורות שאחרינו קידמו אותנו עוד קצת... ואתה נמצא כעת בבעיטה האחרונה... במאבק של הרגע לפני הגול!! אתה כעת מוכרח להכריז שה' נמצא גם!!! גם במקומות הכי שפלים... גם איפה שנראה שהיצר הרע קיבל בלעדיות... היצה"ר עומד כמו שוער ולא נותן ל'מלא כל הארץ כבודו' להיכנס... ואתה מוכרח לנצח!! אתה מוכרח להכריז: ה' פה ואני נאמן אליו ומתגבר על עצמי פה!!! בום!! גול!!! ברגע שהכרזת שנכחותו יתב' נמצאת גם בתחתיות ארץ!! כעת הושלם רצונו ית' שיהיה לו מדור ושכינה בתחתונים! מזל טוב תיקון השלם... **ההמשך בעמוד 6**

לשותפות איתנו בהוצאות

ההדפסה:

בבנק: פאג'י

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא (ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת להחזר מס (ס' 46)

באשראי: "נדריים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי:

052-7683095

054-8446691

תודה מראש!!!

בשורות טובות

לכל בית ישראל!

מה פשר הלחץ מהשעה והדקה והשניה שהמשיח יגיע...??

כשמדברים על ביאת המשיח... אם שמת לב: יש מין שפראך כזה שעושים מאוד הרבה עסק מהרגע והשניה שהמשיח יגיע!!! אתה בטח מכיר את זה... את אלו שכבר שנים מוכנים עם איזה דף שכתוב בו את הברכות לצורך כשהמשיח יגיע... וזה יהיה מוכן כדי שברגע שהמשיח יגיע אני לא אצטרך להתעכב ואפילו דקה אחת... ואם זה אותם צדיקים שהיה להם בגדים מיוחדים מוכנים בארון כדי שברגע שהמשיח יגיע זה יהיה מוכן ממממממ להלבוש כדי שלא יצטרכו להתעכב אפילו ששששש אחת... וגם המשיח בעצמו... מובא בחז"ל שהוא מחליף כל תבושת בפנדה ולא ביהוד כי הוא רוצה להיות מוכן שברגע שה' יקרא לו לגאול את ישראל... הוא לא יצטרך להתעכב אפילו שניה... ותכל'ס... עם ישראל כבר מאות שנים מתכנן את השניה הזו ואת הרגע הזה ואת השעה הזו!!!

ובינינו... ברגעים מסוימים אני שואל את עצמי... נו דחילאק... זו הבעיה?? זה מה שמטריד אותך?? איך אומרים... היה לנו סבלנות לחכות לו 2000 שנה... הוא יחכה לאשתי עוד שעתים שהחולצה תצא מהכביסה ותהיה מגוהצת... ואני לבנתיים ירוץ לקנות כובע... נו... באמת? זה הסיפור? בדיק הרבע שעה הזו מטרידה אותך?? אדרבה... בראש שלי זה עובד בדיק הפוך... מתי אנחנו קצרי רוח?? כ'שארכה לנו הישועה ואין קץ'... אבל כשיגיע כבר השלב שאנחנו כבר נדע שהמשיח פה!!! נו... כשנאחז שם... תסכים איתי שכבר לא יהיה כ"כ משנה לנו אם זה יום אחד לכאן או לכאן... לא מסכים איתי?? אז מה פשר השפראך הזה שעושים כ"כ הרבה עסק מהיום והשעה והרגע שהמשיח מגיע??

והתשובה היא כך:

דבר ראשון: באמת באמת... בינינו בינינו... אף אחד לא באמת מוטרד מהשעה והחצי שהמשיח כבר פה ומה יהיה עם החולצה ומה בדיק מברכים כשדוראים אותי... תרגע... הכל בסדר... זה הדבר האחרון שאמור להטריד אותנו והלוואי שנגיע למצב כ"כ טוב שזה הדבר היחיד שנוותר להטריד אותנו... **אלא מאי??** אתה מבין לבד שזה בעיקר עניין של ביטוי!!! אנחנו מבטאים את האמונה שלנו 'בכל יום שיבא' ואין אנחנו מבטאים אותה? בזה שאנחנו מתעסקים בפיצ'פקס של אותו רגע שכביכול זה יכול לקרא בכל רגע... שאפילו את הבגדים לא יהיה לנו זמן להכין... (כמו שעם ישראל במצרים אכלו מצות כבר בליל פסח... על שם האמונה בה' שמחר!!! כשנצא בפועל!! זה יהיה הכזה הפזון כשיעור שאפילו לא יספיק הבצק להחמין) בקיצור: אל תתקע בפיצ'פקס... תתחבר לרעיון היותר פנימי שבזה... זה דבר ראשון...

דבר שני!!! וזו הנקודה העיקרית... שיש לנו עניין לבטא ולהזכיר לעצמנו עד כמה ביאת המשיח תהיה פתאומית!!! (ולכן אנחנו גם משקיעים בביטוי וההמחשה שבזה...)

ואני רוצה להשתמש בדוגמא המדממת והכאובה מהטבח הנוראי והפתאומי שהתרחש בשמחת תורה... בימים אלו מתקיימת ועדת חקירה על המחבלים שהביאו לאסון הזה...

וניתן לומר שהמחדל הגדול ואולי היחיד שהתרחש שם זה הארבע חמש שעות הקריטיות... שאז קרה הכל!!! (אתה מבין לבד שאם 3000 מחבלים חוצים את הגדר... ומטוס אחד בלבד!! רק אחד... היה מגיח במהירות של 25 שניות ומרסם אותם... אפשר היה בחצי דקה לחסוך 300 ימי לחימה בתוככי עזה! על כל 15 שניות של התעכבות באותם שעות קריטיות, אנחנו משלמים על זה בחודשים ארוכים של לחימה מתישה וקרבנות ומרחץ דמים...) זאת אומרת: המחדל הגדול ביותר נבע מהפתאומיות!!! וכעת כולם מתמקדים במחדל הזה: במוכנות!!! לא הייתה מוכנות לתרחיש הפתאומי הזה... והיות ולא הייתה מוכנות פספסו את הכמה שעות הקריטיות האלו שהכל התחיל ונגמר שם...

ועכשיו אני אגלה לך סוד: דווקא היו כמה מומחים ואיסטרגים מקצועיים שכן הוכיח והתריעו שקיימת התרעה ואפשרות לפריצה פתאומית של אלפי מחבלים בעת ובעונה אחת... וזה עלה על השלחן מול גורמי הבטחון... נו... ולמה אף אחד לא הקשיב להם??

כי להתייחס ברצינות ובכובד ראש לאופציה של כזה תרחיש מפלצת... זה דרש ממערכת הבטחון להזיז את עצמה ולעשות המון המון שיעורי בית... כי בשביל לשלול כזה תרחיש היה צריך היערכות בהיקף הרבה יותר משמעותי שמערכת הבטחון לא מיהרה לעשות אותה ולכן כשזה קרה בפועל... כשהתרחיש הפתאומי הזה צץ בבת אחת... כבר לא היה הרבה מה לעשות... **הבנת מה הדגשתי פה בשורות אלו?? הבנת לאן חתרת??**

גם אם המחדל היה חוסר מוכנות לחמש שעות הקריטיות האלו... זה לא שהמחדל התחיל ונגמר באותם שעות!! אלא לאורך כל החמש שנים שקדמו לזה... לא נערכו איסטרטגיות לכזה תרחיש... ולכן כשהגיעו אותם חמש שעות קשות מומש המחדל שהשתרע על פני חמש שנים...

על אותו משקל: כן!! פתאום יבא אל היכלו האדון אשר אתם מבקשים!! זה יהיה תרחיש פתאומי!!! יהיה איזה רבע שעה או יותר נכון 'שלוש שעות' שאז המשיח יופיע ומי שלא יהיה ערוך לתרחיש הפתאומי הזה... זה יהיה מחדל והחמצת הזדמנות שאנחנו נצטרע על זה ולא יהיה ניתן להחזיר את הגלגל לאחור... אבל!!! גם מי שיחמיק את השלוש שעות האלו... זה לא מחדל שהתחיל ונגמר בשלוש שעות!! אלא זה מחדל מתמשך של שלוש שנים של הזנחה שלא נערך לקראת הפתעה שבסוף טפחה על הפנים תוך שלוש שעות...

כלפי מה הדברים אמורים??

יש לכל אחד מאיתנו הרבה שיעורי בית... ישנם כל מיני 'סימני שאלה' רחניים שלא היית רוצה לסיים ככה את החיים, ובאותה מידה לא היית רוצה להגיע במצב הזה ל'בא יום הגדול והנורא'... כלומר: אם היית יודע שבתאריך פלוני בעוד כך וכך חודשים זה קורה היית מעביר הילוך ותופס את הרוחניות שלך יותר ברצינות... היית קצת יותר מזדרז לסיים ש"ס, משתדל לסיים סכסוכים ולפחות לא לוקח ללב כל מיני דברים ומתמקד במה שצריך באמת לעשות... ו... ומה לעשות שהנביא אומר לך מפורשות שזה הולך להיות פתאומי!!! יום בהיר המשיח ידפוק ויכריז הנה זה בא יום ה' הגדול והנורא... ואם כעת אתה תרדם בשמירה... אז כשיודיעו לך שהמשיח מגיע בשלוש שעות הקרובות... זה יהיה כבר די מאוחר!!

לא יהיה לך את המוכנות והיערכות הנפשית לקפוץ בשניה האחרונה על העגלה... והמחדל לא יהיה ספציפי לשלוש שעות האלו אלא ייקף לכל ההתנהלות החולמנית שלנו לאורך זמן רב שלא התכוננו לתרחיש פתאומי שכזה... אז זהו!!! שזה הזמן לעשות חשבון נפש, היות והמשיח הולך להגיע בפתאומיות!!! צריך להיערך לתרחיש פתאומי שכזה! שזה אומר שאם אני לא רוצה הפתעות!!! צריך לדאוג שהמשיח לא יתיע אותי!!! להתחיל להזדרז בלסמך וי על כל מיני משימות רוחניות... ואם אני אעשה מה שאני יכול בקצב שלי, אזי גם אם המשיח יגיע, הרי 'לא עליך המלאכה לגמור ולא אתה בן חורין ליבטל ממנה'.

בס"ד ניתן לרכוש את החוברת 'והיית לנו לעיניים'

החוברת מוקדשת ללוחמים ה'סדירים' העומדים על משמר הקדושה בארצנו, פרקי הדרכה מעשיים ופרקטיים לאותו רווק הדרך בכרך (ולא דווקא רווק) ואינו חוטא, שהקב"ה אמנם מכריז עליו בכל יום, אבל את הכרוז הזה לא ניתן לשמוע בזירת הלחימה, (כי כידוע: 'לא מגלים בשעת מבחן') אבל לנו מותר לגלות... לנו מותר לשאוב תעצומות וליטול 'תומך לחימה' אחד מהשני

לביור כללי אודות החוברת או מוקדי ההפצה:

0548446691 0527683095

מוקדי מכירת חוברת זו כדלהלן:

ירושלים: רח' נהמיה 10 קומה ג'

גבעת שאול, רח' בן עזיאל- 054-8491554

בית וגן- משפחת נוישטטר רח' הרב פראנק 29

רוממה- המ"ג 29- 052-7682281

רמות ד' - רובין 47- 054-8419684

גילה- 0533148861

אופקים- משפחת שפירא: 053-4112035

אחיסמך- שרגל 052-7171721 שבט אשר 9

אלעד- רחוב ר' יהודה הנשיא 81- 03-9073067

אשדוד- הרב צור- 050-4120311

ביתר עילית- אזור רמי לוי- 054-8450998

בית שמש- נהר הירדן 9 ר"ב 058-3294147

בני ברק- קיבוץ גלילות 9- 055-6728458

הזו"א 34 052-7117271

רח' הרב קוק/ הרצוג- 0527603814

חדש: אזור גן ורשא- 0534166085

חיפה: פולק, גאולה 15, 052-7683095

טבריה- 054-8441354

טלו סטון- קפלן, הרי"ף 6 ק"ג 052-7688584

כרמיאל- 0527136165

מודיעין עילית: קצות החושן 14, 052-7174781

חפץ חיים 14- משפחת דרבקין- 089742750

גרין פארק 0527644795

ברכפלד, ר' יהודה הנשיא 30- 0527126897

נתיבות- הר' גרשונוביץ 42 0527644737/8

עפולה- 052-7686876

פתח תקוה- (מכרו העיר) 0504124235

צפת- 052-7181828

רחובות- 0548580831

רכסים- 054-8415410

תל ציון- 052-7150166

תפרה- לימן- 055-6705003

אל תתן עיניך ב-לוגו!!!

בשנים האחרונות מתחיל לצבור תאוצה הנושא של האירועים והכנסים והמעמדות לכבודה של תורה וקבלת עול מלכות שמים... מדובר באירועים מרשימים מאוד... עם המון תאורה... מוזיקה... מכירת כרטיסים, ובקיצור: המעמד האדיר!!! יש יותר מידי מעמדות אדירים לכבוד שמים...

וכאן אני רוצה בהירות להעז לשאול שאלה מאוד תמימה:

האם הרבש"ע אוהב את האירועים האדירים האלו שעושים למענו???

האם 'אדיר אדירנו ה' אדוננו' גם מעודד את המעמדות האדירים האלו?

אז ככה: פעם, עד לפני כן וכן שנים, זה לא היה בשבילי שאלה!! בתמימות הצפונית שלי הייתי מאוד מתרומם רוחנית מכל האירועים האלו... כן... לעמוד יחד עם רבבות אלפי ישראל ולזעוק שמע ישראל... מה יכול להיות דבר יותר גדול מזה?? הייתי יוצא מזה מחוץ מאוד... הייתי יכול למשש את האוירה המחשמלת... הרגשתי שעוד רגע המשיח פשוט מופיע כאן בעיצומו של המעמד... אבל מה לעשות שלצערי הרב השנים עשו את שלהם וקצת השפשפתי והיום לדאבון לב אני כבר מבין כל מיני דברים שפעם לא הבנת... היום אני כבר מבין שעל כל אירוע של 'כבוד שמים...' ה'כבוד שמים' הוא כמעט אחרון בתור, יש פה עוד הרבה דמויות נוספות שבחשו בקדירה ולוקחים קרדיט על האירוע... אז נכון שיש פה גם כבוד שמים בין הייתר!! כי כמו שקופ"ח כללית ומכבי מקבלים אחוזים בגלל שהם נתנו חסות לאירוע... אז בסוף גם 'כבוד שמים' יקבל אחוזים כי גם הוא נתן את הטון שלו... אבל... אבל... אבל יש פה עוד הרבה 'כח אחר מעורב בו...' עוד הרבה בוחשים נוספים בקדרה...

ולבנתיים האירועים האלו רק משתדרגים מיום ליום... והלוגיסטיקה והתזמורת הענקית... ומכירת הכרטיסים ומקומות הישיבה ובימת הכבוד והתאורה הססגונית והמהבהבת והתכיפות של האירועים האלו...

ותרשה לי לשאול שאלת כפירה: האם יש בזה באמת כבוד שמים או לא? האם זה המקום שבו אנו מבטאים את כבוד התורה שלנו או לא???

ואם נהיה כנים: התשובה היא: **לא!!! ולא רבתי!!!**

וזה לא אני... הגאון המופלא ר' משה שפירא צ"ק"ל כבר צעק על זה מזמן... עוד בתקופות העדינות שהאולם הגדול היחיד היה 'יד אליהו'!! כבר אז אותו גדול צעק די!!!! די לתרבות האליהו-לית!!!!

הוא דיבר בעיקר מהזוית של העידוד לריגוש שטחי וחיצוני... שאם לא הצלחתי להשתכנע שכדאי להיות חרדי... מה נעשה? נביא זמרים... נביא 10.000 איש... ונעשה תכנית פטרויטית ליידישקייט ולחרדים... ויאלה... כעת אני כבר מתחיל להשתכנע

שכדאי להיות חרדי לדבר ה'.. ואם אין לי מספיק כבוד והערכה לתורה... מה נעשה?? נעשה אירוע ענק... מלא צ'אקאלקות... ובוחטות של חרדים ואז מרנן ורננן יכנסו לאולם וכולם יצרחו וישירו 'לאורו נסע ונלך' וכך אני אקבל 'מושגים' בכבוד התיירה...

לא כך מרוממים קרנה של תורה... אלא כך מנציחים את השטחיות והרדידות!! **שלא תבין!** הילד שלי ושלך צריכים את זה... הישיבה קטנה אולי גם צריכים את זה... אבל מי שמתעקש להישאר בגיל הזה וברמה הזו... זה לא נקרא לרומם קרנה של תורה!! אלא להנציח קרנה של שטחיות ועדריות חרדית זולה ומצויה... כן... המשנה אומרת שמשמת רבי עקיבא בטל כבוד התורה!! שים לב: כשמתו 24.000 תלמידים של ר"ע עדיין לא בטל כבוד התורה... רק מתי בטל כבוד התורה? כשאותו ר"ע שידוע ללמד חמשה תלמידים, כשהוא מת!! אז בטל כבוד התורה!! כי מה שכיבד את ר"ע זה לא ה-24.000 תלמידים, אלא השיעור קומה העצום והמרומם שלו!! וכשאישיותו מתגלה ברום השיעור קומה מול חמשה תלמידים בלבד... שם התגלה כבוד התורה באמת!!

הדברים פשוטים... ומי שמבין אותם טוב... ומי שלא מבין עוד יותר טוב ושימשיך כן... כי על הראשונים אנו מצטערים... כואב לי הלב על התום והטהור שהיה לי פעם שיכולתי להתחזק מכאלו מעמדות... את הילד שלי אני אקח לכאלו מעמדות... אבל ההלו... לא לשכוח שהמעמדות האלו הם אכן כבוד התורה וכבוד שמים... **אבל לגיל הרך!!! לא להישאר שם!!!**

אבל לא לזה חתרתי... זה לא הנושא שלי כעת... לא באתי לדבר **גנדל**!

אדרבה. אני בעיקר חותר דווקא לזוית ההפוכה!!! סו"ס עד שהצלחתי כבר לעכל ולהשלים עם העובדה העגומה שכל המעמדות האדירים לכבודה של תורה... זה לא זה... לא שם קונים קדושה וטהרה ולא שם ממלאים מצברים לחיזוק ותורה ויראת שמים... עד שכבר השלמתי עם הנתון העגום הזה... דווקא בשנה האחרונה יצא לי להיחשף למעמדות וכנסים גדולים ומרשימים ביותר אבל הם לשם שינוי כן היו מאוד מרוממים ומעצימים... וכשהייתי שם זה פתאום החזיר אותי לרושם הישן והטהור שהיה לי פעם... הדוגמא שאני בעיקר חותר אליה זה המיזם היחסית חדש (עכ"פ חדש בשבילי) והבלתי מוסבר בהיקף ההתפתחות שלו... המיזם שנקרא **'בקשת הגאולה'!!!** מדובר במיזם שאני עכ"פ עד לפני שנה לא ידעתי על קיומו... ובמשך השנה האחרונה זה צבר תאוצה וכמעט ואין יהודי שלא נחשף לזה... הרעיון מתחיל מהחפץ חיים שעורר על כך שיהודים צריכים לקבוע שעה קבועה להתפלל על הג' דברים שרשב"י אומר שישראל מאסו בהם ואינם רואים סימן טוב עד שהם לא מבקשים אותם, מלכות ה', מלכות בית דוד, ובית המקדש... זה פשוט קורה... באופן ספונטני יהודים מתארגנים (בר"ח או בער"ח) ופשוט מקדישים עשרים דקות או חצי שעה של תפילה ובקשה... אבל אז תפילה שמוקדשת נטו לבקשת ג'

חלקי הגאולה בלי לערבב שום נושא אחר!!! ותוך שנה אחת זה צבר תאוצה... אין עיר ומקום שלא מתאספים ויוזמים 'בקשת הגאולה'!!! **עכשיו: בנימה אישית: מה כ"כ מפליא אותי ביוזמה הזו???**

זה שיש עסקנים חברמניים שיודעים לזום אירועים... זה לא חידוש!! זה שיש בכלל ישראל טרנדים מגוונים חדשים לבקרים... זה בטח לא חידוש...

החידוש הגדול הוא שאני כל הזמן עוקב בחשדנות אחרי המיזם הזה ואני מחפש את ה'לוגו...' את הארגון שעומד מאחורי זה... את המוסד או הארגון שהולך לרכוב על זה ולעשות על זה קופה וקרדיט... זה יגיע!!

שלא תגיד שלא אמרתי: זה יגיע!!! בטוח שיגיע!! אבל הפלא הגדול והעצום שלי שזה עדיין!! עדיין לא הגיע!! לעת עתה זה עדיין ספונטני... אנשים פשוט מתארגנים בינם לבין עצמם... ומעבירים מפה לאוזן וממלאים בתי כנסיות ביהודים מכל גווי הקשת שהמכנה המשותף היחיד ביניהם שכולם מבקשים גאולה... כולם מבקשים מלכות ה' ובית המקדש...

ותשמע... הייתי בכמה מעמדות כאלו וחזרה לי להתרגשות של פעם...

העול מלכות שמים שהיה לי ביד אליהו לפני שלושים וחמש שנה... פתאום אני מרגיש אותה פה... יחד עם ה-400 איש במעמד הזה...

בשבילי זה סוג של תחיית המתים!!! אני כבר קברתי את כל האירועים... אני כבר נוטה לזלזל בכל המעמדות האדירים לכבודה של... אני כבר השלמתי עם העובדה שאם אתה רוצה באמת להישאב לרוממות זה לא הולך עם מערכת הגברה ועם מלא אנשים... ופתאום כן!! פתאום אני מוצא את עצמי בכזה מעמד ואני מתרגש מאוד...

והנה כאן אני אוהז!!! מבחינתי הנושא שוב חזר לסדר היום... פתאום אני קולט שיש כן משהו במעמד של ציבור גדול שמתחזקים ביחד.. פתאום נזכרתי בפסוקים ובחז"ל"ם מפורשים מה כח של ציבור... וכל המושג הזה שנקרא **'ויהי בישורון מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל'** שרבינו יונה אומר על זה דברים גדולים מאוד... מה שציבור יכול לפעול ברגע שנדיבי עמים נאספו להמליך את ה'... ואיזה כח עצום יש למעמדות האלו... רק תעיין בספר עזרא איך שהוא כינס את כל ישראל ואיזה תשובה מאהבה הייתה שם בכח הכלל... עד שבאותו מעמד הם קיבלו את הרשות להרוג את יצרא דע"ז... ואין כאן המקום להאריך... פתאום קפצו לי מלא פסוקים ומאמרי חז"ל מה כח של מעמד של רבים העושים במצוה... וקבלת עומ"ש בציבור... **וכאן שוב צפה שאלת הברנר:**

איך אני יכול להבחין מתי זה מעמד אדיר באמת לכבודה של תורה... מהסוג שאסור להחמיץ... ויש ענין גדול לזכות להשתתף בכאלו מעמדות (כמו שמצינו אצל ההוא כובס שהחמיץ את הלוויה של רבי ופסץ ומת מההבנה בגודל ההחמצה) ומתי זה עוד איזה תכנית פטרויטית

חשוב לכם שזה לא יקרה... אם אנחנו באמת רוצים משיח ולא מחפשים שעל כסאו ישב זר... אז תהיו עירניים ואל תרדמו בשמירה... אל תתנו לאף גורם להסיט את הנושא!!!

אל תפלו בטעות הזו!!! (וכמובן יהיה לזה מחיר... מחיר שיווקי!!! המחיר יהיה ש'בקשת הגאולה' לא יהיה במעמד של רבבות, רק אלפים... או לא במעמד של אלפים אלא של מאות ועשרות. ויתכן שיהיו מקומות שיהיה פחות ממניין והם!! הם יביאו את הגאולה)

ואתה יודע מה... עזוב... בא... בא נהיה ריאליים... לעשות אירוע בלי לוגו בכלל?? זה לא שייך!! זה ממש 'לא שבקת חיי לכל בריה...' אין על מה לדבר!! אז אין בעיה... שיהיה לוגו... **השאלה באיזה גודל... השאלה כמה** הוא תופס את המרכז... כמה הוא לוקח את כל הבמה... אל תשכח: גם כשהתחתנת... בהזמנה שלי היה לוגו!! הלוגו בא לידי ביטוי בהורו החתן והכלה שהם כביכול בעלי השמחה והם המזמינים.. אבל עדיין!! הם היו כתובים בקטן ואני בגדול... למה?? כי סו"ס אני פה החתן! האירוע שלי והלוגו שלהם... הם המזמינים והמארחים אבל עדיין אני החתן... על אותו משקל: אין בעיה. תשים לוגו... אבל עדיין: מי החתן?? מי מסמר הערב?? זה האבן בוחן!! זה ה'שבתם וראיתם' בין מעמד אדיר לכבוד התורה וכבוד שמים לבין 'הבה נבנה מגדל ונעשה לנו שם'...

אז לא!! לא לפשוט רגל!! זה לא נכון להגיד שאין כבר מעמדות לכבוד שמים... רק מה כן?? יש מחסור חמור בבני תורה עסקנים... הזכרתי כאן לפני שבועיים שיש מחסור חמור בעובדי ה' אמיתיים שהם אלו שיארגנו לנו כנסי חיזוק מתחילה ועד הסוף.. ולכן מה הפלא שכל מעמד רוחני טבול ורווי בהמון המון טביעות אצבעות של 'כח אחר מעורב בו...' כי אנחנו נותנים לעסקנים לסגור את הפינות... וכמו שלא נותנים לחתול לשמור על החלב, כך לא נותנים לאייפוניסט לארגן מעמד שכל כולו כבוד שמים... אדרבה... צריך לארגן כמה שיותר אסיפות והתכנסויות טהורות ונקיות אבל שהמארגנים מתחילה ועד סוף יהיו עובדי ה' שממוקדים בטהרת הלב שלהם וביחוד המעשה לכבוד שמים... די להתנערות מעסקנות טהורה... הגיע הזמן שנפנים שעובדי ה' צריכים לקחת יוזמות לידיים **מתחילה ועד סוף!!** רק ככה המיקוד הטהור ישמר ולא יצא מהקשרו... זה הסוד הצבאי של בקשת הגאולה... זה הסוד הצבאי של ארגון 'אום אני חומה' למלחמת הקדושה בדורנו זה הסוד של כל 'כינוס צדיקים שטוב להם וטוב לעולם...' זה יכול לקרות רק כשלא נאחזים שם כל מיני חיזונים שמסיתים את זה לאן שהם רוצים... זכור: אנחנו פה בשביל כבוד ה'!! זה לשון רבינו יונה בשע"ת: **בהתאסף ראשי עם וקהלות הקדש לעבוד את השם יתברך, ומסכימים הסכמות להעמיד להם מצוות, הנה הם מקדישים את השם יתגדל ויתקדש, פירושו: נדיבי עמים נאספו לעבודה את השם יתעלה, כי מלכיהם ושריהם לאלקים, שהם עבדיו ואמוניו, "מאד נעלה" - שהקב"ה מתעלה ומתהדר באסיפתם ועבודתם.**

שום לוגו!! כשתצליח לעשות כזה דבר... הנה לך כנסייה שהיא לשם שמים סופה להתקיים ואשרי מי שנוכח שם בגילוי שכינה

הנה לך מעמד אדיר קדוש ונורא שמסתמא בת קול דיברה שם ורוח הקודש שרתה שם... כזה מעמד קדוש אסור לפספס...

ואת התופעה הזו גיליתי ב'תפילה לבקשת הגאולה...' לעת עתה אין שם לוגו!!! ואם אין שם לוגו זה מעמד קדוש שבאמת מרומם ומעצים ואפשר לפעול שם ישועות... ונא להזדרז כי... כי אם ח"ו המשיח לא יגיע זה עניין של זמן עד שמישהו אחר כבר יקח את זה לעצמו...

הדוגמא השניה שפגשתי את התופעה הזו... זה אסיפת הצלה של הגה"צ ר' צבי מאיר שליט"א... הייתי שם לפני חצי שנה בערך, היו שם 15.000 איש ולא היה שם לוגו!!! מה פירוש? ראית שמי שדחף את האירוע היה איכפת לו נטו כבוד שמים!!! וכשיש לך מעמד בלי לוגו שיש בו 15.000 איש בבחינת 'ואלי יאספו כל חרד בדברי אלוקי ישראל על מעל הגולה', זה מעמד שיש בו גילוי שכינה שמי שהיה שם היה יכול להזכיר שמות ולפעול ישועות... שם לפתע קלטתי שהכח של כלל ישראל בתור ציבור לא נעלם... ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצון בלבב שלם' זה עדיין כח עצום שקיים ויכול לפעול גדולות ונצורות!! רק מה?? הלוגו!!! הלוגו גנב לנו את כלל ישראל... (אני מקווה שאתה מבין לבד שאני אומר לוגו, זה... זה לא הלוגו, זה... זה מי שעושה על זה קופה)

ציבור שמתאסף במטרה ברורה, אנחנו פה בשביל לכבד את ה' ולא אף אחד אחר!!! זה מעמד של כבוד שמים!! גם ציבור שמתאסף סביב רב מסוים, והמטרה שלו לכבד את התורה של אותו רב, זה גם מעמד של כבוד התורה, אבל אם עיקר ההתאספות היא סביב הרב רק בגלל שהוא מייצג את המגזר שלנו אז הנה לך עוד 'תכנית פטרויטית'...

ואני יכול להגיד לך שיש עוד מישהו שאנחנו יכולים ללמוד ממנו!

אתה יודע ממי?? מהוויברערס... אצל הנשים יש גם מעמדות אדירים... כל תקופה יש להם איזה אירוע גדול בבנייני האומה לחיזוק והתעוררות... אם זה בשמירת הלשון או בצניעות... ומה אתה חושב... גם אצלם יש פה ושם לוגו... סו"ס מישהו פה ושם נתן חסות וצריך להחניף לו... אבל אצלם לשם שינוי זה לא מפריע!! כי הם בכלל לא ב'קטע' וממילא אצלם הארגונים והיוזמות והמעמדות, בדרך כלל מעצימים, מחזקים, ויוצאים משם עם רוממות לשם שמים... (וגם שם!! רק בתנאי שלא היו שם יותר מידי גברים ש'בוחשים בקלחת' ולקחו את האירוע והסיוט אותו לקמפיין פרטי ולאן שהם רוצים...)

ביקצור: תנסה להעביר מול עיניך מתי פעם אחרונה היית באירוע מרשים בלי לוגו?? תחשוב... תנסה להעביר בראש את כל סוגי האירועים החל מסיומי הש"ס... שמחת בית השואבה... הקפות שניות... הדלקה לכבוד רשב"י... מי מדבר על עצרות בחירות... תביא לי אירוע אחד שהסתדר בלי לוגו... אז הנה!! יש פה מיזם שנקרא 'בקשת הגאולה'!

ואני לא חוזר בי מנבואת הזעם שיום יבא ומישהו עוד ירכב על זה ויעשה מזה לוגו... אז אנא מכס!!! אם

פנים חרדית בליווי כוכבי הזמר החדשים והשקה בלעדית של הקליפ החדש וכו' וכו'??

אז נדמה לי שמצאתי הגדרה קולעת!! מעמד יכול להיות כל כולו לש"ש!! **כל זמן שאין לו עדיין לוגו !!!**

ברגע שמתחיל להיות לזה לוגו... ברגע שהמעמד הזה מתחיל לייצג איזה גוף פרטי... זהו... הוא כבר הפליג הלאה... הוא כבר לא מייצג את ה'מלך עליון', כי ה'מלך אביון' כבר גנב את הבמה... הוא כבר לקח את הקמפיין לעצמו... **ולמה? מסיבה פשוטה:**

כי תבין: למה הבית שלי הוא לא בית המקדש?? כי בדת הבית שלי כתוב 'משפחת פולק'!! זאת אומרת: הבית שלי מייצג אותי ו... ולא את הרבש"ע... כנ"ל לגבי בית כנסת... בית כנסת זה כבר מקום שכן אמור להיות בית של ה'... אבל כשהבית כנסת מייצג קהילה או מגזר מסוים... אז לב יודע מרת נפשו... אם כל ההולך ילך של הביהכנ"ס הזה רק להאדיר את שמה של הקהילה המסוימת הזו וזה מורגש בכל ההוויה של המקום (ניתן לממש את זה בלוח המודעות של ביהכנ"ס...) אז זה אמנם כבר לא בית פרטי כמו הבית שלי... אבל זה בית מקדש **מעט!!** מאוד מאוד מעט!! זה **מעט** קשור לרבש"י... והרבה שייך לחצר וחברי מועדון שלי... ואם יש בית מדרש גדול שכככולם יכולים ליכנס בו... כל מבקש ה' יכול למצא את עצמו שם... כמו מיר ועוד כמה בתי כנסת בודדים בעולם... (או שטיבלב די מסוימים) מיותר לציין שהבתי מדרש הבודדים האלו הם שער השמים והתפילה שם מסוגלת... למה?? כי זה בית המקדש לא מעט אלא הרבה!! (אגב: לא חייבים להגיע למיר, מספיק בית כנסת שכונתי קטן אבל ניכרים הדברים שכל ההולך ילך של הגבאי והמתפללים זה והיה כל מבקש ה' וכו' זה לא בית כנסת שמשמש כאמצעי לצרוז מפתחות של הגבאי ולהצטלם בהקפות שניות וכו'...) וכנ"ל במעמדות לכבוד שמים... גם בדורנו ניתן לקיים מעמדות אדירים לכבוד שמים!!! **רק המבחן הוא ב-לוגו!!** או יותר נכון: **גודל הלוגו!!** או עוד יותר מדויק: כמות **מספרי** הלוגואים שמעטרים את האירוע!! כמה גופים עושים על האירוע הזה קופה... שכבר נהיה שם יותר מידי צפוף לכבוד שמים... כמעט ולא נשאר כסא אחד פנוי לכבוד שמים...

בא נשתמש עם כמה דוגמאות: הכנסיה הגדולה הראשונה השניה והשלישית בוינא, זה היה מעמד עצום!! כמה חיזוק בחומות הדת יצא משם... ולמה?? כי כל כל גדולי ישראל התאספו שם יחד שבטי ישראל מתוך רצון טהור להיות אגודה אחת לעשות רצון בלבב שלם... זו הייתה כנסייה שהיא לשם שמים!!! אם תשאל שאלה: האם ניתן לשחזר כזו כנסיה? התשובה היא: כן!! אבל בשביל זה צריך ששוב כל גדולי ישראל מכל המגזרים יתאספו... ואז א"א יהיה לכתוב שם דגל, כי יהיה שם גם רבנים מאגודה, לא יהיה כתוב שם ג', כי יהיו שם גם גדולי עולם מש"ס... ולא יהיה כתוב שם נימה של בחירות, כי יהיו שם גם רבנים מחוג קנאים.

בקיצור: תארגן לי סוג של מעמד שיהיה מורכב ממרקם כזה שלא יהיה אפשרות לשים מאחוריו

האם בעלי יזכה בתרומת הדשן או בפיס שני...??

השעה שלוש בלילה... רבקה נפרדה מבעלה לשלום... דמעות בעיניה ושפתותיה ממלמלות תפילה חרישית... היא אחילה לו בעומק לב שיהיה בהצלחה וסייעתא דשמיא... שה' יקבל אתכם ברחמים וברצון... היא המשיכה ללוות את דמותו המתרחקת עוד הרבה זמן כשהיא ממלמלת תפילה שיצליח ה' דרכו...

כן!! זה כבר לא פעם ראשונה ולא שניה... אבל כל פעם מחדש זה מרגש... זה מרטיט... לא!! שלא תבין... ר' יצחק לא יוצא כעת למסע ממושך... הוא בסה"כ יוצא בבוקר וחוזר בערב... אבל אנחנו פה בירושלים... והיום זה קורה... הההיום בה"א הידיעה!!! היום זה התאריך של הפעם בחצי שנה שהגיע זמן המשמרה לעלות לירושלים... זה השבוע של המשמרה... ואילו היום, זה הבית אב שלנו!!

כמה רטט של קדושה... כמה שבועות של סילודין וטרה ופרישות קודמות לזכה שבוע וזכה יום... חודשים לפני כן כבר יש הערכיות, והתכונניות פנימיות במשמרה... יש גם אימונים במידת הצורך... הפעם רבקה הגיעה עם בעלה לירושלים... היא תשמור על הילדים שלנו ושל הבני דודים... (כמוכן שלפעמים היא נשאת ביריחו יחד עם הקבוצה השניה שנשארים ביריחו בשביל לספק מים ומזון לאחיהם שבירושלים... אבל הפעם אנחנו פה) יענקי הקטן עלה יחד עם אבא בשביל להתלמד וגם על הדרך לחזור ולעדכן מה קורה... האם הכל בסדר ואיפה זה אוחז...

ולפתע נשמעה תרועת חצוצרות שפילחה את החשיכה!!! רבקה כבר יודעת שברגעים אלו נפתחים דלתות היכל! (אל דאגה, בעוד דקה וחצי, ציר דלתות היכל ישמע עד יריחו וכל ירושלים תתעורר מזה) רבקה כבר יודעת ברגעים אלו זה הפייס הראשון לתרומת הדשן... רבקה מתפללת באלם קול: אגא ה', אל תגלה לבעלי... אבל בכל זאת שהוא יזכה בתרומת הדשן... לפחות בזה... ה' אתה יודע שבעלי כבר אמר לי כמה פעמים שאין צורך!! הוא לא צריך שאני אתפלל על זה... כי מה זה משנה... 'מיניה ומיניה יתקלס עילאה- לא משנה מי יזכה... העיקר שהעבודה תיעשה בשלימות... אבל בכל זאת אני משתוקקת לעשות את בעלי קורן מאושר ויזכה בפייס באחת מעבודות הציבור... כן... דמעה נוצצת בעיניה של רבקה... זכיתי בבעל מרום וקדוש!!! הוא מהסוג של הצנועים שלא נדחפים בכל מחיר לזכות בלחם הפנים... מצד אחד הוא מאוד משתוקק לזכות במ"ע דאכילת שיירי מנחות... (הספיק לנו פעם אחת!!! פעם אחת לראות אותו אחרי שהוא זכה לקבל כמה פירוים של לחם הפנים ישירות מהכה"ג בלי צורך בלדחוף... ובמשך שבוע ימים הוא לא היה כאן!! הוא כמעט ולא אכל ולא ישן מכלות הנפש בחשיקה וחיפצה מהפירור' של קד"ק שנבלע בקרב... כן... דוד המלך למרות שהוא היה זה, פעם אחת הוא נאלץ לאכול לחם הפנים, בגלל שהוא נתקף בבלמוס, ומהבליעה של ק"ק שנבלע בו הוא חיבר את ה'ללוד בשנותו את טעמו' ואת 'למוצח... באחוז אותו פלשתים בגת) עכ"פ למרות שהוא כ"כ משתוקק לזכות... למרות זאת בעלי ר' יצחק לא עושה מה שהוא רוצה אלא מה שצריך!! ואם זה לא כבוד בית ה' לדחוף כמו גרגרנים... אז הוא מהצנועים שמושכים את ידיהם... ומהשיקול הזה הוא גם לא מחפש בכל מחיר לזכות בפייס של העבודות... כי תכל"ס... מה זה משנה מי... או אני או מישהו אחר... העיקר שיתקדש שם ה' ואמר ונעשה רצונו... (האמת היא שבדיק בלילה הזה שאלתי אותו: אם באמת לא משנה לך מי יזכה... אז למה אתה משתתף בקנאות בכל הפייסות... הרי למה אתה יוצא מהבית כ"כ מוקדם- בשעה שלוש... כי צריך להספיק גם לטבול וגם ללבוש בגדי כהונה, וגם להמתין עד שיבא המסוגה... והרי אין בזה שעה קבועה... אז צריך להגיע הרבה לפני כן, וזו היא הסבירה לי: ש-כן!! הסיבה שאני משתתף בפייס זה רק בגלל 'בבית' אלוקים נהלך ברגש!!! עצם זה ש"כ הרבה כהנים משתוקקים לזכות בעבודה... זה עצמו מעמד של כבוד ה', ועצם המעמד הוא המטרה לכשעצמה.)

לבנתיים התחיל טיפ טיפה להאיר היום... רבקה יצאה החוצה והסתכלה על דלת היכל!! לא!! עדיין הנברשת שהילני המלכה עשתה עדיין לא נוצצת מזוהרורי החמה... זה אומר שהעוילים בירושלים עדיין לא קורא ק"ש... אבל במקדש כבר מסתמא שחטו את התמיד והם כבר נכנסו ללשכת הגזית לקרות את שמע, ועשרת הדברות... רבקה גם היא החלה בק"ש ואמירת עשרת הדברות ו... ולפתע צליל עוצמתי מאוד נשמע בקול רעש עצום!!!! הנה... הנה קול המגרפה... זה אומר שברגעים אלו הלוויים מתחילים להתקבץ בדוכן לקראת שיר של יום... והכהנים כעת מתכוננים להיכנס להשתחוות בהיכל ולקראת ברכת כהנים במעלות האולם!! (ובמקביל ברגעים אלו ראש המשמר מעמיד את הטמאים בשער המזרח... זה רגעי האימה שכל כהן רועד מהם... הקלה הכי מעליבה אצל הכהנים... שתעמוד בשער המזרח בשעה שהכהנים נכנסים להשתחוות) והכי הכי: זה אומר שכעת, בשניות אלו כולם פורשים מבין האולם ולמזבח הקטרת הקטורת!!! בקיצור: אלו הם הרגעים הגדולים ביותר מידי בוקר!! שעת הקטרת הקטורת... ברגעים אלו נעשים תיקונים ש... שזאטוט קטן בירושלים הבין אותם יותר מאיתנו... רבקה מעתירה ברחמים על בעלה ר' יצחק שיזכה הלאה לעלות ולהתעלות בדבקות ובקרב אלוקים ולאהוב כל יהודי ולקרב אותו לתורה כמסורת זרעו של אהרן... רבקה הוציאה את הרשימה הארוכה והעתירה על כל הנשים ששלחו איתה קוויטל עם משאלות הלב... איש איש נגעו ומכאובו... ורבקה מתפללת עליהם בשעות הגדולות של ההקטרה... חצי רשימה היא אמרה כעת... והחצי השני אני אשמור לתמיד של בין הערביים... מה שנקרא 'תכון תפילתי קטורת לפניך משאת כפי מנחת ערב'.

ולפתע!!! יענקי מגיע בריצה טרופה... אמא... אמא... הוא בקושי נושם... לא תאמיני... אבא... אבא... מה אבא?? אבא זכה!! אני לא מאמינה!!! במה??? רגע... תני לי להיזכר... אה... הוא זכה בשתי הדפנות... מה אתה אומר... איזה שמחה... כן... יענקי כולו מאושר... דווקא בפייס הראשון אבא לא זכה, אבל בפייס השני, היו שם יותר 4000 כהנים... והחליטו על מספר 5382... וספרו וספרו וזה ארך... ארך זמן... כמו שאורך לספרו 5382... ו... והיה מתח לא נורמלי... וכשהגיעו לכהן שהיה במספר 5382 אבא היה התשיעי מימינו!!! אז הראשון- מי שוחט, 2. מי זורק, 3. מי מדשן מזבח הפנימי, 4. מי מדשן את המנורה, 5. מי מעלה אברים לכבש: הראש והרגל, 6. שתי הידים, 7. העוקף והרגל, 8. החזה והגרה, 9. שתי הדפנות, 10. הקרבים, 11. הסולת, 12. החביתין, 13. והיין) רבקה התרגשה עד עמקי נשמתה... בעלי זכה!!! תודה ה' שהקשבת לי מאן!!! אוה... אבא שלנו זכה ב'הילוך' של שתי הדפנות לחצי הכבש ולמטה במערבו... של מי?? של קרבן התמיד בשביל ככככל כלל ישראל... איזה זכות... אוה... כנראה שבשבוע ימים אבא לא יהיה איתנו טוב... לבנתיים נשמע קול הלוויים משוררים בפה ובכלי... ג' תרועות חצוצרות וכו'... זה סדר תמיד של שחר...

למייעשה כעת מתחיל עיקר העבודה!!! כעת יש תור ארוך מאוד של מגוון קרבנות... החל מקרבנות תודה לרוב של יהודים בשלל מקרים... והיום התקבל עדכון על קבוצה של עשרות של תשובה שהגיעו כל אחד עם כמה מאות חטאות... (זה לא פשוט... צריך לאכול אותם ליום ולילה... יהיה פה עומס בשעת אה"צ המאוחרת כי חצות הלילה מוקדם) וקינים?? לפי ההיערכות יש פה היום 'רק' 800 קיני יולדות!!! יחסית לא הרבה... יש גם את העולות והשלמים השגרתיים... יש פה כמה ישיב"ק שהגיעו בהודאה לה' שהתקבלו לישיבה טובה ('שכל בחור שאין תוכו כבר' אין לו שם דריסת רגל... מי שהתקבל לישיבה שיש בה שבע מאות ספסלים נשאר בבית... רק מי שהתקבל לישיבה של תוכו כבר' זה מרגש...) כל בחור מעותד להקטיר מנחה... יש פה גם 200 בר מצוות של כהנים שכל אחד מקטיר מנחת חינוך... ובא נראה בסוף יום עם כמה חזה ושוק אבא יחזור בערב... שנזכה כולנו לאכול... (חזה ושוק נאכל גם נשים כי הוא קדשים קלים... לא כמו בשר חטאת שהוא ק"ק) אשרי העם שככה לו, הלא למשמע אוזן דאבה נפשנו.

נקום נקמת בני ישראל מאת

המדוינים...

פרשת פנחס, פרשה שכולה חביבות!!!! ה' מצווה את משה שוב למנות את בני ישראל... רק עכשיו מנינו אותם בתחילת חומש במדבר... והנה שוב... אבל לא!! שוב צריך למנות אותם כי הייתה מגיפה... ואני יודע שיבא מי שיבא וישען: מה הקשר?? בפרשת במדבר זה בכלל בשנה השניה לצאת בני ישראל מארץ מצרים, ואילו בפרשת פנחס זה בסוף ל"ח שנים...

נכון!!! אבל!!! סו"ס התורה נכתבה לדורות... ובינינו לבין עצמנו לי ולך לא רלוונטי ולא משנה לנו כמה היה מנין ישראל לא בשנה השניה ליציאת מצרים וגם לא אחרי המגיפה בפקוד... כי כולם כבר זכרונם לברכה, הם וביניהם וניניהם...

נו... אז למה בכל זאת התורה שופכת כ"כ הרבה דיו על המנין של בני ישראל ועוד פעמיים באותו חומש?? להגיד לנו עד כמה עם ישראל חביבים למקום!!! כנראה שהאבא המשותף שלנו מאוד מאוד רוצה שנפנים את זה...

ובינינו... האם אחרי שזה כתוב... אנחנו כבר הבנו עניין??

לא כ"כ בטוח!!! אז אולי נבין עניין... אולי נפנים שאצל ה' כל יהודי הוא מספר!! הוא יהודה בפ"ע!! וגם ישראל שחטא, ה' מקנא לו ומצווה אותנו נקום נקמת בני ישראל במדין...

בימים אלו שצריך לתקן את השנאת חנם שבינינו... זו ההזדמנות לפגוש שוב ושוב את המיית הלב של אב אחד לכולנו... אבא שבשמים רוצה לשמוע דברים טובים על הילדים שלו... זה לגיטימי!! זה טבעי!! אין אבא שלא מבין את זה...

לא!!! אף אחד לא מצפה ממני וממך להסתדר אחד עם השני... סו"ס יש בינינו תהומות של מנטליות והבדלי השקפה...

אבל האבא!!!! האבא המשותף שלנו... בשבילו אנחנו חייבים לנהוג כבוד זה בזה... בתחילת המלחמה התקשרה אמא צדקנית... אמא של אברכים חשובים בני עליה... אמא של בחורים מתמידים ועמלי תורה שלומדים בישיבות הכי טובות... ואותה אמא תינתה בפני את הכאב העצום שיש לה... היא אמרה: יש לי בלע"ר ילדים מוצלחים ותלמידי חכמים... אבל יש לי עוד ילד אחד!!! ילד שלצערי לא עשה חיל בישיבה... הוא יצא מהמסגרת ויום אחד הלך לצבא וכעת הוא משרת בעזה... ואני שומעת את הילדים שלי וישבים מול הפנים שלי ומדברים בגנות... כי... כי הוא חייל... (הרי ב'אז נדברו' כתוב דברים כדוגמת נגד הצבא, חיילים...) ואותה אמא צדקנית אמרה בדמעות: נכון!!! אני לא צריכה שייגדו לי מה לא טוב בצבא... מי כמוני יודעת כמה יחלתי שהילד שלי יגדל בתורה... אבל הוא הילד שלי!! איך אתם פוצעים אותי?? איך אתם לא מתחשבים ברגישות שלי... הנה לך דוגמא... נכון!!! אנחנו כעת מחזוממים על הצבא... יש לנו השקפה חדה ונוקבת נגד כל הגיוס וכו'... אבל ברגע שיש אמא ברקע... צריך להתחשב באמא... לא מגיע לאמא להתמויץ בעצם... היא לא אשמה שאח שלך הלך לצבא...

על אותו משקל: בא נגיד שהצבא זה לא בעיה שלנו... אבל השנאת חנם הפנים חרדית שעליה אנחנו צריכים לחזור בתשובה זה האבא המשותף שעומד בתווך!!! אנחנו צריכים לחשוב עליו... וכל פעם שמתחשק לנו לשפוך בוז ורשע על יהודי מתוך מהנוג צריך לזכור שיש לו אבא שחם על כבודו!!! אסור לנו לאבד את הצפון... לפעמים רגש הקנאות מסנוור את העיניים... והנה לך!! אותו פנחס בן אלעזר שקינא לאלוקיו והרג את זמרי בן סלוא... הוא הוא זה שהולך בראש הלוחמים... לאן?? לנקום נקמת בני ישראל!! לנקום את נקמת החוטאים שבישראל... לכאוב את הנפילה שלהם... ודו"ק.

מה בין הכותל המערבי לכותל של ב"ב??

(המשך מעמוד 4) **כלפי מה הדברים אמורים??**

אנו נמצאים כעת בבין המיצרים ואנחנו מתאבלים על חורבן בית המקדש... אז ככה: בית המקדש עבר שלושה שלבים!!! היות ויש ארבע יסודות, דומם צומח חי מדבר... ומהו החומר הכי עב ומגושם ושפלי? דומם!! **ומעלי** צומח, **ומעלי** חי, והכי גבוה זה מדבר... נכון? אז הנה!!! כשהוקם המשכן לראשונה... האוהל של המשכן היה עשוי מיריעות עיזים- **חיי** לא צומח וכ"ש לא דומם... כי חכה... רק עכשיו יצאנו לדרך... אמנם נכון שנתאוה הקב"ה להיות לו מדור ושכינה בתחתונים- הכי למטה... אבל היות וכעת אנחנו רק בתחילת הדרך... ולכן בשלב הזה רוב המשכן היה שילוב של צומח וחי (קרשי המשכן עצמו היה עשוי מעצי שיטים עומדים, והאוהל ויריעות עיזים ותחשים...) ואז מתקדמים שלב... אל המנוחה- זו משכן שילה... במשכן שילה, הקירות כבר עשויים אבנים... אבל האוהל הוא עדיין יריעות... ואז סו"ס הגענו אל המנוחה **ואל נחלה- נחלה זה בית עולמיים!!!** בית עולמיים זה המצב האידיאלי! זו קדושה נצחית... והיא הייתה נחלה...

מה מיוחד דווקא בבית עולמיים? שהוא בנין **שכולו אבן! מזהב אבנים!** בית מקדש שבנו מאבן... מה זה אומרי? שהגענו ליעד!! הגענו לחומר הכי מגושם ומוצק!!! הגענו לקיר!!! ברגע שזרד המלך מעמיד לקב"ה מדור ושכינה בדומם... הנה!! הגענו ליעד!! אתה קולט את האיפכא מסתברא שיש כאן? אבן זה החומר הכי מגושם!!! מה שנקרא 'לב אבן'!!! אבל כשהלב אבן הזה... כשהוא בעצמו כלי מוכן להמליך את ה'... דווקא כעת הקב"ה מכריז: זאת מנוחתי עדי עד פה אשב כי אייתייה! הלב אבן שלנו כאן בדור 2024... כשאנחנו בכל זאת עומדים ומתחננים אנה ה'... לב האבן שלי מוכן ומזומן לעבוד אותך ולשמש לך מדור... אז נכון שאני בעצמי מרגיש אבן!!! אבל אצל הקב"ה יש פה בחינה של 'ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו- ומבאר הזוה"ק: ה' מחפש דווקא אבנים שמוכנות להמליך אותו ומזה הוא עושה אבן השתיה שממנה הושתת העולם... (בסוד סוף מעשה במחשבה תחילה: סוף מעשה נעוץ בתחילה...) אבן השתיה שממנה הושתת העולם מייצגת את הסוף מעשה שהוא אבן

ואתה יודע מה האסון הגדול ביותר שקרה בחורבן בית המקדש??

שהאבן הזו נחרבה... שהקב"ה הפסיק לשכון באבן!!! במילים אחרות: אם דוד ושלמה המלך הצליחו לבקוע את השער ולהוריד את השכינה הקדושה עד בית אבנים... כעת כשגבר אויב... וכוחות הרע הצליחו להחזיר את התורה בחזרה לשער הראשון... רומה על השמים אלוקים... אלכה ואשובה אל מקומי... הכדור חזר לשער המקורי... ומי? מי יצליח להחזיר את הקב"ה לאבן? הלב אבן שלי!! היולי יוני אוגוסט שאני ואתה מוצאים את עצמנו בכל מיני סיטואציות... ושמ אנחנו ממליכים את ה'... אנה ה'... אנה פה בנתוני אבן! פה בדומם! ממליך אותך... ושוב ברחמים על שארית ישראל... תחזור ותשכון בתחתונים- אצלי.

האמת היא שכל מה שכתבתי כאן... בסה"כ חתרתי למשהו אחר לגמרי...

כעת בדף היומי לומדים בבא בתרא... ואני אגיד לך את האמת: בתור בחור לא התחברתי לבבא בתרא!!! תמיד ברחתי מב"ב... ולמה? כי אני בתור בחור הייתי כזה עוייבד... ובכל דבר חיפשתי ומיששתי איפה פה ההרגש של העבויידה. גם בלימוד תמיד חיפשתי איזה שייכות של עבויידת ה'... ומהסיבה הזו, בשנים שהתברים שלי למדו נשים נזיקין, אני ברחתי לכותל המערבי ולמדתי קדשים טהרות... ואז כשלמדתי קדשים הרגשתי יותר מחובר לקדושה... סו"ס אני עוסק פה בעבודת קרבנות וכו'...

ויום אחד התבגרתי ואז השכלתי להבין שלא צריך לחפש את הקדושה שבתורה... כי התורה עצמה היא הקדושה!! כלומר: לא צריך להגיע לפרו של אהרן שנכנס לפני ולפנים... כי הפר שנגח את הפרה, גם אם לא מזים מדמו בפנים... אבל עצם הגופי תורה של 'כי יגח שור איש את שור רעהו', הרי זה גופא 'אנא נפשי כתיבת יבית' והרי הוא כמחבק את המלך ממש וזה גופא נמצא בתוך ארון ברית ה'... כך שאין צורך לחפש איפה עבויידת ה' שבעסק התורה... כי התורה עצמה היא עבודה והיא הקדושה!! **טוב, אתה זה כבר הבנת סו"ס...** ולכן אתה סדר נשים כבר כן למדתי וגם בבא קמא ובבא מציעא... אבל כשהגיע לבבא בתרא... **פה נתקעתי בקיר!!! בקיר של הכותל שנפל!** ולמה?? כי אני לא יודע אם שמת לב... אבל כל מסכת בש"ס עסוקה בלפרש איזושהי מצוה, מסכת פסחים עסוקה ב- 20 מ"ע ול"ת של פסח, וגם מסכת ב"ק עסוקה בגופי תורה של שור בור מבעה הבער, וגם ב"מ עסוקה בדיבורא דאבידה וד' שומרים זה גם גופי תורה גמורים... **אבל בבא בתרא זה משהו אחר!!!** רוב מסכת ב"ב לא עוסקת בשום מצוה...

אתה מוזמן לבדוק ברמב"ם בכל 'הלכות' שהוא מתחיל (ללא יוצא מן הכלל), הוא מפרט איזה מצוות אנחנו כעת הולכים לפרש... חוץ מ-הלכות זכיה ומתנה הלכות שכנים, והלכות שלוחין ושותפין שאינן!!! אין להם מצוות... אז מה זה?? אם אין פה שום מצות עשה ולא תעשה... אז במה זה מתבטא שזה תורה??? **התשובה היא:** שאכן כן... בבא בתרא זה סוג של 'משרד המשפטים'!!! כמו שאתה מבין שיש רשות מחוקקת במדינת ישראל... יש צוותות של מחוקקים ומקבלי החלטות בכל מה ששייך למקרקעין ועזבונות או חוקי תנועה. אז באותה מידה כשמדובר בתורה, חז"ל הם הרשות המחוקקת, שקובעת את הנורמות וסעיפי החוק התורניים לפירוק שותפות ותוספות בניה, וסכסוכי שכנים וכדו' אין פה איזושהי מצווה!! זה שכותל חצר שנפל, מחייבים אותו לבנות עד ד' אמות, אין פה למעשה שייכות מוגדרת לעבודת ה'... אין פה איזה מ"ע לדון בדיני הבער או שפחה חרופה... זה בסה"כ דיון משפטי שאם היינו גוים, בית המשפט היה שרץ להכריע... והיות ואנחנו יהודים לא התורה מסרה את ההכרעה ביד חכמים וההכרעה של חכמים בכל נושא שניהם נהפכה לתורה שלימה וזה מסכת בבא בתרא... ככה פחות או יותר הייתה התפיסה שלי בייחס לתוכן של רוב מסכת בבא בתרא... וכאמור, היות והייתי עוייבד... ואת עיקר החיבור שלי שאבתי ממצוות ועבויידת ה' וקרבנות... היה לי קשה להתחבר לב"ב ממקום של עבודת ה'... מצידו מסכת ב"ב הייתה ההיפך הגמור לסדר קדשים טהרות!! ככל שקדשים טהרות זה היה בשבילי עבויידה... ככה בבא בתרא זה היה כתלים ובורות ומריבות של שכנים... בקיצור: דברים של 'מבוגרים'!!! וידעתי שזה טעות בגישה... אבל לא הצלחתי להתעלות מעל זה... **ואני מוכרח לומר שהפעם!!!** כשהתחלתי בבא בתרא... פתאום קבלתי פלעשו!! פתאום נפל לי האסימון וקלטתי את **קודש הקדשים** שיש דווקא בבבא בתרא!!! פתאום קלטתי למה

כל העובדי ה' הנשגבים במשך הדורות הקדימו ללמוד דווקא בבא בתרא לפני זבחים מנחות...

העניין הוא ככה: כפי שאמרתי... כל מסכת בש"ס עוסקת באיזה מצוה, באיזה **צינוי ה'**, וכשאנחנו דנים מה רצון ה', זה מעניק לזה שם תורה! אבל מסכת בבא בתרא לא מדברת על שששום מצוה... אלא על מה?? ב"ב מדברת על דבר אחד: **על הוי"ה בכבודו ובעצמו!!!!** תבין: הרי מה כ"כ קדוש בשם הוי"ה?? מה פירוש המילולי של הוי"ה?? **ש' הוהוה ה' כאן איתנו! ה' מעורב איתנו בכל פינה בחיים.** וזה כל עניינה של מסכת ב"ב... ש' מעורב **לא רק** במצוות... אלא גם בכל מריבה מול השכנים... בכל כותל חצר ובכל מרזב וסולם... גם שם בורא עולם נותן הוראות ברורות כי מלכותו בכל משלה זה כולל נברכת הכוסים ורטיבות מהקומה העליונה... ואני שואל אותך חידה: הכותל המערבי!!!! או הכותל של חצר שנפל... מה יותר הוי"ה?? עם כל הכבוד לכותל המערבי... זה הוהוה שורה שם זה לא פלא... סו"ס הכותל הוא קיר מחר הבית ושם שמים חל עליו וחיבים עליו מעילה... אבל הכותל של מסכת ב"ב ? ! ? זה הרי המחיצה שמפרידה בין החצר שלי לגינה של חבר שלי... כעת ועכשיו אני מחיל עליו ש"ש!! בב"ב אתה פשוט לומד איך הוי"ה ב"ה מעורב גם בחרדל והדבורים, בשוכך והגוללות... שם זה קורה בפועל!!! בב"ב אני לא מנשק את הכותל המערבי!! אלא אני בונה את הכותל הצפוני והמזרחי והדרומי של בית המקדש... אני בונה את המדור ושכינה בתחתונים בפועל!!!

איך אומר בעל התיאור?? למה זה נקרא **קריאת התורה**? כי כשיהודי לומד תורה הוא **קורא!!! קורא לה'...** בא... תהיה איתנו כאן...

כשאני לומד בבא בתרא ושובר את הראש מה רצונו יתברך לגבי שכן שהחליט לבנות קיר מול חלו חבריו... מה למעשה אני עושה פה??

אני במילים אחרות מכריז: רבש"ע... אתה פה!! אנחנו מערבים אותך בכל פינה בחיים שלנו!!! אתה נמצא לא רק בשחיטה קבלה הילוך זריקה של ירך המזבח צפונה, אתה לא נמצא רק בשבת, עירובין, פסחים, יומא, ראש השנה... לא!! אתה שרוי יחד איתנו במתלה כביסה (זיז היוצא) ובצינור ניקוז... וכשאני ארצה לפתוח מדרגות לגג אני אעמוד מולך ואני אקבל ממך ית' הוראות...

הלימוד הזה קורא... קורא לה'... הנה... אני בכבודי ובעצמי מייצר כאן את המדור ושכינה בתחתונים!!! כאן ועכשיו אני מחיל את שמך יתברך על כל פינה בנסח טאבו שלי... פתאום קלטתי למה 'עיר וקדיש' בעל השפע חיים מצאנו לפני התקיעות, בחר ללמוד דווקא קצוה"ח... מה זה הפרנציפ הזה?? בטח!!! עם כל הכבוד למסכת ר"ה ד"כל השופרות כשרים חוץ משל פרה', סו"ס הנושא שם זה **מצוות תקיעת שופר!!!** רחמנא כבר אמר תקעו... ולנו כעת לא נותר אלא לברר האם הוא התכוין גם לקרן של פרה ומה הדין שופר שנסדק... אבל כשאני כעת הולך לתקוע בשופר ולהמליך את ה'... אני אמור להמליך אותו לא רק על הק"ש ותפילין ושופר... אני רוצה להמליך אותו על כל רגב אדמה!!! אני רוצה ש'מלוך על ככככל העולם כולו בכבודך, שנוכחותו של ה' תופיע בכל הפינות הכי נדחות ולא קשורות!! כן... בדיוק איפה שהבעלי בתים מתעצבנים... הרי מה מעצבן את הבעלבתים: מילא הרבנים שלכם אומרים הלכות ומכתבים את הסדר יום בביהכ"ס וביהמ"ד... אבל למה אתם דוחפים את הרבנים גם לקבוצות רכישה ולמאבק בנוכלים...

כן... את החרדי המודרני מעצבן שהיהדות והתורה והרבנים 'נדחפים' לכל מקום... **אז כוונת זה בדיק הסיפור!** אם היה הוהוה ויהיה- הוא אכן 'מלא כל הארץ כבודו'... אז יש לרצונו יתברך נוכחות פעילה ודומיננטית בכל פינה בחיים!!! וזה תלוי ביי!! תלוי בב"ב שלי... חז"ל מתעוררים וקובעים את מדדי השוק... חז"ל אחראים על חוק המרקקעין... הם קובעים את התאריכים... וזה עוד טרום מצוות... זה עוד לפני מצוות ה'... כי זה עצם שם הוי"ה- ה' הוהוה כאן!!!

יתכן שבשבילך זה דברים פשוטים... אבל בשבילי זו בהירות חדשה!!! זיכני ה' להקדים ללמוד קדשים טהרות עוד לפני נשים נזיקין... רק בגלל הטעות הזו... (היה כדאי... לא מצטער...) נשים נזיקין הצטייר לי לא מספיק צדיק... תסכים איתי שלהבדיל אלפי הבדלות... במבט של ערבי... אם יש לפניך איש דת מוסלמי (וגם מסית נגד הכיבוש) ומאידך שופט מוסלמי... אתה מבין לבד שאיש דת מייצג את הדת והוא שייך שהיא... ואילו השופט מייצג את התרבות המערבית החילונית...

כן!!! זו הסתכלות של גוי!!! שלא להוים יש אזור חיוג מסוים... (אם זה מנהרות וטרור ומסגד והנגחא' בריצה המש פעמים ביום) ולעומת זאת אצל יהודי יש משהו אחר... המשהו האחר הזה שיש אצל יהודי קוראים לו: **הוי"ה!!!**

אם אני איש דת יהודי... אז הדת היהודית מחייבת ש' הוהוה ומעורב בכל פינה בחיים!!! ה' מעורב בחיי המשפחה... ה' נמצא בכל נטיות הלב... וה' מצפה ממני שאני אפגוש אותו בכל פינה בגיוגל 2024... **זאת נחמתנו!!!** בימים אלו שאנחנו מתאבלים על השלושה כתלים שחרבו מבית המקדש... הרי אנחנו כעת עוסקים במסכת ב"ב בכתלים ואבנים... ואנחנו קוראים לה' ו"מגלגלים עליו את הכל..." הכל שלך... ואנחנו קוראים לך: השב שינתך לציון עירך!! כי אני נאחז כבר עושים את זה בלאו הכי... אנחנו פוגשים אותך יתב' לא רק בכותל המערבי שנותר אלא גם בתוככי כתלי הבית שלנו... אנחנו מקבלים ממך הוראות בכל פינה וזויות בחיים שלנו... אבא שבשמים: רק אתה יתברך יודע באיזה מחוזות אני מוצא את עצמי לפעמים... ומשם אני נאבק, נלחם ומכריז: אתה ה' נמצא רק פה!!! כן... יש לי את הרגעים הקשים שבלב אני חושב לעצמי... אוה... אם רק בורא עולם היה הולך מכאן לכמה דקות, אוה אוה מה הייתי עושה פה?? אבל לא!!! הוא פה!! והיות והוא פה אז אני אנשך שפתיים ואבאק ואתגר עד כמה שאוכל!! וברגע שאני עושה את זה... מה קורה באותו רגע?? אני פשוט מחיל כאן ועכשיו שם שמים בתחתיות ארץ... אני כעת מבצע את זה בפועל!! אני כעת בהבנה שלי שהנה ה' ניצב עלי... כזה אני תוקע דגל של 'מלא כל הארץ כבודו!!! הנה... זכיתי למלאות עוד משבצת אחרונה בהו"ה ברוך הוא...

גיליון מס' 570 פרשת פינחס
תשפ"ד שנה שנים עשרה

לע"נ
הגאון רבי אברהם דוד
ב"ר חיים שלמה רוזנטל זצ"ל
רב שכונת שערי חסד
נלב"ע כ"א תמוז תשנ"ט
תנצב"ה

דברי שי"ח

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ח קניבסקי זצוק"ל

אבעלי אסופות – בין המצרים

וכשצריך ללכת מחמת רפואה יכול ללכת וכן נהג מרן החזו"א ליסע לים לצורך בריאותו (שם ועיי' ארחות רבינו ח"ב עמוד ק"ס ששמע מהחזו"א שמן הדין יכול לרחוץ לרפואה גם בתשעת הימים רק שנמנע מכך מפני חילול ה' שיאמרו שמזלזל באבלות על החורבן), ומה שי"א דתלוי אם התחיל כבר ללכת לפני י"ז בתמוז כתב רבינו זצ"ל דאין לזה טעם וריח והוא טעות גדול, (הערות לס' קרא עלי מועד פ"ב ס"ח).

ברכת שהחיינו בבין המצרים

אין מברכין שהחיינו בימות החול בבין המצרים, ואין לצאת בשומע כעונה מאחר, כגון שיש מי שמברך שהחיינו של ברית מילה או פדה"ב, (מועדי הגר"ח ח"א ס' ש"ג). ואמר לי רבינו זצ"ל דאף בעל ברית עצמו לא יפטור שאר דברים בשהחיינו (תורתך שעשועי עמוד ש"ב), אבל אם מברך על מין אחד שלא ימצא אח"כ מסתבר שיכול לכלול כבר גם מין אחר (שיח התורה ח"ג ס' תקנ"א), ומסתבר דבכל ספק שרי להרהר ברכת שהחיינו (מועדי הגר"ח ח"א ס' ש"ד), גם על פרי שירקב אם לא יאכל לא יברך שהחיינו (שם ס' ש"ה), ואם טעה וברך על פרי חדש יברך שהחיינו (שם ס' ש"ד, שיח התורה שם). אם נולדה לו בת בין המצרים מברך שהחיינו (שם ס' ש"ב) בלובש בגד לשבת אין לברך שהחיינו עד שיקבל שבת ולא סגי שלובש לכבוד שבת או שהגיע זמן תוספת שבת, (גליון מים חיים תמוז תשפ"ג ולקט שאלות המצויות ח"ד ס' כ"ג), ויכול ללבוש קודם שבת (שמענו כן ראינו ח"ב פ"ט ס' ח'), ובשם הקה"י מובא להקל מחצות דכל שלובש לכבוד שבת מותר (ארחות רבינו ח"ב עמוד קס"ה).

הדפסת ספר

כתב רבינו זצ"ל, לכאורה אפשר להדפיס ספר בבין המצרים, אבל לא יביאו לביתו, וצ"ע. (שם ס' ש"ט), וכן מובא במנהגי אביו מרן הקה"י זצ"ל, שהקפיד שספריו החדשים לא יגיעו לביתו בימי בין המצרים, (תולדות יעקב עמוד רכ"ג ועמוד ש"ח וס' אלא ד"א של הלכה פנ"ב ס"ד מובא שהחמיר רק בתשעת הימים), ואם כבר קיבל הספר יברך שהחיינו אם שמח (מועדי הגר"ח ח"ב ס' ש"ע"ט).

תספורת סמוך לבין המצרים

השיב רבינו זצ"ל, דמותר לגלח שערותיו מעט לפני י"ז בתמוז אף שנמצא שע"י זה לא ירגיש בכלל שאסור לגלח בג' שבועות וביטל מעליו את הצער שקבעו חז"ל, כיון שלא אסרו רק בג' השבועות, (שאלת רב ח"א פל"ג ס"ב), ושאלו שי"א דהמסתפר קודם י"ז בתמוז דזה נראה מגונה שמסתפרים לכבוד בין המצרים, ואמר רבינו מסתפרים לכבוד לקיים ההלכה שאח"כ אסור להסתפר (מנחת תודה פכ"ג עמוד רכ"ח).

חלאקה

כתב רבינו זצ"ל בתשובה, אסור לעשות חלאקה בבין המצרים, (מועדי הגר"ח ח"א ס' שכ"א), ואמר לי שהמנהג למעשה לאחר עד אחר ט"ב. ואמר רבינו זצ"ל, דאין לעשות תספורת לקטן שהגיע לגיל שלש כי רק לצורך התיירו לספר תינוק וכאן אי"ז נקרא צורך כיון שיכול לספרו אחר ת"ב, (תורת המועדים ס' תקנ"א ס"ט).

באיסור תספורת

אמר רבינו זצ"ל דגם שיער הגבות והריסים בכלל איסור תספורת (תורת המועדים ס' תקנ"א ס"ד), והעיד רבינו זצ"ל בשם החזו"א דמי שיש לו בלורית מותר לספר בספיה"ע וי"א גם בימים אלו, (כ"כ רבנו בשמו בקונטרס הזכרונות ס' כ"ד ס"ה לגבי ימי הספירה ובתורת המועדים שם ס"ז דה"ה כאן, ועיי' בס' זכור לדוד ח"ב עמוד קל"ז שהעיד ר' דוד פרנקל זצ"ל שכאשר הגיעו לארץ ישראל פליטים עם בלוריות שלח אותם מרן החזו"א זצ"ל להסתפר אפילו בשלושת השבועות שבין י"ז תמוז לתשעה באב, ואולי שם ה"ז כיוצא מבית האסורים דשרי אף במועד).

במנהג בני ספרד

בני ספרד נוהגים להסתפר עד שבוע שחל בו, ואמר חמי מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל דאף כשלומדים בישיבה אשכנזית רשאים לנהוג כן ואין בזה לא תתגודדו, (תורת המועדים שם ס"ב אות א). ולבן אשכנז אסור לסתפר בימים אלו גם בן ספרד שמותר לו להסתפר, דבכלל הקבלה של בני אשכנז הוא שלא לספר שום אדם, (שם ס"ב).

תספורת ובגד חדש לצורך שידוך

אמר רבינו זצ"ל דאין להקל בתספורת לצורך פגישה לשידוך (שם ס"ז אות ב), וכתב בשם מרן החזו"א זצ"ל שהתיר ללבוש בגדי שבת לבחור לצורך שידוך, וכמדומה שהתיר לעשות בגד חדש לצורך התנאים שהיה בין המצרים (ואולי שהחיינו עשה בשבת) עכ"ל, (קרא עלי מועד פ"ד הערה י"ג).

בגד חדש בשבת

כתב רבינו זצ"ל בקונטרס הזכרונות (ס' כ"ז אות ב) בשם מרן החזו"א זצ"ל שהעידו שהתיר ללבוש בשבת בבין המצרים בגד חדש, ועיי' משנ"ב (ס' תקנ"א סמ"ה) ושונה הלכות (ס"ו) שיכול גם לברך שהחיינו בשבת [אחר שקבל שבת].

מתנה לבר מצוה

כתב רבינו זצ"ל שהמנהג להקל ליתן מתנה לבר מצוה בבין המצרים (מועדי הגר"ח ח"א ס' שכ"ט), ואמר רבינו דמשמע דכל האיסור בתשעת הימים הוא רק כשמסיח דעת מהאבילות אבל כל שיש צורך כגון לבר מצוה או מלמד יש להתיר (תורת המועדים ס' תקנ"א סכ"ח), ובט"ב עצמו אסור ליתן משום דה"ז כשאיילת שלום (משנ"ב ס' תקנ"ד סמ"א) ומשמע דבתשעת הימים שרי (פתחי חיים ח"א עניני המועדים ס' ל"ז), וכתב רבינו, בתשעת הימים צ"ע אם שרי דממעטין במר"מ ויש עיצה שימסור לו ויאמר שלא יקנה עד אחר ט"ב, דכיון דיכול לחזור בו וע"פ דין אינו כלום לא אסרו חז"ל ופשוט, (הערות לס' קרא עלי מועד פ"ד סכ"ה). ולענין מי שהזמין מקרר לפני י"ז תמוז והגיע לביתו בתשעת הימים השיב רבינו, נכון שלא יזכה בו ולא ישתמש בו עד אחר ט"ב, (גם אני אודך תשובות רבינו ח"ג ס' קט"ו). וכתב רבינו זצ"ל דאין ראוי לקנות בגד חדש בבין המצרים בגלל שאין צריך אז להמתין בתור ואף שלא ישתמש בזה עד אחר ת"ב (שם ס' קט"ז).

ללכת לים ובריכה

כתב רבינו זצ"ל בקונטרס הזכרונות (ס' כ"ז אות ד), מרן החזון איש זצ"ל נסע גם בבין המצרים לים בשביל רפואה, אבל מר"ח מנחם אב ואילך לא נסע, ואביו מרן הקה"י זצ"ל אמר דאף דמן הדין מותר מ"מ מונע ילדיו ליסע משום דאיתרע מזלא באלו הימים (ארחות רבנו ח"ב עמוד קכ"ט ותולדות יעקב עמוד ש"ח), ואמר רבינו דגם בבריכה יש לזהר (תורת המועדים ס' תקנ"א ס"ג אות ב),

מדור זה נכתב לעילוי נשמת

אבי מורי הרב ברוך מאיר ב"ר יעקב ישעיהו ויסברג זצ"ל
ואמי מורתתי מרת רבקה בת רבי פסח יעקב אנגל זצ"ל תנצב"ה

עורך: יצחק גולדשטון

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק ☎ 053-3145900

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 שלוחה-1586

קהילות 073-2757000 שלוחה-4310

שָׁנִים קְדֻמוֹנִיּוֹת עַל גְּדוּלֵי הַדּוֹרוֹת

עובדות חדשות ונדירות מפי רבינו מרן זצוק"ל!

מְדוּר שָׁנִים קְדֻמוֹנִיּוֹת - לְשִׁבְעוֹת הַבָּאִים בַּעֲזָה"י

הג"ר דוב (בערל) רוטשטיין זצ"ל (כ"ה אייר תשס"ג) | הגה"צ רבי נחמן לייכטנוג מומתפללי בית הכנסת 'לדרמן'
הג"ר עקיבא טננבוים זצ"ל (נלב"ע ערב ט"ב) | בת רבינו הרבנית הצדקנית מרת חנה שטיינמן ע"ה (ג) (י"ג אלול תשע"ד)
נשמח לקבל מקוראינו הנאמנים מסמכים, תמונות, עובדות ומעשיות הקשורים להג"ל

הגאון רבי ישראל מאיר יוטקובסקי זצ"ל (י"ח תמוז תשס"ז)

כסף' על עניני ריבית. כאשר עמדו על הפרק עניני ציבור לא היסס רבי ישראל מאיר לעמוד בראש ואף לשלם על כך מחיר אישי. כמה אופייני הוא מה שניגש אל רבינו פעם בשאלה: מה הפירוש במילות התפילה שמשבחים את הקב"ה שהוא "משפיל גאים ומגביה שפלים", לכאורה, בשלמא 'משפיל גאים' זהו עונש למי שהוא גאה, אבל מדוע לשפלים מגיע עונש שהקב"ה מגביה אותם, והלא אינם חפצים בכך? --- והשיבו רבינו: הקב"ה מראה לאדם שהוא אינו בעל הבית להחליט אפילו על עצמו!...

הוא כבר נהיה דרשן....

בטרם הגיעו לגיל שבעים נחלה רבי ישראל מאיר את חוליו האחרון, ורבינו חרד ודאג לשלמו. כשהיה פוגש בבני המשפחה התעניין במצבו, ואף הגיע לביקור חולים מיוחד כשהיה בבית חולים.

מסופר, כי מספר ימים קודם לכן הבחין רבינו במודעה קטנה בלוח המודעות בעיר המבשרת כי "בבית הכנסת פלוני ידרוש השבת הגאון רבי אליעזר יוטקובסקי", רבינו שמר את הדברים בליבו, וכשהגיע לביקור חולים ביקש לשמח את ידיו ואמר לו בחיך רחב, ראיתי ברחוב כי בנג נעשה כבר דרשן גדול!...

רבי אליעזר יוטקובסקי שליט"א מתברך מפי רבינו בתקופתו האחרונה

היה זה בשנת תשנ"ה. רבינו זכה לקיים את המצוה הנדירה 'ראשית הגז', אך טרם קיום המצוה הוא ביקש לוודא כמה פרטים, ואחד הדברים שרצה, שהכהן שיקבל את הצמר ישתמש בו אכן לעשיית בגד ולא סתם יקח צמר ויזרוק אחר כך לאשפה.

וזכור אותו האיש לטוב, רבי אליעזר הלוי ליברמן שליט"א, שטרם סביב קיום המצוה, ובמשך תקופה בירר איזה סוג כבש ניתן להשתמש בצמר שלו ולעשות חוטי ציצית וכשמצא את הכבש המתאים, זיכה את רבינו בקיום המצוה. והכהן שזכה לקבל מרבינו את הצמר היה רבי יצחק ב"ר שלמה כהן ז"ל.

וסוכם עם הכהן, שאחרי כן רבי שאל יוטקובסקי שמתעסק עם עשיית ציציות, ורבינו סמך עליו מאוד, יקנה ממנו את הצמר וידאג לייצר ממנו חוטי ציצית. ואכן כך בסוף היה.

רבי שאל נטל את הצמר, ודאג לנקות ולסרוק ולטוות את הצמר למצות ציצית, ולעשות את שאר הפעולות עד שבסופו של דבר נעשה מהם חוטי ציצית מהודרים, שגם רבינו השתמש בהם לאחר מכן.

בתמונה משנת תשנ"ה, המתפרסמת כאן לראשונה, נראה הסל עם גיזת הצמר על השולחן, ורבי ישראל מאיר מראה לרבינו חתיכת צמר מלובנת ונקיה לפני הטוויה.

באותה פגישה, הוא דן עם רבינו האם במעלת 'הניפוץ לשמה' צריך שגם הכיבוס עצמו יהיה לשמה, או מספיק שרק הסריקה, ורבינו השיב שאין צריך שגם הכיבוס יהיה לשמה [וכן מובא בספר דעת נוטה, ציצית, עמוד קס"ד תשובה שי"ט].

נציין כי רבי ישראל מאיר ז"ל בעצמו קיבל הוראה מהסטייפלר שלא לעשות 'ניפוץ לשמה', הוא נימק את דבריו בכך שהרי מסתמא הקונים יהיו בני תורה, שאין להם הרבה כסף, ולא רצה להכביד עליהם בהוצאות.

ולכן ימכור חוטי ציצית שרק הטוויה והקשרים יהיו לשמה. בצמר זה עסק דווקא בנו רבי שאל שליט"א

מימין לשמאל עומדים סביב לרבינו: רבי יהושע צביון, רבי ישראל מאיר יוטקובסקי ז"ל, הכהן - רבי יצחק כהן, רבי ישעי' אפשטיין, רבי שלמה קרליבך

"אגוט'א פריינד"

הקשר הראשוני של רבינו עם רבי ישראל מאיר יוטקובסקי זצ"ל, יליד מושבת 'פרדס חנה' ובהמשך תלמיד ישיבות כנסת חזקיהו, מיר וסלבודקא, היה כבר בצעירותו. כאשר ר"מ למד בישיבת סלבודקא הלך לשמוע שיעורים שמסר מרן הסטיפלר זי"ע בישיבת 'בית יוסף', שם גם זכה ממנו לחיבה יתירה, ובהמשך כשלמד חברותא עם גיסו של רבינו הגאון רבי שאול ברזם, ובשנים הבאות כשלמד בכולל 'חזון איש'.

בשנת תש"כ, לערך, בהיותו אברך כבן עשרים ושלוש זכה רבי ישראל מאיר ללמוד חברותא עם רבינו במשך כשנתיים, יום אחרי יום, במהלכה הצליחו השניים להתחיל ולגמור פעמיים את לימוד הש"ס מתחילתו ועד סופו. וגם בשנים הבאות כאשר כבר לא למדו יחדיו, היו משוחחים בדברי תורה. לא פעם היו נראים שניהם משוחחים בדברי תורה ממושכות בחצר בית הכנסת לדרמן.

היו לפעמים משוחחים יחדיו בלימוד, וגם בשנים המאוחרות יותר כאשר לא הזדמן להם להיפגש הרבה ולא היה קשר תורני ביניהם, אך בכל פעם שנפגשו הראה לו רבינו אותות חיבה.

לא לחינם, התבטא רבינו בערוב ימיו בערגה רבה בפני הבן רבי שאול יוטקובסקי "דיינע טאטא ס'איז גיווען אגוט'א פריינד" (האבא שלך היה ידיד טוב שלי).

ובגליון "דברי שיח" פרשת פנחס תשפ"ד תשע"ו, גליון 183 כתבנו דברי זכרון על האי גברא, ועתה נבוא בפנים חדשות להאיר מעט על הקשר בינו לבין רבינו זכרם לברכה.

אין להם בעולמם אלא ד' אמות של תורה בלבד

מימין לשמאל: רבי גדלי' נדל, רבינו, ורבי ישראל מאיר יוטקובסקי (נראה מגבו) שקועים בעומקה של הלכה (פוטו זר')

מעכשיו היא כבר לא לבד

על תקופת הלימוד בחברותא, סח בפנינו בנו שליט"א: היה זה תקופה קצרה לאחר נישואיו של רבי ישראל מאיר, בשנת תש"כ, כשעוד התגורר ברחוב יהושע בבני ברק, הוא החל ללמוד בכולל אברכים 'חזון איש', וביקש לקבוע עם רבינו חברותא יומית ללימוד הש"ס.

רבינו כידוע נהג ללמוד עמו מידי יום את סדר הלימוד הקבוע שלו בש"ס, מוקדם בבוקר לפני כל סדרי הלימוד הרגילים, כאשר בדרך כלל הוא מתחיל את הלימוד טרם עלות השחר ומסיים אותו לפני או מיד אחרי תפילת שחרית עם הנץ החמה. רבינו נענה לו ברצון, אך אמר לו: מכיון שאתה נישאת לא מכבר, לא מתאים שתעזוב את הבית בשעות כה מוקדמות, ותשאיר את הכלה הצעירה לבד בבית. אבוא אני אליך...

וכך צעד רבינו מידי בוקר, בחושך ובאפילה ברחובות השוממים מהבית הגדול ברחוב רשב"ם ועד לקצה העיר, סמוך לבנין עיריית בני ברק, כדי ללמוד עם רבי ישראל מאיר.

והיה היום, ורבי ישראל מאיר זכה בהולדת בנו בכורו רבי אריה שליט"א, והגיע לספר על כך לחברותא - רבינו. והנה אך שמע רבינו את הדברים, נענה באומרו:

מהיום אני כבר פטור מלבוא עד אליך, תוכל כבר אתה לבוא לביתי, ונמשיך את הלימוד. ומיהר לבאר "עד עכשיו שלא נולדו הילדים לא היה מתאים שתעזוב את הבית, אבל כעת שהיא (רעייתך הרבנית שתבלחט"א) כבר לא לבד, בוא לביתי להמשיך את הלימוד". וכך היה. (מבנו רבי שאול יוטקובסקי שליט"א).

שם לנולדה בפרשת אחרי מות

פעם אחת בשבת פרשת אחרי מות אמר רבינו:

לפני הרבה שנים ניגש אלי רבי ישראל מאיר בשבת כזו, וסיפר שנולד לו בת, ושאל איזה שם אני מציע לקרוא. השבתי לו 'ציפורה' כי זה קשור לפרשה... שהרי בהפטרת השבוע קוראים בהפטרות 'הלא כבני כושיים אתם לי' ובחז"ל כתוב (מועד קטן ט"ז) שכושי הוא כינוי על ציפורה, ואמנם הפסוק בהפטרות לא הולך על זה, אבל בגמרא עצמה שם מצוינו בהמשך שאמרו כיוצא דבר אתה אומר הלא כבני כושיים אתם וכו' מה כושי משונה בעורו עיי"ש, ואם כן זה כבר נחשב שייך לפרשה... ובחדוש ניסן תשס"ג, אמר רבינו למקורבו רבי אליהו מן שליט"א, הנה השבוע קיבלתי הזמנה מרבי ישראל לחתונת בתו ושמה ציפורה, וסיפר לו הסיפור הנ"ל, וסיים, כנראה שכך אכן עשה ועכשיו הוא משיא אותה כעת...

מגביה שפלים

כל ימיו הלך רבי ישראל מאיר בשולי דרכים, כאשר הוא מצניע את גאונותו וגדלותו הרבה בעמקות התורה. מקצת מחידושיו הדפסי בספרו "ילקוט מחיר